Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 3. rujna 2025.
(OR. en)

12467/25
ADD 1

Međuinstitucijski predmet:
2025/0269 (NLE)

ECOFIN 1123
UEM 423
FIN 1024
ECB
EIB

POPRATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	2. rujna 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 477 annex
Predmet:	PRILOG Prijedlogu PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA o izmjeni Provedbene odluke (EU) (ST 10149/21 INIT, ST 10149/21 ADD 1 REV 1) od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Portugala

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 477 annex.

Priloženo: COM(2025) 477 annex

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 2.9.2025.
COM(2025) 477 final

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o izmjeni Provedbene odluke (EU) (ST 10149/21 INIT, ST 10149/21 ADD 1 REV 1) od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Portugala

PRILOG

ODJELJAK 1.: REFORME I ULAGANJA U OKVIRU PLANA ZA OPORAVAK I OTPORNOST

1. Opis reformi i ulaganja

A. SASTAVNICA 1.: National Health Service (nacionalna zdravstvena služba)

Tom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost odgovara se na nekoliko izazova s kojima se portugalski zdravstveni sustav trenutačno suočava u pogledu trenutačnih i promjenjivih potreba za zdravstvenom skrbi i povezanih troškova. Prvo, negativni demografski trendovi u Portugalu, koje karakteriziraju ubrzano starenje i naknadne potrebe za dugotrajnom skrbi, podudaraju se s promjenjivim obrascima bolesti, sve većim opterećenjem kroničnih i degenerativnih bolesti, kao i s višestrukim obolijevanjem koje postupno postaju sve izraženije. Drugo, u Portugalu i dalje postoji znatna smrtnost koja se može izbjeći, a broj godina zdravog života u dobi od 65 godina relativno je nizak. Treće, ima prostora za stavljanje većeg naglaska na promicanje zdravlja i prevenciju bolesti, u kombinaciji s rješavanjem problema rascjepkanosti zdravstvenih usluga i nedostataka u pristupu zdravstvenoj skrbi. Četvrto, izravna plaćanja za zdravstvenu skrb među najvišima su u EU-u, a prijavljeni financijski teret zdravstvene skrbi relativno je visok. Naposljetku, portugalska nacionalna zdravstvena služba već se niz godina suočava s teškom financijskom situacijom. Konkretno, Portugal ima rezultate u redovitom spašavanju javnih bolnica koje provodi vlada, što nije uspjelo izbjeći sustavni ciklus zaduženosti bolnica, što je imalo popratne učinke na odnose opskrbnog lanca.

Glavni je cilj komponente ojačati kapacitet za odgovor portugalske nacionalne zdravstvene službe kako bi se odgovorilo na demografske i epidemiološke promjene u zemlji, na terapijske i tehnološke inovacije te na trend sve veće potražnje za zdravstvenom skrbi i povezanih troškova. U tu svrhu cilj je komponente ojačati temeljnu ulogu usluga primarne zdravstvene zaštite u cjelokupnoj strukturi nacionalne zdravstvene službe, unaprijediti usluge dugotrajne i psihičke zdravstvene skrbi te povećati učinkovitost dovršetkom reforme modela upravljanja javnim bolnicama i poticanjem digitalizacije zdravstvenih usluga.

Komponentom se podupire provedba preporuke za pojedinu zemlju o jačanju kontrole ukupnih rashoda, troškovne učinkovitosti i odgovarajuće izrade proračuna, s naglaskom na trajnom smanjenju dospjelih nepodmirenih obveza u bolnicama (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2019.), kao i preporuke za pojedinu zemlju o jačanju otpornosti zdravstvenog sustava i osiguravanju jednakog pristupa kvalitetnoj zdravstvenoj i dugotrajnoj skrbi (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2020.). Komponentom se pridonosi i provedbi preporuke za pojedinu zemlju da se ulaganja usmjere na zelenu i digitalnu tranziciju (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

A.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r01: Reforma primarne zdravstvene zaštite

Glavni je cilj reforme ojačati temeljnu ulogu usluga primarne zdravstvene zaštite u odgovaranju na zdravstvene potrebe stanovništva u okviru cjelokupne strukture Nacionalne zdravstvene službe. U tu svrhu reformom se nastoji riješiti šest prioriteta: i. produbljivanje kapaciteta za probir i ranu dijagnozu, odnosno najčešćih patologija; i. jačanje kapaciteta za odgovor primarne skrbi stvaranjem proaktivnijih zdravstvenih centara s proširenim portfeljem usluga i područjima intervencije, kao i većom integracijom s drugim razinama skrbi, te prilagodbom postupaka individualnim značajkama svakog korisnika i povezanom životnom putu, smanjenjem velike varijabilnosti kliničkih praksi (među ostalim u pogledu propisivanja ambulantnih lijekova), poboljšanjem kliničkog upućivanja među različitim razinama zdravstvene skrbi i ostvarivanjem veće učinkovitosti ograničavanjem udvostručavanja usluga ili pružanjem neučinkovite, neodgovarajuće skrbi ili skrbi niske vrijednosti; ispravljanje regionalnih i lokalnih asimetrija u pogledu objekata i opreme dostupnih u uslugama primarne zdravstvene zaštite; iv. podupiranje odgovora u zajednici i stvaranje programa potpore za korisnike i njihove obitelji, uz bolje uključivanje građana i zajednica, među ostalim dovršenjem prijenosa zdravstvenih odgovornosti sa središnje na lokalne vlasti; v. poboljšanje vještina radne snage u zdravstvu, jačanje multidisciplinarnog timskog rada i povećanje broja stručnjaka, uključujući stručnjake; i vi. ostvarivanje digitalne tranzicije Nacionalne zdravstvene službe i iskorištavanje njezina potencijala za modernizaciju i pojednostavnjenje upotrebe zdravstvenih usluga. Na taj će se način reformom osigurati poboljšani okvirni uvjeti za povezana ulaganja u usluge primarne zdravstvene zaštite.

Reforma se sastoji od provedbe nekoliko zakonodavnih i regulatornih mjera s ciljem: i. proširenje odgovornosti i opsega intervencija skupina zdravstvenih centara, kao i tipologije funkcionalnih jedinica koje ih čine; preispitivanje pravnog režima za organizaciju i funkcioniranje funkcionalnih jedinica, kao i programa poticaja koji se dodjeljuju za elemente koji ih čine; razvoj instrumenta za stratifikaciju rizika za potporu kliničkom upravljanju u funkcionalnim jedinicama skupina zdravstvenih centara; i iv. dovršetak prijenosa odgovornosti u području zdravstva sa središnje uprave na općine.

Ključna etapa i ciljne vrijednosti povezane s provedbom reforme moraju biti dovršene do 31. prosinca 2023.

Reforma RE-r02: Reforma mentalnog zdravlja

Glavni je cilj te reforme poboljšati mentalno zdravlje u Portugalu. U tu svrhu reforma se temelji na pet intervencijskih osi: i. deinstitucionalizaciju pacijenata koji borave u psihijatrijskim bolnicama ili ustanovama socijalnog sektora; i. dovršetak nacionalnog obuhvata lokalnih usluga mentalnog zdravlja u područjima bolničke i izvanbolničke skrbi te skrbi u zajednici; širenje nacionalne mreže integrirane kontinuirane skrbi, s naglaskom na mentalnom zdravlju; iv. reorganizaciju forenzičkih psihijatrijskih usluga; i v. provedbu regionalnih zdravstvenih planova za demenciju.

Konkretno, reforma se sastoji od preispitivanja postojećeg Zakona o mentalnom zdravlju, kojim se utvrđuju opća načela politike mentalnog zdravlja u Portugalu i uređuje obvezno pripravništvo osoba s psihološkim poremećajima, i Uredbe sa zakonskom snagom o mentalnom zdravlju, kojima se utvrđuju vodeća načela za organizaciju, upravljanje i ocjenjivanje usluga mentalnog zdravlja. U te se pravne odredbe, među ostalim, uvode sljedeće izmjene: i. uključivanje načela Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom u zakonodavstvo; i ii. povećanjem autonomije i dobrog upravljanja lokalnim službama za mentalno zdravlje osnivanjem integriranih centara za odgovornost. Na taj će se način reformom osigurati poboljšani okvirni uvjeti za povezana ulaganja u usluge skrbi za mentalno zdravlje.

Ključne etape povezane s provedbom reforme moraju biti dovršene do 31. ožujka 2023.

Reforma RE-r03: Završetak reforme modela upravljanja javnim bolnicama

Glavni je cilj reforme povećati učinkovitost bolnica Nacionalne zdravstvene službe. U tu svrhu cilj mu je: i. reformu organizacije javnih bolnica i unutarnjeg upravljanja njima; i. rekonfiguriranje bolničke mreže u skladu s planiranjem kapaciteta u smislu potražnje za uslugama i ponude ljudskih resursa i infrastrukture; poboljšanje povezanosti s drugim elementima nacionalne zdravstvene službe, posebno s uslugama primarne zdravstvene skrbi i skrbi za mentalno zdravlje, kao i s palijativnim i integriranim mrežama kontinuirane skrbi; iv. uključivanjem zdravstvenih djelatnika i posredničkih struktura u upravljanje javnim bolnicama; i v. usmjeravanje odgovora na stvarne potrebe građana u pogledu zdravlja i dobrobiti.

Objektivni parametri za procjenu rada upravitelja bolnica uključuju se u ugovore o upravljanju, pri čemu se ocjenjuje kvaliteta usluge i financijska situacija javnih bolnica. Time se doprinosi osiguravanju usklađenosti s vladinim prioritetima zdravstvene politike i predvidljivijem upravljanju bolničkim resursima, pri čemu se autonomija kombinira s pojačanim praćenjem i odgovornošću. Provedba obnovljenih ugovora o upravljanju mora biti postupna i prioritet u skladu s razinom učinkovitosti, dimenzije i geografske raspodjele javnih bolnica. Nadalje, ojačat će se nadzorna uloga ministarstava zdravstva i financija kako bi se osigurao integriran i dosljedan pristup procjeni uspješnosti bolnica i pravodobno ispravljanje odstupanja od odobrenih proračuna.

Osim toga, jača se centralizirana nabava kako bi se ostvarile dodatne uštede u pogledu učinkovitosti, posebno provedbom preporuka iz nedavne neovisne evaluacije. Konkretno, centraliziranu nabavu treba proširiti na medicinsku opremu i proizvode. Nadalje, planira se poboljšati unutarnje upravljanje javnim bolnicama, posebno osnivanjem integriranih centara za odgovornost i provedbom sustava naknada koji se temelje na uspješnosti i koji se primjenjuju na jedinice povezane s takvim centrima. S tim u vezi stupa na snagu potpuni sustav posvećenosti Nacionalnoj zdravstvenoj službi za zdravstvene djelatnike.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

Ulaganje RE-C01-i01: Usluge primarne zdravstvene zaštite s više odgovora

Cilj je tog instrumenta proširiti usluge primarne zdravstvene zaštite i ojačati ključnu ulogu usluga primarne zdravstvene zaštite u odgovaranju na zdravstvene potrebe stanovništva u okviru cjelokupne strukture nacionalne zdravstvene službe. Ulaganje se temelji na reformi usluga primarne zdravstvene zaštite.

Ulaganje uključuje sljedeće inicijative:

- Prvo, s pomoću nekoliko podulaganja poboljšava se pristup, kvaliteta i učinkovitost usluga primarne zdravstvene zaštite, čime se doprinosi dovršetku nacionalnog obuhvata programima probira i jačanju kapaciteta za ranu dijagnozu. Te mjere uključuju: i. proširenje usluge probira raka na 341 jedinicu zdravstvene skrbi, među ostalim za rak debelog crijeva i vrata maternice; i. proširenje usluge probira za dijabetičku retinopatiju na 300 jedinica zdravstvene skrbi; III. da 300 jedinica zdravstvene skrbi ima kapacitet za mjerenje C-reaktivnih bjelančevina; opremanje 300 jedinica zdravstvene skrbi spirometrima za ranu dijagnozu za potrebe praćenja i liječenja astme, kronične opstruktivne plućne bolesti i pušenja; v. pružanje 900 jedinica zdravstvene skrbi opremom Holter i uslugama ambulantnog praćenja krvnog tlaka; iv. proširenje usluga savjetovanja o dijabetičkim stopalima na 50 jedinica zdravstvene skrbi; određivanje protokola upućivanja u najtraženijim područjima skrbi, odnosno oftalmologiji, otorinolingologiji, ortopediji i urologiji; i viii. dovršetak integriranog informacijskog sustava kojim se olakšava upućivanje pacijenata među razinama zdravstvene zaštite.

- Drugo, druga podulaganja usmjerena su na širenje područja intervencije skupina zdravstvenih centara, čime se povećava kapacitet odgovora te razine zdravstvene skrbi i jača ponuda medicinskih specijaliteta jačanjem specijaliziranog i timskog rada u zdravstvenim jedinicama. To uključuje: i. postavljanje stomatoloških ureda u 130 jedinica zdravstvene zaštite; i. osnivanje 50 integriranih dijagnostičkih centara (uključujući barem rendgenske ili kliničke analize) u jedinicama zdravstvene zaštite; stvaranje 18 usluga rehabilitacije u jedinicama zdravstvene zaštite (odgovarajući fizički prostori i rehabilitacija, multidisciplinarni i interdisciplinarni timovi); iv. osiguravanje opreme 350 jedinica zdravstvene skrbi (vrećica za slučaj nužde, defibrilator i monitor vitalnih znakova) za kvalificiranu hitnu reakciju (osnovna potpora životu); i v. poticanje zamaha programa za smanjenje neodgovarajućeg korištenja uslugama hitne zdravstvene skrbi i/ili njihova korištenja koja se može spriječiti.

- Treće, daljnjim podulaganjima osigurava se nadogradnja objekata i opreme zdravstvenih centara, čime se povećava energetska učinkovitost. To uključuje, među ostalim, sljedeće: i. izgradnja 124 nova zdravstvena centra; preuređenje ili prilagodba 347 zdravstvenih ustanova; i iii. unaprjeđivanje zdravstvene opreme.

- Četvrto, dodatna podulaganja usmjerena su na poboljšanje odgovora blizine, s naglaskom na kućnu skrb i skrb u zajednici, intervenciju u najrizičnijem stanovništvu i promicanje deinstitucionalizacije i izvanbolničke skrbi. To uključuje: i. osiguravanje električnih vozila zdravstvenim centrima za potporu pružanju skrbi kod kuće; povećanje broja mobilnih jedinica za 34 kako bi se obuhvatile regije niske gustoće.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C01-i02: Nacionalna mreža integrirane kontinuirane skrbi i nacionalna mreža palijativne skrbi

Cilj je ulaganja unaprijediti nacionalne mreže palijativne i integrirane kontinuirane skrbi u pogledu bolničkog i izvanbolničkog liječenja te kućne njege. Ulaganje se temelji na reformi nacionalne strategije za uključivanje osoba s invaliditetom predstavljenoj u komponenti 3. o socijalnim odgovorima te je dio portugalske strategije deinstitucionalizacije i općeg nastojanja da se suoči s nepovoljnim demografskim trendovima s kojima se ta zemlja suočava.

Ulaganje se sastoji od strukturiranog i postupnog programa za pružanje financijske potpore promotorima iz javnog, socijalnog ili privatnog sektora kako bi se: i. proširiti nacionalnu mrežu integrirane kontinuirane skrbi za 5500 kreveta (u postojećim ili novim jedinicama); i. stvaranje dnevnih jedinica za promicanje autonomije s ciljem praćenja 500 ambulanta; uspostaviti kućne timove integrirane kontinuirane skrbi kako bi se odgovorilo na 1000 pacijenata kod kuće (uključujući opremu i električna vozila); iv. proširiti integrirane odgovore za skrb o mentalnom zdravlju na 1000 mjesta, u rezidencijama i društveno-profesionalnim jedinicama (potpora za izgradnju novih odgovora ili proširenje postojećih odgovora); v. stvoriti do 100 mjesta u kućnim timovima za potporu mentalnom zdravlju (potpora za nabavu potrebnih materijalnih resursa i električnih vozila za aktivnost timova); iv. proširiti nacionalnu mrežu palijativne skrbi za bolničke jedinice niske složenosti kako bi se odgovorilo na 400 pacijenata; i vii. stvoriti do 100 mjesta u timovima za palijativnu skrb u zajednici (potpora za nabavu potrebnih materijalnih resursa i električnih vozila za aktivnost timova).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C01-i03: Završetak reforme mentalnog zdravlja i provedba strategije za demenciju

Cilj je ulaganja poduprijeti provedbu reforme usluga skrbi za mentalno zdravlje, čime se doprinosi širenju i jačanju kapaciteta nacionalne zdravstvene službe za odgovor u području mentalnog zdravlja.

Ulaganje se sastoji od komplementarnih podulaganja u objekte, strukture i ljudske resurse, odnosno: i. stvaranje usluga smještaja u zajednici kojima se omogućuje deinstitucionalizacija pacijenata koji borave u psihijatrijskim bolnicama ili u socijalnom sektoru, uključujući povećanje za 500 mjesta za skrb o mentalnom zdravlju u nacionalnoj mreži integrirane kontinuirane skrbi u području skrbi za mentalno zdravlje; izgradnja četiriju bolničkih jedinica u općim bolnicama, čime se uklanja akutni smještaj u psihijatrijskim bolnicama; osnivanje 15 integriranih centara za odgovornost kako bi se prevladale prepreke pružanju izvanbolničke skrbi, uz veći stupanj autonomije i odgovornosti; obnoviti 20 postojećih objekata lokalnih službi za mentalno zdravlje; v. osnivanje 40 timova za mentalno zdravlje u zajednici; iv.

preoblikovanje, širenje i obnova forenzičkih psihijatrijskih usluga; i vii. razvoj mjera za podizanje svijesti i osposobljavanje za „izgradnju putova pacijenata” u kontekstu demencije.

Kad je riječ o energetski učinkovitim obnovama koje su potrebne kako bi se u prosjeku postigla barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786, smanjenje potražnje za primarnom energijom može se procijeniti primjenom metodologije koju primjenjuje ADENE (portugalska agencija za energiju) ako se a) energetski certifikati ne mogu izdati jer se predmet certificiranja ne može definirati u skladu s člankom 19. Uredbe sa zakonskom snagom 101-D/2020 ili b) ukupni trošak manji od 5 000 EUR ili c) poziv na podnošenje ponuda objavljen je 2020. ili 2021. Prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom izračunava se na temelju smanjene potražnje za energijom po jedinici mjere.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C01-i04: Modernizacija i obnova bolničkih prostora i opreme za bolnice

Cilj je ulaganja obnova i izgradnja zgrada koje pružaju razne zdravstvene usluge u zemlji i opremanje bolnica, čime se jača bolnička mreža i pružanje bolničke skrbi. Time se nastoji osigurati bolji pristup zdravstvenoj skrbi za stanovništvo i doprinijeti smanjenju nejednakosti i socijalnoj koheziji.

Ulaganje se sastoji od:

- izgradnja najmanje 14 zgrada za zdravstvene usluge u najmanje sedam lokalnih zdravstvenih jedinica (Unidades Locais de Saúde, ULS), kao što su kirurški centri, dnevni bolnički centri, centri za hemodyalisis i centri za sterilizaciju;
- obnovu najmanje 38 zgrada za zdravstvene usluge u najmanje sedam lokalnih zdravstvenih jedinica, kao što su centri za hitne slučajeve, centri za hemodyalisis, centri za sterilizaciju i kirurške jedinice;
- kupnja opreme koja će se instalirati u novoj bolnici u Sintri i drugim bolnicama. Oprema koja se postavlja u novu bolnicu u Sintri i drugim bolnicama uključuje: i. klinička, medicinska i visokotehnološka oprema; i. opću opremu, uključujući specijalizirani namještaj; i iii. računalnu opremu.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C01-i05-RAM: Jačanje regionalne zdravstvene službe Madeire

Cilj je ovog ulaganja provedba Strateškog plana za regionalni zdravstveni sustav Autonomne regije Madeire i Regionalne strategije za promicanje mentalnog zdravlja.

Ulaganje se sastoji od dva podulaganja. Prvo, uključuje podulaganje za širenje, razvoj i poboljšanje regionalne mreže integrirane kontinuirane skrbi, među ostalim obnovom i proširenjem broja mjesta u svim tipologijama u skladu s načelom deinstitucionalizacije, u suradnji s privatnim i socijalnim sektorom te u područjima koja karakteriziraju akutnije demografsko starenje i/ili manje instalirani kapacitet. Drugo, obuhvaća i podulaganje za jačanje kapaciteta za odgovor u području mentalnog zdravlja i demenzija povezanih sa starenjem, uključujući nadogradnju infrastrukture i opreme u objektima za primarnu i diferenciranu bolničku skrb, osiguravanje novih mjesta u bolnici Zajednice, dnevne bolničke usluge, osnivanje timova za mentalno zdravlje u zajednici.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C01-i06: Digitalna tranzicija u području zdravstva

Cilj je ulaganja ukloniti uska grla koja ometaju digitalnu tranziciju u nacionalnoj zdravstvenoj službi, uključujući nedostatak odgovarajućeg hardvera i softvera koji su na raspolaganju zdravstvenim djelatnicima, ojačati standardizaciju informacijskih sustava u nacionalnoj zdravstvenoj službi te poboljšati korisničko iskustvo i pristup podacima.

Ulaganje se sastoji od četiri podulaganja. Prvo, mreža zdravstvenih podataka mora se unaprijediti kako bi se poboljšala kvaliteta usluge i otpornost računalnih sustava dostupnih u Nacionalnoj zdravstvenoj službi, olakšala uporaba podataka u sustavima podrške pri odlučivanju, osigurala interoperabilnost različitih informacijskih sustava i usklađenost s odgovarajućim sigurnosnim načelima.

Drugo, komunikacija između građana i zdravstvenih jedinica pojednostavnit će se, standardizirati i digitalizirati s pomoću elektroničkih alata, kao što su platforma usmjerena na građane i alati za telezdravstvo kako bi se povećao pristup zdravstvenoj skrbi. Treće, nadograđeni i interoperabilni alati dostupni zdravstvenim djelatnicima (npr. platforme za telemonitoring i rehabilitaciju na daljinu te sustavi kojima se poboljšava prenosivost podataka među ustanovama primarne skrbi, bolnicama i integriranim ustanovama za kontinuiranu skrb) i relevantno osposobljavanje o digitalnim vještinama. Četvrto, promiče se digitalizacija kliničke evidencije s ciljem provedbe aktivnosti za praćenje rada Nacionalne zdravstvene službe.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2025.

Ulaganje RE-C01-i07-RAM: Digitalizacija regionalne zdravstvene službe Madeire

Cilj je tog ulaganja potaknuti digitalizaciju regionalne zdravstvene službe Madeire uvođenjem digitalnih tehnologija za potporu kvaliteti i učinkovitosti zdravstvenih usluga te osnaživanjem zdravstvenih djelatnika i građana.

Ulaganje se sastoji od nekoliko projekata, uključujući: i. uvođenje digitalnih tehnologija za potporu praćenju pacijenata, jačanje telezdravstvenih termina i praćenje zdravstvene situacije građana na daljinu; povećanje digitalizacije zdravstva i poboljšanje interoperabilnosti informacijskih sustava; poboljšanje pristupa građana zdravstvenim informacijama i uslugama putem digitalnih sredstava; i iv. osposobljavanje građana i dionika za korištenje digitalnih zdravstvenih resursa u području zdravstva.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C01-i08-RAA: Digitalna bolnica na Azorima

Cilj je ulaganja povećati ponudu zdravstvene skrbi i osigurati bolji pristup zdravstvenoj skrbi na Azorima digitalizacijom svoje regionalne zdravstvene službe.

Ulaganje se sastoji od stvaranja elektroničke zdravstvene evidencije za građane, povećanja interoperabilnosti informacijskih sustava kako bi se omogućila razmjena kliničkih informacija među zdravstvenim djelatnicima, poboljšanja telemedicine i isporuke opreme.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. rujna 2025.

Ulaganje RE-C01-i09: Univerzalni sustav aktivne potpore životu

Cilj je ulaganja promicati tjelesnu i emocionalnu dobrobit u Portugalu povećanjem niskih razina tjelesne aktivnosti u zemlji i doprinosom boljem sprečavanju bolesti i upravljanju teretom nezaraznih bolesti.

Ulaganje se sastoji od: i. nacionalnu kampanju i tehnološku platformu za promicanje tjelesne aktivnosti, povećanje znanja građana o koristima redovite tjelesne aktivnosti svih dobnih skupina, propisivanje vježbi u skladu s njihovim sposobnostima i poticanje zdravijeg načina života; i. proširenjem školskih sportova na zajednicu promicanjem aktivne mobilnosti, od mlađe dobi i tijekom cijelog života, te sporta u obiteljskom kontekstu; i iii. poticanje fizičke

aktivnosti na radnom mjestu, promicanje provedbe mjera i programa te osiguravanje prostora i opreme za bavljenje tjelesnom aktivnošću.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. rujna 2025.

Ulaganje RE-C01-i10: Program modernizacije tehnologije NHS-a

Cilj je ovog ulaganja poboljšati tehnološki park nacionalne zdravstvene službe (NHS) koji doprinosi poboljšanju zdravstvenih usluga.

Tim će se ulaganjem osigurati kupnja teške medicinske opreme za bolničke subjekte (bolnice, bolničke centre i jedan institut), uključujući kupnju teške medicinske opreme koja će se instalirati u bolnicama u Lisabonu i regiji Vale do Tejo, na temelju izvješća koje je odobrilo Ministarstvo zdravstva i u kojem su utvrđene potrebe za opremom tih bolničkih subjekata u sljedećim kategorijama: angiografijski sustavi, skeneri za računalnu tajografiju s jednom fotonom emisijom, skeneri za taografiju pozitorona, sustavi za magnetsku rezonanciju, skeneri za računalnu tajografiju, linearni akceleratori i kirurški roboti.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C01-i11-RAA: Modernizacija i prekvalifikacija regionalne zdravstvene službe

Cilj je tog ulaganja ojačati i modernizirati Regionalnu zdravstvenu službu Azora, čime bi se obuhvatila mreža kontinuirane i palijativne skrbi. Cilj je tog ulaganja omogućiti modernije, učinkovitije i humanije pružanje zdravstvene skrbi.

Ulaganje uključuje:

i) Izgradnja dvaju novih zdravstvenih centara i obnova jednog zdravstvenog centra;
ii) Nabava 94 električna vozila za kućnu njegu;
iii) Nabava 656 jedinica opreme za usluge zdravstvene njege;
iv) Modernizacija telefonske linije za zdravstvo Azora;
v) Nabava 21 hitnog vozila hitne pomoći;
vi) Stvaranje osam novih mjesta za stalnu skrb, palijativnu skrb ili usluge promatranja.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01). Konkretno, kako bi se osigurala usklađenost s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01), vozila, strojevi i oprema koji se kupuju moraju imati nultu stopu emisija. Ako ne postoje alternative s nultim emisijama, vozila, strojevi i oprema koji se kupuju predstavljaju najbolje dostupne razine okolišne učinkovitosti u tom sektoru.

Ulaganje mora biti dovršeno do 30. lipnja 2026.

A.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
1.1	RE-C01-r01	M	Stupanje na snagu pravnih akata u području primarne zdravstvene zaštite	Stupanje na snagu revidiranih pravnih akata				DRUGO TROMJESEČJE	2023	Revizija pravnih akata u području primarne zdravstvene zaštite, konkretno: i. zakonodavstvo na kojem se temelje funkcionalne jedinice centara primarne zdravstvene zaštite (uključujući Uredbu sa zakonskom snagom br. 73/2017 za obiteljske zdravstvene jedinice modela B, Uredbu Vlade br. 1368/2007, pravila i model naknada obiteljskih zdravstvenih jedinica modela B i povezani pravni akt te pravne akte na kojima se temelji funkcioniranje drugih vrsta jedinica primarne zdravstvene zaštite); i ii. zakonodavstvo na kojem se temelje skupine zdravstvenih centara (uključujući pravne akte na kojima se temelje skupine zdravstvenih centara, odnosno Uredbu sa zakonskom snagom br. 28/2008).
1.2	RE-C01-r01	T	Osiguravanje pristupa instrumentu za stratifikaciju rizika radi potpore kliničkom upravljanju u funkcionalnim jedinicama skupina zdravstvenih centara		Broj	0	1 000	ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Broj funkcionalnih jedinica zdravstvenih centara koje dobivaju pristup informacijama iz instrumenta za stratifikaciju rizika koji obuhvaća registrirane korisnike. Instrument za stratifikaciju rizika omogućuje proaktivnu intervenciju u populacijama s većim kliničkim rizikom i društvenom ranjivošću, osiguravajući programe probira i rane dijagnoze koji se temelje na stanovništvu u cijeloj zemlji, kao i pravodobno liječenje i odgovarajuće praćenje korisnika koji boluju od najčešćih bolesti (kardiovaskularnih bolesti, dijabetesa, raka, dišnog sustava, mentalnog zdravlja i osteoartikula).
1.3	RE-C01-r01	T	Završetak postupka decentralizacije odgovornosti u području zdravstva u općinama		Broj	0	201	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Broj novih općina u kojima je dovršen postupak decentralizacije odgovornosti u području zdravstva, u skladu s Uredbom sa zakonskom snagom br. 23/2019 od 30. siječnja, potpisivanjem obavijesti o prijenosu od strane Ministarstva zdravstva, regionalnih zdravstvenih uprava i općina. Prijenos odgovornosti obuhvaća: i. sudjelovanje općina u odlukama o planiranju, upravljanju i ulaganju jedinica primarne zdravstvene zaštite i intervencijskih odjela za ponašanje koje stvara ovisnost i ovisnosti, posebno u njihovoj izgradnji, opremi i održavanju; i. upravljanje, održavanje i čuvanje druge opreme povezane s primarnom zdravstvenom zaštitom; upravljanje

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										zdravstvenim djelatnicima u kategoriji operativnog asistenta funkcionalnih jedinica skupina zdravstvenih centara i intervencijskih odjela za ponašanje koje stvara ovisnost i ovisnosti koje uključuju nacionalnu zdravstvenu službu; iv. upravljanje uslugama logističke potpore skupinama zdravstvenih centara.
1.4	RE-C01-r02	M	Stupanje na snagu nove Uredbe sa zakonskom snagom o mentalnom zdravlju, kojom se utvrđuju načela organizacije usluga skrbi za mentalno zdravlje	Stupanje na snagu nove Uredbe sa zakonskom snagom o mentalnom zdravlju				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Nova uredba sa zakonskom snagom odražava prijedloge izmjena Radne skupine osnovane Uredbom Vlade br. 6324/2020 od 15. lipnja, kako je izmijenjena Uredbom Vlade br. 11485/2020 od 20. studenoga, kako bi se utvrdila načela organizacije usluga skrbi za mentalno zdravlje.
1.5	RE-C01-r02	M	Stupanje na snagu novog Zakona o mentalnom zdravlju, kojim će se utvrditi načela koja se odnose na prava osoba s mentalnim bolestima i regulirati obvezno hospitalizacija ili liječenje	Stupanje na snagu novog Zakona o mentalnom zdravlju				TROMJESEČJE	2023	Novi Zakon o mentalnom zdravlju odražava prijedloge izmjena Radne skupine osnovane Odlukom Vlade br. 6324/2020 od 15. lipnja, kako je izmijenjena Uredbom Vlade br. 11485/2020 od 20. studenoga, kako bi se utvrdila načela koja se odnose na prava osoba s mentalnim bolestima i reguliralo obvezno hospitalizacija ili liječenje.
1.6	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju				DRUGO TROMJESEČJE	2022	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju na temelju zajedničkog odobrenja Ministarstva zdravstva i financija. Novi predložak mora se poštovati u svim budućim ugovorima o upravljanju koje potpisuju svi javni upravitelji poduzeća u državnom vlasništvu u zdravstvenom sustavu kako bi se ojačala odgovornost i potaknule prakse upravljanja koje se temelje na uspješnosti.
1.7	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu novog računovodstvenog plana upravljanja Nacionalne zdravstvene službe	Stupanje na snagu novog računovodstvenog plana upravljanja				TROMJESEČJE	2024	Uspostava računovodstvenog plana upravljanja za nacionalnu zdravstvenu službu kako bi se na nacionalnoj razini prikupile informacije o troškovima, prihodima i rezultatima bolničkih usluga, čime se poboljšava raspodjela sredstava u nacionalnoj zdravstvenoj službi, utvrđivanje referentnih vrijednosti i područja u kojima je potrebno poboljšati operativnu učinkovitost zdravstvenih subjekata. Središnja uprava zdravstvenog sustava

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										diseminira novi plan računovodstva upravljanja normativnom okružnicom.
1.8	RE-C01-r03	T	Uspostava novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama nacionalne zdravstvene službe		Broj	0	10	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Uspostava novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama Nacionalne zdravstvene službe kako bi se: i. poboljšati pristup, kvalitetu i učinkovitost pružanja usluga zdravstvene skrbi; i. jačanje kliničkog upravljanja, autonomije i odgovornosti zdravstvenih usluga; poticanje zdravstvenih djelatnika da nastave raditi u javnim bolnicama; iv. podijeliti rizike i koristi između zdravstvenih službi i bolnica; v) cijeni misiju svake zdravstvene službe i bolnice u regionalnom i nacionalnom kontekstu Nacionalne zdravstvene službe.
1.9	RE-C01-r03	T	Uspostava novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama nacionalne zdravstvene službe		Broj	10	25	DRUGO TROMJESEČJE	2024	Uspostava novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama Nacionalne zdravstvene službe kako bi se: i. poboljšati pristup, kvalitetu i učinkovitost pružanja usluga zdravstvene skrbi; i. jačanje kliničkog upravljanja, autonomije i odgovornosti zdravstvenih usluga; poticanje zdravstvenih djelatnika da nastave raditi u javnim bolnicama; iv. podijeliti rizike i koristi između zdravstvenih službi i bolnica; v) cijeni misiju svake zdravstvene službe i bolnice u regionalnom i nacionalnom kontekstu Nacionalne zdravstvene službe.
1.10	RE-C01-r03	T	Povećanje broja pacijenata otpuštenih iz kućne hospitalizacije		Broj	0	5 000	ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Povećanje godišnjeg broja pacijenata otpuštenih iz kućne hospitalizacije u razdoblju od 2020. do 2024.
1.11	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu akcijskog plana za jačanje centraliziranih mehanizama nabave lijekova	Stupanje na snagu akcijskog plana za jačanje centraliziranih mehanizama nabave lijekova				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Stupanje na snagu akcijskog plana za jačanje centraliziranih mehanizama nabave lijekova kako bi se provele preporuke neovisne procjene centralizirane nabave lijekova u Portugalu koju provodi austrijski Nacionalni institut za javno zdravstvo u okviru Programa potpore strukturnim reformama.
1.12	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu novog sustava potpune posvećenosti u Nacionalnoj zdravstvenoj službi	Stupanje na snagu novog sustava rada u punom opsegu				TROMJESEČJE	2023	Novi sustav rada u punom opsegu za zdravstvene djelatnike u nacionalnoj zdravstvenoj službi, koji uključuje odgovarajuće mehanizme za organizaciju radnog vremena i tablica naknada.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
1.13	RE-C01-i01	M	Stupanje na snagu uvjeta za upućivanje hitnih epizoda koje se pregledavaju u bijeloj, plavoj ili zelenoj boji u bolničkim hitnim službama za druge vrste zdravstvenih usluga, uključujući usluge primarne zdravstvene zaštite	Stupanje na snagu uvjeta za upućivanje na hitne slučajeve				TROMJESEČJE	2022	Stupanje na snagu postupaka i administrativnih pravila postupka upućivanja za korisnike čije su epizode za hitne slučajeve pregledane u bijeloj, plavoj ili zelenoj boji u bolničkim hitnim službama za druge vrste zdravstvene zaštite i usluga, posebno za usluge primarne zdravstvene zaštite, uz izravno planiranje termina.
1.15	RE-C01-i01	T	Izgradnja novih zdravstvenih jedinica		Broj	0	124	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Broj izgrađenih novih zdravstvenih jedinica. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije.
1.16	RE-C01-i01	M	Dovršetak nacionalnog obuhvata programa probira i rane dijagnoze u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	Završetak programa probira i ranog dijagnosticiranja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti				TROMJESEČJE	2026	Ostvarenje te ključne etape uključuje: i. pružanje usluge probira raka debelog crijeva i raka vrata maternice u 341 jedinici zdravstvene skrbi; uvođenje usluge probira za dijabetičku retinopatiju u 300 jedinica zdravstvene skrbi; III. omogućivanje rada na holterskim ispitima i ambulantnom praćenju krvnog tlaka u 900 funkcionalnih jedinica; opremanje 300 jedinica zdravstvene skrbi spirometrima za ranu dijagnozu za potrebe praćenja i liječenja astme, kronične opstruktivne plućne bolesti i pušenja; i v. osiguravanje kapaciteta 300 jedinica zdravstvene skrbi za mjerenje C-reaktivnih bjelančevina.
1.17	RE-C01-i01	M	Povećati kapacitet centara primarne zdravstvene zaštite za odgovor i proširiti njihova područja intervencije	Izvješće o povećanju kapaciteta za odgovor centara primarne zdravstvene zaštite i širenju njihovih područja djelovanja				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Ostvarenje te ključne etape uključuje: i. proširenje pregleda dijabetičkih stopala na 50 jedinica zdravstvene skrbi; i. postavljanje stomatoloških ureda u 130 jedinica zdravstvene zaštite; stvaranje 50 integriranih dijagnostičkih centara (s niskosloženim komplementarnim sredstvima dijagnoze i terapije, rendgenskim i kliničkim analizama) u jedinicama zdravstvene zaštite; iv. stvaranje usluga kretanja i rehabilitacije u 18 jedinica zdravstvene skrbi; v. osiguravanje opreme (vrećica za hitne slučajeve, defibrilatora i vitalnih znakova) za kvalificirani odgovor u hitnim situacijama (osnovna potpora životu) za 350 jedinica zdravstvene skrbi; ivi. protokoli upućivanja u najtraženijim područjima skrbi, odnosno oftalmologiji, otorinolaryngologiji, ortopediji i urologiji.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
1.18	RE-C01-i01	M	Obnova zdravstvenih objekata i opreme kako bi se osigurala dostupnost, kvaliteta i sigurnosni uvjeti u centrima primarne zdravstvene zaštite	Izvješće o obnovi zdravstvenih objekata i opreme				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Ostvarenje te ključne etape uključuje: i. obnovu ili prilagodbu 347 zdravstvenih ustanova; i ii. modernizaciju zdravstvene opreme.
1.19	RE-C01-i01	M	Jačanje skrbi u zajednici, doma i intervencija u zajednici	Izvješće o jačanju skrbi u zajednici, domova i intervencija u zajednici				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Ostvarenje te ključne etape uključuje: i. osiguravanje najmanje 770 električnih vozila za potporu pružanju kućne njege u zdravstvenim ustanovama; i ii. povećanje broja novih mobilnih jedinica za najmanje 34 dodatne jedinice kako bi se obuhvatile regije niske gustoće. Regije niske gustoće uključuju one navedene u dokumentu Deliberação 55/2015 da CIC Portugal 2020 (Odluka CIC Portugala 2020.) od 1. srpnja 2015., koji je revidirao Deliberação 20/2018 da CIC Portugal 2020. od 12. rujna 2018.
1.20	RE-C01-i02	M	Stupanje na snagu uredbe o dodjeli financijske potpore od strane regionalnih zdravstvenih tijela	Stupanje na snagu uredbe o dodjeli financijske potpore				TROMJESEČJE	2022	Stupanje na snagu uredbe o dodjeli financijske potpore od strane regionalnih zdravstvenih tijela, kojom se definira model upravljanja programom i odgovarajući zahtjevi podnositelja zahtjeva.
1.21	RE-C01-i02	T	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u bolničkoj i izvanbolničkoj skrbi		Broj	0	7 400	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u bolničkoj i izvanbolničkoj skrbi stvaranjem sljedećih novih mjesta: i. novih 5500 bolničkih kreveta u nacionalnoj mreži integriranih usluga kontinuirane skrbi unutar opće mreže; i. novih 500 mjesta u dnevnim jedinicama za promicanje autonomije unutar nacionalne mreže integriranih usluga kontinuirane skrbi; III) novih 1000 mjesta za integrirane usluge kontinuirane skrbi o mentalnom zdravlju; i iv. novo 400 mjesta niske složenosti bolničkih mjesta u nacionalnoj mreži palijativnih usluga skrbi. Potražnja za primarnom energijom u tim novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije.
1.22	RE-C01-i02	T	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u kućnoj njezi		Broj	0	1 200	DRUGO TROMJESEČJE	2024	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u kućnoj njezi: i. registracija 1000 novih mjesta na platformi SI RNCCI u integriranim timovima za kontinuiranu kućnu njegu; ii. registracija 100 novih mjesta u timovima za potporu mentalnom zdravlju na platformi SI RNCCI i iii.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										ugovori i odluke lokalnih zdravstvenih jedinica kojima se stvaraju timovi potrebni za pružanje 100 novih mjesta za potporu palijativnoj skrbi u zajednici.
1.23	RE-C01-i03	T	Obnova forenzičkih psihijatrijskih jedinica i opreme		Broj	0	3	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Izgradnja nove forenzičke psihijatrijske jedinice (Sobral Cid) i obnova još dviju jedinica (centar psihijatrijske bolnice u Lisabonu i bolnica Magalhães Lemos)
1.24	RE-C01-i03	M	Razvoj mjera za podizanje svijesti i osposobljavanje za „izgradnju putova pacijenata" u kontekstu demencije	Izvješće o uvođenju novih mjera za podizanje svijesti i osposobljavanje i njihovu razvoju				ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Aktivnosti podizanja svijesti i osposobljavanja u području demencije s ciljem podupiranja reformi socijalnih i zdravstvenih usluga usmjerenih na osoblje socijalnih i zdravstvenih usluga ili drugih subjekata koji rade s javnošću u području socijalnih i zdravstvenih politika, kao i na korisnike socijalnih i zdravstvenih usluga.
1.25	RE-C01-i03	M	Dovršetak jačanja mreže za skrb o mentalnom zdravlju	Izvješće o dovršetku svih opisanih inicijativa za jačanje mreže skrbi za mentalno zdravlje				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Dovršetak svih intervencija utvrđenih za jačanje mreže skrbi za mentalno zdravlje, uključujući: i. osnivanje četiri nove jedinice za hospitalizaciju u općim bolnicama; osnivanje 15 integriranih centara za odgovornost u službama za mentalno zdravlje; obnova 20 postojećih lokalnih službi za mentalno zdravlje; iv. stvaranje 500 mjesta za potrebe institucionaliziranih osoba s kroničnim mentalnim bolestima; v. nadogradnja triju objekata i opreme za forenzičku psihijatriju; izgradnja triju forenzičkih stambenih tranzicijskih jedinica; i vi. osnivanje 40 timova za mentalno zdravlje u zajednici. Uključuje upotrebu bespovratnih sredstava u iznosu od 58 507 675 EUR za obnovu radi povećanja energetske učinkovitosti kako bi se u prosjeku postigla barem srednjoročna obnova kako je definirano u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
1.40	Re-C01-i04	M	Potpisivanje ugovora o upravljanju izgradnjom bolnice u Istočnom Lisabonu	Potpisivanje ugovora o upravljanju izgradnjom bolnice u Istočnom Lisabonu koji su				TROMJESEČJE	2023	ARSLVT i subjekt posebne namjene (SPV) potpisuju ugovor o upravljanju za izgradnju bolnice u Istočnom Lisabonu. Ugovor odražava uvjete koji se odnose na opseg usluga (projektiranje, izgradnja, financiranje, održavanje infrastrukture, opskrba i održavanje opće građevinske opreme) i trajanje.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				potpisali javna tijela i subjekt posebne namjene						Ugovor uključuje i odredbu u kojoj se navodi da nove zgrade moraju imati potražnju za primarnom energijom barem 20 % ispod zahtjeva zgrada gotovo nulte energije.
1.26	Re-C01-i04	M	Izgradnja i obnova zgrada i opreme za usluge toplinske skrbi za bolnice	Izgradnja i obnova zgrada i opreme za zdravstvene usluge za bolnice				DRUGO TROMJESEČJE	2026	1) kupnja bolničke opreme za novu bolnicu u Sintri i drugim bolnicama, što uključuje potporu u obliku bespovratnih sredstava u ukupnom iznosu od 119 283 988 EUR, odnosno kliničku/medicinsku i visokotehnološku opremu; opća oprema, koja se sastoji od namještaja prilagođenog zadaćama koje treba obavljati u različitim prostorima i koji je lako čist i ergonomski dizajniran; i računalnu opremu. 2) Izgradnja najmanje 14 zgrada za zdravstvene usluge u najmanje sedam lokalnih zdravstvenih jedinica i obnova najmanje 38 zgrada za zdravstvene usluge u najmanje sedam lokalnih zdravstvenih jedinica kako je navedeno u opisu mjere. Potražnja za primarnom energijom u tim novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade gotovo nulte energije.
1.27	RE-C01-i05-RAM	T	Povećanje broja raspoloživih mjesta u sustavu bolnice Zajednice u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire		Broj	0	1 500	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Jačanje kapaciteta za odgovor regionalne zdravstvene službe Madeire povećanjem broja dostupnih mjesta u bolničkom sustavu Zajednice, čime se omogućuje pružanje zdravstvenih usluga kod kuće, u bliskoj povezanosti s primarnom zdravstvenom skrbi i drugim uslugama.
1.28	RE-C01-i05-RAM	T	Osnivanje timova za mentalno zdravlje u zajednici u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire		Broj	0	7	DRUGO TROMJESEČJE	2024	Osnivanje timova za mentalno zdravlje u zajednici odlukama regionalnih zdravstvenih službi.
1.29	RE-C01-i05-RAM	M	Uvođenje klasifikacijskog sustava, funkcionalnog profila i sustava upućivanja korisnika za regionalni model integriranih usluga kontinuirane skrbi Madeire	Izvješće o uvođenju klasifikacijskog sustava, funkcionalnog profila i sustava upućivanja korisnika				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Uvođenje klasifikacijskog sustava, funkcionalnog profila i sustava upućivanja korisnika s ciljem jačanja regionalnog modela integriranih usluga kontinuirane skrbi Madeire, kao i njegove koordinacije i tehničkog upravljanja.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
1.30	RE-C01-i05-RAM	T	Povećanje broja mjesta za integrirane usluge kontinuirane skrbi u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire		Broj	0	1 080	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Broj novih i obnovljenih mjesta uspostavljenih u okviru integriranih usluga kontinuirane skrbi u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire, mjereno u smislu novih i obnovljenih kreveta, općenito (uključujući u jedinici za ozdravljenje, srednjoročnu i rehabilitacijsku jedinicu te dugoročnu jedinicu i odjel za održavanje), mentalno zdravlje i pedijatrijske usluge. Uključuje upotrebu bespovratnih sredstava i. za izgradnju nove zdravstvene infrastrukture, za koju je potražnja za primarnom energijom najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade gotovo nulte energije; i ii. provesti energetsku obnovu.
1.31	RE-C01-i05-RAM	T	Obnova usluga primarne zdravstvene zaštite u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire		Broj	0	16	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Broj obnovljenih ustanova primarne zdravstvene zaštite u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire.
1.32	RE-C01-i06	T	Nadogradnja lokalnih mreža informacijske tehnologije		%	0	90	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Postotak nadograđenih lokalnih mreža informacijske tehnologije u Nacionalnoj zdravstvenoj službi, koje organizira i provodi tijelo za zajedničke usluge Ministarstva zdravstva, koje će stoga moći djelovati u skladu s novim modelom jedinstvenih komunikacija (glas preko internetskog protokola).
1.33	RE-C01-i06	T	Provedba funkcija za telezdravstvo i praćenje na daljinu		%	0	15	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Postotak korisnika s pristupom novim funkcijama telezdravstva i praćenja na daljinu, čime se omogućuje pružanje usluga zdravstvene skrbi na daljinu, čime se povećava razina pristupa zdravstvenoj skrbi i sudjelovanja građana u postupku prikupljanja i liječenja na daljinu.
1.34	RE-C01-i06	T	Provedba administrativnih modula informacijske tehnologije, osnovnih kliničkih modula i hitnih kliničkih modula		%	0	15	DRUGO TROMJESEČJE	2025	Postotak zdravstvenih djelatnika koji imaju pristup integriranim modulima informacijske tehnologije, osnovnim kliničkim modulima i hitnim kliničkim modulima za: i. bilježenje kliničkih informacija i savjetovanje s njima u okviru primarne, bolničke i kontinuirane zdravstvene skrbi kako bi se osigurala dostupnost i integracija zdravstvenih informacija te veća sigurnost za korisnike i zdravstvene djelatnike; i ii. hitne službe, registar medicinskih sestara i usluge telepraćenja zdravstvene skrbi.
1.35	RE-C01-i07-RAM	T	Nova računalna oprema za regionalnu zdravstvenu službu Madeire		Broj	0	3 600	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj nove računalne opreme za regionalnu zdravstvenu službu Madeire radi praćenja i osiguravanja veće blizine korisnicima regionalne zdravstvene službe Madeire,

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										promicanja smanjenja rizika od pogrešaka te poticanja učinkovitosti i brzog pristupa korisničkim podacima.
1.36	RE-C01-i08-RAA	T	Povećani pristup korisničkom portalu regionalne zdravstvene službe Azora		Broj	0	25 000	TROMJESEČJE	2025	Broj dodatnih godišnjih pojedinačnih korisnika koji pristupaju korisničkom portalu regionalne zdravstvene službe Azora zahvaljujući proširenju digitalnih zdravstvenih usluga i medicinskih informacija dostupnih na tom portalu.
1.37	RE-C01-i08-RAA	M	Telemedicina u regionalnoj zdravstvenoj službi Azora	Odobrenje plana i normativne okružnice za telemedicinu u zdravstvenom sustavu Azora				TROMJESEČJE	2024	i. Odobrenje regionalnog direktora za zdravlje za normativnu okružnicu o funkcioniranju telemedicine; ii. stupanje na snagu plana za telemedicinu; iii. isporuka opreme za telemedicinu.
1.38	RE-C01-i09	T	Završetak provedbe programa „Školska sportska zajednica" i „Školski sportovi na kotačima" u školama		Broj	0	1 980	TROMJESEČJE	2025	Broj kompleta za bicikle koji se sastoje od bicikala različitih veličina isporučenih u školama drugog ciklusa radi podučavanja bicikla učenicima, kao i kompleta za bicikle za odrasle koji su isporučeni javnim školama u okviru programa „Školska sportska zajednica"
1.39	RE-C01-i09	M	Pokretanje nacionalne kampanje za univerzalni sustav aktivne potpore životu i povezane tehnološke platforme	U funkciji su novi komunikacijski kanali i platforma za nacionalnu kampanju za univerzalni sustav aktivne potpore životu				TROMJESEČJE	2025	Pokretanje nacionalne kampanje za univerzalni sustav aktivne potpore životu i povezane tehnološke platforme kako bi se povećalo znanje građana o koristima redovite tjelesne aktivnosti, u svim dobnim skupinama i u skladu s njihovom sposobnošću, s ciljem poticanja usvajanja zdravijeg načina života.
1.41	RE-C01-i10	M	Odobrenje izvješća u kojem se utvrđuju potrebe NHS-a za teškom medicinskom opremom	Odobrenje izvješća				TROMJESEČJE	2023	Odobrenje izvješća Ministarstva zdravstva u kojem se utvrđuju potrebe bolnica Nacionalne zdravstvene službe za teškom medicinskom opremom. U tom se izvješću utvrđuje potreba za prvom kupnjom te vrste opreme i potreba za zamjenom postojeće teške medicinske opreme.
1.42	RE-C01-i10	T	Kupnja teške medicinske opreme		Broj	0	19	ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Broj teške medicinske opreme kupljene za bolničke ustanove (bolnice, bolnički centri i jedan institut) u skladu s potrebama utvrđenima u izvješću, kako je navedeno u ključnoj etapi 1.41.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
1.43	RE-C01-i10	T	Kupnja teške medicinske opreme		Broj	19	124	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Broj teške medicinske opreme kupljene za i. bolnice NHS-a u skladu s potrebama utvrđenima u izvješću, kako je navedeno u ključnoj etapi 1.41 i ii. koja se ugrađuje u bolnice na kopnu.
1.44	RE-C01-i11-RAA	T	Modernizacija regionalne zdravstvene službe na Azorima					DRUGO TROMJESEČJE	2026	i) Izgradnja dvaju novih zdravstvenih centara i obnova jednog zdravstvenog centra; ii) Nabava 94 električna vozila za kućnu njegu; iii) Nabava 656 jedinica opreme; iv) Modernizacija zdravstvene linije Azora; v) Nabava 21 hitnog vozila hitne pomoći; vi) Stvaranje osam novih mjesta za stalnu skrb, palijativnu skrb ili usluge promatranja. Potražnja za primarnom energijom tih novih zgrada mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije.

A.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Ulaganje RE-C01-i12: Izgradnja bolnice u Istočnom Lisabonu

Cilj je ulaganja pridonijeti izgradnji bolnice u Istočnom Lisabonu. Time se znatnom dijelu stanovništva nastoji osigurati bolji pristup zdravstvenoj skrbi.

Ulaganje se sastoji od izgradnje dijela bolnice u Istočnom Lisabonu:

i) Infrastrukturu sustava Seizmičke baze zgrade na parceli A;
ii) Zgrada na parceli B, koja je namijenjena, među ostalim, administrativnim područjima, mentalnom zdravlju, fizikalnoj medicini i medicini za rehabilitaciju; žalitelj

zgrada na parceli C, koja je namijenjena, među ostalim, istraživanju i obrazovanju.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

A.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
1.45	RE-C01-i12	M	Izgradnja bolnice u Istočnom Lisabonu	Izgradnja dijela bolnice u Istočnom Lisabonu				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Izgradnja dijela bolnice u Istočnom Lisabonu, odnosno: i) Infrastrukturu sustava Seizmičke baze zgrade na parceli A; ii) Gradnju na parceli B; iii) Zgrada na parceli C. Potražnja za primarnom energijom zgrada na česticama B i C mora biti najmanje 20 % niža od potreba zgrada gotovo nulte energije.

B. SASTAVNICA 2: Stanovanje

Tom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost rješavaju se izazovi povezani sa strukturnim nedostatkom trajnih i privremenih stambenih rješenja za ranjivije skupine, kako u kontinentalnom Portugalu tako i u autonomnim regijama Azorima i Madeiri, a istodobno se neizravno doprinosi jačanju sustava socijalne zaštite. Javno stanovanje čini samo 2 % ukupnog fonda u Portugalu i smatra se nedovoljnim za zadovoljavanje potreba najpotrebitijih i onih kojima prijeti socijalna isključenost.

Glavni su ciljevi komponente sljedeći: i. povećati ponudu socijalnog i cjenovno pristupačnog stanovanja (uključujući zadovoljavanje drugih povezanih potreba, kao što su nedostatak osnovne infrastrukture i opreme, nezdrava i nesigurna mjesta stanovanja, nesigurnost ili nedostatak ugovornih veza, prenapučenost ili neprikladnost stanovanja za posebne potrebe stanovnika s invaliditetom ili smanjenom pokretljivošću); ii. pružanje nacionalnog javnog odgovora na hitne i privremene potrebe za smještajem koje proizlaze iz neočekivanih ili nepredvidivih događaja kao što su prirodne katastrofe, požari, pandemije, migracijska kretanja, zahtjevi za azil ili situacije neposredne opasnosti kao što su nasilje u obitelji, trgovina ljudima, rizik od deložacija i drugi; i iii. povećati ponudu studentskog smještaja po pristupačnim cijenama. Ulaganja u sastavnicu uključuju izgradnju novih stambenih objekata i sanaciju postojećih.

Tom se komponentom doprinosi rješavanju preporuka za pojedinu zemlju izdanih Portugalu u okviru europskog semestra 2019. i 2020., a to su: Poboljšati učinkovitost i primjerenost socijalne sigurnosne mreže (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.); Zajamčiti dostatnu i učinkovitu socijalnu zaštitu i potporu dohotku (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.); i povećanje broja osoba s diplomom u visokom obrazovanju, posebno u području znanosti i informacijske tehnologije (putem ulaganja u studentski smještaj) (Preporuka za pojedinu zemlju br. 2 iz 2019.). Komponenta pridonosi i provedbi preporuke za pojedinu zemlju koja se odnosi na klimatsku tranziciju (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2020.). Komponenta pridonosi i provedbi nekoliko načela europskog stupa socijalnih prava, kao što su: „Pristup socijalnom stanovanju ili kvalitetnoj pomoći za stanovanje osigurava se onima kojima je to potrebno” (EPSR 19.a); „Ranjive osobe imaju pravo na odgovarajuću pomoć i zaštitu od prisilne deložacije” (EPSR 19.b); „Dovoljno sklonište i usluge pružaju se beskućnicima kako bi se promicala njihova socijalna uključenost” (EPSR 19.c); „Socijalna zaštita” (EPSR 12); „Uključivanje osoba s invaliditetom” (EPSR 17); „Pristup osnovnim uslugama” (EPSR 20); Obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje: Svi imaju pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi održali i stekli vještine s pomoću kojih mogu u potpunosti sudjelovati u društvu i uspješno se kretati na tržištu rada” (EPSR 1). Ugrađuju se i dimenzije okoliša, posebno promicanjem novih građevina s visokim standardima energetske učinkovitosti.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

B.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r04: Nacionalni plan hitnog i privremenog stanovanja

Cilj je reforme stvoriti nacionalnu javnu mrežu za odgovor na hitne i privremene stambene potrebe u okviru obnove stambenih politika u Portugalu kako bi se zaštitile i osnažile utvrđene ciljne skupine te potaknula socijalna uključenost i borba protiv nejednakosti.

Reforma se sastoji od strukturiranog i međusektorskog odgovora za osobe kojima su potrebna rješenja za hitni ili privremeni smještaj te razvoja potrebnog pravnog i regulatornog okvira za uspostavu modela upravljanja ulaganjem RE-C02-i02 (Nacionalna bespovratna sredstva za hitne i privremene smještaje) te metodologije za označavanje i upućivanje na smještaj i socijalnu potporu osobama koje primaju potporu.

Provedba reforme morala je biti dovršena do 30. lipnja 2021.

Ulaganje RE-C02-i01: Program potpore za pristup stanovanju

Cilj je ulaganja zaštititi dostojanstven i primjeren smještaj za obitelji s najvećim potrebama i za najranjivije skupine.

Ulaganje se sastoji od pružanja smještaja za socijalno stanovanje ili pružanja financijske potpore za obnovu ili izgradnju utvrđenim ciljnim skupinama koje nemaju financijski kapacitet za jamčenje primjerenosti vlastitog stanovanja za najmanje 20209 kućanstava do 2026. Ulaganja se sastoje od izgradnje novih zgrada ili obnove postojećih stambenih objekata, kao i od kupnje zgrada ili najma zgrada za podnajam.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C02-i02: Nacionalna bespovratna sredstva za hitne i privremene smještaje

Cilj je ovog ulaganja osigurati privremeni ili hitni smještaj ranjivim skupinama stanovništva u kontinentalnom Portugalu. Planirane intervencije temelje se na sljedećim rizicima ili izvanrednim socijalnim situacijama: nepredvidivi ili izvanredni događaji, potreba za hitnim smještajem i osnaživanjem osoba kojima je privremeno uskraćen smještaj, uključujući žrtve nasilja u obitelji, žrtve trgovine ljudima, osobe pod međunarodnom zaštitom, beskućnike; izvanredne i propisno obrazložene potrebe za hitnim i privremenim smještajem za osobe kod kojih postoji neposredna i stvarna opasnost da ostanu bez smještaja ili su u postupku deinstitucionalizacije; potrebe za smještajem, koje su privremene i neophodne za javni interes, državnih dužnosnika i službenika.

Ulaganje se sastoji od stvaranja 2000 hitnih smještajnih jedinica, kao i 840 stanišnih jedinica za sigurnosne snage i Vojsku, triju blokova za sigurnosne snage (u slučajevima koji su opravdani javnim interesom) i sedam centara za privremeni smještaj iz humanitarnih ili sigurnosnih razloga.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C02-i03-RAM: Jačanje ponude socijalnog stanovanja u Autonomnoj regiji Madeiri

Cilj je ovog ulaganja odgovoriti na stambene potrebe obitelji koje žive u teškim uvjetima i koje nemaju financijsku sposobnost za pokrivanje troškova pristupa odgovarajućem stanovanju u Autonomnoj regiji Madeiri.

Ulaganje se sastoji od izgradnje ili kupnje socijalnih stanova za 805 kućanstava (ulaganje uključuje i studije, projekte, stjecanje i izgradnju zemljišta) i sanacije 325 privatnih ili javnih stambenih objekata (uključujući poboljšana energetska svojstva). Ulaganjem se predviđa i nabava usluga za razvoj informacijskih sustava i rješenja e-uprave u stambenom sektoru.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C02-i04-RAA: Povećanje uvjeta stanovanja u stambenom fondu Autonomne regije Azori

Cilj je ulaganja ojačati stambene ponude na različitim razinama nakon primjetnog pogoršanja propadanja zgrada u Autonomnoj regiji Azorima i smanjenja ponude na tržištu nekretnina.

Ulaganje se sastoji, na različitim otocima, u izgradnju, kupnju i sanaciju stambenih objekata, uključujući:

- izgradnju 65 zgrada;
- sanacija stambenih objekata (dubinska obnova 75 stambenih objekata, srednja obnova 270 stambenih objekata i mala intervencija u 135 stanova) za ukupno 480 stambenih objekata.

Kad je riječ o energetski učinkovitim obnovama koje su potrebne kako bi se u prosjeku postigla barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786, smanjenje potražnje za primarnom energijom može se procijeniti primjenom metodologije koju primjenjuje ADENE (portugalska agencija za energiju) ako se a) energetski certifikati ne mogu izdati jer se predmet certificiranja ne može definirati u skladu s člankom 19. Uredbe sa zakonskom snagom 101-D/2020 ili b) ukupni trošak manji od 5 000 EUR ili c) poziv na podnošenje ponuda objavljen je 2020. ili 2021. Prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom izračunava se na temelju smanjene potražnje za energijom po jedinici mjere.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C02-i07-RAA: Infrastruktura za zemljišne parcele za stambene nekretnine

Cilj je ulaganja stvoriti ili poboljšati infrastrukturu za zemljišne parcele u Autonomnoj regiji Azorima i dodijeliti je odabranim kandidatima. Cilj je omogućiti odabranim kandidatima izgradnju vlastitih kuća na tim zemljišnim parcelama uz kontrolirane troškove. Taj je program uspostavljen Regionalnom zakonodavnom uredbom br. 21/2005/A od 3. kolovoza 2005. Ulaganjem se dodjeljuje 145 zemljišnih parcela.

Pri odabiru kandidata za izgradnju vlastitih kuća na tim grupama prednost imaju mladi (mlađi od 35 godina ako su mlađi od 35 godina ili imaju ukupnu dob mlađu od 70 godina ako su u braku ili žive u paru).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C02-i08-RAA: Jačanje fonda socijalnih stanova

Cilj je ulaganja ojačati fond socijalnih stanova Autonomne regije Azori. Ulaganje se sastoji od izgradnje 77 stambenih objekata.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

B.2. Ključne etape, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
2.1	Re-C02-i01	T	Program potpore za pristup stanovanju – potpisani aranžmani suradnje ili financiranja		Broj	0	75	TROMJESEČJE	2022	Potpisivanje sporazuma o suradnji ili financiranju. Lokalne strategije smještaja predstavljaju općine. Tim se strategijama utvrđuju 1. sve potrebe prihvatljive u okviru tog programa (kako je navedeno u Uredbi sa zakonskom snagom br. 37/2018 od 4. lipnja) i 2. subjekti koji promiču stambena rješenja. Nakon što je IHRU (Institut za stanovanje i urbanu rehabilitaciju) potvrdio usklađenost lokalnih strategija smještaja s programom, potpisuju se sporazumi o suradnji s općinama ili sporazumi o financiranju s drugim korisnicima kojima se utvrđuju konkretna ulaganja koja će se promicati te se utvrđuje rok za njihovu provedbu.
2.2	Re-C02-i01	T	Program potpore za pristup stanovanju – kupljeni, izgrađeni (visoka energetska učinkovitost) ili obnovljeni stambeni objekti namijenjeni kućanstvima		Broj	0	1 500	TROMJESEČJE	2023	Broj stambenih objekata isporučenih prihvatljivim kućanstvima u okviru programa. Nove zgrade ili zgrade kupljene bez sanacije moraju imati potražnju za primarnom energijom za najmanje 20 % ispod potreba zgrada gotovo nulte energije (osim za do 1502 stanova za cijelu mjeru).
2.3	Re-C02-i01	T	Program potpore za pristup stanovanju – kupljeni, izgrađeni (visoka energetska učinkovitost) ili obnovljeni stambeni objekti namijenjeni kućanstvima		Broj	1 500	20 209	DRUGOTROMJESEČJE	2026	Broj stambenih objekata isporučenih prihvatljivim kućanstvima u okviru programa. Nove zgrade ili zgrade kupljene bez sanacije moraju imati potražnju za primarnom energijom za najmanje 20 % ispod potreba zgrada gotovo nulte energije (osim za do 1502 stanova za cijelu mjeru). Za obnovu, referentna jedinica po stambenom objektu iznosi 73 kvadratna metra, za nove zgrade 95 kvadratnih metara za 20209 stambenih objekata.
2.4	Re-C02-i02	T	Nacionalna bespovratna sredstva za hitni i privremeni smještaj –		Broj	0	500	TROMJ	2022	Broj prilagodbi za koje su potpisani sporazumi o financiranju. Subjekti podnose svoje prijave za financiranje u pozivu na podnošenje ponuda koji je otvorio IHRU (Institut za stanovanje i

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			potpisivanje sporazuma o financiranju za hitni i prijelazni smještaj					ESEČJE		urbanu rehabilitaciju) koji, nakon procjene i traženja mišljenja ISS-a (Institut za socijalnu sigurnost) o valjanosti i izvedivosti podnesenih prijava, ugovara financiranje i određuje rok za njihovu provedbu. Smještaj znači dio ili cijeli objekt s neovisnim pristupom koji se sastoji od jednog ili više stambenih odjeljaka i dodatnih privatnih prostora ili stambenih jedinica za više od jednog kućanstva.
2.5	Re-C02-i02	T	Nacionalna bespovratna sredstva za hitni i privremeni smještaj – potpisivanje sporazuma o financiranju za smještaj u hitnim i tranzicijskim situacijama		Broj	500	1 000	TROMJESEČJE	2024	Broj prilagodbi za koje su potpisani sporazumi o financiranju. Subjekti podnose svoje prijave za financiranje u pozivu na podnošenje ponuda koji je otvorio IHRU (Institut za stanovanje i urbanu rehabilitaciju) koji, nakon procjene i traženja mišljenja ISS-a (Institut za socijalnu sigurnost) o valjanosti i izvedivosti podnesenih prijava, ugovara financiranje i određuje rok za njihovu provedbu. Smještaj znači dio ili cijeli objekt s neovisnim pristupom koji se sastoji od jednog ili više stambenih odjeljaka i dodatnih privatnih prostora ili stambenih jedinica za više od jednog kućanstva.
2.6	Re-C02-i02	T	Nacionalna bespovratna sredstva za hitne slučajeve i privremeni smještaj – smještaj s pokrenutim ili kupljenim radovima		Broj	0	41	TROMJESEČJE	2023	Broj projekata za koje su započeli građevinski radovi ili radovi na obnovi ili za koje su kupljene zgrade.
2.7	Re-C02-i02	T	Nacionalna potpora za hitne slučajeve i privremeni smještaj – dovršene smještajne jedinice		Broj	0	2 000	DRUGOTROMJESEČJE	2026	Isporuka izgrađenog, obnovljenog ili kupljenog smještaja tijelima pokroviteljima. Smještaj znači dio ili cijeli objekt s neovisnim pristupom koji se sastoji od jednog ili više stambenih odjeljaka i dodatnih privatnih prostora ili stambenih jedinica za više od jednog kućanstva. Nove zgrade ili zgrade kupljene bez obnove moraju imati potražnju za primarnom energijom za najmanje 20 % ispod potreba zgrada gotovo nulte energije (osim za projekte koji predstavljaju do 291 smještaj). Referentna jedinica u prosjeku iznosi 73 kvadratna metra za 2000 smještaja.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
2.8	Re-C02-i02	T	Smještaj isporučen sigurnosnim snagama i privremeni smještaj isporučen iz humanitarnih ili sigurnosnih razloga		Broj	0	840	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Broj stambenih objekata (413 isporučenih snagama sigurnosti i 427 isporučenih vojsci)za potrebe privremenog smještaja, uključujući tri bloka za sigurnosne snage (u slučajevima u kojima postoji javni interes). Ulaganje uključuje i sedam centara za privremeni smještaj iz humanitarnih ili sigurnosnih razloga. Nove zgrade ili zgrade kupljene bez obnove moraju imati potražnju za primarnom energijom za najmanje 20 % nižu od potreba zgrada gotovo nulte energije.
2.11	Re-C02-i03-RAM	T	Potpora za stanovanje u Autonomnoj regiji Madeiri		Broj	0	805	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Broj stambenih objekata dodijeljenih prihvatljivim kućanstvima nakon izgradnje socijalnog stanovanja ili kupnje stambenog prostora za socijalno stanovanje. Nove zgrade ili zgrade kupljene bez obnove moraju imati potražnju za primarnom energijom za najmanje 20 % nižu od potreba zgrada gotovo nulte energije. Referentna jedinica po stanu u prosjeku iznosi 90 kvadratnih metara za 805 stambenih objekata. Nadalje, ulaganje uključuje i nabavu usluga za razvoj informacijskih sustava i rješenja e-uprave u stambenom sektoru.
2.12	Re-C02-i03-RAM	T	Broj obnovljenih privatnih stanova i javnih stambenih objekata u privatnom vlasništvu, među ostalim s poboljšanom energetskom učinkovitošću		Broj	0	325	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Broj stambenih objekata u privatnom vlasništvu i javnih stambenih objekata obnovljenih za ciljne skupine kojima nedostaju financijska sredstva za izvođenje rehabilitacijskih radova.
2.13	Re-C02-i04-RAA	T	Izgrađene zgrade u javnom stambenom fondu Autonomne regije Azori		Broj	0	24	ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Broj izgrađenih zgrada s dovršenim radovima kako bi se povećao fond socijalnih stanova. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije. Prosječna veličina stanova iznosi oko 120 kvadratnih metara.
2.14	Re-C02-i04-RAA	T	Intervencije u fond javnih stanova Autonomne regije Azori – obnova		Broj	0	40	ČETVRTO TROMJ	2021	Ulaganje uključuje obnovu ili dovršetak zgrada i stanova, što se mjeri brojem intervencija. Intervencije uključuju: — prenamjena nestambenih javnih zgrada u stambene objekte, — Financijska potpora za prenamjenu oštećenih socijalnih zgrada (Bairros Sociais)

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
								ESEČJE		— obnova javnih stambenih objekata kako bi bila u skladu s postojećim zakonodavstvom o stanovanju, uglavnom zahtjevima u pogledu energetske učinkovitosti. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada. Prosječna veličina predmetnog stambenog objekta iznosi oko 100 kvadratnih metara.
2.16	Re-C02-i04-RAA	T	Intervencije u fond javnih stanova Autonomne regije Azori – obnova		Broj	40	101	ČETVRTOTROMJESEČJE	2023	Ulaganje uključuje obnovu ili dovršetak javnih zgrada i stanova s dovršenim radovima. Intervencije mogu uključivati: — prenamjena nestambenih javnih zgrada u stambene objekte, — Financijska potpora za prenamjenu oštećenih socijalnih zgrada — Obnova javnih stanova Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786. Prosječna veličina predmetnog stambenog objekta iznosi oko 100 kvadratnih metara.
2.17	Re-C02-i04-RAA	T	Izgrađene zgrade u javnom stambenom fondu Autonomne regije Azori – izgradnja zgrada		Broj	24	65	ČETVRTOTROMJESEČJE	2025	Broj izgrađenih zgrada za socijalne stanove, uključujući, prema potrebi, urbanizaciju zemljišta koje su dovršene kako bi se povećao fond socijalnih stanova. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije. Prosječna veličina stanova iznosi oko 120 kvadratnih metara.
2.18	Re-C02-i04-RAA	T	Intervencije u fond javnih stanova Autonomne regije Azori – obnova		Broj	101	480	ČETVRTOTROMJESEČJE	2025	Ulaganje uključuje obnovu ili dovršetak zgrada i stanova. Intervencije mogu uključivati: — prenamjena nestambenih javnih zgrada u stambene objekte, — operacionalizacija plana za promicanje iznajmljivanja mladih (npr. prenamjena lokalnog smještaja – Alojamento Lokalni najam, obnova gradskih središta). — Financijska potpora za prenamjenu oštećenih socijalnih zgrada — obnova javnih stanova. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										Prosječna veličina predmetnih stambenih objekata iznosi oko 100 kvadratnih metara.
2.19	Re-C02-r04	M	Stupanje na snagu Uredbe sa zakonskom snagom o odobravanju pravnog okvira za nacionalni plan hitnog i privremenog stanovanja	Stupanje na snagu uredbe sa zakonskom snagom				DRUGO TROMJESEČJE	2021	Uredbom sa zakonskom snagom definiraju se struktura plana i stambeni fond, posebno u pogledu prihvatljivih korisnika, stambenih rješenja i modela financiranja. Uz pravni okvir Vladi se predstavlja i odobrava Nacionalni plan stanovanja, koji uključuje strateško planiranje stambenih rješenja koja treba promicati i potrebnu potporu u tu svrhu, ovisno o lokalnim potrebama i posebnostima te društveno-teritorijalnoj koheziji.
2.30	Re-C02-i07-RAA	T	Infrastruktura zemljišnih parcela		Broj	0	145	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Broj zemljišnih parcela s stvorenom ili poboljšanom infrastrukturom koja je dodijeljena odabranim kandidatima u okviru programa uspostavljenog Regionalnom zakonodavnom uredbom br. 21/2005/A od 3. kolovoza 2005. Mladima se daje prednost, kako je navedeno u opisu ulaganja.
2.31	Re-C02-i08-RAA	T	Jačanje fonda socijalnih stanova Autonomne regije Azori – izgrađeni stambeni objekti		Broj	0	77	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj dovršenih stambenih objekata. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije. Prosječna veličina stambenih objekata iznosi oko 101 kvadratni metar.

B.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Ulaganje RE-C02-i05: Cjenovno pristupačan fond javnog stanovanja

Cilj je ulaganja odgovoriti na trenutačnu dinamiku cijena stambenih nekretnina u odnosu na razine dohotka portugalskih kućanstava, posebno u velikim urbanim sredinama, osiguravanjem javnog fonda kuća koje se određenim ciljnim skupinama mogu iznajmljivati po pristupačnim cijenama.

Ulaganje se sastoji od izgradnje novih zgrada ili obnove javnih stanova, uključujući obnovu kupljenih zgrada, kako bi se osiguralo 3500 stambenih objekata i naknadno iznajmljivanje po pristupačnim cijenama za utvrđene ciljne skupine.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C02-i06: Studentski smještaj po pristupačnim cijenama

Cilj je tog ulaganja povećati nacionalnu ponudu cjenovno pristupačnog smještaja za studente jer je to i dalje jedna od najvećih prepreka u pristupu tercijarnom obrazovanju. . Postojećom ponudom podupire se samo mali udio (oko 10 %) studenata kojima je potreban smještaj, u kontekstu znatnog povećanja troškova stanovanja, posebno u najvećim urbanim središtima u kojima su visoka učilišta koncentrirana.

Ulaganje se sastoji od osiguravanja 18000 novih i obnovljenih kreveta izgradnjom i kupnjom zgrada te rehabilitacijom postojećih zgrada te modernizacijom i proširenjem postojećih studentskih smještajnih jedinica za prioritetne potrebe studenata. Osim toga, tek nakon što se zadovolje potrebe studenata, kreveti se mogu staviti na raspolaganje istraživačima, nastavnicima i nenastavnom osoblju visokih učilišta, posebno u području nacionalne ili međunarodne mobilnosti, među ostalim u okviru programa ERASMUS+, mreža „europskih sveučilišta” i drugih međunarodnih sporazuma o mobilnosti s portugalskom državom.

Kad je riječ o energetski učinkovitim obnovama koje su potrebne kako bi se u prosjeku postigla barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786, smanjenje potražnje za primarnom energijom može se procijeniti primjenom metodologije koju primjenjuje ADENE (portugalska agencija za energiju) ako se a) energetski certifikati ne mogu izdati jer se predmet certificiranja ne može definirati u skladu s člankom 19. Uredbe sa zakonskom snagom 101-D/2020 ili b) ukupni trošak manji od 5000 EUR ili c) poziv na podnošenje ponuda objavljen je 2020. ili 2021. Prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom izračunava se na temelju smanjene potražnje za energijom po jedinici mjere.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

Ulaganje RE-C02-i09: Proširena mjera: Program potpore za pristup stanovanju (zajam)

Cilj je ulaganja povećati ulaganja RE-C02-i01: Program potpore za pristup stanovanju, u okviru komponente 2. Proširenim dijelom mjere povećava se broj stambenih objekata namijenjenih kućanstvima na ukupno 26000.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

B.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
2.20	Re-C02-i05	T	Cjenovno pristupačni javni stambeni objekti – stanovi s početkom rada (izgrađeni s visokom energetskom učinkovitošću ili obnovljeni s poboljšanim energetskim svojstvima)		Broj	0	520	TROMJESEČJE	2022	Broj stambenih objekata za koje radovi počinju nakon natječajnog postupka i potpisivanja ugovora. Ako uključuje novu izgradnju, potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije.
2.24	Re-C02-i05	T	Cjenovno pristupačno javno stanovanje – Namjenski stambeni objekti (izgrađeni s visokom energetskom učinkovitošću ili obnovljeni s poboljšanim energetskim svojstvima)		Broj		3 500	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Broj stambenih objekata isporučenih prihvatljivim kućanstvima putem razmjene stambenih objekata po pristupačnoj cijeni (DL 82/2020 od 2. listopada) ili putem općinskog programa. Cjenovno pristupačno stanovanje definirano je kao ono koje se stavlja na raspolaganje u skladu s programom Pristupni najam, koji je uspostavljen Uredbom sa zakonskom snagom br. 68/2019 od 22. svibnja, programa najma koji se podupire, uspostavljenog Zakonom br. 81/2014 od 19. prosinca, kako je izmijenjen, programa uvjetnih najamnina, uspostavljenog Zakonom br. 80/2014 od 19. prosinca, sustava kontroliranih troškova, uređenog Provedbenom odlukom ministra br. 65/2019 od 19. veljače, ili posebnih općinskih programa. Ako uključuje novu izgradnju, potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije.
2.25	Re-C02-i06	T	Studentski smještaj po pristupačnim troškovima – broj mjesta za studentski smještaj s pokrenutim natječajima		Broj	0	7 000	TROMJESEČJE	2022	Broj novih i obnovljenih smještajnih mjesta za prvenstveno studente visokog obrazovanja za koje su objavljeni javni natječaji. Nove zgrade ili zgrade kupljene bez obnove moraju imati potražnju za primarnom energijom za najmanje 20 % nižu od potreba zgrada gotovo nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
2.28	Re-C02-i06	T	Studentski smještaj uz prihvatljive troškove		Broj	7 000	18 000	TROMJESEČJE	2026	Broj novih i obnovljenih mjesta koja su prvenstveno stavljena na raspolaganje studentima u visokom obrazovanju; Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
2.32	Re-C02-i09	T	Program potpore za pristup stambenim objektima (zajam) – kupljeni, izgrađeni (visoka energetska učinkovitost) ili obnovljeni (s poboljšanim energetskim svojstvima) stambeni objekti namijenjeni kućanstvima		Broj	20 209	26 000	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Broj stambenih objekata isporučenih prihvatljivim kućanstvima u okviru programa. Nove zgrade ili zgrade kupljene bez obnove moraju imati potražnju za primarnom energijom za najmanje 20 % nižu od potreba zgrada gotovo nulte energije. Za obnovu, referentna jedinica po stanu iznosi 73 kvadratna metra, za nove zgrade 95 četvornih metara za 5791 stan.

C. SASTAVNICA 3: Socijalni odgovori

Portugal se već dugi niz godina suočava s važnim demografskim i socioekonomskim izazovima, koje je pandemija bolesti COVID-19 pojačala. Ovom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost rješavaju se sljedeći izazovi: starenje stanovništva, prava osoba s invaliditetom i drugih osoba ovisnih o njima te siromaštvo i socijalna isključenost među zajednicama i skupinama u nepovoljnom položaju.

U tom se kontekstu ovom komponentom rješavaju izazovi povezani sa strukturnom socijalnom politikom i manjak pokrivenosti socijalnim uslugama za stanovništvo/regije kojima je potrebna pomoć, kako u kontinentalnom Portugalu tako i u autonomnim regijama Azorima i Madeiri.

Glavni su ciljevi komponente sljedeći: i. poboljšanje ustanova socijalne skrbi i osiguravanje bolje teritorijalne pokrivenosti; jačanje i širenje mreže socijalnih odgovora inovativnim rješenjima te pilot-projektima i intervencijama; razvoj novih odgovora potpore u zajednici kojima se doprinosi promicanju neovisnog života, sprečavanju ovisnosti i razvoju odgovora za neinstitucionalizaciju u skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom; iv. osiguravanje pristupa uključivom životu i sudjelovanju u društvu i gospodarstvu za osobe s invaliditetom; i v. promicanje iskorjenjivanja siromaštva razvojem sveobuhvatne nacionalne strategije usmjerene na najranjivije zajednice i zajednice u najnepovoljnijem položaju.

Komponentom se podupire provedba preporuke za pojedinu zemlju o jačanju otpornosti zdravstvenog sustava i osiguravanju jednakog pristupa kvalitetnoj zdravstvenoj i dugotrajnoj skrbi (Preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2020.). Osim toga, njime se doprinosi provedbi Preporuke za Hrvatsku o poboljšanju učinkovitosti i primjerenosti mreže socijalne sigurnosti i poboljšanju razine vještina stanovništva (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.), jamčenju dostatne socijalne zaštite i potpore dohotku te osiguravanju jednakog pristupa kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju (Preporuka za pojedinu zemlju br. 2 iz 2020.) te poboljšanju djelotvornosti portugalskog sustava socijalne zaštite, posebno pojednostavnjenjem njegova okvira (preporuke za pojedinu zemlju br. 1 za 2022. i 2023.). Komponentom se neizravno podupire i provedba preporuke za pojedinu zemlju o usmjeravanju ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2020.).

Očekuje se da će ta komponenta pridonijeti zelenoj i digitalnoj tranziciji. Projekti povezani s izgradnjom, proširenjem i obnovom objekata za socijalni odgovor usmjereni su na energetsku učinkovitost, uporabu energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju te smanjenje troškova energije i goriva. Ekološke dimenzije uključuju se promicanjem novih građevina s visokim standardima energetske učinkovitosti. Osim toga, uključeni subjekti moraju biti opremljeni lakim vozilima s nultim emisijama. Naposljetku, ta komponenta uključuje mjere kojima se poboljšava upotreba digitalnih alata, posebno socijalnih usluga kojima se pruža potpora starijim osobama i vlade stvaranjem alata IKT-a i e-usluga usmjerenih na osobe s invaliditetom.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

C.1. Opis reformi i ulaganja za bespovratnu financijsku potporu

Reforma RE-r05: Reforma opskrbe objektima i socijalnim odgovorom

Cilj je ove mjere proširiti, nadograditi i obnoviti mrežu socijalnih usluga i objekte koje pružaju javne i privatne socijalne ustanove. Mjera je posebno usmjerena na ranjive skupine u gospodarskom, socijalnom i zdravstvenom smislu, kao što su osobe i obitelji u siromaštvu ili s niskim prihodima, starije osobe i osobe u situaciji ovisnosti, osobe s invaliditetom te djeca i mladi. Nadalje, intervencijama integrirane zdravstvene i socijalne potpore predviđenima ovom mjerom promiče se autonomija uzdržavanih osoba njihovom rehabilitacijom i društvenom reintegracijom u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom,1 Europskom strategijom o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.2 i Zelenom knjigom o starenju – poticanje međugeneracijske solidarnosti i odgovornosti3.

Ta reforma sastoji se od pokretanja programa nove generacije opreme i socijalnih odgovora stupanjem na snagu pojednostavnjenja režima ugradnje socijalne opreme. Program je usmjeren na mjere kao što su:

- Poboljšanje socijalne skrbi i personaliziranih usluga koje se pružaju u domovima za starije osobe nakon procjene potreba;
- Promicanje licenciranja i/regulacije ERPI-ja izvan službenog sustava;
- Preispitivanje zakonodavnog okvira za licenciranje socijalnih ustanova,
- Promicanje inovativnih socijalnih odgovora kao što je suradničko stanovanje malih razmjera;
- Razvoj inovativnog modela kućne podrške;
- Jačanje socijalne potpore za osobe u situaciji društvene izolacije osnivanjem multidisciplinarnih timova i mehanizma za mapiranje i praćenje socijalno osjetljivih situacija (socijalni projekti iz Radara);
- Povećanje razine radne snage i kvalitete pružanja socijalnih odgovora, uglavnom na područjima s niskom razinom pokrivenosti;
- Jačanje socijalnih usluga i potpore namijenjene osobama s invaliditetom ili uzdržavanim osobama te promicanje njihove autonomije i neovisnog života.

Ulaganjem RE-C03-i01 – Nova generacija opreme i socijalni odgovori pridonosi se provedbi reforme.

Ključna etapa povezana s provedbom reforme bit će dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r06: Nacionalna strategija za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. 2025.

Cilj je ove mjere olakšati i produbiti uključivanje osoba s invaliditetom u sva područja života, promicati njihovu autonomiju, neovisnost i samoodređenje te osigurati jednake mogućnosti za sve građane, bez obzira na njihove sposobnosti.

Ta se reforma sastoji od donošenja Nacionalne strategije za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. 2025. Strategija odražava obveze iz Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom4 i omogućuje pokretanje niza mjera, kao što su:

- Preoblikovanje postojećeg regulatornog okvira kad god je to potrebno;
- Preoblikovanje sustava za procjenu i potvrđivanje invaliditeta;
- Sveobuhvatnu dijagnozu osoba s invaliditetom razvojem sustava za prikupljanje podataka i praćenje pokazatelja za potporu donošenju odluka;
- Intervencije u javnim prostorima kako bi se olakšao pristup osobama s invaliditetom;

[1] https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html .

[2] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes

[3] https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_en_act_part1_v8_0.pdf

[4] https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html .

- Prilagodbu sustava osposobljavanja, zapošljavanja i kvalifikacija za osobe s invaliditetom;
- Razvoj inovativnih socijalnih usluga i pristupa koji se temelje na zajednici;
- Sudjelovanje osoba s invaliditetom u sportu, kulturi i slobodnim aktivnostima.
- Proširenje modela potpore za neovisan život, kojim se pruža osobna pomoć osobama s invaliditetom;

Ulaganja RE-C03-i02: Pristupačnost 360° i RE-C03-i05: Platforma i pristup te ulaganje RE-C01-i02: Nacionalna mreža integrirane kontinuirane skrbi i nacionalna mreža palijativne skrbi doprinose provedbi reforme.

Ključna etapa povezana s provedbom reforme bit će dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r07: Ugovaranje integriranih programa potpore zajednicama u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima

Cilj je ove mjere borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti u općinama u najnepovoljnijem položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta.

Ta se reforma sastoji od niza integriranih pilot-mjera koje treba razviti nakon procjene i utvrđivanja posebnih potreba zajednice. Nakon te faze dijagnoze integrirane intervencije osmišljavaju se i usredotočuju se na dva područja:

- Intervencije u javnom prostoru i socijalnoj infrastrukturi kao što su jaslice i osnovne škole, zdravstvene ustanove i ustanove za društvena i kulturna događanja, radionice i/ili tečajevi osposobljavanja; žalitelj
- Intervencije nematerijalne prirode za promicanje socijalne kohezije, kao što su aktivno uključivanje zajednica u njihovo osmišljavanje i provedbu, promicanje poduzetništva malih lokalnih poduzeća, osmišljavanje projekata za borbu protiv neuspjeha u školi i napuštanja školovanja, ponuda strukovnog osposobljavanja i promicanje sporta.

Ta se reforma temelji i strukturira u skladu s prvom portugalskom nacionalnom strategijom za suzbijanje siromaštva (ENCP) i tematskim intervencijama za posebne skupine koje su u njoj utvrđene.

Reforma se provodi ulaganjem RE-C03-i06 – Integrirane operacije u zajednicama u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta.

Ključna etapa povezana s provedbom reforme bit će dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r08: Nacionalna strategija za suzbijanje siromaštva

Cilj je ove mjere borba protiv siromaštva razvojem višedimenzionalnog, integriranog, srednjoročnog i dugoročnog pristupa.

Reforma se sastoji od donošenja Nacionalne strategije za suzbijanje siromaštva (ENCP). Strategijom se osigurava okvir za tematske intervencije usmjerene na određene skupine, od djece do starijih osoba, uključujući najranjivije skupine. U njemu se utvrđuju uvjeti za razvoj i provedbu integriranih politika usmjerenih na posebnosti socijalne isključenosti i siromaštva na lokalnoj razini. Osim toga, njime se također nalaže stvaranje jedinstvenog okvira za praćenje pokazatelja povezanih sa siromaštvom.

InvestmentRE-C03-i06 – Integrirane operacije u zajednicama u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta doprinose provedbi reforme.

Ključna etapa povezana s provedbom reforme bit će dovršena do 30. rujna 2021.

Ulaganje RE-C03-i01: Nova generacija opreme i socijalni odgovori

Cilj je ove mjere unaprijediti i proširiti mrežu usluga socijalne skrbi kako bi se razvile učinkovitije metode pružanja usluga, dobila šira nacionalna teritorijalna pokrivenost i poboljšali radni uvjeti stručnjaka u tim strukturama i kvaliteta skrbi koja se pruža korisnicima.

To ulaganje sastoji se od:

- obnovu i proširenje postojećih ustanova za socijalne usluge i izgradnju novih, kao što su jaslice, domovi za starije i nemoćne te centri za aktivnosti i osnaživanje za uključivanje (CACI);
- nabava opreme za socijalne usluge;
- širenje mreža društvenih odgovora Residences za autonomiju i uključivanje te usluge kućne podrške povećanjem broja korisnika koji bi mogli biti obuhvaćeni;
- širenje mreže društvenih odgovora novim tipologijama kao što je zajedničko stanovanje;
- kupnju tehničke i digitalne opreme, uključujući kupnju električnih vozila; žalitelj

pokretanje pilot-projekta pod nazivom „Radar Social" za osnivanje 278 timova za socijalnu intervenciju u općinama kontinentalnog Portugala. Timovi su odgovorni za utvrđivanje ranjivih osoba izloženih riziku od socijalne isključenosti i pružanje potpore na temelju njihovih pojedinačnih potreba.Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

Ulaganje RE-C03-i02: Pristupačnost 360°

Cilj je ove mjere poboljšati uvjete pristupačnosti za osobe s invaliditetom u javnim prostorima, javnim zgradama i stambenim objektima na cijelom državnom području.

To ulaganje u potpunosti je u skladu s Europskom strategijom o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. 2030.5 i sastoji se od tri potprograma:

- program intervencije javnog puta za razdoblje 2021. 2025. (PIVP), koji uključuje rad i građevinske radove na najmanje 200 000 m² javnog prostora kao što su pločnici i trgovi te poboljšanje pristupa povijesnim područjima nabavom prilagođenih električnih vozila za osobe s invaliditetom;
- program intervencije u javnim zgradama za razdoblje 2021. 2025. (PIEP), koji uključuje operacije i građevinske radove u najmanje 1500 zgrada javnih službi; žalitelj
- program stambene intervencije za razdoblje 2021. 2025., koji uključuje obnovu i građevinske radove na najmanje 1000 postojećih stambenih objekata osoba s invaliditetom.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C03-i03-RAM: Jačanje socijalnih odgovora u Autonomnoj regiji Madeiri (ARM)

Cilj je ove mjere ojačati mrežu socijalnih usluga u Autonomnoj regiji Madeiri.

To ulaganje sastoji se od intervencija u domovima za starije osobe (ERPI) i širenja struktura socijalne potpore za beskućnike. Te intervencije uključuju izgradnju novih te obnovu i nadogradnju postojećih objekata te kupnju potrebne tehničke, digitalne i informatičke opreme, uključujući kupnju električnih vozila kako bi se olakšao i poboljšao doseg stručnjaka za socijalne usluge u udaljenim područjima.

Intervencije uključuju rehabilitaciju i proširenje stambenih i nestambenih struktura za starije osobe i osobe s posebnim potrebama.

Intervencije usmjerene na beskućnike uključuju stvaranje noćnog prijema za hitne slučajeve i osiguravanje smještaja, stvaranje kupaonica i rublja za promicanje osobne higijene, obnovu

[5] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes

prostora za osiguravanje obroka i aktivnosti radionice za razvoj socijalnih vještina i kompetencija među korisnicima.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C03-i04-RAA: Provedba regionalne strategije za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti – mreže socijalne potpore

Cilj je ove mjere provesti prioritete Regionalne strategije za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje 2018. – 2028. (ERCPES) Autonomne regije Azori. U strategiji su definirana četiri strateška prioriteta koja se međusobno nadopunjuju:

- P1 – Osiguravanje cjelovitog i uključivog razvojnog procesa za svu djecu i mlade od početka života;
- P2 – Jačanje socijalne kohezije u regiji;
- P3 – Promicanje teritorijalnih intervencija; žalitelj
- P4 – Osiguravanje odgovarajućeg znanja o pojavi siromaštva u regiji.

To ulaganje sastoji se od niza intervencija kojima će se povećati pristup djece i mladih socijalnim i obrazovnim uslugama te ojačati socijalna kohezija pružanjem potpore obiteljima kojima je potrebna pomoć i osobama s invaliditetom.

To uključuje barem uspostavu potpornih točaka za obrazovanje za borbu protiv ranog napuštanja školovanja, subvencije kućanstvima s niskim prihodima kao poticaj za promicanje sudjelovanja dječjih vrtića, stvaranje dodatnih (fizičkih) mjesta u jaslicama ili centrima za dnevnu njegu, stvaranje novih mjesta za osobe s invaliditetom u centrima za potporu osobama s invaliditetom, kupnju automobila za obnovu voznog parka automobila Instituições Particulares de Solidariedade te osposobljavanje pojedinaca iz obitelji obuhvaćenih dohotkom za socijalnu uključenost kako bi im se pružile dodatne osnovne vještine.

Naposljetku, to ulaganje uključuje i pokretanje pilot-programa pod nazivom „Uspostava starenja" čiji je cilj promicanje neinstitucionalne skrbi za starije osobe i/ili osobe s invaliditetom.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C03-i05: Platforma + pristup

Cilj je ove mjere potaknuti uključivanje osoba s invaliditetom osiguravanjem skupa digitalnih informacijskih alata i usluga kako bi se olakšalo njihovo zadovoljavanje potreba i sudjelovanje u društvu.

Ulaganje se sastoji od:

- javne internetske stranice na kojima se objedinjuju i pojednostavnjuju informacije o zakonodavstvu i dostupnoj potpori za osobe s invaliditetom;
    - aplikacija za mobilne telefone koja pruža: Georeferencirana lokacija i uvjeti pristupačnosti javnih zgrada,
    - Unutarnje navigacijske informacije za zgrade,
    - Georeferencirana parkirna mjesta za osobe smanjene pokretljivosti;
- stvaranje pozivnog centra za usmeno prevođenje portugalskog znakovnog jezika.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C03-i06: Integrirane operacije u zajednicama u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta

Cilj je te široke i inovativne pilot-mjere borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti u općinama u najnepovoljnijem položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta. Intervencija se može proširiti na druga područja na kopnu, pod uvjetom da su provedene mjere usklađene s ciljem ulaganja.

To ulaganje sastoji se od niza mjera povezanih s posebnim potrebama tih općina. Ta djelovanja uključuju osnaživanje zajednica, razvoj novih i inovativnih pristupa za socijalnu koheziju i intervencije u javnom prostoru, socijalnoj i sportskoj infrastrukturi i stambenim objektima. Glavni su ciljevi mjera sljedeći:

- Promicanje zdravlja i kvalitete života zajednica podupiranjem projekata koje podnose udruge lokalnih vlasti, nevladine organizacije, građanski pokreti i organizacije stanovnika, zdravstvena tijela ili druga javna tijela;
- Fizička nadogradnja javnog prostora i socijalne, zdravstvene, stambene ili sportske infrastrukture;
- Revitalizacija socijalno ugroženih područja, promicanje socijalne kohezije u velegradskim područjima;
- Poticanje poduzetništva malih lokalnih poduzeća;
- Poboljšanje pristupa zdravlju i borba protiv ovisnosti;
- Razvoj programa aktivnog i zdravog starenja;
- Osmišljavanje projekata za borbu protiv neuspjeha u školi i napuštanja školovanja;
- Poboljšanje kvalifikacija odraslih i certificiranje njihovih vještina;
- Dijagnoza potreba stanovništva i razvoj pismenosti odraslih, učenje portugalskog jezika i programi digitalne uključenosti;
- Strukovno osposobljavanje i politike za promicanje zapošljivosti prilagođene lokalnim okolnostima i dinamici;
- Pristup kulturi i kreativnosti te vrednovanje međukulturalnosti;
- Poticanje sudjelovanja zajednice u upravljanju samim programom;
- Osnaživanje lokalnih aktera u partnerskim mrežama;
- Rješenja za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti;
- Promicanje sporta kao jednog od socijalnih instrumenata koji okupljaju članove zajednice, promiču vrijednosti i suzbijaju društvene nejednakosti;
- Građanstvo, pristup pravima i građansko sudjelovanje.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu6; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od

6 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

relevantnih referentnih vrijednosti7; III) aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama8 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu9; i iv. djelatnosti u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada može naštetiti okolišu. U opisu poslova dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C03-i07-RAA: Nadogradnja i širenje mreže domova za starije osobe (ERPI)

Cilj je ove mjere pružiti potporu starijim osobama u Autonomnoj regiji Azorima.

To ulaganje sastoji se od intervencija u domovima za starije osobe (ERPI). Te intervencije uključuju proširenje i obnovu postojećih objekata koji obuhvaćaju 117 mjesta u domovima za starije i nemoćne.

Ulaganjem se doprinosi pružanju specijalizirane i trajne skrbi osobama koje imaju razinu ovisnosti ili žive u nesigurnim situacijama zbog kojih ne mogu primati usluge kućne potpore. Infrastrukturom se izbjegavaju prepreke fizičkoj pristupačnosti, u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom i nacionalnim zakonodavstvom, odnosno Nacionalnom strategijom za uključivanje osoba s invaliditetom.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

Reforma RE-C03-r38: Pojednostavnjenje i učinkovitost sustava socijalne sigurnosti

Cilj je te reforme pojednostavniti portugalski sustav socijalne sigurnosti („Sistema de Segurança Social”) kako bi se poboljšala njegova učinkovitost u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti poboljšanjem primjerenosti, pokrivenosti i korištenja socijalnih naknada. Reformom se nastoji doprinijeti nacionalnim ciljevima Akcijskog plana za provedbu europskog stupa socijalnih prava, odnosno smanjenju siromaštva za 765000 ljudi do 2030., te provedbi načela iz Preporuke Vijeća o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje.

7 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

8 To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

9 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

Portugalski sustav socijalne sigurnosti obuhvaća tri podsustava: i. sustav socijalne zaštite državljanstva („Proteção Social de Cidadania”) ili nedoprinosni režim; ii. sustav osiguranja koji se temelji na doprinosima zaposlenika i poslodavaca („Sistema Previdencial”) ili sustav doprinosa; i iii. dopunski sustav („Dodatak sustavu Sistema”), koji je dobrovoljan i uključuje dodatne javne i privatne programe.

Reformom se uzima u obzir izvješće koje sastavlja stručna radna skupina i odgovarajuća relevantna savjetovanja s dionicima te se utvrđuju sljedeći elementi:

- Jedinstvena socijalna naknada. Time će se konsolidirati najmanje osam nedoprinosnih socijalnih naknada u okviru građanskog sustava socijalne zaštite, uključujući sustav minimalnog dohotka („Rendimento Social de Inserção” (*Rendimento Social de Inserção)*. U usporedbi sa socijalnim naknadama koje treba konsolidirati, jedinstvena socijalna naknada osigurava barem jednaku pokrivenost osobama koje se nalaze u situaciji velike gospodarske i socijalne ranjivosti. Jedinstvena socijalna naknada doprinosi uklanjanju preklapanja među postojećim sustavima, a njezinim oblikovanjem promiče se jednostavniji i izravniji pristup socijalnim naknadama. Tijekom postupka osmišljavanja i provedbe osigurava se sudjelovanje i savjetovanje s relevantnim socijalnim partnerima.
- A Code of Social Benefits (Zakonik o socijalnim davanjima). Time će se pojednostaviti, uskladiti i učvrstiti zakonodavstvo kojim se uređuju socijalne naknade kako bi se osigurala veća transparentnost i bolje razumijevanje dostupnih socijalnih naknada. Zakonik o socijalnim davanjima slijedi model Zakonika o sustavima doprinosa („Código dos Regimes Contributivos do Sistema Previdencial de Segurança Social”*(Código dos Regimes Contributivos do Sistema Previdencial de Segurança Social*), koji trenutačno obuhvaća samo jedan od tri prethodno navedena podsustava socijalne sigurnosti.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

C.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
3.1	RE-C03-i01	T	Isporuka električnih vozila		Broj	0	2 500	TROMJESEČJE	2026	Dostava pružateljima socijalnih odgovora usmjerenih na ranjive skupine poduzetnika Instituições Particulares de Solidariedade Social (IPSS) ili sličnih prihvatljivih subjekata za socijalne usluge, kao što su dnevni centri, skloništa ili domovi za potporu, novih električnih vozila prilagođenih za potporu radu odgovarajućih socijalnih usluga i/ili za prijevoz osoba smanjene pokretljivosti.
3.2	RE-C03-i01	T	Osnivanje timova za socijalnu intervenciju (Radar Social)		Broj	0	278	ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Uvjete prihvaćanja potpisale su općine kako bi se osnovalo 278 timova za socijalnu intervenciju u kontinentalnom Portugalu.
3.3	RE-C03-i01	M	Dodjela ugovora o potpori tijelima za promicanje stvaranja i širenja mreže socijalnih ustanova/socijalnih odgovora.	Dodjela ugovora o potpori tijelima koja promiču mrežu socijalnih ustanova/odgovora				DRUGO TROMJESEČJE	2022	Dodjela ugovora o potpori promotivnim tijelima koja su se prijavila na natječaj za stvaranje i širenje mreže socijalnih ustanova/socijalnih odgovora (koja obuhvaća djecu, starije osobe, osobe s invaliditetom i druge osobe) i za koja je utvrđeno da su u skladu s utvrđenom Uredbom, u okviru raspoložive omotnice. U slučaju nove izgradnje zgrada natječajnim postupkom osigurava se da nove zgrade imaju potražnju za primarnom energijom koja je najmanje 20 % niža od zahtjeva za zgrade gotovo nulte energije.
3.4	RE-C03-i01	T	Stvaranje novih mjesta i obnova postojećih mjesta u socijalnim ustanovama		Broj	0	42 142	TROMJESEČJE	2026	Stvaranje najmanje 15000 novih mjesta i obnova preostalih mjesta za djecu, starije osobe, osobe s invaliditetom i druge ranjive osobe u jaslicama, domovima za skrb o starijim osobama (ERPI), centrima za dnevnu skrb, Domicilijarnoj potpori (DAS), centrima za aktivnosti i osnaživanje za uključivanje (CACI), Residentima za autonomiju i uključivanje te inovativnim tipologijama. U slučaju izgradnje novih zgrada, potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										Kupnja mobilne opreme za stambene strukture za starije osobe (ERPI) i rasadnike u vrijednosti od najmanje 38 milijuna EUR.
3.5	RE-C03-i01	T	Korisnici usluga kućne podrške i osoblje koje ima pristup tabletima i drugoj informatičkoj i komunikacijskoj opremi, opremi za tehničku pomoć ili osposobljavanju.		Broj	0	63 825	TROMJESEČJE	2026	Broj korisnika ili osoblja službi za kućnu podršku koji imaju pristup barem tabletu i drugoj informatičkoj i komunikacijskoj opremi ili opremi za tehničku pomoć ili osposobljavanju.
3.6	Re-C03-i02	T	Stambeni objekti s poboljšanom pristupačnošću za osobe s invaliditetom		Broj	0	190	DRUGO TROMJESEČJE	2024	Broj stambenih objekata koji imaju koristi od intervencija za poboljšanje uvjeta pristupačnosti za osobe s invaliditetom.
3.7	Re-C03-i02	T	Stambeni objekti s poboljšanom pristupačnošću za osobe s invaliditetom		Broj	190	1 000	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj stambenih objekata koji imaju koristi od intervencija za poboljšanje uvjeta pristupačnosti za osobe s invaliditetom.
3.8	Re-C03-i02	T	Javni prostor s poboljšanom pristupačnošću za osobe s invaliditetom		M^2	0	200 000	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Površina javnog prostora (u kvadratima, pločnici itd.) u kvadratnim metrima na koju se primjenjuju intervencije (uglavnom izravnavanje pješačkih staza, prolazak tračnicama, reguliranje prometa, premještanje infrastrukture i ulične opreme, poboljšanje pristupa zgradama) kako bi se poboljšali uvjeti pristupačnosti za osobe s invaliditetom. Isporuka 4000 električnih vozila (električnih romobila) općinama kako bi se poboljšala pristupačnost za osobe s invaliditetom.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
3.9	Re-C03-i02	T	Javne usluge s poboljšanom pristupačnošću za osobe s invaliditetom		Broj	0	1 500	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj objekata javnih službi koji imaju koristi od intervencija (uglavnom rampe i vrata za pristup zgradama, šalteri i sanitarni čvorovi za osobe s invaliditetom) kako bi se poboljšali uvjeti pristupačnosti za osobe s invaliditetom.
3.10	Re-C03-i03-RAM	T	Nova i rehabilitirana mjesta u stambenim i nestambenim domovima za skrb		Broj	0	910	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Broj novih i rehabilitiranih mjesta u stambenim i nestambenim domovima za skrb (uključujući dnevne i noćne centre) u Autonomnoj regiji Madeiri. Nove zgrade moraju imati potražnju za primarnom energijom za najmanje 20 % ispod zahtjeva zgrada gotovo nulte energije, a zgrade sanirane s poboljšanim energetskim svojstvima.
3.11	Re-C03-i03-RAM	T	Planovi života za integraciju beskućnika.		Broj	0	20	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Broj potpisanih životnih planova za integraciju beskućnika.
3.27	Re-C03-i03-RAM	T	Broj mjesta u domovima za starije i nemoćne kojima se podupiru beskućnici		Broj	0	90	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj mjesta u domovima za starije i nemoćne kojima se podupiru beskućnici. U slučaju novih zgrada potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije.
3.12	Re-C03-i04-RAA	T	Osposobljavanje pojedinaca iz obitelji obuhvaćenih dohotkom od socijalne uključenosti		Broj	0	2 500	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj pojedinaca iz obitelji obuhvaćenih dohotkom od socijalne uključenosti koji pohađaju 400 osposobljavanja.
3.13	Re-C03-i04-RAA	T	Nova mjesta za osobe s invaliditetom u centrima za skrb koji pružaju potporu osobama s invaliditetom		Broj	0	124	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Broj novih mjesta za osobe s invaliditetom u centrima za skrb koji pružaju potporu osobama s invaliditetom. To uključuje izgradnju triju zgrada i prilagodbu jedne postojeće zgrade. U slučaju novih zgrada potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
3.14	Re-C03-i04-RAA	T	Vozila kupljena za Instituições Particulares de Solidariedade Social		Broj	0	130	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj novih električnih vozila isporučenih voznom parku vozila Instituições Particulares de Solidariedade Social (IPSS).
3.15	Re-C03-i04-RAA	T	Projekt starenja na mjestu rada		Broj	0	425	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj starijih osoba ili osoba s invaliditetom obuhvaćenih projektom Aging u Autonomnoj regiji Azori.
3.16	Re-C03-i04-RAA	T	Mjere za borbu protiv ranog napuštanja školovanja djece i mladih.		Broj	0	11 561	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj djece i mladih koji primaju potporu u okviru mjera za borbu protiv napuštanja školovanja i promicanje sudjelovanja u visokom obrazovanju: i. oslobođenje od plaćanja školarina za rasadnike kućanstvima s niskim prihodima kao poticaj za promicanje pohađanja vrtića; uspostava potpornih točaka za studije; III) stipendije za studente u visokom obrazovanju iz obitelji s niskim prihodima; iv. stvaranje novih mjesta za djecu u jaslicama ili centrima za dnevnu skrb.
3.17	RE-C03-i05	M	Objava natječaja za „Izgradnja digitalne infrastrukture za pristupačnost 360°”	Objava obavijesti o nadmetanju za stjecanje digitalne infrastrukture za pristupačnost 360° u Službenom listu – Diario da Republica				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Objava poziva na podnošenje ponuda za izgradnju digitalne infrastrukture koji obuhvaća i. georeferencirane informacije o javnim i privatnim zgradama, ii. globalne informacijske sustave i sustave za određivanje položaja (GPS), iii. georeferenciranje parkirnih mjesta.
3.18	RE-C03-i05	M	Digitalni informacijski resursi za osobe s invaliditetom	Informacije o internetskoj stranici i mobilnoj aplikaciji				ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Objedinjene i pojednostavnjene informacije o zakonodavstvu i dostupnoj potpori za osobe s invaliditetom dostupne na internetskim stranicama i pokretanje aplikacije za mobilne telefone.
3.19	RE-C03-i05	M	Pozivni centar za portugalski znakovni jezik	Početak rada službe pozivnog centra za portugalski znakovni jezik				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Početak rada pozivnog centra koji će gluhim građanima osigurati zajamčeno usmeno prevođenje u stvarnom vremenu na portugalski znakovni jezik (LGP) koji je dostupan svim javnim upravama.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
3.20	RE-C03-r08	M	Donošenje nacionalne strategije za suzbijanje siromaštva	Donošenje nacionalne strategije za suzbijanje siromaštva				TROMJESEČJE	2021	Nacionalna strategija za suzbijanje siromaštva (ENCP) pruža okvir za tematske intervencije za određene skupine, od djetinjstva do starosti, uključujući najranjivije skupine. U njemu se utvrđuju uvjeti za razvoj i provedbu integriranih politika usmjerenih na posebnosti socijalne isključenosti i siromaštva na lokalnoj razini. Osim toga, njime se nalaže i stvaranje jedinstvenog okvira za praćenje pokazatelja povezanih sa siromaštvom.
3.21	RE-C03-r06	M	Donošenje Nacionalne strategije za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. 2025.	Donošenje Nacionalne strategije za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. 2025.				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Nacionalnom strategijom za uključivanje osoba s invaliditetom stvaraju se uvjeti za: • novi sustav za procjenu i potvrđivanje invaliditeta; • novi sustav prikupljanja podataka te obrade i organizacije informacija povezanih s invaliditetom kako bi se poduprlo donošenje odluka; • kvalificiranje intervencija u javnim prostorima; • uključivanje osoba s invaliditetom u odluke, mjere, programe i projekte; • proširenje modela potpore za neovisan život, kojim se pruža osobna pomoć osobama s invaliditetom; • prilagodbu sustava osposobljavanja, zapošljavanja i kvalifikacija za osobe s invaliditetom.
3.22	RE-C03-r05	M	Stupanje na snagu pojednostavnjenog režima ugradnje socijalne opreme	Stupanje na snagu pojednostavnjenog režima ugradnje socijalne opreme				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Stupanje na snagu pojednostavnjenog režima ugradnje socijalne opreme sa sljedećim značajkama Utvrđivanje zahtjeva za izdavanje dozvola i reguliranje stambene strukture za starije osobe koje djeluju nezakonito; Uvođenje kriterija kvalitete u usluge i socijalne ustanove za skrb; Stvaranje okvira za uvođenje novih vrsta socijalnih odgovora kao što su suradničko stanovanje i novi modeli kućne potpore kako bi se zadovoljile različite potrebe starijih osoba.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
3.23	RE-C03-r07	M	Odobravanje akcijskih planova za zajednice u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta	Odobravanje akcijskih planova za zajednice u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta za predmetna područja.				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Velegradska područja Lisabona i Porta odobravaju akcijske planove za zajednice u nepovoljnom položaju. Akcijski planovi usmjereni su na dva glavna područja: i. intervencije u javnom prostoru i socijalnoj infrastrukturi kao što su jaslice i osnovne škole, zdravstvene ustanove i ustanove za kulturna događanja, radionice i/ili tečajevi osposobljavanja; intervencije nematerijalne prirode radi promicanja socijalne kohezije, kao što su aktivno uključivanje zajednica u njihovo osmišljavanje i provedbu, promicanje poduzetništva malih lokalnih poduzeća, osmišljavanje projekata za borbu protiv neuspjeha i napuštanja školovanja, ponuda strukovnog osposobljavanja i promicanje sporta. Uspostavlja se model upravljanja koji se temelji na načelima višerazinskog upravljanja i uključuje različite aktere od središnje vlasti do lokalnih područja/susjedstava. Istodobno, postoje lokalne tehničke jedinice kao operativni predvodnici tog modela kako bi se promicalo vlasništvo i blizina u upravljanju ugovorima i njihovoj provedbi.
3.24	RE-C03-i06	M	Potpisivanje sporazuma između općina Lisabon/Porto i lokalnih tehničkih jedinica kojima se definira područje primjene mjera koje treba podržati.	Potpisivanje sporazuma o planovima za 12 područja intervencije				TROMJESEČJE	2022	Potpisivanje sporazuma između metropolskih područja Porta i Lisabona i lokalnih tehničkih jedinica zaduženih za svako od 12 područja intervencije (tj. četvrti) kojima se definira opseg mjera koje treba poduprijeti, vremenski okvir za njihovu provedbu, dodijeljena proračunska potpora u iznosu od 225 milijuna EUR i odabrani pokazatelji uspješnosti. Mjere koje će se podupirati pripadaju sljedećim kategorijama: • Promicanje zdravlja i kvalitete života zajednica • Fizička nadogradnja javnog prostora ili jačanje socijalne, zdravstvene, stambene ili sportske infrastrukture • Gospodarska obnova socijalno ugroženih područja • Poduzetništvo malih i lokalnih poduzeća • Pristup zdravstvu, razvoj zdravlja u zajednici i borba protiv ovisnosti • Programi aktivnog i zdravog starenja • Projekti za borbu protiv neuspjeha i napuštanja školovanja • Kvalifikacije odraslih i certifikacija vještina

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										• Dijagnoza potreba stanovništva i razvoj pismenosti odraslih, učenje portugalskog jezika i programi digitalne uključenosti • Strukovno osposobljavanje i politike • Pristup kulturi i kreativnosti • Sudjelovanje Zajednice u upravljanju programom • Osnaživanje lokalnih aktera u partnerskim mrežama • Rješenja za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti • Promicanje sporta • Građanstvo, pristup pravima i građansko sudjelovanje Opis poslova za predstojeće pozive na podnošenje projekata uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
3.25	RE-C03-i06	M	Objavljivanje izvješća metropolskih područja Porta i Lisabona o praćenju mjera poduzetih u svakom od 12 područja intervencije.	Objava izvješća o praćenju metropolskih područja Porta i Lisabona				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Objavljivanje izvješća o praćenju od strane metropolskih područja Porta i Lisabona u kojem se opisuje napredak postignut u provedbi mjera financiranih iz programa u svakom području intervencije, uključujući izvršenje proračuna i uspješnost u odnosu na odabrane pokazatelje za svaku mjeru.
3.26	RE-C03-i06	T	Provedba socijalnih mjera		EUR	0	225 000 000	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Isplata najmanje 225 000 000 EUR za provedbu mjera u okviru kategorija navedenih u ključnoj etapi 3.24. Mjere koje se podupiru provode se u metropolskim područjima u okviru potpisanih sporazuma navedenih u ključnoj etapi 3.24 te u drugim općinama u okviru Programa za zdrava susjedstva.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
3.28	Re-03-i07-RAA	T	Proširena ili obnovljena mjesta u domovima za starije i nemoćne		Broj	0	117	TROMJESEČJE	2026	Broj mjesta u domovima za starije i nemoćne osobe proširio se ili obnovio u Autonomnoj regiji Azorima. U slučaju izgradnje novih zgrada, potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije.
3.29	RE-C03-r38	M	Izvješće radne skupine za jedinstvenu socijalnu naknadu	Objava izvješća radne skupine za jedinstvenu socijalnu naknadu				TROMJESEČJE	2025	Objava izvješća radne skupine za jedinstvenu socijalnu naknadu, koje sadržava glavne elemente njegova oblikovanja i formalne provedbe. Izvješće uključuje procjenu njegova učinka na pokrivenost, razinu primjerenosti i učinkovitosti, među ostalim na aspekte kao što su sprečavanje preklapanja, uklanjanje nedostataka u socijalnoj zaštiti i poboljšanje razina iskorištenosti.
3.30	RE-C03-r38	M	Stupanje na snagu jedinstvene socijalne naknade (u okviru građanskog sustava socijalne zaštite) i Zakonika o socijalnim davanjima	Odredba zakonodavstva o stupanju na snagu zakonodavstva				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Stupanje na snagu zakonodavstva o uspostavi jedinstvene socijalne naknade (u okviru građanskog sustava socijalne zaštite) nakon objave izvješća radne skupine za jedinstvenu socijalnu naknadu i savjetovanja s relevantnim dionicima. Stupanje na snagu zakonodavstva kojim se uspostavlja Zakonik o socijalnim davanjima, kojim će se pojednostaviti, uskladiti i učvrstiti zakonodavstvo kojim se uređuju socijalna davanja.

D. SASTAVNICA 4: Kultura

Komponenta se odnosi na izazove povezane s posljedicama pandemije bolesti COVID-19 i naslijeđene probleme koji proizlaze iz kroničnog nedostatka resursa za održavanje, obnovu i modernizaciju kulturnih instalacija i opreme.

Glavni su ciljevi komponente Kultura obnova zgrada i nacionalnih spomenika; zaštita obrtničkih tehnika i zanimanja; modernizacija tehnološke infrastrukture i kulturnih instalacija; digitalizacija umjetničkih djela i kulturne baštine; te internacionalizaciju, modernizaciju i digitalnu tranziciju knjižara i izdavaštva knjiga.

Komponenta doprinosi provedbi preporuka za pojedinu zemlju kako bi se poduzele sve potrebne mjere za djelotvoran odgovor na pandemiju, održavanje gospodarstva i potporu njezinu oporavku (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2020.), i podupirati upotrebu digitalnih tehnologija za poticanje konkurentnosti poduzeća (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

D.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje RE-C04-i01: Kulturne mreže i digitalna tranzicija

Cilj je mjere nadogradnja tehnološke infrastrukture javnih kulturnih postrojenja kojom se potiče njihova digitalna tranzicija. Konkretnije, to uključuje buduće očuvanje umjetničkih djela i kulturne baštine; poboljšanje kulturnog iskustva; povećanje potražnje za kulturnim aktivnostima i dopiranje do nove publike, posebno novih generacija. Glavni je cilj jačanje otpornosti sektora.

To ulaganje sastoji se od sljedećih intervencija:

- modernizacija tehnološke infrastrukture kulturnih objekata
    - kupnja informatičke opreme, stvaranje internetskih mobilnih knjižnica, informacijskih sustava i integriranih kataloga za 239 javnih knjižnica;
    - postavljanje pokrivenosti *wifijem* u 50 muzeja, palača i spomenika;
    - kupnja digitalne opreme i opreme za videoprojekciju za 155 cine te javnih centara za suvremenu umjetnost;
    - tehnološka modernizacija i održavanje javnih laboratorija;
    - tehnološka modernizacija Nacionalnog arhiva pokretnih slika (ANIM);
    - ugradnja Nacionalnog arhiva Sounda.
- digitalizacija i virtualizacija zbirki Glavne uprave za knjige, arhive i knjižnice (DGLAB), Portugalske nacionalne knjižnice, javne knjižnice Évora, Cinemathequea, zbirki pod upravljanjem kulturnom baštinom I. P. i digitalizacija audiovizualnog materijala iz povijesnih arhiva te zemlje:
    - digitalizacija i virtualizacija zbirki javnih knjižnica (20000000 slika);
    - digitalizacija i virtualizacija zbirki nacionalnih arhiva (18552500 dokumenata);
    - digitalizacija 59500 zapisa javnih muzeja;
    - virtualni posjeti muzejima, spomenicima i palačama;
    - digitalizacija 1000 filmova (kinematheque); žalitelj

- digitalizacija i stavljanje na raspolaganje javnosti 45000 sati audiovizualnog materijala iz arhiva povijesnih medija i pružatelja usluga televizijskog emitiranja.

– Internacionalizacija, modernizacija i digitalna tranzicija knjiga i autora:

  - potpora prevođenju i objavljivanju knjiga na strane jezike.
  - potpora za prevođenje i izdavanje književnih djela, uključujući audioknjige i e-knjige;
  - potpora modernizaciji i digitalnoj tranziciji knjižara/objekata za kupnju opreme i tehnologije.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

Ulaganje RE-C04-i02: Kulturne baštine

Cilj je ove mjere obnova kulturnih postrojenja klasificiranih kao kulturna baština. Jedan je od glavnih ciljeva prilagodba tih postrojenja novim standardima zaštite okoliša.

To ulaganje sastoji se od sljedećih intervencija:

- stvaranje repozitorija informacija i dokumentacije o domaćoj zanatskoj proizvodnji, identifikacija i mapiranje sirovina;
- stvaranje laboratorija i putova inicijative „*Saber Fazer*" (zaštita obrtničkih tehnika i zanimanja), uključujući stavljanje proizvoda na tržište;
- stvaranje aktivnosti (pedagogičke i informativne o tradicionalnim tehnikama);
- završetak radova u muzejima, spomenicima, državnim palačama i nacionalnim kazalištima, uključujući obnovu i/ili prekvalifikaciju;
- izgradnja zgrade Nacionalnog arhiva Sounda.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

D.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
4.1	Re-C04-i01	M	Tehnološke specifikacije za mrežu kulturnih objekata	Izvješće o tehnološkim specifikacijama za mrežu kulturnih objekata				DRUGO TROMJESEČJE	2022	Detaljna definicija tehnoloških specifikacija za mrežu kulturnih objekata
4.2	Re-C04-i01	T	Financijska potpora digitalnoj tranziciji knjižara/objekata		Broj	0	200	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj knjižara/objekata primio je financijsku potporu za digitalnu tranziciju knjižara (npr. skener za knjige, Wi-fi mreže i mreže VPN, internetske stranice za knjižare, integrirani računovodstveni sustav itd.)
4.3	Re-C04-i01	M	Digitalizacija i virtualizacija javnih zbirki	Digitalizacija i virtualizacija javnih zbirki				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Digitalizacija i virtualizacija zbirki: glavna uprava za knjige, arhive i knjižnice; portugalska nacionalna knjižnica, javna knjižnica Évora, Cinemateca i zbirke (u okviru upravljanja kulturnom baštinom, I. P.) Javne knjižnice (20000000 slika) Nacionalni arhiv (18552500 dokumenata) Javni muzeji (59500 zapisa) Virtualni posjeti 65 muzeja, spomenika i palača Kinematoka (1000 filmova) Arhivi povijesnih medija i pružatelja usluga televizijskog emitiranja (digitalizirani i dostupni javnosti, 45000 sati sadržaja videokasete)
4.4	Re-C04-i01	M	Isporuka modernizirane tehnološke infrastrukture za mrežu kulturnih objekata	Isporuka modernizirane tehnološke infrastrukture za kulturne objekte				TROMJESEČJE	2026	Isporuka računalne opreme i integriranih informacijskih i kataloških sustava za 239 javnih knjižnica; Wi-fi pokrivenost 50 muzeja, palača i spomenika; kupnja opreme za video i kinematografiju za 155 cine te javnih centara za suvremenu umjetnost.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
4.5	Re-C04-i01	T	Financijska potpora za prevođenje i izdavanje književnih djela		Broj	0	2 250	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj književnih djela, uključujući audioknjige i e-knjige, koja su dobila financijsku potporu za prevođenje, objavljivanje i izdavanje.
4.9	Re-C04-i01	M	Tehnološka modernizacija ANIM-a – nacionalnog arhiva pokretnih slika	Isporuka opreme				TROMJESEČJE	2023	Isporuka opreme za tehnološku modernizaciju Nacionalnog arhiva pokretnih slika.
4.10	Re-C04-i01	T	Isporuka opreme za ugradnju Nacionalnog arhiva Sounda i za tehnološku modernizaciju javnih laboratorija		Broj	0	5	TROMJESEČJE	2026	Broj zgrada i laboratorija za koje je isporučena oprema (Nacionalni arhiv Sounda i javni laboratoriji: José Figueiredo Laboratory, CNANS, LARQ i Forte de Sacavém).
4.6	Re-C04-i02	M	Uspostava mreže „Saber Fazer”	Stvaranje repozitorija informacija i dokumentacije o domaćoj zanatskoj proizvodnji, identifikacija i mapiranje sirovina				ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Uspostava mreže „Saber Fazer”: stvaranje repozitorija informacija i dokumentacije o domaćoj artizanalnoj proizvodnji; te utvrđivanje i mapiranje sirovina koje se upotrebljavaju u obrtničkoj proizvodnji.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
4.7	Re-C04-i02	T	Potpisani ugovori za obnovu i očuvanje zgrada kulturne baštine i nacionalnih kazališta		Broj	0	49	TROMJESEČJE	2023	Broj kulturnih lokaliteta za koje su potpisani ugovori za obnovu i očuvanje muzeja, spomenika, državnih palača i nacionalnih kazališta.
4.8	Re-C04-i02	T	Dovršeni radovi za obnovu i očuvanje zgrada kulturne baštine i nacionalnih kazališta		Broj	0	84	TROMJESEČJE	2026	Broj kulturnih lokaliteta za koje su dovršena djela za obnovu i očuvanje muzeja, spomenika, državnih palača i nacionalnih kazališta.
4.11	Re-C04-i02	M	Stvaranje laboratorija i putova inicijative „Saber Fazer" te stvaranje pedagoških i informativnih aktivnosti o tradicionalnim tehnikama.	Stvaranje laboratorija i putova te stvaranje informativnih aktivnosti				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Uspostavljaju se laboratoriji i putovi inicijative „Saber Fazer". Osmišljavaju se pedagoške i informativne aktivnosti o tradicionalnim tehnikama
4.12	Re-C04-i02	M	Završetak izgradnje Nacionalnog arhiva Sounda	Završetak građevinskih radova				TROMJESEČJE	2026	Završetak izgradnje zgrade za Nacionalni arhiv Sounda. Zgrada mora imati iskoristiv prostor od najmanje 1 100 m² i biti opremljena, među ostalim, za čuvanje zvučnih dokumenata. Potražnja zaprimarnom energijom u zgradi n ew mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije.

E. SASTAVNICA 5: Ulaganja i inovacije

Tom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost rješavaju se izazovi povezani s relativno skromnom razinom istraživanja i inovacija, posebno poticanjem veza između poduzeća i znanosti, s posebnim naglaskom na inovacijama u zelenoj tranziciji, te izazovi povezani s kroničnom nedovoljnom kapitalizacijom portugalskog poslovnog sektora koja se dodatno pogoršala zbog pandemije bolesti COVID-19.

Cilj je komponente povećati konkurentnost i otpornost portugalskog gospodarstva mjerama osmišljenima za jačanje istraživanja poticanjem prijenosa njegovih rezultata na poslovni sektor, čime se promiču inovacije i ulaganja. Cilj je dijela komponente koji se odnosi na istraživanje i inovacije poboljšati suradnju između akademske zajednice i poduzeća, ojačati znanstveni i tehnološki potencijal Portugala te poduprijeti provedbu ambicioznih i sveobuhvatnih istraživačkih i inovacijskih programa za rješavanje glavnih socioekonomskih i okolišnih izazova. Očekuje se da će se to postići povećanim i učinkovitijim ulaganjima u istraživanje i razvoj i inovacije, ciljanom potporom za bolje pretvaranje rezultata istraživanja u ulaganja, diversifikaciju i specijalizaciju proizvodne strukture, iskorištavanjem stvarnog potencijala za konkurentnu afirmaciju postojećih industrijskih sektora i novih područja te doprinosom dvostrukoj tranziciji. Konkretno, cilj je te komponente povećati izvoz robe i usluga visoke dodane vrijednosti, povećati ulaganja u istraživanje i razvoj (i novim visokokvalificiranim radnim mjestima i povećanjem rashoda poduzeća za istraživanje i razvoj) te pridonijeti smanjenju emisija CO2.

U skladu s potrebom za podupiranjem solventnosti proizvodnog sustava i rješavanjem tržišnih nedostataka u pristupu financiranju, ta komponenta uključuje reformu i ulaganja kojima se doprinosi poboljšanju portugalskog tržišta financiranja trgovačkih društava osnivanjem i jačanjem kapitala Nacionalne razvojne banke, *Banco Português de Fomento* i razvojem novih financijskih instrumenata. Komponentom se uvode i reforme tržišta kapitala kako bi se dugoročno ojačala tržišta kapitala u Portugalu revizijom postojećeg pravnog okvira i donošenjem novih zakona, s posebnim naglaskom na društvima za ulaganje u vrijednosne papire radi razvoja gospodarstva (SIMFE), subjektima za zajednička ulaganja i reviziji oznake vrijednosnih papira.

Komponentom se podupire provedba preporuke za pojedinu zemlju o ulaganjima u klimatsku tranziciju (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.), preporuke za pojedinu zemlju o usmjeravanju ekonomske politike povezane s ulaganjima u inovacije (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.) i preporuke za Hrvatsku br. 3 2020. (usmjerena ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju). Komponenta pridonosi provedbi preporuke za pojedinu zemlju o provedbi privremenih mjera usmjerenih na osiguravanje pristupa likvidnosti za poduzeća, posebno mala i srednja poduzeća, te promicanju privatnih ulaganja radi poticanja gospodarskog oporavka (Preporuka za pojedinu zemlju br. 3 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

E.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r09: Promicanje ulaganja u istraživanje, inovacije i razvoj te inovativna ulaganja u poduzeća

Cilj je reforme poticati ulaganja u istraživanje i razvoj, posebno osiguravanjem povoljnih okvirnih uvjeta za povećanje učinkovitosti i djelotvornosti javnih i privatnih ulaganja u istraživanje i razvoj. Reforma je dio ažuriranja Strategije za tehnološke i poduzetničke inovacije za razdoblje 2018. – 2030. Cilj je tog ažuriranja olakšati financiranje i operacionalizaciju javno-privatnih partnerstava kao potporu ambicioznim programima istraživanja i inovacija. Cilj je reforme pojednostavniti pristup instrumentima financiranja za aktivnosti istraživanja i razvoja te pridonijeti povećanju predvidljivosti i stabilnosti financiranja uspostavom višegodišnjeg programskog okvira za javna ulaganja u istraživanje i razvoj, uz potporu neovisnog sustava praćenja ulaganja u istraživanje i razvoj. Ulaganja koja treba provesti u vezi s tom reformom su RE-C05-i01.01 i RE-C05-i01.02.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r11: Proširenje i konsolidacija mreže institucija sučelja.

Cilj je reforme poboljšati veze između akademske zajednice i poduzeća kako bi se poboljšali protok znanja i prijenos tehnologije.

Reforma se sastoji od revizije i standardizacije zakonodavnog i regulatornog okvira sustava tehnološkog sučelja, posebno tehnoloških centara i centara INTERFACE uspostavljenih u okviru programa INTERFACE. Tehnološki centri i centri INTERFACE povezuju istraživačke organizacije (uključujući visoka učilišta) i poduzeća kako bi poduprli prijenos znanja i tehnologije. Reformom se utvrđuje postupak za osnivanje tih subjekata i njihov model upravljanja i financiranja.

Radna skupina za omogućavanje tehnološke infrastrukture koju je osnovala vlada zadužena je za pripremu zakonodavnog prijedloga.

Ulaganja koja treba provesti u vezi s tom reformom su RE-C05-i01.01 i RE-C05-i01.02.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r12: Program istraživanja i inovacija za održivu poljoprivredu, hranu i poljoprivrednu industriju.

Cilj je reforme ojačati poljoprivredni sektor u Portugalu, zajamčiti sigurnost opskrbe hranom i ishrane, doprinijeti zdravlju i dobrobiti, poboljšati upravljanje ruralnim područjima, unaprijediti očuvanje bioraznolikosti, suzbiti učinke klimatskih promjena, uz potrebne prilagodbe i doprinose za ublažavanje njihovih učinaka i poticanje drugih gospodarskih aktivnosti, kao što su, među ostalim, poljoprivredne usluge, pa čak i ugostiteljstvo i turizam.

Reformom se podupire provedba inovacijskog programa za poljoprivredu 20|30. Sastoji se od osiguravanja potrebnih sredstava za ažuriranje i pripremu postojeće infrastrukture te promicanja funkcionalnih saveza duž poljoprivredno-prehrambenog lanca, poduzeća i istraživanja kako bi se promicali razvoj i integracija istraživanja i inovacija usmjerenih na potrebe poljoprivrednog sektora u cilju zelene i digitalne tranzicije.

Provedba reforme trebala je biti dovršena do 31. prosinca 2020.

Ulaganje RE-C05-i01.01: Mobilizacija i zeleni programi/savezi za poslovne inovacije.

Cilj je tog ulaganja mobilizirati i ojačati znanstvene i tehnološke kapacitete Portugala uvođenjem ambicioznih istraživačkih i inovacijskih programa koji se temelje na konzorcijima poduzeća i akademske zajednice.

Ulaganje se prvenstveno sastoji od bespovratnih sredstava za provedbu programa za mobilizaciju/savezâ za poslovne inovacije s pomoću dvaju komplementarnih instrumenata: i. paktovi o inovacijama kojima se promiče suradnja i koji vode razvoju inovacijskih projekata i ii. mobiliziranje projekata usmjerenih na istraživanje i razvoj te njegovu transformaciju u novu robu i usluge putem ulaganja. Mobilizacija i zeleni programi odabiru se putem otvorenih konkurentnih poziva na podnošenje strateških planova konzorcija između poduzeća i akademskih, znanstvenih i/ili tehnoloških institucija. To se ulaganje temelji na strateškom okviru koji će se provesti u okviru RE-r09 i jača ulogu institucija sučelja i konsolidaciju te mreže.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu10; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti11;

10 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

11 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

III) aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama12 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu13; i iv. djelatnosti u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada može naštetiti okolišu. U opisu poslova dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C05-i01.02: Zeleni programi/Savezi za poslovne inovacije – sklapanje ugovora

Cilj je tog ulaganja provesti iste instrumente kao u RE-C05-i01.01, međutim, specijalizirani su za ograničeni skup zelenih programa putem konzorcija između poduzeća i akademskih, znanstvenih i/ili tehnoloških institucija radi potpore inovacijama (s naglaskom na zelenoj tranziciji, područje 022 Priloga Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost).

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu14; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti15; III) aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama16 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu17; žalitelj

12 To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

13 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

14 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

15 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

16 To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

17 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja

djelatnosti u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada može naštetiti okolišu. U opisu poslova dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Ulaganje RE-C05-i02: Misija sučelja – obnova mreže znanstvene i tehnološke potpore i smjernice za proizvodnu strukturu

Cilj je ulaganja ojačati i osnažiti nacionalni znanstveni i tehnološki sustav te poboljšati veze poslovne akademske zajednice kako bi se osigurao učinkovit prijenos tehnologije i prijenos rezultata istraživanja u inovacije. Ulaganje se sastoji od konsolidacije novog modela financiranja centara za tehničko sučelje i suradničkih laboratorija (CoLAB) privatnih neprofitnih udruženja ili poduzeća čiji je cilj stvaranje kvalificiranih radnih mjesta, izravno ili neizravno, provedbom programa istraživanja i inovacija koji se temelje na strukturi jedne trećine osnovnog financiranja, 1/3 konkurentnog financiranja i 1/3 tržišnog financiranja, osiguravanjem 186 milijuna EUR temeljnog financiranja za *misiju sučelja*. Ulaganje se sastoji od 500 društava koja će imati koristi od ovog programa i usluga koje pružaju subjekti INTERFACE-a. Očekuje se da će se kombiniranim djelovanjem reforme RE-r11 i ulaganja RE-C05-i02 ostvariti prethodno navedeni ciljevi.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu[18]; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti19; III) aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama20 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu21; žalitelj

kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

18 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne i/ili toplinske energije te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima utvrđenima u Prilogu III. Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01).

19 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

20 To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

21 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

djelatnosti u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada može naštetiti okolišu. U opisu poslova dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C05-i03: Program istraživanja i inovacija za održivu poljoprivredu, hranu i poljoprivrednu industriju [Program inovacija za poljoprivredu 2030.].

Cilj je ovog ulaganja potaknuti istraživanje i inovacije kako bi se postigla održivija poljoprivreda.

Ulaganje se sastoji od bespovratnih sredstava za javne i privatne subjekte za potporu inovacijskom programu za poljoprivredu 20|30. Program je strukturiran u 15 vodećih inicijativa kojima se podupiru projekti istraživanja, razvoja i inovacija te pet projekata za strukturiranje inovacija usmjerenih na digitalizaciju. Ti istraživački i inovacijski projekti odgovaraju potrebama utvrđenima u portugalskom strateškom planu za zajedničku poljoprivrednu politiku. Različite inicijative uključuju mjere za kružno biogospodarstvo i preciznu poljoprivredu. Pri odabiru projekata u obzir se uzimaju različiti proizvodni sustavi i sektori. Očekuje se potpora za 100 istraživačkih i inovacijskih projekata. Osim toga, ulaganje uključuje obnovu i nadogradnju znanstvenih objekata i opreme 24 eksperimentalna poljoprivredna gospodarstva i laboratorije (inovacijska središta).

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu22; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti23; III) aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama24 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu25; i iv. djelatnosti u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada može naštetiti okolišu. U opisu poslova dodatno se zahtijeva da

22 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

23 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

24 To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

25 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C05-i04-RAA: Dokapitalizacija poslovnog sustava Azora

Cilj je mjere riješiti strukturni problem nedovoljne kapitalizacije poduzeća u Autonomnoj regiji Azorima.

To ulaganje sastoji se od osnivanja subjekta posebne namjene koji će naknadno uložiti 95 000 000 EUR u održiva azorska poduzeća uglavnom u obliku vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala. Ulaganjem se dopunjuju nacionalna ulaganja usmjerena na kapitalizaciju poduzeća s regionalnom omotnicom i namjenskim instrumentima koji odgovaraju posebnostima poslovne strukture Autonomne regije.

Svi projekti provode se u potpunosti u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01). Osim toga, Portugal se obvezao da će se u dokumentu o investicijskoj politici koji se odnosi na instrument u iznosu od 95 000 000 EUR, koji će donijeti Banco Português *de Fomento kao upravljačko* tijelo subjekta posebne namjene, detaljno opisati kriteriji odabira/prihvatljivosti za poduzeća koja primaju potporu, čime se osigurava poštovanje klimatskih i okolišnih zahtjeva Mehanizma za oporavak i otpornost, uključujući usklađenost s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01) za imovinu/aktivnosti i/ili poduzeća koja primaju potporu te se navode ciljevi ulaganja i ciljani povrati. Kako bi se poduzeća koja primaju potporu uskladila s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01), politikom ulaganja zahtijeva se sljedeće:

- primjena provjere održivosti,
- popis za isključenje koji sadržava sljedeće elemente:
    - Djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući daljnju uporabu[26];
    - Aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[27];
    - Aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[28] i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu[29];

[26] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

[27] Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[28] To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[29] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne

- Djelatnosti u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada može uzrokovati dugoročnu štetu za okoliš, kao što je nuklearni otpad; žalitelj
- Istraživanje, razvoj i inovacije posvećeni prethodno navedenoj imovini i aktivnostima.

- obvezne provjere usklađenosti sa zakonodavstvom putem *banke Banco Português de Fomento* i/ili njezinih odabranih financijskih posrednika za transakcije izuzete od provjere održivosti i
- korisnike potpore za vlasnički kapital koji najmanje 50 % svojih prihoda ostvaruju od djelatnosti s popisa za isključenje kako bi donijeli i objavili planove za zelenu tranziciju.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C05-i15-RAA: Vlasnički fond za dokapitalizaciju poslovnog sustava Azora

Cilj je mjere riješiti strukturni problem nedovoljne kapitalizacije poduzeća u Autonomnoj regiji Azorima.

Ta se mjera sastoji od javnog ulaganja u Instrument kako bi se potaknula privatna ulaganja i poboljšao pristup financiranju u Autonomnoj regiji Azori radi razvoja tržišta kapitala u toj regiji. Instrument djeluje osiguravanjem vlasničkog kapitala izravno ili putem financijskih posrednika privatnom sektoru, kao i subjektima javnog sektora koji se bave sličnim aktivnostima. Na temelju ulaganja iz Mehanizma za oporavak i otpornost cilj je Mehanizma u početku osigurati financiranje u iznosu od najmanje 30 000 000 EUR.

Instrumentom upravlja *Banco Português de Fomento* kao partner u provedbi. Instrument uključuje sljedeću proizvodnu liniju:

- Vlasnička ulaganja u održiva azorska poduzeća. Ulaganjem se dopunjuju nacionalna ulaganja usmjerena na kapitalizaciju poduzeća s regionalnom omotnicom i namjenskim instrumentima koji odgovaraju posebnostima poslovne strukture Autonomne regije.

Kako bi proveli ulaganje u Instrument, Portugal i *Banco Português de Fomento* potpisuju provedbeni sporazum koji sadržava sljedeći sadržaj:

1. Opis postupka donošenja odluka u okviru Instrumenta: Konačnu odluku o ulaganju Instrumenta donosi odbor za ulaganja ili drugo relevantno ekvivalentno upravljačko tijelo, a odobrava se većinom glasova članova koji su neovisni o vladi.

2. Ključni zahtjevi povezane politike ulaganja, koji uključuju:
   i. Opis financijskog proizvoda i prihvatljivih krajnjih korisnika.
   ii. Zahtjev da sva ulaganja koja primaju potporu budu ekonomski održiva**.**
   iii. Zahtjev za poštovanje načela nenanošenja bitne štete kako je utvrđeno u Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01). Konkretno, u slučaju opće potpore trgovačkim društvima, politika ulaganja isključuje

razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

poduzeća sa znatnim naglaskom30 u sljedećim sektorima: i. proizvodnja energije iz fosilnih goriva i povezane djelatnosti31; ii. energetski intenzivne industrije i/ili industrije s visokim emisijama CO232; iii. proizvodnja, najam ili prodaja vozila koja onečišćuju okoliš33; iv. skupljanje otpada, obrada i odlaganje34otpada, v. prerada nuklearnog goriva, proizvodnja nuklearne energije. Nadalje, politika ulaganja zahtijeva usklađenost krajnjih korisnika Instrumenta s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

iv. Zahtjev da krajnji korisnici Instrumenta ne primaju potporu iz drugih instrumenata Unije za pokrivanje istih troškova.

3. Iznos obuhvaćen provedbenim sporazumom, strukturu naknada za partnera u provedbi i zahtjev za ponovno ulaganje svih vraćenih sredstava u skladu s ulagačkom politikom Instrumenta.

4. Zahtjevi u pogledu praćenja, revizije i kontrole, uključujući:

   i. Opis sustava praćenja partnera u provedbi za izvješćivanje o mobiliziranim ulaganjima.

   ii. Opis postupaka partnera u provedbi kojima će se osigurati sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevara, korupcije i sukoba interesa.

   iii. Obveza provjere prihvatljivosti svake operacije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u provedbenom sporazumu prije nego što se obveže na financiranje operacije.

   iv. Obveza provođenja ex post revizija temeljenih na riziku u skladu s planom revizije *Banco Português de Fomento*. Tim se revizijama provjerava i. jesu li sustavi kontrole djelotvorni, uključujući otkrivanje prijevara, korupcije i sukoba interesa; i. usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete, pravilima o državnim potporama; i iii. da se poštuje zahtjev da krajnji korisnici Instrumenta ne primaju potporu iz drugih instrumenata Unije kako bi se pokrili isti troškovi. Revizijama se također

[30] Smatra se da je krajnji korisnik „znatan fokus" na sektor ili poslovnu djelatnost ako je utvrđeno da je taj sektor ili djelatnost ključan dio poslovne djelatnosti krajnjeg korisnika u odnosu na bruto prihod, dobit ili bazu klijenata krajnjeg korisnika. Bruto prihod ostvaren od ograničenog sektora ili djelatnosti ni u kojem slučaju ne smije premašiti 50 % bruto prihoda.

[31] Osim za (a) imovinu i djelatnosti u području proizvodnje električne i/ili toplinske energije te povezanu infrastrukturu za prijenos i distribuciju, u kojoj se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima utvrđenima u Prilogu III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) i (b) djelatnosti i imovina iz točke ii. za koje je upotreba fosilnih goriva privremena i tehnički neizbježna za pravodoban prelazak na rad bez fosilnih goriva.

[32] Uključujući aktivnosti i imovinu u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti. Ako se djelatnošću koja se podupire postignu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, navodi se objašnjenje razloga zbog kojih to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[33] Vozila koja onečišćuju definirana su kao vozila bez emisija.

[34] To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati ni na postojeća postrojenja ako su aktivnosti u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne rezultiraju povećanjem kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenjem životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

provjerava zakonitost transakcija i poštuju li se uvjeti primjenjivog provedbenog sporazuma i sporazuma o financiranju.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C05-i05-RAA: Gospodarski oporavak azorske poljoprivrede

Cilj je ulaganja potaknuti poljoprivredu na Azorima, uz snažan naglasak na održivosti i promicanju lokalne proizvodnje. Poljoprivreda na Azorima ima veliku gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu važnost za regionalnu koheziju s obzirom na rascjepkanost regionalnog područja koje karakteriziraju otoci s posebnim obilježjima. Cilj je tog ulaganja i. pridonijeti otpornosti i održivom rastu regionalnog proizvodnog potencijala, ii. ublažiti gospodarske i socijalne posljedice krize na poljoprivredni i poljoprivredno-prehrambeni sektor na Azorima i iii. pridonijeti usporednoj klimatskoj i digitalnoj tranziciji u poljoprivrednom i poljoprivredno-prehrambenom sektoru na Azorima.

Ulaganje se sastoji od i. potpore projektima ulaganja u inovacije proizvoda i proizvodnih procesa za regionalne poljoprivredne poduzetnike, ii. javnih ulaganja u inovacije i dvostruku tranziciju (uključujući program za poboljšanje vještina poljoprivrednika za dvostruku tranziciju i održivu potrošnju, uključujući certificiranje) i iii. javnih ulaganja u restrukturiranje, uključujući ulaganja u inovacije proizvodnih procesa i zelenu tranziciju regionalne mreže za klanje i certificiranje kvalitete mlijeka.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C05-i07-RAM: Instrumenti kapitalizacije za poduzeća u Madeiri

Cilj je ove mjere poduprijeti ulaganja u Autonomnu regiju Madeiru s ciljem rješavanja strukturnih problema likvidnosti lokalnih poduzeća te jačanja konkurentnosti regionalnog gospodarstva.

To ulaganje sastoji se od jačanja financijske potpore dodijeljene putem kreditne linije (*ulagatelj RAM 2020.)* Instrumentom se osiguravaju kreditna jamstva poduzećima, jamčeći ukupan iznos zajmova u iznosu od 15 900 000 EUR. Instrumentom se također subvencioniraju kamatni rashodi za zajmove (za 100 % nerizične (Euribor) stope, uvećane za najmanje 60 % raspona rizika do 3,4 %). Ulaganje se provodi putem protokola između *Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial* i financijskih posrednika koje odaberu.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s načelom nenanošenja bitne štete u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, kako je utvrđeno u Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), pravnim sporazumom ili sporazumima između *Banco Português de Fomento*, *Instituto de Desenvolvimento Empresarial* i financijskih posrednika koje su odabrali, kao i naknadnim provedbenim sporazumom (protokolom) financijskog instrumenta:

- Isključenje sljedećeg popisa aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. djelatnosti i imovinu povezane s fosilnim gorivima, uključujući upotrebu na kraju proizvodnog lanca[35]; ii. aktivnostima i imovini u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih

[35] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

referentnih vrijednosti[36]; iii. djelatnosti i imovine povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[37] i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu[38]; žalitelj

- Zahtijevati usklađenost primatelja s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C05-i08: Više digitalnih znanosti

Cilj je ove mjere ubrzati proces digitalne transformacije i digitalizacije znanosti i usluga kojima se podupire nacionalni znanstveno-tehnološki sustav.

U tu svrhu ulaganje:

- Dovršiti „Znanost XXI. kampus" i „znanstvenu službu" (fizički i internetski), u kojima će usluge i mehanizmi financiranja za istraživače, subjekte za istraživanje i razvoj te ustanove visokog obrazovanja biti dostupni na jednom mjestu;
- Izvršenje javnobilježničkog akta o osnivanju Nacionalnog naprednog računalnog centra (CNCA) i njegovu statutu,
- Pokriti portugalski nacionalni doprinos novom superračunalu „Deucalion" i dovršiti infrastrukturu podatkovnog centra/potporne infrastrukture za rad dvaju superračunala „Deucalion" i „Mare Nostrum 5" te razviti veliki jezični model (LLM) na portugalskom jeziku;
- Podupiranje pokretanja projektnog programa istraživanja i razvoja usmjerenog na razvoj i provedbu naprednih sustava kibersigurnosti, umjetne inteligencije i podatkovne znanosti u javnoj upravi, kao i programa znanstvenog osnaživanja, kao i dovršetak i početak rada šest rješenja umjetne inteligencije za procese javne uprave;
- Povećati broj tečajeva koji se nude putem Nacionalne platforme za masovne internetske tečajeve (NAU);
- Provedba Nacionalnog programa za otvorenu znanost i istraživačke podatke (PNCADAI).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

[36] Ako se aktivnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, navodi se objašnjenje razloga zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[37] To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[38] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

Ulaganje RE-C05-i09 – rastuća poduzeća: Mobilizacija programa/savezâ za poslovne inovacije – sklapanje ugovora

Cilj je ovog ulaganja povećati ulaganja RE-C05-i01.01 u okviru komponente 5. Proširenim dijelom mjere povećava se broj proizvoda, procesa ili usluga dovršenih u okviru programa za mobilizaciju/savezâ za poslovne inovacije.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2023.

Ulaganje RE-C05-i10 – rastuća poduzeća: Zeleni programi/Savezi za poslovne inovacije – sklapanje ugovora

Cilj je ovog ulaganja povećati ulaganja RE-C05-i01.02 u okviru komponente 5. Proširenim dijelom mjere povećava se broj proizvoda, procesa ili usluga iz dodatnih zelenih programa.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2023.

Ulaganje RE-C05-i13 – Jedinice za znanstveno istraživanje

Cilj je ovog ulaganja nadogradnja i restrukturiranje znanstveno-istraživačkih jedinica, uključujući njihovu digitalnu transformaciju.

Cilj je ulaganja poduprijeti stavke kao što su velika znanstvena oprema, skupovi znanstvenih instrumenata, znanstveni arhivi i podaci, drugi resursi utemeljeni na znanju, računalni i programski sustavi, komunikacijske mreže kojima se promiče digitalni otvoreni pristup i/ili druge infrastrukture ključne za poticanje izvrsnosti u istraživačkim i inovacijskim aktivnostima.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C05-i14 – Poslovne inovacije

Ta se mjera sastoji od javnog ulaganja u program subvencija kako bi se potaknula privatna ulaganja i poboljšao pristup financiranju za poduzeća koja razvijaju inovativne projekte. Program djeluje izravnim pružanjem subvencija privatnom sektoru. Na temelju ulaganja u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost cilj je programa isprva osigurati subvencije u iznosu od najmanje 315 146 000 EUR.

Programom upravlja *Banco Português de Fomento* kao partner u provedbi. Program uključuje sljedeću proizvodnu liniju:

- Podupiranje projekata ulaganja poduzeća u inovativne i kvalificirane aktivnosti ili u procese istraživanja i razvoja, čime se potiče veza između poduzeća i znanosti, s posebnim naglaskom na inovacijama povezanima sa zelenom i digitalnom tranzicijom.

Radi provedbe ulaganja u Program Portugal i *Banco Português de Fomento* potpisuju provedbeni sporazum koji uključuje sljedeći sadržaj:

1) Opis postupka donošenja odluka u okviru Programa: Konačnu odluku o dodjeli u okviru Programa donosi odbor za ulaganja ili drugo odgovarajuće upravno tijelo, a odobrava se većinom glasova članova koji su neovisni o vladi.

2) Ključni zahtjevi povezane politike subvencija, koji uključuju:

   a) Opis dodijeljenih subvencija i prihvatljivih krajnjih korisnika.
   b) Zahtjev da sva ulaganja koja primaju potporu budu ekonomski održiva**.**

c) Zahtjev za poštovanje načela nenanošenja bitne štete kako je utvrđeno u Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01). Politika subvencija posebno isključuje sljedeći popis aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. djelatnosti i imovine povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu upotrebu, ii.39aktivnosti i imovine u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti40, iii. aktivnosti i imovina povezani s odlagalištima otpada, spalionicama41 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu42.
d) Zahtjev da krajnji korisnici Programa ne primaju potporu iz drugih instrumenata Unije za pokrivanje istih troškova.

3) Iznos obuhvaćen provedbenim sporazumom, strukturu naknada za partnera u provedbi i zahtjev da se svi neiskorišteni prihodi od programa, među ostalim i nakon 2026., iskoriste u iste svrhe politike.

4) Zahtjevi u pogledu praćenja, revizije i kontrole, uključujući:

a) Opis sustava praćenja partnera u provedbi za izvješćivanje o mobiliziranim subvencijama.
b) Opis postupaka partnera u provedbi kojima će se osigurati sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevara, korupcije i sukoba interesa.
c) Obveza provjere prihvatljivosti svake operacije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u provedbenom sporazumu prije dodjele subvencije operaciji.
d) Obveza provođenja ex post revizija temeljenih na riziku u skladu s planom revizije *Banco Português de Fomento*. Tim se revizijama provjerava i. jesu li sustavi kontrole djelotvorni, uključujući otkrivanje prijevara, korupcije i sukoba interesa; i. usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete, pravilima o državnim potporama te zahtjevima u pogledu klimatskih i digitalnih ciljeva; i iii. da se poštuje zahtjev da krajnji korisnici Programa nisu primili potporu iz drugih instrumenata Unije za

[39] Osim za (a) imovinu i djelatnosti u području proizvodnje električne i/ili toplinske energije te povezanu infrastrukturu za prijenos i distribuciju, u kojoj se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima utvrđenima u Prilogu III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) i (b) djelatnosti i imovina iz točke ii. za koje je upotreba fosilnih goriva privremena i tehnički neizbježna za pravodoban prelazak na rad bez fosilnih goriva.

[40] Ako se djelatnošću koja se podupire postignu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, navodi se objašnjenje razloga zbog kojih to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[41] To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[42] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

pokrivanje istih troškova. Revizijama se također provjerava zakonitost transakcija i poštuju li se uvjeti primjenjivog sporazuma o provedbi i sporazuma o subvencijama.

5) Zahtjevi za ulaganja u klimu i digitalna ulaganja koja provodi partner u provedbi: najmanje 12 606 000 EUR ulaganja Mehanizma za oporavak i otpornost u Program doprinosi ciljevima u području klimatskih promjena u skladu s Prilogom VI. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost, a najmanje 31 515 000 EUR doprinosi digitalnoj tranziciji u skladu s Prilogom VII. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost.[43]

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

[43] Krajnji korisnici povezani s određenim projektima moraju dostaviti obrazloženje odabranog područja intervencije za svaki projekt koji prima potporu, zajedno s opisom projekta, za potrebe izračuna doprinosa u području klime. Za potrebe izračuna doprinosa za klimu krajnji korisnici vlasničkog kapitala, kvazivlasničkog kapitala, korporativnih obveznica ili jednakovrijednih instrumenata koji nisu usmjereni na određene projekte moraju obrazložiti odabrana područja intervencije. Partner u provedbi također je dužan državi članici dostaviti polugodišnje izvješće o provedbi svakog projekta/aktivnosti.

E.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.1	Re-C05-r09	M	Ažuriranje smjernica za strategiju za tehnološke i poslovne inovacije za Portugal 2030.	Objava ažuriranih smjernica za strategiju za tehnološke i poslovne inovacije za Portugal 2030.				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Ažuriranje Odluke Vijeća ministara o odobravanju smjernica za strategiju za tehnološke i poslovne inovacije za Portugal za razdoblje 2018. – 2030., uzimajući u obzir nedavno donesenu strategiju Portugala do 2030. i nove izazove gospodarskog oporavka.
5.2	Re-C05-r11	T	Proširenje mreže priznatih suradničkih laboratorija		Broj	26	35	TROMJESEČJE	2021	Priznavanje i dodjela kvalifikacija za nove suradničke laboratorije – proširenje mreže suradničkih laboratorija priznavanjem i dodjelom naslova novim subjektima, koje proizlazi iz postupka prijave i evaluacije koji provodi neovisno povjerenstvo za ocjenjivanje priznatih međunarodnih zasluga koje imenuje Upravni odbor FCT-a, I.P (Zaklada za znanost i tehnologiju)
5.3	Re-C05-r11	M	Stupanje na snagu novog pravnog režima za tehnološke i inovacijske centre	Stupanje na snagu novog pravnog režima za tehnološke i inovacijske centre				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Zakonodavstvom se preispituje i standardizira zakonodavni i regulatorni okvir subjekata koji su dio znanstvenog i tehnološkog sustava, definirajući njegov model financiranja i evaluacije.
5.4	RE-C05-r12	M	Odobrenje inovacijskog programa za poljoprivredu	Odobrenje inovacijskog programa za poljoprivredu				ČETVRTO TROMJESEČJE	2020	Objava Odluke Vijeća ministara o potpori inovacijskom programu za poljoprivredu. Odluka Vijeća ministara objavljena 15.10.2020.
5.5	Re-C05-i01.01	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima (programi inovacija).		Broj	0	6	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Sklapanje šest ugovora (inovacijski paktovi ili mobiliziranje projekata) s konzorcijima, koji uključuju: Identifikaciju sastavnih subjekata konzorcija; Poslovni plan/ulaganje; Iznos financiranja; Ciljeve koji su obvezujući za korisnika; Oblik praćenja. Ugovorima se podupire ukupno najmanje 60 proizvoda, procesa ili usluga. Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s Tehničkim

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
5.6	Re-C05-i01.01	T	Dovršetak proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima		Broj	0	366	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Dovršetak 366 proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima koji proizlaze iz provedbe ugovora (inovacijski paktovi ili mobiliziranje projekata) sklopljenih s konzorcijima. Najmanje 138 PPS-a proizlazi iz provedbe ugovora (inovacijski paktovi ili mobiliziranje projekata) sklopljenih s konzorcijima, u skladu s područjem intervencije 022 (Istraživački i inovacijski procesi, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima s naglaskom na niskougljično gospodarstvo te otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama).
5.7	Re-C05-i01.02	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u strateškim područjima relevantnima za niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama.		Broj	0	4	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Sklapanje četiriju ugovora (inovacijski paktovi ili mobiliziranje projekata) s konzorcijima, koji uključuju: Identifikaciju sastavnih subjekata konzorcija; Poslovni plan/ulaganje; Iznos financiranja; Ciljeve koji su obvezujući za korisnika; Oblik praćenja. Ugovorima se podupire ukupno najmanje 40 proizvoda, procesa ili usluga te se odražava usklađenost s područjem intervencije 022 (Istraživački i inovacijski procesi, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima s naglaskom na niskougljično gospodarstvo te otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama). Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.9	Re-C05-i02	T	Sklopljeni ugovori sa subjektima za sučelje, uključujući suradničke laboratorije – kolabove		Broj	0	20	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Nakon poziva na podnošenje ponuda, odabir subjekata kojima će se pružiti potpora. Ovaj je poziv ograničen na predlagatelje koji su priznati kao subjekti „sučelja" ili kao suradnički laboratoriji. Ugovori odražavaju usklađenost s područjima intervencije 021 (prijenos tehnologije i suradnja između poduzeća, istraživačkih centara i obrazovnog sektora) i/ili 022 (Istraživački i inovacijski procesi, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima, s naglaskom na niskougljično gospodarstvo te otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama). Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
5.10	Re-C05-i02	T	Društva koja imaju koristi od usluga koje pružaju subjekti sučelja, uključujući suradničke laboratorije – Korabs		Broj	0	500	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Izvješća o provedbi koja subjekti sučelja podnose svake godine omogućuju mjerenje kvantitativnog napretka u odnosu na posebne ciljeve ostvarene pri dodjeli osnovnih sredstava, posebno broj poduzeća koja imaju koristi od pruženih usluga.
5.11	Re-C05-i03	M	Natječajni postupak za istraživačke i inovacijske projekte	Objava obavijesti o otvaranju natječajnog postupka za istraživačke i inovacijske projekte				TROMJESEČJE	2021	Pokretanje natječaja za istraživačke i inovacijske programe/projekte koji će se financirati u okviru inicijativa iz inovacijskog programa za poljoprivredu 2030. Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Kriterijima odabira osigurava se da su projekti usmjereni na:

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										— o niskougljičnom gospodarstvu, otpornosti i prilagodbi klimatskim promjenama smanjenjem emisija, povećanjem sekvestracije ugljika ili jačanjem otpornosti i prilagodbe klimatskim promjenama u skladu sa zahtjevima iz područja intervencije 022 kako je navedeno u Prilogu VI. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost — ili o projektima istraživanja i razvoja u području digitalizacije kao što su jedinstveni poljoprivredni portal, prelazak na digitalnu tehnologiju te projekti istraživanja i inovacija povezani s lancima vrijednosti, koji odražavaju zahtjeve područja intervencije 009.
5.12	Re-C05-i03	T	Završetak inovacijskih i istraživačkih projekata usmjerenih na zelene aspekte inovacijskog programa za poljoprivredu 2030.		Broj	0	100	TROMJESEČJE	2025	Ukupno 100 financiranih i dovršenih projekata u području istraživanja i inovacija. Potpora istraživačkim i inovacijskim projektima i programima koji doprinose barem jednoj od 15 inicijativa inovacijskog programa i koji su usmjereni na niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama.
5.13	Re-C05-i03	T	Završetak pet strukturiranih projekata usmjerenih na digitalne aspekte inovacijskog programa za poljoprivredu 2030.		Broj	0	5	TROMJESEČJE	2025	Ukupno pet financiranih i dovršenih projekata za strukturiranje inovacija. Potpora inovacijskim projektima kojima se doprinosi barem jednoj od 15 inicijativa iz inovacijskog programa i koji su usmjereni na digitalizaciju.
5.14	Re-C05-i03	T	Obnova/modernizacija centara za inovacije u poljoprivredi		Broj	0	24	ČETVRTOTROMJESEČJE	2025	Osnivanje nacionalne mreže za inovacije u poljoprivredi, hrani i ruralnom razvoju nadogradnjom 24 inovacijska centra. To ulaganje uglavnom obuhvaća obnovu infrastrukture i kupnju laboratorijske znanstvene opreme.
5.15	Re-C05-i04-RAA	M	Donošenje Uredbe o instrumentu dokapitalizacije poduzeća na Azorima	Regionalna vlada Azora donijela je uredbu kojom se uspostavlja mjera kapitalizacije i ovlašćuje *Banco Portugues de Fomento* da donese politiku ulaganja				TROMJESEČJE	2021	Regionalna vlada Azora donijela je uredbu kojom se uspostavlja mjera kapitalizacije i kojom se nalaže da *Banco Portugues de Fomento* donese politiku ulaganja kojom se, među ostalim, utvrđuju kriteriji prihvatljivosti i odabira poduzeća korisnika za svaku vrstu financijskih instrumenata. Uredbom se zahtijeva da politika ulaganja sadržava kriterije odabira/prihvatljivosti za usklađenost s Tehničkim

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01) poduzeća koja primaju potporu, kojima se zahtijeva sljedeće: — primjena provjere održivosti, — popis za isključenje koji sadržava sljedeće elemente: — Ulaganja povezana s fosilnim gorivima (uključujući upotrebu na kraju proizvodnog lanca), osim za toplinsku/energiju koja se temelji na prirodnom plinu u skladu s uvjetima utvrđenima u Prilogu III. Smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete — Djelatnosti u okviru ETS-a s predviđenim emisijama ekvivalenta CO2 koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti utvrđenih za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica. — Ulaganja u postrojenja za zbrinjavanje otpada na odlagalištima, u postrojenja za mehaničku biološku obradu i spalionice za obradu otpada. Popis za isključenje ne primjenjuje se na postrojenja namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati; u postojeća postrojenja, ako je svrha ulaganja povećanje energetske učinkovitosti, hvatanje ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva ulaganja ne rezultiraju povećanjem kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenjem životnog vijeka postrojenja. — Djelatnosti u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada može uzrokovati dugoročnu štetu za okoliš (npr. nuklearni otpad). — Istraživanje, razvoj i inovacije namijenjeni prethodno navedenoj imovini i aktivnostima. — obvezne provjere usklađenosti sa zakonodavstvom putem BPF-a i/ili njegovih odabranih financijskih posrednika za transakcije izuzete od provjere održivosti — korisnici potpore za vlasnički kapital koji najmanje 50 % svojih prihoda ostvaruju od djelatnosti s popisa za isključenje radi donošenja i objave planova za zelenu tranziciju.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.16	Re-C05-i04-RAA	M	Donošenje investicijske politike za instrument dokapitalizacije poduzeća na Azorima	BPF donosi politiku ulaganja koja obuhvaća sve financijske instrumente predviđene mjerom.				TROMJESEČJE	2021	BPF donosi politiku ulaganja koja obuhvaća sve financijske instrumente predviđene mjerom. Politiku ulaganja razvija i donosi BPF kao upravljačko tijelo subjekta koji drži udjele koji proizlaze iz financijskih instrumenata provedenih radi potpore poduzećima odabranima kao korisnici. Politika ulaganja odražava kriterije odabira/prihvatljivosti i primjenjive obveze/ciljne vrijednosti utvrđene u Uredbi o instrumentu dokapitalizacije poduzeća na Azorima.
5.17	Re-C05-i04-RAA	T	Prijenos u ukupnom iznosu od 95000000 EUR nefinancijskim društvima regije u obliku potpore za vlasnički i kvazivlasnički kapital, u skladu s ulagačkom politikom instrumenta.		EUR	0	95 000 000	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Prijenos potpore za vlasnički i kvazivlasnički kapital u ukupnom iznosu od 95 000 000 EURnefinancijskim društvima regije, u skladu s politikom ulaganja donesenom za instrument dokapitalizacije poduzeća na Azorima. *Banco Portugues de Fomento* odgovoran je za izvješćivanje o provedenim operacijama. U tom se izvješću uz financijska kretanja objavljuje i popis društava korisnika, njihov PIB i CAE, datum ugovora, dodijeljena financijska sredstva, vrsta upotrijebljenog financijskog instrumenta i, prema potrebi, uključeni financijski subjekt.
5.53	Re-C05-i15-RAA	M	Provedbeni sporazum	Stupanje na snagu Sporazuma o provedbi				DRUGO TROMJESEČJE	2025	Stupanje na snagu provedbenog sporazuma u skladu sa zahtjevima navedenima u opisu mjere.
5.54	Re-C05-i15-RAA	T	Pravni sporazumi potpisani s dioničkim fondom i ministarstvom dovršili su ulaganje	Pravni sporazumi potpisani s dioničkim fondom i potvrda o prijenosu za instrument	U postupku rješavanja	0 %	100 %	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Banco Portugues de Fomento sklapa pravne sporazume o financiranju u iznosu potrebnom za upotrebu najmanje 100 % ulaganja Mehanizma za oporavak i otpornost (30 000 000 EUR , uzimajući u obzir naknade za upravljanje) u Instrument: dionički fond koji pruža potporu u obliku vlasničkog kapitala nefinancijskim društvima na Azorima. Portugal prenosi 30000000 EUR banci Banco Portugues de Fomento za Instrument.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.18	Re-C05-i05-RAA	M	Objava programa Azora za inovacije i digitalizaciju u poljoprivredi	Objava programa Azora za inovacije i digitalizaciju u poljoprivredi				DRUGO TROMJESEČJE	2022	Objava Programa za inovacije i digitalizaciju u poljoprivredi na Azorima, uključujući plan za razvoj mreže za praćenje i obavijesti o poljoprivredi na razini otoka, kao i plan za prelazak na digitalnu stvarnost i preciznu poljoprivredu.
5.19	Re-C05-i05-RAA	T	Nove (koji će zamijeniti zastarjele strukture) ili prekvalificirane strukture odgovorne za klanje životinja te certificiranje kvalitete mlijeka i sigurnosti hrane		Broj	0	2	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Dovršetak rada na novim (zamjena zastarjelih struktura) ili prekvalificiranim strukturama odgovornima za klanje životinja, certificiranje kvalitete mlijeka i/ili sigurnost hrane kako bi se odgovorilo na razvoj i rastuću potražnju tržišta, uključujući ulaganja u inovacije proizvodnih i organizacijskih procesa, u zelenu tranziciju, digitalnu tranziciju i dobrobit životinja.
5.20	Re-C05-i05-RAA	T	Projekti koji se podupiru u okviru programa potpore za restrukturiranje poduzeća u sektoru prerade i stavljanja na tržište		Broj	0	11	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Projekti odobreni i ugovoreni u okviru programa potpore za inovacije u proizvodima i procesima proizvodnje i organizacije, zelenu tranziciju i digitalnu tranziciju, čiji je cilj restrukturiranje poduzeća u poljoprivrednom sektoru prerade i stavljanja na tržište.
5.21	Re-C05-i05-RAA	T	Projekti koji primaju potporu u okviru programa potpore za restrukturiranje poljoprivrednih gospodarstava		Broj	0	213	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Projekti odobreni i ugovoreni u okviru programa potpore za inovacije u proizvodima i procesima proizvodnje i organizacije, zelenu tranziciju i digitalnu tranziciju, usmjereni na restrukturiranje poljoprivrednih gospodarstava.
5.22	Re-C05-i05-RAA	T	Specijalizirana tehnička potpora koja se pruža poljoprivrednim gospodarstvima u okviru Programa za osnaživanje poljoprivrednika		Broj	0	2 000	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj specijaliziranih tehničkih potpora pruženih poljoprivrednim gospodarstvima u okviru mjera koje će se provoditi u okviru programa za osnaživanje poljoprivrednika.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.33	Re-C05-i07-RAM	M	Potpisivanje provedbenog sporazuma (protokola) između Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i odabranih financijskih posrednika	Potpisivanje provedbenog sporazuma (protokola) između Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i odabranih financijskih posrednika, kojim su obuhvaćeni svi financijski instrumenti predviđeni mjerom				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Potpisivanje provedbenog sporazuma (protokola) između Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i odabranih financijskih posrednika koji obuhvaća sve financijske instrumente predviđene mjerom. Provedbenim sporazumom i naknadnim pravnim dokumentima financijskog instrumenta zahtijeva se primjena popisa za isključenje (kako je navedeno u opisu mjere) i provjera usklađenosti sa zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
5.34	Re-C05-i07-RAM	T	Kreditna jamstva kojima se podupiru projekti regionalnih poduzeća.	—	EUR	0	15 900 000	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Potpisivanje sporazuma o jamstvu za zajmove u iznosu od 15 900 000 EUR, zajedno s potporom za kamatne rashode na zajmove i/ili za naknade za jamstva, u okviru nacionalnog sustava uzajamnih jamstava, kojima se podupire najmanje 10 regionalnih projekata.
5.35	Re-C05-i08	T	Završetak programa „Znanost XXI. kampus” i „znanstvena služba” te pružanje usluga putem Nacionalnog programa za otvorenu znanost i otvorene istraživačke podatke (PNCADAI)		Broj	0	9	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Dovršetak dviju digitalnih i fizičkih znanstvenih i tehnoloških usluga: „Campus Science XXI” i „Science Desk”. Pružanje sedam internetskih elektroničkih usluga u okviru Nacionalnog programa za otvorenu znanost i otvorene istraživačke podatke (PNCADAI). Program uključuje infrastrukturu podatkovnog centra, kao i uslugu upravljanja podacima.
5.36	Re-C05-i08	T	Završetak projekata u okviru programa istraživanja i razvoja u javnoj upravi, provedba rješenja umjetne inteligencije za procese javne uprave i novi tečajevi na Nacionalnoj platformi za masovne internetske tečajeve (NAU)		Broj	0	150	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Završetak 94 projekta financirana u okviru programa istraživanja i razvoja u javnoj upravi (među ostalim u područjima umjetne inteligencije, kibersigurnosti i podatkovne znanosti). Dovršetak i početak rada šest rješenja umjetne inteligencije za procese javne uprave. 50 novih tečajeva koji se nude u okviru Nacionalne platforme za masovne internetske tečajeve (NAU), a koristi se od novorazvijene tehnološke infrastrukture.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.37	Re-C05-i08	M	Javnobilježnički akt o osnivanju Nacionalnog centra za napredno računalstvo (CNCA) i njegovim statutima	Javnobilježnički akt o osnivanju Nacionalnog centra za napredno računalstvo i njegovim statutima				ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Izvršenje javnobilježničkog akta o osnivanju Nacionalnog centra za napredno računalstvo (CNCA) i njegovu statutu. CNCA reorganizira i centralizira postojeće portugalske računalne mreže i centre.
5.38	Re-C05-i08	M	Dovršetak popratne infrastrukture i podatkovnog centra za Nacionalni centar za napredno računalstvo, nadogradnja superračunala Mare Nostrum 5, uključujući razvoj novih alata umjetne inteligencije, i razvoj velikog jezičnog modela (LLM) na portugalskom jeziku.	Dovršetak prateće infrastrukture i podatkovnog centra za Nacionalni napredni računalni centar, nadogradnja Mare Nostrum 5 i razvoj velikog jezičnog modela (LLM) na portugalskom jeziku.				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Dovršetak popratne infrastrukture i podatkovnog centra za Nacionalni centar za napredno računalstvo, uključujući potporu radu dvaju superračunala (Deucalion i Mare Nostrum 5), nadogradnju mreže Mare Nostrum 5 i razvoj novih alata umjetne inteligencije, kao i razvoj velikog jezičnog modela (LLM) na portugalskom jeziku.
5.39	Re-C05-i09	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima (programi inovacija).		Broj	6	12	DRUGO TROMJESEČJE	2023	Sklapanje šest dodatnih ugovora (inovacijski paktovi ili mobiliziranje projekata) s konzorcijima, koji uključuju: • Utvrđivanje sastavnih subjekata konzorcija; • Poslovni plan/ulaganje; • Iznos financiranja; • Ciljeve koji su obvezujući za korisnika; • Oblik praćenja. Ugovorima se podupire ukupno najmanje 168 proizvoda, procesa ili usluga. Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Ugovori su dodatak ugovorima provedenima u RE-C05-i01.01.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.41	Re-C05-i10	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u strateškim područjima relevantnima za niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama.		Broj	4	10	DRUGO TROMJESEČJE	2023	Sklapanje šest dodatnih ugovora (inovacijski paktovi ili mobiliziranje projekata) s konzorcijima, koji uključuju: • Utvrđivanje sastavnih subjekata konzorcija; • Poslovni plan/ulaganje; • Iznos financiranja; • Ciljeve koji su obvezujući za korisnika; • Oblik praćenja. Ugovorima se podupire ukupno najmanje 98 proizvoda, procesa ili usluga i oni su usklađeni s područjem intervencije 022 (Istraživački i inovacijski procesi, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima s naglaskom na niskougljično gospodarstvo te otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama). Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Ugovori su dodatak ugovorima provedenima u RE-C05-i01.02.
5.50	Re-C05-i13	T	Nabava opreme ili završetak projekata za obnovu i/ili modernizaciju istraživačkih jedinica		EUR	0	110 000 000	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Nabava opreme ili dovršetak projekata za obnovu i/ili modernizaciju istraživačkih jedinica, kao što su velika znanstvena oprema, skupovi znanstvenih instrumenata, znanstveni arhivi i podaci, drugi resursi utemeljeni na znanju, računalni i programski sustavi, komunikacijske mreže koje promiču digitalni otvoreni pristup i/ili druge infrastrukture ključne za poticanje izvrsnosti u istraživačkim i inovacijskim aktivnostima, u ukupnom iznosu od 110 000 000 EUR.
5.51	Re-C05-i14	M	Provedbeni sporazum	Stupanje na snagu Sporazuma o provedbi				DRUGO TROMJESEČJE	2025	Stupanje na snagu Sporazuma o provedbi.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.52	Re-C05-i14	T	Pravni sporazumi potpisani s krajnjim korisnicima i ministarstvo dovršilo je ulaganje	Pravni sporazumi potpisani s krajnjim korisnicima i potvrda o prijenosu za objekt	EUR	0	315 146 000	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Banco Português de Fomento mora sklopiti zakonske sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava s krajnjim korisnicima za iznos potreban za iskorištavanje 100 % ulaganja Mehanizma za oporavak i otpornost u program (uzimajući u obzir naknade za upravljanje). Najmanje 4 % tog financiranja namijenjeno je klimatskim ciljevima, a najmanje 10 % doprinosi digitalnim ciljevima primjenom metodologije iz priloga VI. i VII. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Portugal prenosi 315 146 000 EUR banci Banco Português de Fomento za Instrument.

E.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Reforma RE-r10: Osnivanje i razvoj banke Banco Português de Fomento.

Cilj je mjere portugalskim poduzećima olakšati pristup financiranju smanjenjem složenosti javno financiranih proizvoda korporativnog financiranja i omogućivanjem projekata od nacionalnog strateškog interesa. U tu je svrhu *Banco Português de Fomento* osnovan 7. rujna 2020. i počeo je s radom u studenome 2020. kao Nacionalna razvojna banka u državnom vlasništvu. Osim svoje osnovne i trajne misije, banka je ključni subjekt u procesu nastavka gospodarske aktivnosti nakon pandemije bolesti COVID-19, posebno tako što portugalskim poduzećima omogućuje da iskoriste nacionalne i europske strateške mjere za oporavak.

Reforma se sastoji od pravnog osnivanja banke *Banco Português de Fomento*.

Provedba reforme dovršena je do 31. prosinca 2020.

Reforma RE-r13: Razvoj tržišta kapitala i promicanje kapitalizacije nefinancijskih društava

Ciljevi su mjere potaknuti portugalsko tržište kapitala i promicati kapitalizaciju društava, s posebnim naglaskom na društvima za ulaganje u vrijednosne papire radi razvoja gospodarstva (SIMFE), subjektima za zajednička ulaganja i reviziji oznake vrijednosnih papira.

Ta će se reforma sastojati od revizije postojećeg pravnog okvira i donošenja novih zakona kojima će se doprinijeti stvaranju povoljnijeg poslovnog okruženja i pružiti stvarni poticaji za ulaganja, poslovnu kapitalizaciju i sektorsku konsolidaciju. Provedba te reforme sastoji se od sljedećih mjera:

- razvoj tržišta kapitala;
- poticanje poduzeća za ulaganje u vrijednosne papire radi razvoja gospodarstva (SIMFE);
- regulatorno i administrativno pojednostavnjenje;
- preispitivanje pravnog okvira za subjekte za zajednička ulaganja; žalitelj
- poticaji za kapitalizaciju (odbitak za zadržanu i reinvestiranu dobit).

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje RE-C05-i06: Kapitalizacija poduzeća i financijska otpornost/Banco Português de Fomento

Cilj je mjere riješiti strukturni izazov nedovoljne kapitalizacije poduzeća te pojednostavniti pristup poduzeća financiranju za potporu privatnim ulaganjima.

Ulaganje:

1) Osigurati zaštitni sloj kapitala u iznosu od 250 000 000 EUR banci *Banco Português de Fomento*, čiji je cilj postati partner u provedbi programa InvestEU.
2) Osnovati subjekt posebne namjene koji će zatim uložiti 850 000 000 EUR u održiva poduzeća koja su osnovana i/ili posluju u Portugalu u obliku vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala.

Portugal se obvezao da će se u dokumentu o investicijskoj politici povezanom s instrumentom od 850 000 000 EUR, koji će donijeti Banco Português *de Fomento kao upravljačko* tijelo subjekta posebne namjene, detaljno opisati kriteriji odabira/prihvatljivosti za poduzeća kojima je dodijeljena potpora, osiguravajući poštovanje klimatskih i okolišnih zahtjeva Mehanizma za oporavak i otpornost, uključujući usklađenost s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01) za imovinu/aktivnosti i/ili poduzeća koja primaju potporu i

utvrđivanje ciljeva ulaganja i ciljanih povrata. Kako bi se poduzeća koja primaju potporu uskladila s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01), politikom ulaganja zahtijeva se sljedeće:

- primjena provjere održivosti,
- popis za isključenje koji sadržava sljedeće elemente:

  - Djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući daljnju uporabu44;
  - Aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti45;
  - Aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama46 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu47;

  - Djelatnosti u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada može uzrokovati dugoročnu štetu za okoliš, kao što je nuklearni otpad; žalitelj
  - Istraživanje, razvoj i inovacije posvećeni prethodno navedenoj imovini i aktivnostima.
- obvezne provjere usklađenosti sa zakonodavstvom putem *banke Banco Português de Fomento* i/ili njezinih odabranih financijskih posrednika za transakcije izuzete od provjere održivosti; žalitelj
- korisnike potpore za vlasnički kapital koji najmanje 50 % svojih prihoda ostvaruju od djelatnosti s popisa za isključenje kako bi donijeli i objavili planove za zelenu tranziciju.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C05-i16: Odjeljak „države članice” u okviru programa InvestEU

Ta se mjera sastoji od javnih ulaganja u odjeljku „države članice” programa InvestEU kako bi se potaknula privatna ulaganja i poboljšao pristup financiranju za MSP-ove, mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije i pojedince. Doprinos odjeljku „države članice programa InvestEU” upotrebljava se za financijsku potporu za konkurentnost MSP-ova, a možda i za potporu i. privatnim ulaganjima malih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije i pojedinaca te ii. konkurentnosti poduzeća, posebno (ali ne isključivo) ulaganjima u inovacije, digitalizaciju i/ili

44 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

45 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

46 To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

47 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

ozelenjivanje njihovih aktivnosti. Taj financijski proizvod djeluje tako da privatnom sektoru izravno ili preko posrednika osigurava financiranje zaduživanjem.

Na snagu stupa sporazum o jamstvu između Komisije i partnera u provedbi, odabran u skladu s relevantnim odredbama Uredbe (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017.

Portugal s Europskom komisijom potpisuje sporazum o doprinosu koji uključuje:

- Predloženi provedbeni partner.
- Zahtjev usklađenosti s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2023/C111). Ako je potrebno, sporazum o jamstvu isključuje sljedeći popis aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. djelatnosti i imovinu povezane s fosilnim gorivima, uključujući upotrebu na kraju proizvodnog lanca[48]; ii. aktivnostima i imovini u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[49]; iii. djelatnosti i imovine povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[50] i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu[51].
- Opis sustava praćenja koji će se upotrebljavati za izvješćivanje o sredstvima koja se mobiliziraju.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C05-i11 – Proširena poduzeća: Mobilizacija i zeleni programi/Savezi za poslovne inovacije (Loans)

Cilj je ovog ulaganja povećati ulaganja RE-C05-i01.01 u okviru komponente 5. Proširenim dijelom mjere povećava se broj proizvoda, procesa ili usluga iz programa Mobilizacija i zelenih programa/savezâ za poslovne inovacije.
Najmanje 366 proizvoda, procesa ili usluga koji se provode u okviru ovog ulaganja mora biti usklađeno s područjem intervencije 021 Priloga Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost.
Najmanje 147 PPS-a proizlazi iz provedbe ugovora (inovacijski paktovi ili mobiliziranje projekata) sklopljenih s konzorcijima, u skladu s područjem intervencije 022 (Istraživački i inovacijski procesi, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima s naglaskom na niskougljično gospodarstvo te otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama).
Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

[48] Osim za (a) projekte proizvodnje električne i/ili toplinske energije te povezanu infrastrukturu za prijenos i distribuciju u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima utvrđenima u Prilogu III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) i (b) djelatnosti i imovinu iz točke ii. za koje je upotreba fosilnih goriva privremena i tehnički neizbježna za pravodoban prelazak na rad bez fosilnih goriva.

[49] Ako se djelatnošću koja se podupire postignu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, navodi se objašnjenje razloga zbog kojih to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[50] To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati ni na postojeća postrojenja, ako su te mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje ne rezultiraju povećanjem kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenjem životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[51] To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu ako je svrha tih mjera povećanje energetske učinkovitosti ili naknadno opremanje odvojenog otpada u postupke recikliranja kako bi se kompostirao biootpad i anaerobna razgradnja biootpada, pod uvjetom da takve mjere ne rezultiraju povećanjem kapaciteta postrojenja za preradu otpada ili produljenjem životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

Ulaganje RP-C05-i12 – Proširenje: Zeleni programi/Savezi za poslovne inovacije (krediti) – sklapanje ugovora

Cilj je ovog ulaganja povećati ulaganja RE-C05-i01.02 u okviru komponente 5. Proširenjem mjere povećava se broj proizvoda, procesa ili usluga iz zelenih programa.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. rujna 2023.

E.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.23	Re-C05-r10	M	Stupanje na snagu uredbe o utvrđivanju djelatnosti i statuta *Banco Português de Fomento* (BPF)	Stupanje na snagu Uredbe sa zakonskom snagom br. 63/2020 o utvrđivanju djelatnosti i statuta BPF-a				ČETVRTO TROMJESEČJE	2020	Objava vlade Portugalske Republike i stupanje na snagu Uredbe sa zakonskom snagom br. 63/2020, kojom se uređuju djelatnost i djelovanje BPF-a i odobrava njegov statut.
5.24	Re-C05-r13	M	Stupanje na snagu revizije pravnog okvira za subjekte za zajednička ulaganja	Stupanje na snagu revizije pravnog okvira za subjekte za zajednička ulaganja				TROMJESEČJE	2022	Stupanje na snagu Zakona nakon što Skupština Republike donese Zakon. Ona preispituje pravni okvir za subjekte za zajednička ulaganja s ciljem regulatornog i administrativnog pojednostavnjenja.
5.25	Re-C05-r13	M	Stupanje na snagu revizije Zakona o vrijednosnim papirima	Stupanje na snagu revizije Zakona o vrijednosnim papirima				TROMJESEČJE	2022	Stupanje na snagu Zakona nakon što Skupština Republike donese Zakon. Cilj je revizije Zakonika o vrijednosnim papirima regulatorno i administrativno pojednostavnjenje kako bi se nacionalni okvir uskladio s pravom Unije u pogledu cilja povećanja konkurentnosti portugalskog tržišta kapitala.
5.26	Re-C05-r13	M	Razvoj tržišta kapitala – stupanje na snagu zakonodavstva	Stupanje na snagu zakonodavstva za razvoj tržišta kapitala				ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Stupanje na snagu zakonodavstva za razvoj tržišta kapitala. Zakonodavstvo je usmjereno na stvaranje poticaja za, među ostalim, i. pristup vlasničkom kapitalu putem tržišta kapitala, ii. stvaranje okruženja pogodnog za rast poduzeća, iii. financiranje zaduživanjem na tržištu, iv. sudjelovanje ulagača.
5.27	Re-C05-i06	M	Stupanje na snagu uredbe sa zakonskom snagom kojom se uređuje mjera kapitalizacije BPF-a	Stupanje na snagu uredbe sa zakonskom snagom kojom se uređuje mjera kapitalizacije BPF-a				TROMJESEČJE	2021	Stupanje na snagu uredbe sa zakonskom snagom kojom se uređuje mjera kapitalizacije, kojom se utvrđuje potreba za uspostavom politike ulaganja kojom se, među ostalim, definiraju kriteriji prihvatljivosti i odabira poduzetnika korisnika

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.28	Re-C05-i06	M	Razvoj politike ulaganja (kapitalizacija) i donošenje od strane upravitelja vozila	Investicijska politika (kapitalizacija), koju je razvio BPF i usvojio subjekt osnovan radi upravljanja udjelima koji proizlaze iz provedenih financijskih instrumenata				TROMJESEČJE	2021	Razvoj politike ulaganja (kapitalizacija) i donošenje od strane upravitelja vozila. Politiku ulaganja razvija i donosi BPF kao upravljačko tijelo subjekta osnovanog za upravljanje udjelima koji proizlaze iz financijskih instrumenata provedenih radi potpore poduzećima odabranima kao korisnici i u njemu se detaljno navode kriteriji odabira/prihvatljivosti za poduzeća kojima je dodijeljena potpora, čime se osigurava poštovanje klimatskih i okolišnih zahtjeva Mehanizma za oporavak i otpornost, uključujući usklađenost s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01) za imovinu/aktivnosti i/ili poduzeća kojima je dodijeljena potpora te se u njemu navode ciljevi ulaganja i ciljani povrati. Kako bi se poduzeća koja primaju potporu uskladila s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01), politikom ulaganja zahtijeva se sljedeće: — primjena provjere održivosti — popis za isključenje koji sadržava sljedeće elemente: Ulaganja povezana s fosilnim gorivima (uključujući upotrebu na kraju proizvodnog lanca), osim za toplinsku/energiju koja se temelji na prirodnom plinu u skladu s uvjetima utvrđenima u Prilogu III. Smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete Aktivnosti u okviru ETS-a s predviđenim emisijama ekvivalenta CO2 koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti utvrđenih za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica. Ulaganja u postrojenja za zbrinjavanje otpada na odlagalištima, u postrojenja za mehaničku biološku obradu i spalionice za obradu otpada. Popis za isključenje ne primjenjuje se na postrojenja namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati; u postojeća postrojenja, ako je svrha ulaganja povećanje energetske učinkovitosti, hvatanje ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva ulaganja ne rezultiraju povećanjem kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenjem životnog vijeka postrojenja. Aktivnosti u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada može uzrokovati dugoročnu štetu za okoliš (npr. nuklearni otpad). Istraživanje, razvoj i inovacije posvećeni prethodno navedenoj imovini i aktivnostima.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										— obvezne provjere usklađenosti sa zakonodavstvom putem BPF-a i/ili njegovih odabranih financijskih posrednika za transakcije izuzete od provjere održivosti — korisnici potpore za vlasnički kapital koji najmanje 50 % svojih prihoda ostvaruju od djelatnosti s popisa za isključenje radi donošenja i objave planova za zelenu tranziciju
5.43	Re-C05-i06	T	D Isporuka putem instrumenta kapitalizacije u ukupnom iznosu od 650 000 000 EUR nefinancijskim društvima koja su osnovana i/ili posluju u Portugalu, u obliku potpore za vlasnički i kvazivlasnički kapital, u skladu s njegovom ulagačkom politikom		EUR	0	650 000 000	ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Isporuka ukupnog iznosa od 650 000 000 EUR nefinancijskim društvima koja su osnovana i/ili posluju u Portugalu u obliku vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala, u skladu s ranije definiranom politikom ulaganja koju je razvio BPF, uključujući iznose isplaćene nefinancijskim društvima kao izravna ulaganja i one dodijeljene financijskim posrednicima kao neizravna ulaganja.
5.29	Re-C05-i06	T	D Isporuka putem instrumenta kapitalizacije u ukupnom iznosu od 850 000 000 EUR nefinancijskim društvima koja su osnovana i/ili posluju u Portugalu u obliku		EUR	650 000 000	850 000 000	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Isporuka ukupnog iznosa od 850 000 000 EUR (uključujući 650 000 000 EUR ciljne vrijednosti 5.43.) nefinancijskim društvima koja su osnovana i/ili posluju u Portugalu u obliku potpore za vlasnički i kvazivlasnički kapital, u skladu s ranije definiranom politikom ulaganja koju je razvio BPF i prihvatio subjekt osnovan radi upravljanja udjelima koji proizlaze iz provedenih financijskih instrumenata.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			potpore za vlasnički i kvazivlasnički kapital, u skladu s njegovom ulagačkom politikom							
5.48	Re-C05-i16	M	Potpisivanje sporazuma o doprinosu između vlade Portugala i Europske komisije	Potpisivanje sporazuma o doprinosu				DRUGO TROMJESEČJE	2025	Potpisivanje sporazuma o doprinosu između vlade Portugala i Europske komisije u iznosu od najmanje 450 000 000 EUR.
5.49	Re-C05-i16	T	Operacije financiranja ili ulaganja koje je odobrio Odbor za ulaganja InvestEU.		U postupku rješavanja	0	100 %	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Odbor za ulaganja InvestEU odobrava operacije financiranja ili operacije ulaganja u iznosu od 100 % ukupnog iznosa sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost dodijeljenih instrumentu.
5.30	Re-C05-i06	M	Obavijest Europskoj komisiji o uspješnom prosljeđivanju ocjene na temelju stupova za BPF	Obavijest Europskoj komisiji o uspješnom prosljeđivanju ocjene na temelju stupova za BPF				TROMJESEČJE	2022	Obavijest Europskoj komisiji o uspješnom prosljeđivanju ocjene na temelju stupova za BPF

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.31	Re-C05-i06	M	Kapitalni transfer portugalske vlade BPF-u u iznosu od 250 000 000 EUR i donošenje politike ulaganja BPF-a	Povećanje kapitala i razvoj politike ulaganja za BPF za provedbu programa InvestEU, utvrđivanje skupa kriterija prihvatljivosti kako bi se osiguralo ispunjavanje ciljeva Mehanizma za oporavak i otpornost				TROMJESEČJE	2022	Kapitalni transfer u iznosu od 250 000 000 EUR s portugalske vlade na BPF i donošenje politike ulaganja za BPF za provedbu fonda InvestEU, kojim se utvrđuje skup kriterija prihvatljivosti u skladu s ciljevima Mehanizma za oporavak i otpornost, uključujući načelo nenanošenja bitne štete, u kontekstu potpisivanja „sporazuma o jamstvu InvestEU”.
5.32	Re-C05-i06	T	Odbor za ulaganja InvestEU odobrio je 100 % jamstava stavljenih na raspolaganje povećanjem kapitala.		%	0	100	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Odbor za ulaganja InvestEU odobrio je 100 % jamstava stavljenih na raspolaganje povećanjem kapitala.
5.44	Re-C05-i11	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima (programi inovacija).		Broj	12	28	DRUGO TROMJESEČJE	2023	Sklapanje 16 dodatnih ugovora (inovacijski paktovi ili mobiliziranje projekata) s konzorcijima, koji uključuju: • Utvrđivanje sastavnih subjekata konzorcija; • Poslovni plan/ulaganje; • iznos financiranja; • Ciljeve koji su obvezujući za korisnika; • Oblik praćenja. Ugovorima se podupire ukupno najmanje 446 proizvoda, procesa ili usluga. Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Ugovori su dodatak ugovorima provedenima u RE-C05-i01.01 i RE-C05-i09. Najmanje 366 PPS-a usklađuje se s područjem intervencije 021 (prijenos tehnologije i suradnja između poduzeća, istraživačkih centara i obrazovnog sektora).
5.45	Re-C05-i11	T	Dovršetak 593 proizvoda, procesa ili usluga.		Broj	366	959	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Dovršetak 593 proizvoda, procesa ili usluga (PPS) u relevantnim strateškim područjima koji proizlaze iz provedbe ugovora (inovacijski paktovi ili mobiliziranje projekata) sklopljenih s konzorcijima. PPS za koji se smatra da postiže cilj mora biti dodatak PPS-u koji se provodi u RE-C05-i01 i razvijen je ili i. inovacijskim programima ugovorenima u okviru ciljne vrijednosti 5.44.; ili ii. drugim inovacijskim ili zelenim programima odabranima u okviru istog natječaja. Standard kupovne moći koji se uzima u obzir za taj cilj nije prihvatljiv za doprinos ispunjenju drugih ciljeva. Najmanje 366 PPS-a mora biti usklađeno s područjem intervencije 021. Najmanje 147 PPS-a proizlazi iz provedbe ugovora (inovacijski paktovi ili mobiliziranje projekata) sklopljenih s konzorcijima, u skladu s područjem intervencije 022 (Istraživački i inovacijski procesi, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima s naglaskom na niskougljično gospodarstvo te otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama).
5.46	Re-C05-i12	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u strateškim područjima relevantnima za niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama.		Broj	10	20	TROMJESEČJE	2023	Sklapanje deset dodatnih ugovora (inovacijski paktovi ili mobiliziranje projekata) s konzorcijima, koji uključuju: • Utvrđivanje sastavnih subjekata konzorcija; • Poslovni plan/ulaganje; • Iznos financiranja; • Ciljeve koji su obvezujući za korisnika; • Oblik praćenja. Ugovorima se podupire ukupno najmanje 147 proizvoda, procesa ili usluga i oni su usklađeni s područjem intervencije 022 (Istraživački i inovacijski procesi, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima s naglaskom na niskougljično

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										gospodarstvo te otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama). Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Ugovori su dodatak ugovorima provedenima u RE-C05-i01.02 i RE-C05-i10.

F. SASTAVNICA 6: Kvalifikacije i vještine

U Portugalu je 44,5 % stanovništva u dobi od 25 do 64 godine 2020. imalo nisku razinu obrazovanja, što je znatno iznad prosjeka EU-a od 25,0 %. Osim toga, udio stanovništva s osnovnim digitalnim vještinama ili stanovništva koje se nikada nije koristilo internetom vrlo je visok. Jednako tako, segmentacija tržišta rada i rodna neravnoteža u plaćama i mogućnostima za razvoj karijere i dalje su visoke prema standardima EU-a.

Tom se komponentom rješavaju brojni izazovi povezani s relativno niskim razinama obrazovanja i stjecanja kvalifikacija, sudjelovanjem u cjeloživotnom učenju, segmentacijom tržišta rada, uklanjanjem administrativnih prepreka u području visoko reguliranih profesija, pripremanjem za izazove povezane s budućnošću rada te rodnom ravnopravnošću i jednakim mogućnostima.

Ciljevi su komponente široki i obuhvaćaju stjecanje vještina i usavršavanje, određena uska grla u poslovnom okruženju, segmentaciju tržišta rada, rodnu ravnotežu i jednake mogućnosti. Kad je riječ o proizvodnom potencijalu, ova je komponenta usmjerena na mjere za podizanje niskih razina kvalifikacija i poboljšanje sudjelovanja u cjeloživotnom učenju reformom sustava obrazovanja i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO), poticanje prijenosa znanja između sveučilišta/javnih istraživačkih organizacija i poduzeća te smanjenje ograničenja u visoko reguliranim profesijama, uz istodobno jačanje konkurentnosti u pružanju poslovnih usluga. U okviru komponente predstavljene su i mjere za rješavanje različitih načela europskog stupa socijalnih prava, kao što su radni odnosi i prava pristupa radnika s netipičnim ugovorima o radu, financijska potpora za promicanje uključivanja nezaposlenih osoba s trajnim kvalitetnim radnim mjestima te razvoj portugalske norme za sustav upravljanja jednakim plaćama.

Ta je komponenta usklađena s glavnim inicijativama politike EU-a, kao što su Program vještina za Europu, Preporuka Vijeća „Oblici usavršavanja: Nove prilike za odrasle” (Preporuka Vijeća 2016/C 484/01), Preporuka Vijeća o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost (Preporuka Vijeća 2020/C 417/01) i ojačana Garancija za mlade te inicijative za europski prostor obrazovanja i europski istraživački prostor.

Komponenta se odnosi na preporuke za pojedinu zemlju kako bi se poduzele sve potrebne mjere za djelotvoran odgovor na pandemiju, održavanje gospodarstva i potporu oporavku koji će uslijediti (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2020.), donijeti mjere za rješavanje segmentacije tržišta rada (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.); poboljšanje razine vještina stanovništva, posebno njihove digitalne pismenosti, među ostalim povećanjem relevantnosti obrazovanja odraslih s potrebama tržišta rada (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.); povećati broj osoba s diplomom u visokom obrazovanju, posebno u području znanosti i informacijske tehnologije (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.); podupiranje upotrebe digitalnih tehnologija kako bi se osigurao jednak pristup kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju (Preporuka za pojedinu zemlju br. 2 iz 2020.), poticanje konkurentnosti poduzeća (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.); usredotočiti se na investicijsku politiku u području istraživanja i inovacija (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.); i izraditi plan za smanjenje ograničenja u visoko reguliranim profesijama (4. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

F.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r14: Reforma strukovnog obrazovanja i osposobljavanja

Cilj je te reforme modernizirati sustave obrazovanja i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kako bi se poboljšale niske razine obrazovanja i stjecanja kvalifikacija te velika učestalost radnika koji nemaju osnovne i digitalne vještine, kako bi se ponuda vještina prilagodila trenutačnim i budućim potrebama tržišta rada te kako bi se proširile mogućnosti obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja.

Reforma se sastoji od mjera za:

- jačanje opće koordinacije politika obrazovanja i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja;
- modernizirati ponudu SOO-a reguliranu Nacionalnim katalogom kvalifikacija (CNQ) na temelju sustava predviđanja potreba za kvalifikacijama, buduće dijagnoze kako bi se poduprlo ažuriranje CNQ-a i racionalizacije sektorskih vijeća za kvalifikaciju;
- uzeti u obzir potrebe tržišta rada i pojavu novih vještina/profesionalnih zanimanja;
- poboljšati izglede niskokvalificiranog stanovništva osmišljavanjem ponude osposobljavanja usmjerene na pismenost odraslih (koja će se provesti u okviru C06-i03: Poticaj za odrasle osobe);
- poticati lokalni razvoj i teritorijalnu koheziju te smanjiti socioekonomske nejednakosti preraspodjelom mreže za strukovno obrazovanje i osposobljavanje.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Reforma RE-r15: Reforma suradnje između visokog obrazovanja i javne uprave te poduzeća

Cilj je te reforme potaknuti javno-privatne mehanizme suradnje u programima obrazovanja i osposobljavanja kako bi se odgovorilo na potrebe tržišta rada i dvostruku tranziciju, uključujući razvoj poslijediplomskih studija stručnog opsega (stručni diplomski studij) isključivo za studente s prethodnim stručnim iskustvom i ponudu kratkotrajnog tercijarnog obrazovanja u politehničkoj industriji (poznato kao visokoškolski stručni tečajevi).

Reforma se sastoji od:

- zakonodavni akt kojim se stvaraju posebni natječaji za upis u visoko obrazovanje za nositelje dvojnog srednjoškolskog obrazovanja i specijaliziranih umjetničkih tečajeva;
- preispitivanje pravnog i institucionalnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima, uključujući korake za:
    - potiču međuinstitucijsku suradnju između visokih učilišta i poduzeća, kao i privlačenje odraslih studenata i proširenje pokrivenosti na kopnena područja;
    - suradnička partnerstva kojima se potiče široka ponuda tečajeva visokog obrazovanja, uključujući kratke tečajeve osposobljavanja, preddiplomske, diplomske i doktorske studije;
    - povećati ponudu kratkoročnih stručnih tečajeva na visokoj razini kojima upravljaju politehničke visokoškolske ustanove, u bliskoj suradnji s javnim i privatnim subjektima;

- dodatno proširiti bazu potpore tercijarnom obrazovanju olakšavanjem pristupa visokim učilištima srednjoškolskih studenata iz profesionalnih i umjetničkih područja;
- jačanje upisa u programe visokog obrazovanja u digitalnim područjima, posebno u okviru programa Portugal Digital InCoDe2030, u bliskoj suradnji s javnim i privatnim subjektima;
- poticanje modularnog osposobljavanja, kojim se promiče kontinuirano učenje i stjecanje novih vještina s pomoću „mikrokvalifikacija/mikrodiploma”, u bliskoj suradnji s javnim i privatnim subjektima;
- proširiti suradnju između visokih učilišta i laboratorija te centara za tehnološka sučelja;
- izmjena pravnog statusa kako bi se pojasnili uvjeti pod kojima vanjski stručnjak može obavljati poslove poučavanja ili upravljanja na visokim učilištima kako bi se promicala mobilnost između akademskog i poslovnog svijeta; žalitelj
- ojačati pravni okvir konzorcija s podijeljenim upravljanjem visokih učilišta i poduzeća.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. lipnja 2021.

Reforma RE-r16: Smanjenje ograničenja u visoko reguliranim profesijama

Cilj je te reforme smanjiti ograničenja u visoko reguliranim profesijama, uglavnom kako bi se potaknulo tržišno natjecanje u pružanju poslovnih usluga.

OECD je 2018. u suradnji s portugalskim tijelom za tržišno natjecanje (AdC) proveo procjenu ograničenog broja samostalnih profesija kao što su odvjetnici, pravni savjetnici, inženjeri, arhitekti, revizori, računovođe, ekonomisti, farmaceuti i nutricionisti. Na temelju provedene evaluacije sastavljen je popis preporuka. Portugal tom reformom uzima u obzir preporuke OECD-a i AdC-a.

Reformom se barem: i. razdvojiti funkcije regulacije i zastupanja u strukovnim udruženjima; i. smanjiti popis rezerviranih djelatnosti (pristup rezerviranim djelatnostima može se ograničiti samo radi zaštite ustavnih interesa, u skladu s načelima nužnosti i proporcionalnosti); ukidanje ograničenja vlasništva i upravljanja poduzećima koja pružaju poslovne usluge, pod uvjetom da upravitelji poštuju pravni režim za sprečavanje „sukoba interesa”; i iv. omogućiti multidisciplinarnim poduzećima koja pružaju poslovne usluge.

Od AdC-a će se zatražiti i da dostavi izvješće o učinkovitosti novog zakona o reguliranim profesijama.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma RE-r17: Program za promicanje dostojanstvenog rada

Cilj je te reforme nadovezati se na mjere donesene posljednjih godina (kao što su mjere koje se odnose na segmentaciju tržišta rada i poticanje kolektivnog pregovaranja) kako bi se zaštitila radnička prava.

Nakon što vlada predstavi Zelenu knjigu o budućnosti rada, ta će reforma sadržavati zakonodavni akt za reguliranje rada putem platformi kako bi se odgovorilo na nove izazove nastale zbog netipičnih radnih odnosa, u skladu s načelima europskog stupa socijalnih prava. Njime se jača kvaliteta radnih odnosa i poboljšava pristup pravima i socijalnoj zaštiti.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. ožujka 2023.

Reforma RE-r18: Borba protiv nejednakosti između žena i muškaraca

Cilj je te reforme promicati rodnu ravnopravnost u radnom okruženju.

Reforma se sastoji od objave norme kojom se poduzećima daju smjernice za procjenu njihovih politika plaća s obzirom na rodnu ravnopravnost te od stupanja na snagu regulatornog akta o dodjeli pečata poduzećima s manjom rodnom razlikom u plaćama.Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

Ulaganje RE-C06-i01: Modernizacija ustanova za strukovno obrazovanje i osposobljavanje

Cilj je ovog ulaganja modernizacija strukovnog obrazovanja u Portugalu. Ulaganja se sastoje od:

- osnivanje i modernizacija 365 specijaliziranih tehnoloških centara u srednjim školama koji nude stručne tečajeve i strukovne škole, od čega 115 (industrijski centri), 30 (centri za obnovljivu energiju), 195 (centri za računalnu znanost) i 25 (digitalni i multimedijski centri). Specijaliziranim tehnološkim centrima upravljaju ravnatelji javnih mrežnih škola ili privatni subjekti. To ulaganje uključuje modernizaciju i obnovu postojećih objekata i infrastrukture te stjecanje tehnoloških obrazovnih resursa (oprema).

- proširenje i modernizacija mreže centara za strukovno osposobljavanje javne službe za zapošljavanje (IEFP) ili mreže škola Nacionalnog turističkog tijela (Turismo de Portugal) u Portugalu. Plan modernizacije opreme mreže centara za strukovno osposobljavanje IEFP-a uključuje kupnju sljedećih vrsta opreme: i. digitalne tehnologije; i. okoliš; industrija 4.0; iv. socijalna ekonomija; i v. tradicionalni sektori. Očekuje se da će to podulaganje omogućiti nadogradnju 111 lokacija centara za osposobljavanje.

Kad je riječ o energetski učinkovitim obnovama koje su potrebne kako bi se u prosjeku postigla barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786, smanjenje potražnje za primarnom energijom može se procijeniti primjenom metodologije koju primjenjuje ADENE (portugalska agencija za energiju) ako se a) energetski certifikati ne mogu izdati jer se predmet certificiranja ne može definirati u skladu s člankom 19. Uredbe sa zakonskom snagom 101-D/2020 ili b) ukupni trošak manji od 5 000 EUR ili c) poziv na podnošenje ponuda objavljen je 2020. ili 2021. Prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom izračunava se na temelju smanjene potražnje za energijom po jedinici mjere.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C06-i02: Obveza održivog zapošljavanja

Cilj je ulaganja smanjiti nesigurnost radnih mjesta. Sastoji se od pružanja potpore u okviru inicijative o obvezi održivog zapošljavanja donesene Uredbom Vlade br. 38/2022.

Ulaganje RE-C06-i03: Poticaj za odrasle

Cilj je ovog ulaganja primijeniti višestruki pristup kako bi se povećale kvalifikacije odraslog stanovništva u dobi od 18 ili više godina, uključujući: i. promicanje obrazovanja odraslih

unapređenjem Nacionalnog plana za pismenost odraslih radi poboljšanja osnovne pismenosti, matematičke pismenosti i digitalnih vještina; povećati stope sudjelovanja i dovršenja odraslih u postupcima priznavanja, potvrđivanja i certifikacije kompetencija (RVCC); i iii. razvoj ponuda tercijarnog obrazovanja za odrasle, kao što su kratkoročni tečajevi.

To ulaganje sastoji se od:

- u okviru programa *Qualifica*, unapređenjem Nacionalnog plana za pismenost odraslih vođenjem 225 lokalnih projekata koji vode do razine B1/B2/B3, koji čine ukupno oko 22500 sudionika.
- u okviru programa *Qualifica Acelerador* a nova *je mjera*za pružanje financijske potpore odraslim osobama tijekom procesa provjere na daljinu. . Ukupan broj sudionika u procesima provjere na daljinu procjenjuje se na 100000 osoba;
- poticanje mreža suradnje između visokih učilišta, poduzeća i drugih dionika pružanjem potpore novim poslijediplomskim školama/programima/savezima u smislu zajedničkih programa suradnje koji uključuju obrazovne, istraživačke i inovacijske aktivnosti i inicijative za razvoj kratkih tečajeva visokog obrazovanja usmjerenih na poboljšanje cjeloživotnog učenja (prekvalifikacija i usavršavanje). Ulaganje se sastoji od bespovratnih sredstava za provedbu integriranih programa kojima će u razdoblju 2021. 2025. biti obuhvaćeno ukupno 23000 studenata. Konzorciji se odabiru putem otvorenog natječaja.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C06-i04: Impuls mladih – STEAM

Cilj je ovog ulaganja:

- povećanje stope upisa na tečajeve u području znanosti, tehnologije, inženjerstva, umjetnosti i matematike (STEAM); žalitelj
- osigurati odgovarajuće objekte u netercijarnim školama za znanstveno obrazovanje kako bi se povećao interes za predmete povezane sa znanošću.

Ta je mjera usmjerena na visoka učilišta (i sveučilišta i politehnike). Dodjela sredstava proizlazi iz otvorenog natječaja. To ulaganje sastoji se od provedbe programa visokih učilišta u partnerstvu s javnim i/ili privatnim poslodavcima i drugim dionicima, uključujući srednje škole. Programi obuhvaćaju modernizaciju i proširenje objekata za prilagodbu povećanju broja studenata, poticaje za studente i druge rashode visokih učilišta povezane s pružanjem tečajeva. Ulaganjima će se poboljšati i vještine u područjima STEAM-a proširenjem mreže klubova „Ciência Viva" u školama. Očekuje se da će se njime poduprijeti najmanje 650 projekata.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C06-i05-RAA: Kvalifikacije i cjeloživotno učenje odraslih (ARA)

Cilj je tog ulaganja riješiti ozbiljan problem niske razine kvalifikacija u autonomnoj regiji Azori u usporedbi s Portugalom u cjelini i s Europskom unijom. Niske razine kvalifikacija veliko su usko grlo za nastanak i diversifikaciju novih poduzeća te za održivi razvoj jer su povezane s niskom produktivnošću i plaćama te nedostatkom otpornosti tijekom gospodarske krize.

Ulaganje se sastoji od:

- povećanje broja odraslih osoba upisanih u poslijesrednjoškolsko i tercijarno obrazovanje; žalitelj
- modernizacija 16 profesionalnih škola i jednog javnog instituta za osposobljavanje, uključujući obnovu radionica, laboratorija i računalnih soba.

Kad je riječ o energetski učinkovitim obnovama koje su potrebne kako bi se u prosjeku postigla barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786, smanjenje potražnje za primarnom energijom može se procijeniti primjenom metodologije koju primjenjuje ADENE (portugalska agencija za energiju) ako se a) energetski certifikati ne mogu izdati jer se predmet certificiranja ne može definirati u skladu s člankom 19. Uredbe sa zakonskom snagom 101-D/2020 ili b) ukupni trošak manji od 5 000 EUR ili c) poziv na podnošenje ponuda objavljen je 2020. ili 2021. Prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom izračunava se na temelju smanjene potražnje za energijom po jedinici mjere.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C06-i06: Kapaciteti u znanosti

Cilj je tog ulaganja potaknuti razvoj inovacijskog i poduzetničkog ekosustava visokih učilišta podupiranjem temeljnih istraživanja, promicanjem prijenosa znanja, internacionalizacije, smanjenjem nesigurnosti istraživača i jačanjem veze između poduzeća i društva.

Ulaganje se sastoji od sljedećih podmjera:

- Programi stjecanja i zadržavanja talenata ERC-Portugal i FCT-Tenure:
  - Ugovor FCT-Tenure: tim se programom podupire zapošljavanje 230 doktorskih istraživača na stalna radna mjesta odabrana na temelju natječaja.
  - ERC-Portugal: tim se programom podupiru istraživači čiji se projekti preporučuju za financiranje na europskoj ili nacionalnoj razini. Programom se podupiru i istraživači čiji su zahtjevi ERC-a preporučeni za financiranje ili premješteni u drugu fazu evaluacije, ali na kraju nisu financirani.
- Povećano financiranje međunarodnih partnerstava u znanosti, tehnologiji i inovacijama:
  - Promicanje sudjelovanja Portugala u Europskom okvirnom programu za istraživanje i inovacije podupiranjem financiranja projekata s nacionalnim sudjelovanjem odabranima na europskoj razini;
  - Omogućivanje međunarodne mobilnosti 100 istraživača.

Aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija namijenjene onečišćujućim aspektima (ugljen, lignit, nafta/nafta, prirodni plin, vodik proizveden iz fosilnih goriva, spaljivanje, odlaganje na odlagališta, vozila s motorom s unutarnjim izgaranjem/plovila) ne podupiru se osim ako se za njih ne razvije (ili se njihovi rezultati primjenjuju na alternativu niskog učinka).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

Ulaganje RE-C06-i07: Digitalni poticaj

Ciljevi su mjere povećati privlačnost poljoprivrednih znanosti za buduće generacije, poduprijeti medicinske znanosti u uvođenju digitalnog i tehnološkog napretka te proširiti kapacitete za osposobljavanje u području digitalnih vještina i na područja koja nisu obuhvaćena STEAM-om (znanost, tehnologija, inženjerstvo, umjetnost, matematika); poticati pedagoške inovacije i modernizaciju te time poticati akademski uspjeh.

Ulaganje se sastoji od sljedećih podmjera:

- Tehnološka i digitalna modernizacija poljoprivrednih znanosti; podmjera:

    - Reformirati 20 studijskih programa (preddiplomski studij, diplomski studij ili oboje) u području poljoprivrednih znanosti jačanjem digitalne i tehnološke komponente, internacionalizacije i međuinstitucijske suradnje;
    - Otvaranje poljoprivrednih škola budućim učenicima u srednjoškolskom obrazovanju
    - Podupirati prekvalifikaciju stručnjaka koji već rade u tom sektoru promicanjem mikrokvalifikacija kratkog strukovnog osposobljavanja u visokom obrazovanju i stručnih diplomskih studija.
- Modernizacija medicine: podmjera podupire osposobljavanje u digitalnim okruženjima i medicinske simulacije usmjerene na studente, kao i stručnjake koji rade u tom sektoru.
- Jačanje digitalnih vještina: podmjerom se podupire jačanje digitalnih vještina mladih i odraslih u područjima koja nisu obuhvaćena STEAM-om.
- Inovacije i pedagoška modernizacija u visokom obrazovanju, podmjera uključuje:
    - Narudžbe ili drugi dokumenti kojima se stvaraju centri izvrsnosti za pedagoške inovacije s digitalnim ciljem ili misijom;
    - Poboljšati programe financiranja usmjerene na smanjenje stope napuštanja školovanja u visokom obrazovanju.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

F.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
6.2	Re-C06-i01	T	Specijalizirani tehnološki centri obnovljeni ili izgrađeni		Broj	0	365	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj specijaliziranih tehnoloških centara obnovljenih ili izgrađenih za stručne tečajeve u srednjoškolskom obrazovanju, uključujući kupnju opreme, tehnološku infrastrukturu i moguću prekvalifikaciju prostora i radionica radi prilagodbe novim tečajevima
6.3	Re-C06-i01	T	Lokacije centra za osposobljavanje obnovljene, izgrađene ili s kupljenom opremom		Broj	0	59	ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Broj lokacija centara za strukovno osposobljavanje u okviru mreže javnih službi za zapošljavanje (IEFP) ili mreže škola Nacionalnog turističkog tijela (Turismo de Portugal) obnovljenih, izgrađenih ili, kao što to pokazuje *fatura,* s različitim vrstama opreme kupljenima za potrebe osposobljavanja. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada.
6.4	Re-C06-i01	T	Lokacije centra za osposobljavanje obnovljene, izgrađene ili s kupljenom opremom		Broj	59	111	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj lokacija centara za strukovno osposobljavanje u okviru mreže javnih službi za zapošljavanje (IEFP) ili mreže škola Nacionalnog turističkog tijela (Turismo de Portugal) obnovljenih, izgrađenih ili, kao što to pokazuje *fatura,* s različitim vrstama opreme kupljenima za potrebe osposobljavanja. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.
6.5	Re-C06-i02	M	Potpora za ugovore na neodređeno vrijeme	Potpisani uvjeti prihvaćanja				ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Uvjeti prihvaćanja koje su potpisali poslodavci u skladu s Odlukom Vlade br. 38/2022 za potporu 30000 radnih mjesta.
6.6	Re-C06-i03	T	Sudionici u mjerama za potporu usavršavanju odraslih		Broj	0	145 500	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj odraslih (18+) sudionika koji su sudjelovali u jednom od sljedećih tečajeva: i. tečajeve osnovnog obrazovanja i osposobljavanja za odrasle na razinama B1/B2/B3 koje vode lokalni projekti koji imaju koristi od nadogradnje Nacionalnog plana za pismenost odraslih; i. načine osposobljavanja za priznavanje, vrednovanje i certifikaciju kompetencija niskokvalificiranih odraslih osoba (RVCC); i iii. kratke tečajeve

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										tercijarnog obrazovanja koje organiziraju konzorciji visokih učilišta i poslodavaca.
6.7	Re-C06-i04	T	Klubovi *Ciência Viva*		Broj	0	650	TROMJESEČJE	2025	Broj novih klubova dodanih u mrežu klubova *Ciência Viva* u školama.
6.8	Re-C06-i04	T	Dodatni broj studenata sa završenim tercijarnim obrazovanjem u područjima STEAM-a		Broj	0	7 500	TROMJESEČJE	2025	Dodatni broj osoba s diplomom u području STEAM-a (tj. znanosti, tehnologije, inženjerstva, umjetnosti i matematike): osobe s visokoškolskim obrazovanjem koje su u školskoj godini 2023./2024. sudjelovale u programima visokog obrazovanja i kratkoročnim tečajevima kratkog i prvog ciklusa (do dvije godine) u odnosu na školsku godinu 2019./2020.
6.9	Re-C06-i04	T	Dodatni broj studenata sa završenim tercijarnim obrazovanjem u STEAM-u		Broj	7 500	10 000	ČETVRTOTROMJESEČJE	2025	Dodatni broj osoba s diplomom u području STEAM-a (tj. znanosti, tehnologije, inženjerstva, umjetnosti i matematike): osobe s visokoškolskim obrazovanjem koje su u školskoj godini 2023./2024. sudjelovale u programima visokog obrazovanja i kratkoročnim tečajevima kratkog i prvog ciklusa (do dvije godine) u odnosu na školsku godinu 2019./2020.
6.10	Re-C06-i05-RAA	T	Broj odraslih osoba upisanih u poslijesrednjoškolsko i tercijarno obrazovanje		Broj	0	953	ČETVRTOTROMJESEČJE	2025	Broj odraslih osoba upisanih u poslijesrednjoškolsko i tercijarno obrazovanje s povratom školarina ili upisanih na jedan od sljedećih programa poslijesrednjoškolskog obrazovanja: AgroIndustries, Horticulture and Fruit Growing, ili razvoj internetskih aplikacija na Azorskom sveučilištu.
6.11	Re-C06-i05-RAA	T	Unaprijeđene profesionalne škole u Autonomnoj regiji Azorima		Broj	0	17	ČETVRTOTROMJESEČJE	2025	Broj profesionalnih škola i javnih ustanova za osposobljavanje koji su imali koristi od obnove radionica, laboratorija i računalnih soba ili kupnje nove opreme. Ako modernizacija infrastrukture uključuje obnovu zgrada, energetskom obnovom u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada.
6.12	Re-C06-r14	M	Otvaranje slobodnih radnih mjesta za osposobljavanje		Broj	0	20 000	ČETVRTOTROMJESEČJE	2025	Broj novih slobodnih radnih mjesta otvorenih u stručnim tečajevima nakon nadogradnje nacionalnog kataloga kvalifikacija (CNQ) u novim područjima na temelju dijagnoze predviđanja potreba za vještinama (SANQ).

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
6.13	Re-C06-r15	M	Stupanje na snagu zakona kojim se stvaraju posebni natječaji za upis u visoko obrazovanje	Stupanje na snagu zakona kojim se stvaraju posebni natječaji za upis u visoko obrazovanje				DRUGO TROMJESEČJE	2020	Stupanje na snagu zakona kojim se stvaraju posebni natječaji za upis u visoko obrazovanje za studente koji su završili srednjoškolsko obrazovanje putem profesionalnih kanala i specijaliziranih umjetničkih tečajeva.
6.14	Re-C06-r15	M	Stupanje na snagu novog pravnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima	Stupanje na snagu novog pravnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima				DRUGO TROMJESEČJE	2021	Stupanje na snagu novog pravnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima, uključujući: i. stvaranje mreža za suradnju visokih učilišta u partnerstvu s poslodavcima, među ostalim promicanjem inicijalnog visokog obrazovanja, inovacijskih projekata i usluga za poduzeća, ii. izmjenom pravnog statusa kako bi se pojasnili uvjeti pod kojima vanjski stručnjak može obavljati poslove poučavanja ili upravljanja na visokim učilištima kako bi se promicala mobilnost između akademskog i poslovnog svijeta; jačanje konzorcija s podijeljenim upravljanjem visokih učilišta i poduzeća.
6.15	Re-C06-r16	M	Stupanje na snagu zakona o reguliranim profesijama	Stupanje na snagu zakona o reguliranim profesijama				ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Stupanje na snagu zakona čiji je cilj, među ostalim: i. razdvojiti funkcije regulacije i zastupanja u strukovnim udruženjima; ii. smanjiti popis rezerviranih djelatnosti. Pristup aktivnostima može se ograničiti samo radi zaštite ustavnih interesa, u skladu s načelima nužnosti i proporcionalnosti; ukidanje ograničenja vlasništva i upravljanja poduzećima koja pružaju poslovne usluge, pod uvjetom da upravitelji poštuju pravni režim za sprečavanje „sukoba interesa”; i iv. omogućiti multidisciplinarne poslovne usluge.
6.16	Re-C06-r17	M	Stupanje na snagu zakona kojim se uređuje rad putem platformi	Stupanje na snagu zakona kojim se uređuje rad putem platformi				TROMJESEČJE	2023	Stupanje na snagu zakona o reguliranju rada putem platformi kako bi se odgovorilo na nove izazove nastale zbog netipičnih radnih odnosa, u skladu s načelima europskog stupa socijalnih prava. Cilj mu je jačanje radnih odnosa i pristupa pravima.
6.17	Re-C06-r18	M	Objava norme za sustav upravljanja jednakim plaćama.	Objava norme				ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Objava norme kojom se poduzećima pružaju smjernice za procjenu njihovih politika plaća s obzirom na rodnu ravnopravnost.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
6.18	Re-C06-r18	M	Priznavanje poduzeća s manjom rodnom razlikom u plaćama.	Stupanje na snagu regulatornog aktaznači daće se poduzećima dodijeliti „pečat jednakih plaća”				ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Stupanje na snagu regulatornog akta kojim se dodjeljuje pečat poduzećima s manjom rodnom razlikom u plaćama.
6.19	Re-C06-i06	T	Potpora za ugovore na neodređeno vrijeme s doktorskim istraživačima u okviru FCT-Tenurea i potpora istraživačima u okviru ERC-a Portugal		Broj ugovora		255	TROMJESEČJE	2026	S doktorskim istraživačima odabranima na temelju natječaja potpisuje se 230 ugovora na neodređeno vrijeme. Potpisat će se 25 ugovora s istraživačima čiji se projekti preporučuju za financiranje na europskoj ili nacionalnoj razini i istraživačima čiji su zahtjevi ERC-a preporučeni za financiranje ili čiji su zahtjevi preporučeni za financiranje, ali na kraju nisu financirani.
6.20	Re-C06-i06	M	Međunarodna partnerstva u znanosti, tehnologiji i inovacijama: Podržana međunarodna partnerstva; Podržani projekti u području istraživanja i inovacija; Podržana međunarodna mobilnost	Međunarodna partnerstva u znanosti, tehnologiji i inovacijama: Podržana međunarodna partnerstva; Podržani projekti u području istraživanja i inovacija; Podržana međunarodna mobilnost				TROMJESEČJE	2026	Za međunarodna partnerstva u znanosti, tehnologiji i inovacijama s nacionalnim ustanovama domaćinima potpisuje se devet ugovora. Podupire se 19 projekata, saveza i infrastruktura sa sudjelovanjem odabranim na europskoj razini. Podupire se međunarodna mobilnost 100 nacionalnih istraživača i nastavnika.
6.21	Re-C06-i07	T	Tehnološka i digitalna modernizacija poljoprivrednih znanosti: Kurikularna reforma poljoprivrednih		Broj	0	7 020	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Provela je reformu 20 akademskih programa (preddiplomski studij ili diplomski studij ili oboje) u području poljoprivrednih znanosti: — jačanje njegove digitalne i tehnološke komponente kupnjom opreme za obrazovne ustanove — internacionalizacija, uključujući održavanje pozvanih

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			znanosti, otvaranje poljoprivrednih škola učenicima srednjih škola i prekvalifikacija stručnjaka							predsjedatelja — međuinstitucijska suradnja provedbom strategije za internacionalizaciju poljoprivrednog obrazovanja u konzorciju. 6000 učenika srednjih škola ima koristi od jednotjednog programa u poljoprivrednim školama čiji je cilj povećati privlačnost poljoprivrednih škola potencijalnim podnositeljima zahtjeva. 1000 stručnjaka u poljoprivrednom sektoru završit će digitalno i tehnološko osposobljavanje putem mikrokvalifikacija ili kratkog strukovnog osposobljavanja u visokom obrazovanju ili stručnih diplomskih studija.
6.22	Re-C06-i07	T	Modernizacija medicine		Broj	0	12 500	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Najmanje 5000 studenata integriranih diplomskih studija sudjeluje u kurikulumima s pomoću digitalnih okruženja ili medicinske simulacije. U tu se svrhu upotrebljava oprema kao što su lutke visoke vrijednosti ili simulatori virtualne stvarnosti. Najmanje 7500 zdravstvenih djelatnika sudjeluje u medicinskom osposobljavanju usmjerenom na tehnološku i digitalnu modernizaciju zdravstvenog sektora. Nude se tri vrste osposobljavanja: kratki tečajevi visokog obrazovanja, stručni diplomski studiji i/ili mikrokvalifikacije.
6.23	Re-C06-i07	T	Jačanje digitalnih vještina		Broj	0	11 750	DRUGO TROMJESEČJE	2026	11750 mladih i odraslih iz područja koja nisu obuhvaćena STEAM-om sudjeluje u programima za jačanje digitalnih vještina.
6.24	Re-C06-i07	T	Inovacije i pedagoška modernizacija u visokom obrazovanju		Broj	0	5	ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Narudžbe ili drugi dokumenti kojima se stvara pet centara izvrsnosti pedagoških inovacija. Regulatorna uredba o osnivanju Nacionalnog vijeća za pedagoške inovacije u visokom obrazovanju.
6.25	Re-C06-i07	T	Inovacije i pedagoška modernizacija u visokom obrazovanju		Postotak	24	22	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Prosječna stopa napuštanja školovanja učenika u jednoj godini ^{učenika} koji prvi put pohađaju početno osposobljavanje smanjuje se s 24 % na 22 % u školskoj godini 2023./2024. u odnosu na školsku godinu 2020./2021.

F.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Ulaganje RE-C06-i09: Nove ili obnovljene škole

Cilj je mjere osigurati jednak pristup kvalitetnim javnim školama, čime se povećava njihova privlačnost i uključivost te smanjuju teritorijalne razlike.

Ulaganje se sastoji od izgradnje novih škola ili obnove postojećih škola. Ulaganja su usmjerena na 75 javnih škola za drugi i treći ciklus i srednjoškolsko obrazovanje za koje je utvrđeno da im je potrebna prioritetna intervencija te na dvije vojne škole.

Kad je riječ o energetski učinkovitim obnovama koje su potrebne kako bi se u prosjeku postigla barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786, smanjenje potražnje za primarnom energijom može se procijeniti primjenom metodologije koju primjenjuje ADENE (portugalska agencija za energiju) ako se a) energetski certifikati ne mogu izdati jer se predmet certificiranja ne može definirati u skladu s člankom 19. Uredbe sa zakonskom snagom 101-D/2020 ili b) ukupni trošak manji od 5000 EUR ili c) poziv na podnošenje ponuda objavljen je 2020. ili 2021. Prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom izračunava se na temelju smanjene potražnje za energijom po jedinici mjere.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

F.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
6.28	Re-C06-i09	T	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za financiranje zgrada i obnovu javnih škola	Broj potpisanih ugovora	Broj	0	77	DRUGO TROMJESEČJE	2024	Uvjete prihvaćanja potpisuju općine za financiranje zgrade ili obnove 2.[i] 3.[ciklusa] te javnih škola za srednjoškolsko obrazovanje. Odabir škola koje će obnoviti i gdje su potrebne nove škole temelji se na procjeni potreba.
6.29	Re-C06-i09	T	Izgrađene ili obnovljene škole		Broj izgrađenih ili obnovljenih škola	0	77	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Izgradit će se ili obnoviti 77 javnih škola koje će biti spremne za upotrebu. To uključuje kupnju opreme kao što su digitalni mediji koja je potrebna za rad novih/obnovljenih škola. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije. Obnovama se u prosjeku postiže barem srednjoročna obnova definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786.

G. SASTAVNI DIO 7.: Infrastruktura

Tom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost odgovara se na izazov niske teritorijalne kohezije i niske konkurentnosti poduzeća u unutarnjim regijama zbog neodgovarajuće povezanosti s cestovnom mrežom. To dovodi do kontekstualnih troškova za poduzeća, kao što su troškovi prijevoza zbog niske cestovne povezanosti ili poteškoća u privlačenju kvalificiranog osoblja. Drugi je izazov potreba za smanjenjem emisija u prometnom sektoru i poslovnim parkovima.

Ciljevi komponente su povećanje teritorijalne kohezije i poboljšanje konkurentnosti kako bi se promicao gospodarski razvoj unutarnjih regija. Uvođenjem postaja za punjenje nastoji se promicati dekarbonizacija cestovnog prometa.

U tu svrhu cilj je komponente učiniti poslovne parkove održivijima i digitalnijima te im omogućiti bolji pristup cestovnoj mreži. Njome se također nastoji poboljšati povezanost cestovnog prometa proširenjem cestovne mreže, npr. rješavanjem problema veza koje nedostaju, među ostalim na Azorima, i osiguravanjem četiriju prekograničnih veza. Očekuje se da će ubrzanje širenja mreže javno dostupnih postaja za punjenje električnih vozila pridonijeti smanjenju ugljičnog otiska sektora cestovnog prometa u Portugalu i učiniti ga održivijim. To je ulaganje prateća mjera za proširenje cestovne infrastrukture, u skladu s Tehničkim smjernicama Komisije o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

Komponentom se podupire provedba preporuke za pojedinu zemlju o usmjeravanju ulaganja u zelenu tranziciju, uzimajući u obzir regionalne razlike (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2019. i preporuka za Hrvatsku br. 3 iz 2020.) i potpori upotrebi digitalnih tehnologija za poticanje konkurentnosti poduzeća (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

G.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje RE-C07-i00: Proširenje mreže za punjenje električnih vozila

Cilj je mjere unaprijediti dekarbonizaciju cestovnog prometa promicanjem električne mobilnosti.

Ulaganje se sastoji od osiguravanja da u Portugalu bude operativno 15000 mjesta za punjenje. To je popratna mjera za ulaganja u cestovnu infrastrukturu iz C07-I02, I03, I04 i I05 kako bi se osigurala usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete u pogledu ciljeva ublažavanja klimatskih promjena te sprečavanja i kontrole onečišćenja. Privatni subjekti postali su glavni sudionici u širenju mreže. Portugalska država usmjerava svoja ulaganja na platformu za upravljanje mrežom Mobi.E i na pokrivanje tržišnih nedostataka podupiranjem ulaganja u regijama u kojima privatni sektor ne osigurava potrebnu pokrivenost.

Provedba ulaganja mora biti dovršena 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C07-i01: Područja poslovnog prihvata – odabir

Cilj je mjere modernizacija poslovnih područja za prihvat, koja su područje zemljišta razvijeno kao lokacija za urede, tvornice i druga poduzeća. Modernizacija poslovnih parkova prepoznata

je i kao potreba za ulaganjima u portugalski nacionalni infrastrukturni plan za 2030. (PNI 2030.).

Ulaganje se sastoji od intervencija u odabranim poslovnim parkovima koje obuhvaćaju promicanje sustava proizvodnje i skladištenja energije iz obnovljivih izvora, pilot-intervencije za poboljšanje energetske stabilnosti, postavljanje postaja za punjenje električnom energijom i vodikom, poboljšanu pokrivenost 5G mrežom i aktivne mjere za sprečavanje požara. Te intervencije za okolišnu održivost i digitalizaciju provode se u 10 područja za prihvat poduzeća, odabranih u okviru javnog natječaja.

Ulaganje RE-C07-i02: Nedostajuće veze i povećanje kapaciteta mreže

Cilj je mjere poboljšati teritorijalnu koheziju i konkurentnost rješavanjem problema „veza koje nedostaju" u cestovnoj mreži. Te veze koje nedostaju smanjuju učinkovitost cestovne mreže i dovode do gubitka konkurentnosti poduzeća. Cilj je ulaganja i rješavanje problema zagušenja, poboljšanje sigurnosti na cestama i kvalitete zraka te smanjenje buke na lokacijama u blizini cesta.

Ulaganje se sastoji od izgradnje i nadogradnje cesta. Intervencije uključuju ukidanje gradskih prijelaza i osiguravanje primjerenosti kapaciteta kolosijeka, povećanje dostupnosti glavnim prometnim koridorima i multimodalnim sučeljima. Intervencije uključuju nadogradnju cesta koje su dio mreže TEN-T, kao što je IP2 Évora istočni obilaznik ili ulaganja u IP8.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i korake ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete osigurava se ulaganjem C07-I0 (Proširenje mreže za punjenje električnih vozila) kao pratećom mjerom. Svaki cestovni projekt koji bi mogao imati znatne negativne učinke na okoliš podliježe procjeni utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU kako bi se osiguralo da je usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete integrirana u projekt i da se strogo poštuje u fazama izgradnje, rada i stavljanja izvan pogona infrastrukture.

Od jedne ili više cesta navedenih u nastavku gradi se ili modernizira ukupno 111 kilometara:

- EN14: sučelje cesta/željeznice u Trofa/Santani, uključujući novi most preko rijeke Ave;
- EN14: Sučelje Maia (Via Diagonal)/cestovno/željezničko sučelje u Trofi;
- EN4: Zaobilaznica Atalaia;
- IC35: Penafiel (EN15)/Rans;
- IC35: Rans/Entre-os Rios;
- IP2: Istočna zaobilaznica Évore;
- Veza od Baiãoa do mosta Ermida;
- Cestovna os Aveiro – Águeda;
- EN344: km 67 do km 75 – Pampilhosa da Serra;
- EN125: Obilaznica u istočnom dijelu Olhãoa;
- IC2 (EN1): Meirinhas (km 136)/Pombal (km 148);
- IP8 (EN121): Ferreira do Alentejo/Beja, uključujući zaobilaznicu Beringel;
- IP8 (EN259): STA. Margarida do Sado/Ferreira do Alentejo, uključujući zaobilaznicu Figueira de Cavaleiros;

- IP8 (A26): Povećanje kapaciteta veze između Sinesa i A2;
- EN211 – Premosnica Quintã/Mesquinhata.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C07-i05-RAA: Logistički krugovi – regionalna mreža Azora

Cilj je mjere stvoriti uvjete za uravnoteženiji gospodarski razvoj. Intervencije su usmjerene i na smanjenje udaljenosti, trajanja putovanja i zagušenja.

Ulaganje se sastoji od širenja i nadogradnje cestovne infrastrukture na Azorima. Cilj mu je poboljšati dostupnost populacijskih centara i središta gospodarske aktivnosti te glavne ulazne infrastrukture na svakom otoku. Cilj mu je i intervenirati u izgradnju kružnih cesta do glavnih gradskih središta, uz smanjenje broja gradskih prijelaza.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i korake ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete osigurava se ulaganjem C07-I0 (Proširenje mreže za punjenje električnih vozila) kao pratećom mjerom. Svaki cestovni projekt koji bi mogao imati znatne negativne učinke na okoliš podliježe procjeni utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU kako bi se osiguralo da je usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete integrirana u projekt i da se strogo poštuje u fazama izgradnje, rada i stavljanja izvan pogona infrastrukture.

Od jedne ili više cesta navedenih u nastavku moraju se izgraditi ili modernizirati ukupno 34 kilometra:

- Ilha de Santa Maria
  - Zaobilaznica Vila do Porto
- Ilha de São Miguel
  - Poboljšanje pristupačnosti Furnas/Povoação – 1. faza: Zaobilaznica Furnasa
  - Zaobilaznica Capelasa
  - Obilaznica São Roquea
  - Zaobilaznica portala do Vento
- Ilha Terceira
  - Promicanje pristupačnosti, mobilnosti i uvjeta sigurnosti na cestama – veza između Vitorina Nemésio i Okružnice Angra
- Ilha Graciosa
  - Veza između E.R. 3 – 2a i E.R. 4 – 2a
- Ilha de São Jorge
  - Promicanje pristupačnosti, mobilnosti i uvjeta sigurnosti na cestama – veza između sjevera i juga
- Ilha do Pico
  - Izgradnja kružne ceste do Vile da Madalena
- Ilha do Faial
  - Izgradnja druge faze zaobilaznice Cidade da Horta

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

G.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
7.1	Re-C07-i00	T	Javno dostupna mjesta za punjenje električnih vozila		Broj	3 520	5 250	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Broj javno dostupnih mjesta za punjenje električnih vozila (u usporedbi s osnovnim scenarijem za četvrto tromjesečje 2021.)
7.2	Re-C07-i00	T	Javno dostupna mjesta za punjenje električnih vozila		Broj	5 250	10 450	ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Broj dostupnih stanica za punjenje električnih vozila
7.3	Re-C07-i00	T	Javno dostupna mjesta za punjenje električnih vozila		Broj	10 450	15 000	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj javno dostupnih mjesta za punjenje električnih vozila (u usporedbi s osnovnim scenarijem za četvrto tromjesečje 2024.)
7.4	Re-C07-i01	M	Odabir područja poslovnog prihvata za intervencije za poboljšanje okolišne održivosti i digitalizacije	Potpisivanje javnog protokola kojim se potvrđuje odabir područja poslovnog prihvata				DRUGO TROMJESEČJE	2021	Područja poslovnog prihvata odabiru se u natječajnom postupku. Komisiji se dostavlja potpisani javni protokol kojim se potvrđuje da je odabir područja poslovnog prihvata zaključen i utvrđuju odabrana područja poslovnog prihvata.
7.6	Re-C07-i02	M	Potpisan ugovor za jedan cestovni projekt	Ugovor potpisan s izvođačem za cestovni projekt				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Stranke potpisuju dokument kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova nakon provedenog javnog natječaja.
7.7	Re-C07-i02	M	Potpisan ugovor za dva cestovna projekta	Potpisan ugovor s izvođačem za cestovne projekte				TROMJESEČJE	2022	Stranke potpisuju dokument kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova nakon provedenog javnog natječaja.
7.8	Re-C07-i02	T	Izgrađene ili obnovljene ceste		kilometara	0	111	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	U km izgrađenih ili obnovljenih cesta u skladu s tehničkim specifikacijama natječaja u potpunosti su uključeni svi rezultati i uvjeti iz procjene utjecaja na okoliš.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
7.13	Re-C07-i05-RAA	M	Potpisan ugovor za dva cestovna projekta	Ugovor potpisan s izvođačem za cestovne projekte				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Stranke potpisuju dokument kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova, po cijeni, nakon postupka javnog nadmetanja.
7.14	Re-C07-i05-RAA	T	Potpisan ugovor za najmanje osam cestovnih projekata	Ugovor potpisan s izvođačem cestovnih projekata	Broj	2	8	ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Stranke potpisuju dokument kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova, po cijeni, nakon postupka javnog nadmetanja.
7.15	Re-C07-i05-RAA	T	Izgrađene ili obnovljene ceste		kilometara	0	34	DRUGO TROMJESEČJE	2026	U km izgrađenih ili obnovljenih cesta u skladu s tehničkim specifikacijama natječaja u potpunosti su uključeni svi rezultati i uvjeti iz procjene utjecaja na okoliš.

G.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Ulaganje RE-C07-i06: Područja za prihvat poduzeća – završetak

Ulaganje se sastoji od dovršenja poslovnih područja za prihvat kako je opisano u ulaganju C07-i01.

Očekuje se da će provedba ulaganja biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C07-i03: Prekogranične veze

Ciljevi su mjere potaknuti razvoj prekogranične mobilnosti i poboljšati konkurentnost poduzeća, primjerice poticanjem mobilnosti radne snage. Jačanjem koridora visokog kapaciteta također se namjerava omogućiti zajedničko korištenje infrastrukture, kao što je željeznička pruga velikih brzina u Sanabriji ili aerodromu Bragança, te poboljšati sigurnost na cestama.

Ulaganje se sastoji od izgradnje i nadogradnje cestovne infrastrukture kako bi se ojačale prekogranične veze sa Španjolskom.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i korake ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete osigurava se ulaganjem C07-I0 (Proširenje mreže za punjenje električnih vozila) kao pratećom mjerom. Svaki cestovni projekt koji bi mogao imati znatne negativne učinke na okoliš podliježe procjeni utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU kako bi se osiguralo da je usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete integrirana u projekt i da se strogo poštuje u fazama izgradnje, rada i stavljanja izvan pogona infrastrukture.

Ukupno 30 kilometara mora se izgraditi ili modernizirati s jedne ili više cesta navedenih u nastavku:

- EN103: Vinhais/Bragança;
- Poveznica od Bragançe do Puebla de Sanabria (Španjolska);
- Međunarodni most preko rijeke Sever;
- Most Alcoutim – Saluncar de Guadiana (Španjolska).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C07-i04: Područja za prihvat poduzeća – dostupnost cesta

Cilj je mjera poboljšati konkurentnost poslovnih parkova poboljšanjem njihove povezanosti s cestovnom mrežom, čime se doprinosi reindustrijalizaciji ruralnih područja.

Ulaganje se sastoji od ulaganja u širenje i nadogradnju cestovne infrastrukture. Njime se dopunjuje ulaganje RE-CCT-C7-I1, čiji je cilj modernizacija poslovnih parkova.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i korake ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete osigurava se ulaganjem C07-I0 (Proširenje mreže za punjenje električnih vozila) kao pratećom mjerom. Svaki cestovni projekt koji bi mogao imati znatne negativne učinke na okoliš podliježe procjeni utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU kako bi se osiguralo da je usklađenost s načelom nenanošenja bitne

štete integrirana u projekt i da se strogo poštuje u fazama izgradnje, rada i stavljanja izvan pogona infrastrukture.

Od jedne ili više cesta navedenih u nastavku moraju se izgraditi ili modernizirati ukupno 42 kilometra:

- Povezanost s industrijskim parkom Mundão: uklanjanje ograničenja iz norme EN229 Viseu/Sátão;
- Povezanost s industrijskim parkom Mundão: EN229 – bivši industrijski park IP5/Mundão;
- Dostupnost industrijske zone Riachos;
- Pristup IC8 (Ansião) poslovnom parku Camporês;
- EN10 – 4: Setúbal/Mitrena;
- Povezivanje s industrijskim parkom Fontiscos i obnova čvora Ermida (Santo Tirso);
- Povezivanje A8 s industrijskim parkom Palhagueiras u Torresu Vedrasu;
- Povezivanje A11 s industrijskom zonom Cabeça de Porca (Felgueiras);
- Povezivanje norme EN114 s industrijskom zonom Rio Maior;
- Bolji pristup poslovnom području Lavagueirasa (Castelo de Paiva);
- Poboljšanje pristupačnosti industrijskog područja Campo Maior;
- EN248 (Arruda dos Vinhos) zaobilaznica;
- Zaobilaznica Aljustrel-Poboljšanje pristupa rudarskom području i području poslovnog lociranja;
- Putem zaobilaznice do Tâmega EN210 (Celorico de Basto);
- Povezivanje IC2 s industrijskim parkom Casarão;
- Novi prijelaz Rio Lime između EN203 – Deocriste i EN202 – Nogueira;
- Kružni prikaz na EN246 za pristup industrijskoj zoni Portalegre;
- Pristup Aveparku – znanstveno-tehnološki park Taipas (Guimarães);
- Pristup industrijskoj zoni Vale do Neiva u čvoru A28.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

G.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
7.5	Re-C07-i06	T	Završetak intervencija u odabranim područjima poslovnog prijema		Broj	0	10	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj poslovnih područja za prihvat s dovršenim radovima na poboljšanju njihove okolišne održivosti i digitalizacije. Područja poslovnog prijema za intervenciju odabrana u natječajnom postupku.
7.9	Re-C07-i03	M	Dovršena prva procjena utjecaja na okoliš	Završetak procjene utjecaja na okoliš				TROMJESEČJE	2022	Dovršena je procjena utjecaja jednog cestovnog projekta na okoliš.
7.10	Re-C07-i03	T	Izgrađene ili obnovljene ceste		kilometara	0	30	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	U km izgrađenih ili obnovljenih cesta u skladu s tehničkim specifikacijama natječaja u potpunosti su uključeni svi rezultati i uvjeti iz procjene utjecaja na okoliš.
7.11	Re-C07-i04	M	Potpisan ugovor za 10 cestovnih projekata	Ugovor potpisan s izvođačem za cestovne projekte				DRUGO TROMJESEČJE	2023	Stranke potpisuju dokument kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova, po cijeni, nakon postupka javnog nadmetanja.
7.12	Re-C07-i04	T	Izgrađene ili obnovljene ceste		kilometara	0	42	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	U km izgrađenih ili obnovljenih cesta u skladu s tehničkim specifikacijama natječaja u potpunosti su uključeni svi rezultati i uvjeti iz procjene utjecaja na okoliš.

H. SASTAVNICA 8: Šume

Komponenta se odnosi na sljedeće izazove: društveno-gospodarski i demografski pad u ruralnim područjima, postojanje velikih područja bez aktivnog upravljanja kako bi se spriječili požari ili zaštitila bioraznolikost te vrlo fragmentirano privatno vlasništvo nad zemljištem. Iseljavanje stanovništva u glavna urbana središta i postupno starenje ruralnog stanovništva doveli su do napuštanja ruralnih područja i tradicionalnih primarnih gospodarskih sektora. To je dovelo do postupnog širenja šumskih područja, neplaniranih i neupravljanih, uz visoku koncentraciju opterećenja gorivom. Ta su područja u velikoj mjeri izložena opasnosti od požara u ruralnim područjima, što može dovesti do gubitka ljudskih života, velike štete na zemljištu i imovini te uništenja šuma te robe i usluga koje proizvode. Portugal je zemlja južne Europe s najvećim udjelom izgorjelih područja u ruralnim područjima i najvećim prosječnim brojem požara. Prema Europskom informacijskom sustavu za šumske požare (EFFIS) u razdoblju od 2015. do 2019. prosječno je izgorjelo oko 169000 hektara godišnje.

Ciljevi su ove komponente sljedeći:

- promicanje aktivnog planiranja i upravljanja osjetljivim poljoprivrednim i šumskim zemljištem visoke ekološke vrijednosti;
- zaštititi bioraznolikost podupiranjem obnove poljoprivrednih i šumskih ekosustava, posebno u područjima sagorijevanjem;
- doprinijeti teritorijalnoj koheziji i otvaranju radnih mjesta revitalizacijom gospodarskih aktivnosti ruralnih područja; žalitelj
- povećati otpornost tih područja smanjenjem opasnosti od požara djelotvornim i učinkovitim sprečavanjem požara i, u slučaju požara, smanjenjem štete učinkovitim i djelotvornim gašenjem požara.

Komponenta pridonosi provedbi preporuke po državama članicama o poboljšanju kvalitete javnih financija davanjem prednosti potrošnji za poticanje rasta (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2019.). Javnom potrošnjom povezanom s nadogradnjom registra ruralnih nekretnina promicalo bi se odgovarajuće upravljanje njima, a gospodarska aktivnost u ruralnim područjima mogla bi postati dinamičnija. Osim toga, komponentom se daje važan doprinos provedbi preporuka za pojedinu zemlju o usmjeravanju ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, uzimajući u obzir regionalne razlike (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019. i 3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.).

Očekuje se da će ta komponenta pridonijeti zelenoj i digitalnoj tranziciji. Kad je riječ o zelenoj dimenziji, komponenta izravno doprinosi prilagodbi klimatskim promjenama jer se njome nastoji povećati otpornost ruralnih područja na požare. Nadalje, aktivno održivo upravljanje tim područjima doprinosi sprečavanju erozije tla, kontroli invazivnih vrsta i nametnika te sekvestraciji ugljika u šumama. Naposljetku, kad je riječ o digitalnoj dimenziji, istaknute su planirane mjere za katastarski sustav vlasništva nad zemljištem, sustav za praćenje pokrova zemljišta (SMOS), uključujući LiDAR (Light Detection and Ranging) i satelitske snimke visoke razlučivosti, jer se njima promiču e-uprava i digitalne javne usluge.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja

utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

H.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r19: Preobrazba krajobraza u osjetljivim šumskim područjima

Cilj je ove mjere preobraziti krajolik osjetljivih šumskih područja s velikim područjima monokultura kojima se ne upravlja i visokim rizikom od požara kako bi se spriječili požari u ruralnim područjima i povećala otpornost na klimatske i gospodarske promjene.

Ta se reforma provodi s pomoću ulaganja RE-C08-i01 (Preobrazba krajolika u osjetljivim šumskim područjima). Reforma se sastoji od četiri mjere koje se međusobno nadopunjuju i koje su navedene u nastavku:

- programi planiranja i upravljanja (PRGP);
- područje integriranog upravljanja krajobrazom (AIGPs);
- integrirani program potpore za ruralna sela smještena na šumskim područjima (Zajednica sela Gated); žalitelj
- program *Emparcelar para* Ordenar.

Reforma se temelji na programu transformacije krajobraza (Program*de Transformação da Paisagem – PTP*) i podupire ga s potrebnim pravnim okvirom. Taj pravni okvir uključuje barem zakonodavstvo za prenamjenu krajobraza s pomoću programa prostornog planiranja i upravljanja (PRGP-ovi) i područja integriranog upravljanja krajobrazom (AIGP), zakonodavstvo čiji je cilj odobravanje razgraničenja osjetljivih područja na koja se mogu primjenjivati programi prostornog planiranja i upravljanja i područja integriranog upravljanja krajobrazom te zakonodavstvo o obveznom posjedovanju ruralnog zemljišta u šumskim područjima.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Reforma RE-r20: Reorganizacija sustava zemljišnih knjiga i sustava za praćenje pokrova zemljišta

Cilj je ove mjere prevladati nepostojanje višenamjenskih zemljišnih knjiga uvođenjem i razvojem sustava za identifikaciju i provjeru granica vlasništva nad zemljištem i naknadnim upisom vlasništva nad zemljištem. Time će se omogućiti koherentan, ažuriran i cjelovit pogled na područje kojim će se povećati vrijednost zemljišta za njegove vlasnike i omogućiti državi da razvije konkretne, održive i višesektorske javne politike.

Reforma se sastoji od početka rada sustava za praćenje pokrivenosti kopnom (SMOS) i razvoja platforme BUPi (digitalni zemljišni registar), fizičke i virtualne šaltera s georeferenciranim informacijama o nekretninama, koja objedinjuje informacije potrebne za njihov upis i olakšava interakciju građana s javnom upravom u okviru zemljišnih knjiga. Reformom se uspostavlja i potreban pravni okvir za operacionalizaciju ulaganja RE-C08-i02: Registar ruralnog vlasništva i sustav za praćenje pokrova zemljišta. Reforma uključuje:

- donošenje zakona kojim se uspostavlja struktura misije za proširenje pojednostavnjenog katastarskog informacijskog sustava, javnog tijela koje prati širenje pojednostavnjenog nacionalnog katastarskog informacijskog sustava i razvoj platforme BUPi;
- donošenje akta kojim se uspostavlja sustav za funkcioniranje i financiranje modela organizacije i razvoja pojednostavljenog katastarskog informacijskog sustava;
- donošenje zakona kojim se odobrava pravni režim za zemljišne knjige, kojim se uspostavlja Nacionalni sustav katastarskih informacijskih sustava, koji je u skladu s

pojednostavnjenim sustavom katastarskih informacijskih sustava i kojim se Povelja Cadastrala utvrđuje kao nacionalna zemljišna karta zemljišnih knjiga;

- donošenje pravnog akta o izmjeni Regulatornog dekreta br. 9-A/2017 od 3. studenoga kojim se52 pojašnjava rad Pojednostavnjenog katastarskog informacijskog sustava i platforme BUPi, kojim se donose mjere za neposrednu identifikaciju zemljišne strukture i vlasništva nad poljoprivrednim i mješovitim zemljištem; žalitelj

- izrada prijedloga zakona o uspostavi izvanrednog sustava za upis ruralnog zemljišta i izmjeni Zakona o zemljišnim knjigama (CRP).

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma RE-r21: Sprečavanje i suzbijanje požara u ruralnim područjima

Ciljevi su ove mjere povećati prevenciju i poboljšati borbu protiv požara u ruralnim područjima stvaranjem primarne mreže prekida za upravljanje gorivom i jačanjem subjekata odgovornih za upravljanje požarima u ruralnim područjima i zaštitu od njih.

Reforma se sastoji od sljedećeg:

- donošenje zakona kojim se odobrava Nacionalni plan integriranog upravljanja požarima u ruralnim područjima (PNGIFR);
- donošenje zakona o uspostavi integriranog sustava upravljanja za požare u ruralnim područjima (SIGIFR); žalitelj
- donošenje zakona kojim se odobrava Nacionalni program djelovanja Nacionalnog plana integriranog upravljanja požarima u ruralnim područjima.

Integrirani sustav upravljanja za požare u ruralnim područjima (SIGIFR) pruža, na nacionalnoj razini, makropolitike i strateške smjernice kojima se doprinosi smanjenju rizika od požara u ruralnim područjima i promjeni ponašanja vlasnika, korisnika te izravnih i neizravnih korisnika ruralnog područja. Sustav definira međuministarske modele koordinacije, razgraničujući nadležnosti i opseg djelovanja svakog subjekta unutar SIGIFR-a, uz veću odgovornost različitih sudionika u postupku donošenja odluka. U njemu se utvrđuje model upravljanja, praćenja i evaluacije koji doprinosi stalnom poboljšanju javnih politika i programa.

Uspostavlja se informacijski sustav za požare u ruralnim područjima kako bi se objedinile i širile sve relevantne tehničke informacije iz SIGIFR-a. Nadalje, definira model koji se temelji na sprečavanju rizika i smanjenju rizika na najmanju moguću mjeru, bilo aktivnostima podizanja svijesti ili uspostavom regionalnih obrambenih mreža, u kojima upravljanje gorivom ima vodeću ulogu u režimu sankcioniranja.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

52 Decreto Regulamentar br. 9-A/2017: https://dre.pt/application/conteudo/114152782

Ulaganje RE-C08-i01: Preobrazba krajobraza u osjetljivim šumskim područjima

Ciljevi su ove mjere povećati otpornost osjetljivih područja na rizike povezane s klimatskim promjenama, posebno požarima u ruralnim područjima i gubitku biološke raznolikosti, te promicati održivi rast i teritorijalnu koheziju.

To ulaganje sastoji se od sljedećih programa:

- programi prostornog planiranja i upravljanja (PRGP-ovi) osmišljavaju poželjno okruženje i definiraju tranzicijsku matricu u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju uz potporu modela financiranja kojim se osigurava njezina provedba;
- u područjima određenima za integrirano upravljanje krajobrazom mjere upravljanja zemljištem i šumama utvrđuju se u operacijama integriranog upravljanja krajobrazom. Kako bi se povećala otpornost na požare, mjere upravljanja zemljištem i šumama mogu uključivati, na primjer, stvaranje prekida u šumskom zemljištu i zamjenu eukaliptusa drugim vrstama;
- integrirani program potpore za ruralna sela koja se nalaze na šumskim područjima, kojim se podupire niz mjera za osiguravanje prenamjene i korištenja zemljišta te upravljanja gorivom oko ruralnih sela; žalitelj
- program *Emparcelar para* Ordenar, kojim će se povećati prosječna veličina ruralnog vlasništva i time doprinijeti održivosti i gospodarskoj održivosti poljoprivrednih gospodarstava koja se ondje osnivaju ili će biti smještena.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. rujna 2025.

Ulaganje RE-C08-i02: Registar ruralnog vlasništva i sustav za praćenje pokrova zemljišta

Cilj je te mjere portugalskoj državi pružitibazu znanja o cestama za to područje, posebno u pogledu vrste i granica ruralnih posjeda, čime se omogućuje identifikacija vlasnika zemljišta.

To ulaganje sastoji se od razvoja platforme BUPi i izrade referentnog mapiranja za sustav za praćenje pokrivenosti kopnom (SMOS), uključujući digitalnu trodimenzionalnu prikaz zemljišta s pomoću pokrivenosti otkrivanjem i rasponom svjetlosti (LiDAR), karte vegetacije, karte obujma biomase i drvne sirovine, zemljišne karte pokrova i upotrebe te pokrivenost satelitskim slikama. Te se mjere međusobno nadopunjuju i omogućuju potpunu operacionalizaciju platforme BUPi, osiguravajući pritom interoperabilnost svih različitih postojećih informacijskih sustava povezanih s katastarskom geometrijom, zemljišnim knjigama i matricama poreza kojima trenutačno upravljaju različita tijela, uključujući vijećničko i carinsko tijelo, Institut za registraciju i javnobilježničke poslove te Glavnu upravu za državna područja. Građani, poduzeća i sva javna tijela moraju dobiti jedinstveni identifikacijski broj (NIP) za svoja svojstva, uključujući informacije o njihovim granicama i značajkama. Kako bi se osigurala uspješna provedba prethodno navedenih mjera, ulaganje uključuje i aktivnosti osposobljavanja.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

Ulaganje RE-C08-i03: Prekidi u upravljanju gorivom – primarna mreža

Cilj je ove mjere stvoriti horizontalne diskontinuitete u krajoliku primarnom mrežom prekida za upravljanje gorivom (RPFGC). Ta mreža izolira izbijanje požara, štiti komunikacijske putove, socijalnu infrastrukturu i opremu, smanjuje prosječnu površinu uništenu požarima

kompartmentalizacijom krajolika, olakšava protupožarne mjere i osigurava sigurnost vatrogasaca stvaranjem putova za evakuaciju.

Ulaganje uključuje sljedeće mjere:

- mapiranje i procjena uporabe zemljišta uključenog u mrežu za lomljenje gospodarenja primarnim gorivom;
- utvrđivanje vlasnika, procjena i izračun razine naknade i drugih elemenata koji dovode do prijave javne obavijesti vlasnicima zemljišta, sklapanje ugovora i plaćanje povezanih naknada
- uključivanje georeferenciranog grafičkog prikaza ruralnog zemljišta uključenog u uspostavu područja služnosti u platformu BUPi kako bi se omogućili naknadni posebni postupci registracije; žalitelj
- provedba primarne mreže prekida za upravljanje gorivom na nacionalnoj razini.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C08-i04: Sredstva za sprečavanje i suzbijanje požara u ruralnim područjima

Cilj je ove mjere ojačati državne subjekte uključene u sprečavanje i suzbijanje požara u ruralnim područjima. Točnije, ovom se mjerom iskorištava kapacitet, u smislu infrastrukture i opreme, portugalskih zračnih snaga i Instituta za očuvanje prirode i šuma (ICNF) kako bi se povećala njihova djelotvornost i učinkovitost u sprečavanju i suzbijanju požara u ruralnim područjima. Nadalje, tom će se mjerom poboljšati procjena rizika standardizacijom i ažuriranjem portugalskog instituta za more i radarske mreže u atmosferi (IPMA).

To ulaganje sastoji se od kupnje dvaju lakih i devet srednjih vatrogasnih helikoptera, izgradnje novih i obnove postojećih zgrada (operativni centar i hangari za održavanje), kupnje vozila, strojeva i opreme koji su potrebni za vatrogasnu operativnu reakciju, kao što su osobna zaštitna oprema, vatrogasna vozila, buldožeri i traktori, te standardizacije i nadogradnje meteorološke radarske mreže.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i korake ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, kako bi se osigurala usklađenost s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01), vozila, strojevi i oprema koji se kupuju moraju imati nultu stopu emisija. Ako ne postoje alternative s nultim emisijama, vozila, strojevi i oprema koji se kupuju predstavljaju najbolje dostupne razine okolišne učinkovitosti u tom sektoru.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RE-C08-i05: Više programa za šume

Ciljevi su mjere unaprijediti sustav za sprečavanje požara i gašenje požara prelaskom s modela borbe protiv požara na model prevencije te ojačati djelovanje šumarskih organizacija proizvođača i centara za stručnost u sektoru šumarstva uključivanjem stručnjaka i jačanjem

tehničkih kvalifikacija svih relevantnih subjekata u tim subjektima. Cilj je i bolje rješavanje pitanja zdravlja bilja i životinja.

To ulaganje sastoji se od sljedećih mjera:

- proširenje programa „Sigurna sela” i „Sigurne osobe”, čiji je cilj promicanje mjera za podizanje svijesti radi sprečavanja rizičnog ponašanja stanovništva, mjera samozaštite i simulacija planova evakuacije, u suradnji s lokalnim vlastima;
- dostava vozila i opreme za Nacionalno tijelo za hitnu i civilnu zaštitu (ANEPC) i Nacionalnu žandarmeriju (GNR);
- osposobljavanje vatrogasnih postrojbi i tehničara OPF-a, lokalne i središnje uprave te tijela za upravljanje AIGP-om; žalitelj
- jačanje organizacija vlasnika šuma, centara za stručnost i drugih relevantnih organizacija u sektoru šumarstva u područjima koja su ključna za održivost šumskih resursa;
- uvođenje inteligentnog sustava nadzora vektora bolesti relevantnih za zdravlje bilja i životinja kupnjom pametnih klopki;
- kupnja opreme za MSP-ove u sektoru šumarstva za djelatnosti gospodarenja šumama;
- nabava opreme za praćenje šumskih štetnih organizama i za kontrolu invazivnih drvenastih biljaka.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

H.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključne etape – /ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
8.1	Re-C08-i01	T	Razvoj programa prostornog planiranja i upravljanja (PRGP) na područjima koja su definirana kao osjetljiva.		Broj	0	20	TROMJESEČJE	2025	Odobrenje Vlade za programe prostornog planiranja i upravljanja (PRGP) za 20 homogenih ranjivih područja ili područja pogođenih velikim požarima, uzimajući u obzir Povelju o jedinicama krajobraza kontinentalnog Portugala i teritorijalni model Nacionalnog programa politike prostornog planiranja.
8.2	Re-C08-i01	T	Objava operacija integriranog upravljanja krajobrazom u Diário da Republici		Broj	0	60	DRUGO TROMJESEČJE	2024	Odobrenje i objava 60 operacija integriranog upravljanja krajobrazom (OIGPs) u Diário da Republica. OIGP-ovi definiraju mjere upravljanja zemljištem i šumama te financijska sredstva.
8.3	Re-C08-i01	T	Sela s projektima upravljanja gorivom		Broj	0	600	TROMJESEČJE	2025	Potpisivanje ugovora kojima se utvrđuju posebni uvjeti za financiranje projekata gospodarenja gorivom između Fonda za zaštitu okoliša i korisnika (općine, međuopćinske zajednice, udruge za lokalni razvoj) u najmanje 600 ruralnih sela smještenih u šumskim područjima (zajednica s gorjem).
8.20	Re-C08-i01	T	Provedba mjera konsolidacije zemljišta Programa „Emparcelar para Ordenar”		Broj	0	2 000	TROMJESEČJE	2025	U okviru programa „Emparcelar para Ordenar” parcelira se 2 000 ha ruralnog zemljišta.
8.4	Re-C08-i02	M	Prijelaz na platformu BUPi 2.0	Početak proizvodnje platforme BUPi 2.0				TROMJESEČJE	2022	Pružanje platforme BUPi 2.0 koja se temelji na oblaku i kojom se nadograđuju i proširuju funkcije koje već postoje u pilot-projektu BUPi. BUPi 2.0 osigurava pokrivenost na nacionalnoj razini i interoperabilnost različitih sustava kojima trenutačno upravljaju različita tijela, uključujući porezna i carinska tijela. BUPi 2.0 omogućuje postupnu primjenu jedinstvenih identifikacijskih brojeva imovine (NIP-ova).
8.5	Re-C08-i02	T	Osposobljavanje u području BUPi-ja		Broj	0	10	ČETVRTO TRO	2023	Broj tromjesečnih osposobljavanja u vezi s BUPi-om pruženih visokokvalificiranim tehničarima koji provode postupke grafičkog predstavljanja (RGG), osoblju Instituta za registre i javne bilježnike (IRN), agentima poreznih

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključne etape – /ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
								MJESEČJE		tijela, zemljišnoknjižnim tehničarima i tehničarima iz Glavne uprave za državno područje i registarskim službenicima.
8.6	Re-C08-i02	M	Izrada referentnog mapiranja za sustav za praćenje pokrova zemljišta (SMOS)	Izrada referentnog mapiranja za sustav za praćenje pokrova zemljišta (SMOS)				TROMJESEČJE	2026	Izrada referentnog mapiranja za sustav za praćenje pokrova zemljišta (SMOS), uključujući i. objavu karata pokrova zemljišta i uporabe (COS) 2023., na temelju informacija koje su potvrdila nadležna tijela, a koja prikazuju zemljopisnu zastupljenost zemlje i pružaju informacije o korištenju zemljišta i uporabi zemljišta, kao i o vrstama usjeva i pošumljavanju, ii. digitalnoj trodimenzionalnoj prikazi zemljišta s pomoću pokrivenosti svjetlosnog otkrivanja i reprogramiranja (LiDAR), iii. kartama vegetacije, iv. kartama biomase i obujma drva te v. satelitskoj pokrivenosti.
8.7	Re-C08-i03	M	Objava ugovora o mreži za prekid upravljanja primarnim gorivom (RPFGC)	Objava ugovora mreže za prekid upravljanja primarnim gorivom (RPFGC) u BASE.gov				TROMJESEČJE	2022	Nadležno tijelo dodjeljuje ugovor za provedbu mreže za prekid upravljanja primarnim gorivom (RPFGC) radi stvaranja horizontalnih prekida u krajoliku radi izoliranja izbijanja požara.
8.8	Re-C08-i03	T	Uspostavljeno područje služnosti		ha	0	21 727	ČETVRTOTROMJESEČJE	2025	Područje služnosti nastalo u primarnoj mreži prekida za upravljanje gorivom (RPFGC) To se zemljište uključuje u platformu BUPi kako bi se omogućio naknadni posebni postupak registracije.
8.9	Re-C08-i03	T	Provedba mreže za sustavno upravljanje primarnim gorivom (RPFGC)		ha	0	21 000	ČETVRTOTROMJESEČJE	2025	Provedena površina (u hektarima) primarne mreže prekida za upravljanje gorivom (RPFGC) – stvaranje horizontalnih diskontinuiteta (pojasa upravljanja gorivom) u krajoliku kako bi se izoliralo izbijanje požara.
8.10	Re-C08-i04	T	Isporuka vozila, strojeva i opreme		Broj	0	179	TROMJESEČJE	2023	Isporuka vatrogasnih i vatrogasnih vozila, strojeva i opreme nakon potvrde da ispunjavaju tehničke specifikacije i druge ugovorne zahtjeve, u skladu s natječajnim postupkom.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključne etape – /ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
8.11	Re-C08-i04	T	Isporuka lakih i srednjih vatrogasnih helikoptera		Broj	0	11	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Isporuka dvaju lakih vatrogasnih helikoptera (HEBL) i devet srednjih vatrogasnih helikoptera (HEBM) nakon potvrde da ispunjavaju tehničke specifikacije i druge ugovorne zahtjeve. Cilj uključuje i izgradnju i/ili obnovu zgrada i infrastrukture za upotrebu i održavanje helikoptera.
8.12	Re-C08-i04	T	Ugradnja radara s dvojnom polarizacijom		Broj	0	2	ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Ugradnja dvaju dualizacijskih radara s potrebnim računalnim i arhivskim sustavom, dva svjetlosna detektora i dvije meteorološke meteorološke postaje. Ugradnja je dovršena nakon potvrde da odgovara tehničkim specifikacijama i drugim ugovornim zahtjevima.
8.13	Re-C08-i05	T	Osposobljavanje, oprema i vozila za (ANEPC, GNR i vatrogasne postrojbe)		Broj	0	62	ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Osposobljavanje ili isporuka vozila ili isporuka opreme za 62 subjekta MAI-ja (ANEPC, GNR i vatrogasne postrojbe)
8.14	Re-C08-i05	T	Stvaranje regionalnih i podregionalnih struktura Nacionalnog tijela za hitne slučajeve i civilnu zaštitu (ANEPC)		Broj	0	6	DRUGO TROMJESEČJE	2022	Početak rada dvaju regionalnih i četiriju podregionalnih zapovjedništva za hitne situacije i civilne zaštite (kako je definirano u Uredbi sa zakonskom snagom br. 45/2019 od 1. travnja 2019.)
8.21	Re-C08-i05	M	Razvoj kampanje za podizanje svijesti kako bi se spriječilo rizično ponašanje	Razvoj kampanje za podizanje svijesti				TROMJESEČJE	2024	Razvoj kampanje za podizanje svijesti i informiranje u okviru programa „Sigurna sela" i „Sigurni ljudi" kako bi se spriječilo rizično ponašanje stanovništva
8.15	Re-C08-i05	M	Objava početnog izvješća Instituta za očuvanje prirode i šume, I.P.	Objava izvješća o programskim ugovorima između Instituta za očuvanje prirode i šuma, I.P. i				DRUGO TROMJESEČJE	2022	U izvješću se navode pojedinosti o programskim ugovorima između Instituta za očuvanje prirode i šuma I.P. te organizacija vlasnika šuma i centara stručnosti, uključujući informacije o ciljevima koje treba ostvariti svake godine. Nakon početnog izvješća provedba i napredak programskih ugovora objavljuju se svakih šest mjeseci.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključne etape – /ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				organizacija vlasnika šuma (OPF) i centara stručnosti						
8.16	Re-C08-i05	T	Provedba nacionalnog programa osposobljavanja		Broj	0	150	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	150 tehničara iz organizacija proizvođača šuma (OPF), lokalnih i središnjih vlasti te subjekata koji upravljaju AIGP-om mora proći osposobljavanje u trajanju od najmanje 600 sati. Osposobljavanje u sljedećim područjima: sprečavanje požara u ruralnim područjima, kontrolirano gašenje požara, zdravlje bilja, naknada za usluge ekosustava, bioraznolikost, šumarski projekti.
8.22	Re-C08-i05	T	Provedba mjera u području sprečavanja požara u ruralnim područjima i izgradnje kapaciteta u šumarskom sektoru		Broj	0	22 091	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Isporuka 2000 pametnih zamki za uvođenje inteligentnog sustava nadzora vektora bolesti relevantnih za zdravlje bilja i životinja Isporuka 87 komada opreme za šumsko managment (dobilice i šumarski traktori). Isporuka 20000 kompleta klopki za praćenje šumskih štetnih organizama i kontrolu invazivnih drvenastih biljaka. Dovršetak četiriju mjera za izgradnju kapaciteta odabranih na temelju otvorenih poziva za osnaživanje stručnjaka u šumarskom sektoru.
8.17	Re-C08-r19	M	Pravni okvir o obveznom posjedovanju ruralnog zemljišta u šumskim područjima	Stupanje na snagu pravnog okvira o obveznom posjedovanju ruralnog zemljišta u šumskim područjima.				TROMJESEČJE	2021	Stupanje na snagu pravnog okvira za provedbu obveznog posjeda ruralnog zemljišta u šumskim područjima. Obvezni zakup primjenjuje se isključivo ako zemljoposjednici ne izraze svoju obvezu provedbe mjera definiranih u okviru integrirane operacije upravljanja krajobrazom (OIGP) utvrđene za područje integriranog upravljanja krajobrazom (AIGP) koje žele da se njihovo vlasništvo nalazi. Zakonom br. 68/2020 od 5. studenoga vladi se odobrava izmjena Zakona br. 31/2014 od 30. svibnja (kojim se utvrđuju opći temelji za javni poredak u području

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključne etape – /ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										zemljišnog, urbanističkog i prostornog planiranja) kako bi se odobrio pravni režim obveznog posjeda
8.18	Re-C08-r20	M	Sustav za praćenje pokrivenosti kopnom (SMOS)	Početak rada sustava za praćenje pokrivenosti kopnom (SMOS)				ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Početak rada sustava za praćenje pokrova zemljišta (SMOS), koji obuhvaća pokrivenost LiDAR-om, model digitalnog terena, model usjeva i vegetacije, karte usjeva i vegetacije, karte pokrova zemljišta i pokrivenost satelitskim slikama.
8.19	Re-C08-r21	M	Zakon o uspostavi integriranog sustava upravljanja za požare u ruralnim područjima (SGIFR)	Stupanje na snagu zakona o uspostavi integriranog sustava upravljanja za požare u ruralnim područjima (SIGIFR) i utvrđivanju njegovih operativnih pravila.				TROMJESEČJE	2021	Integrirani sustav upravljanja požarima u ruralnim područjima (SGIFR) pruža, na nacionalnoj razini, makropolitike i strateške smjernice kojima se doprinosi smanjenju rizika od požara u ruralnim područjima i promjeni ponašanja vlasnika, korisnika te izravnih i neizravnih korisnika ruralnog područja. Sustavom se definiraju modeli međuministarske koordinacije kojima se određuju nadležnosti i opseg djelovanja svakog subjekta unutar SIGIFR-a. Njime se definira sadržaj različitih alata za integrirano planiranje upravljanja požarima u ruralnim područjima na nacionalnoj, regionalnoj, podregionalnoj i općinskoj razini. Uspostavlja se informacijski sustav za požare u ruralnim područjima kako bi se objedinile i širile sve relevantne tehničke informacije iz SIGIFR-a te postoji jasna predanost definiranju modela koji se temelji na sprečavanju rizika i smanjenju rizika na najmanju moguću mjeru, bilo aktivnostima podizanja svijesti bilo uspostavom regionalnih obrambenih mreža u kojima upravljanje gorivom ima vodeću ulogu u režimu sankcioniranja. Naposljetku, u njemu se utvrđuje model upravljanja, praćenja i evaluacije koji doprinosi stalnom poboljšanju javnih politika i programa.

I. SASTAVNICA 9.: Upravljanje vodama

Komponenta se odnosi na sljedeće izazove: suočiti se s velikim pritiskom na sustave skladištenja koji pružaju opskrbu vodom i poboljšati učinkovitost vode kako bi se suzbila ograničenja nametnuta očekivanim godišnjim smanjenjem padalina, većom učestalošću suša, sezonskim karakterom i povećanjem istjecanja vode.

Ciljevi su komponente ublažiti nestašicu vode i osigurati otpornost regija s najvećim problemom suše i kojima je iznimno potrebna učinkovita intervencija kako bi se osigurala opskrba vodom u Algarveu i Madeiri.

Povećana otpornost vodoopskrbe od ključne je važnosti za razvoj tih regija, što predstavlja i obvezni uvjet za turizam i ekosustave (posebno u Algarveu i Madeiri), poljoprivredu (Madeira) te za suočavanje s kombiniranim pritiscima koji proizlaze iz vrhunca potreba za navodnjavanjem i ljudske potrošnje (Madeira).

Komponenta pridonosi provedbi preporuke za pojedinu zemlju o ulaganjima u klimatsku tranziciju (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 za 2020.).

I.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje RE-C09-i01: Regionalni plan za učinkovitost vode u Algarveu

Cilj je tog ulaganja odgovoriti na nestašicu vode u Algarveu, koja se i dalje pogoršava zbog klimatskih promjena.

Ulaganje se sastoji od mjera za povećanje dostupnosti vode u Algarveu mjerama na strani potražnje i ponude, primjerice u područjima smanjenja gubitka vode, ponovne uporabe vode, praćenja i pouzdanosti opskrbe vodom putem ulaganja u infrastrukturu.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i korake ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01) te ključne etape i ciljne vrijednosti koje Portugal treba ostvariti. Konkretno, svi projekti koji bi mogli imati značajne učinke na okoliš podliježu procjeni utjecaja na okoliš, koja se dovršava u skladu s Direktivom 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš, kao i relevantnim procjenama u kontekstu Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike, ili ukratko, Okvirnom direktivom EU-a o vodama, uključujući provedbu potrebnih mjera ublažavanja, čime se osigurava usklađenost s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01). Sve mjere koje su u okviru procjene utjecaja na okoliš i procjene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ utvrđene kao potrebne za osiguravanje usklađenosti s načelom nenanošenja bitne štete uključuju se u projekt i strogo se poštuju u fazama izgradnje, rada i stavljanja izvan pogona infrastrukture.

Ako se voda zahvaća, relevantno tijelo izdaje relevantnu dozvolu u kojoj se navode uvjeti za izbjegavanje pogoršanja i osiguravanje da zahvaćena vodna tijela ostanu u dobrom ekološkom stanju, u skladu sa zahtjevima Okvirne direktive o vodama 2000/60/EZ.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C09-i03-RAM: Plan za učinkovitost potrošnje vode i jačanje sustava opskrbe i navodnjavanja Madeire

Cilj je mjere povećati otpornost vodnih resursa na otocima Madeiri i Portu Santu.

Ulaganje se sastoji od osiguravanja opskrbe vodnim resursima optimizacijom upotrebe postojećih resursa, zahvaćanja viška vode bez ikakvog utjecaja na ekosustave, stvaranja i širenja strateških rezervi te međusobne povezanosti različitih izvora vode.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i korake ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01) te ključne etape i ciljne vrijednosti koje Portugal treba ostvariti. Konkretno, svi projekti koji bi mogli imati značajne učinke na okoliš nužno moraju podlijegati procjeni utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU, kao i relevantnim procjenama u kontekstu Direktive 2000/60/EZ i Direktive 92/43/EEZ, uključujući provedbu potrebnih mjera ublažavanja.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RE-C09-i05: Fotonaponski park Alqueva

Ciljevi su ove mjere smanjiti troškove električne energije i prijeći na dekarbonizaciju brane Alqueva proizvodnjom više potrebne energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju. Time se nastoji pridonijeti stabilizaciji operativnih troškova i povećanju energetske učinkovitosti.

Ulaganje uključuje postavljanje proizvodnih kapaciteta za fotonaponsku energiju na branu Alqueva.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i korake ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01) te ključne etape i ciljne vrijednosti koje Portugal treba ostvariti. Konkretno, svi projekti koji bi mogli imati značajne učinke na okoliš nužno moraju podlijegati procjeni utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU, kao i relevantnim procjenama u kontekstu Direktive 2000/60/EZ i Direktive 92/43/EEZ, uključujući provedbu potrebnih mjera ublažavanja.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

I.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
9.1	RE-C09-i01	T	Dodatne točke praćenja ugrađenih resursa podzemnih voda (SM3)		Broj	32	82	DRUGO TROMJESEČJE	2025	Postavljanje točaka praćenja i nadzora nad resursima podzemnih voda (uključujući piezometre i telemetrijske metre). Uz postojeća 32 piezometra ugrađuje se još 50 piezometara.
9.2	RE-C09-i01	T	Završetak mrežnih intervencija za smanjenje gubitaka vode (SM1)		Kilometara	0	125	TROMJESEČJE	2026	Dovršetak intervencija mreže radi optimizacije pritiska i obnove mreže sljedećim mjerama: 1. optimizacija tlaka i mjerenje protoka, 2. obnova mreže u urbanim/povijesnim područjima, 3. obnova mreže u ruralnim ili srednjim ruralnim područjima.
9.3	RE-C09-i01	T	Modernizacija površine zemljišta za zajedničku upotrebu u hidro-poljoprivredi i pojedinačno navodnjavanje (SM2)		Ha	0	10 300	TROMJESEČJE	2026	Područje obuhvaćeno uvođenjem učinkovitijih distribucijskih sustava, uvođenjem sustava daljinskog istraživanja i kontrole potrošnje te uvođenjem sustava za otkrivanje istjecanja za zajedničke hidropoljoprivredne objekte i za ugradnju učinkovitijih sustava navodnjavanja koji se mogu pratiti u pojedinačnom navodnjavanju
9.4	RE-C09-i01	T	Broj postrojenja za pročišćavanje kako bi se osigurala proizvodnja i rafiniranje pročišćenih otpadnih voda (SM4)		Broj	0	4	TROMJESEČJE	2026	Broj uređaja za pročišćavanje otvorenih kako bi se osigurala proizvodnja pročišćenih otpadnih voda spremnih za ponovnu uporabu. „Otvorena” postrojenja za pročišćavanje uključuju nadograđena postrojenja za pročišćavanje koja se ponovno otvaraju nakon nadogradnje.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
9.15	RE-C09-i01	M	Jačanje vodovodnih interkonekcija	Početak rada i završetak radova				DRUGO TROMJESEČJE	2026	a) početak rada prve faze veze između sustava visoke opskrbe Sotavento i Barlavento Algarvio b) Završetak radova na jačanju međusobne povezanosti Chão das Donas i Fontainhasova postrojenja za pročišćavanje vode.
9.12	RE-C09-i03-RAM	T	Dodatni km obnovljenih ili obnovljenih vodova		kilometara	0	53	DRUGO TROMJESEČJE	2025	Duljina, u km, cijevi za vodu izgrađenih, obnovljenih ili obnovljenih
9.13	RE-C09-i03-RAM	T	Dodatna količina vode koja se stavlja na raspolaganje na južnom dijelu otoka Madeire za javnu opskrbu i navodnjavanje		HM^3	NAPOMENA:	4	ČETVRTOTROMJESEČJE	2025	Dodatna količina vode koja je stavljena na raspolaganje za javnu opskrbu i navodnjavanje; to će se postići jačanjem, obnovom, obnovom i izgradnjom novih cjevovoda, kanala, spremnika i bušotina.
9.14	RE-C09-i05	T	Dodatni i operativni proizvodni kapacitet za fotonaponsku energiju na branskom jezeru Alqueva		MW	0	43	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Dodatni i operativni proizvodni kapacitet za fotonaponsku energiju instaliran kao plutajuća fotonaponska postrojenja na jezeru brane Alqueva. Proizvodni kapacitet smatra se najvećom instaliranom snagom.

J. SASTAVNICA 10.: More

Komponentom se odgovara na izazov da se otvori put konkurentnijem, povezanijem, uključivijem i održivijem morskom gospodarstvu, području u kojem Portugal ima velik potencijal. Komponenta pomaže u iskorištavanju mogućnosti koje proizlaze iz klimatske i digitalne tranzicije u morskom gospodarstvu. Cilj je ove komponente poduprijeti postizanje nacionalnih ciljeva povezanih s proizvodnim potencijalom morskog gospodarstva. Tom se komponentom posebno nastoji osigurati održivost i konkurentnost poslovnog sustava povezanog s morem. Osim toga, cilj je komponente barem djelomično riješiti problem siromaštva u obalnim zajednicama, uz istodobno osiguravanje konkurentnog i povezanog područja u kontekstu prilagodbe klimatskoj i digitalnoj tranziciji, među ostalim s naglaskom na vještinama relevantnima za pomorski sektor. Komponenta također doprinosi očuvanju vrijednosti usluga oceanskog ekosustava.

Komponentom se podupire provedba preporuka za pojedinu zemlju o usmjeravanju ekonomske politike povezane s ulaganjima u luke i na inovacije (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.) i usmjeravanju ulaganja na zelenu tranziciju (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.). Osim toga, komponenta pridonosi provedbi preporuke za pojedinu zemlju o poboljšanju razine vještina stanovništva (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

J.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TC-r23: Reforma infrastrukturnog ekosustava plavog gospodarstva.

Cilj je te reforme revidirati zakonodavstvo o mreži lučkih tehnoloških klastera (koje je 2017. odobrilo Vijeće ministara), s pomoću kojeg Portugal nastoji ojačati gospodarske aktivnosti povezane s morem stvaranjem poslovnih prilika, otvaranjem novih radnih mjesta, podupiranjem izvoza, podupiranjem rasta pomorskog prometa i promicanjem održivog iskorištavanja morskog potencijala. Reformom se mreža lučkih tehnoloških klastera proširuje na dodatna područja s pristupom moru i postavljaju novi ciljevi kao što su jačanje kapaciteta financiranja gospodarstva mora putem revidiranog Plavog fonda, potpora upotrebi oceana za poboljšanje otpornosti radi ublažavanja klimatskih promjena, promicanje razvoja vještina povezanih s morskim gospodarstvom i dvostruka tranzicija te jačanje javne potpore inovacijama za održivi razvoj morskog gospodarstva.

Reformom se uspostavlja model upravljanja novim plavim centrom, koji bi trebao biti pokretač prijenosa tehnologije između različitih aktera u vrijednosnom lancu novog, otpornijeg i održivijeg morskog gospodarstva čiji bi učinak trebao biti trajan i znatan na promjenu paradigme prema pametnom, održivom i uključivom gospodarskom razvoju predmetnih sektora.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Ulaganje TC-C10-i01: Blue Hub, Mreža infrastrukture za plavo gospodarstvo

Cilj je tog ulaganja stvoriti nacionalnu mrežu infrastruktura za plavo gospodarstvo u cijeloj zemlji i ojačati inovacijski ekosustav plavog gospodarstva.

Ulaganje se sastoji od izgradnje ili obnove nove ili postojeće infrastrukture te ulaganja u opremu povezanu s morskim gospodarstvom. Ulaganje uključuje stvaranje novih plavih čvorišta

(područja za razvoj poslovanja u lukama) u cijeloj zemlji i nadogradnju ili obnovu postojećih plavih čvorišta, kao i ulaganje u osposobljavanje i vještine s pomoću novog koncepta škole Blue Hub. Ulaganjem se omogućuje prijenos rezultata istraživanja u proizvodne specijalizacije u gospodarstvu. Projekt Blue Hub School, koji prvenstveno uključuje ulaganja u infrastrukturu i opremu, uključuje znatnu dimenziju razvoja vještina.

Kad je riječ o energetski učinkovitim obnovama koje su potrebne kako bi se u prosjeku postigla barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786, smanjenje potražnje za primarnom energijom može se procijeniti primjenom metodologije koju primjenjuje ADENE (portugalska agencija za energiju) ako se a) energetski certifikati ne mogu izdati jer se predmet certificiranja ne može definirati u skladu s člankom 19. Uredbe sa zakonskom snagom 101-D/2020 ili b) ukupni trošak manji od 5000 EUR ili c) poziv na podnošenje ponuda objavljen je 2020. ili 2021. Prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom izračunava se na temelju smanjene potražnje za energijom po jedinici mjere.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje TC-C10-i02: Zelena i digitalna tranzicija i sigurnost u ribarstvu

Cilj je ovog ulaganja poduprijeti financiranje projekata usmjerenih na inovacije, modernizaciju procesa, smanjenje ugljičnog otiska i kružno gospodarstvo ribarske industrije i organizacija. Ulaganje se sastoji od poziva na podnošenje ponuda za 82 projekta povezana s inovacijama, modernizacijom procesa, kružnim gospodarstvom i smanjenjem ekološkog otiska poduzeća u ribarskoj industriji.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TC-C10-i04-RAA: Razvoj klastera „Cluster do Mar dos Açores”.

Cilj je ovog ulaganja unaprijediti fiksnu i mobilnu infrastrukturu za istraživanje znanosti o moru u Autonomnoj regiji Azorima. Jedna podmjera sastoji se od isporuke modernog plovila s visokim tehnološkim standardima u pogledu sposobnosti i opreme te visokih energetskih svojstava, uključujući integrirani sustav znanstvene akustične elektroničke opreme. Druga podmjera sastoji se od nabave dvaju modula koji se ugrađuju u povezano istraživačko plovilo, to jest modula opreme za povlačenje i modula vozila na daljinsko upravljanje (ROV). Posljednja podmjera sastoji se od stvaranja eksperimentalnog centra za istraživanje i razvoj povezanog s morem, koji se dijeli s institucijama Azorskog znanstvenog i tehnološkog sustava (SCTA) i poduzećima, uključujući „plavi inkubator” i centar za akvakulturu na Azorima.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje TC-C10-i05-RAA: Energetska tranzicija, digitalizacija i smanjenje utjecaja na okoliš u sektoru ribarstva i akvakulture

Cilj je ovog ulaganja poduprijeti projekte usmjerene na: energetska tranzicija, digitalizacija i smanjenje utjecaja na okoliš u sektoru ribarstva i akvakulture u Autonomnoj regiji Azori.

Ulaganje se sastoji od 15 projekata za koje je dodijeljena potpora i koji se odnose na modernizaciju i obnovu ribarske flote, inovacije u ribarstvu i akvakulturi radi poboljšanja energetske učinkovitosti, modernizaciju procesa, smanjenje proizvodnje otpada na moru i promicanje kružnog gospodarstva u svim sektorima ribarstva i akvakulture.

Kad je riječ o odabiru projekata, kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu posla za predstojeće pozive na podnošenje projekata isključuju sljedeći popis aktivnosti: i.

djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu53; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti54; aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama55 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu56. U opisu poslova dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

Ulaganje TC-C10-i06-RAM: Oceanske tehnologije

Cilj je ovog ulaganja zadovoljiti infrastrukturne potrebe istraživanja znanosti o moru u Autonomnoj regiji Madeiri te promicati veze između istraživanja mora i gospodarskog sektora.

Ulaganje se sastoji od izgradnje energetski učinkovitog višenamjenskog istraživačkog plovila s ciljem istraživanja i osposobljavanja u plitkim vodama oko otoka Madeire i na otvorenom moru. Uključuje i kupnju tri podakvatička autonomna bespilotna vozila za istraživanje mora.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i korake ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01). Konkretno, istraživačko plovilo i autonomna bespilotna vozila upotrebljavaju najbolju dostupnu tehnologiju s najmanjim utjecajem na okoliš u tom sektoru.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

---

53 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

54 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

55 To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

56 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

J.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
10.1	TC-C10-r23	M	Stupanje na snagu revizije akata Ministarstva mora povezanih s jačanjem kapaciteta financiranja morskog gospodarstva i inovacija putem Plavog fonda	Stupanje na snagu revidiranih akata Ministarstva mora povezanih s jačanjem kapaciteta financiranja morskog gospodarstva i inovacija putem Plavog fonda				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Revidiraju se sljedeći akti: Uredba sa zakonskom snagom br. 16/2016 od 9. ožujka; Nalog br. 343/2016 od 30. prosinca; Rezolucija Vijeća ministara br. 175/2017. Revizija tih akata sastoji se od ažuriranja strategije Mreže lučkih tehnoloških klastera kojom se njezino područje primjene proširuje na dekarbonizaciju pomorskog gospodarstva; revizija i prilagodba ekološkog načina i načina rada Plavog fonda kako bi ga se prilagodilo za upravljanje ulaganjima u komponentu; stvaranje modela upravljanja centrom.
10.2	TC-C10-i01	M	Završetak modernizacije škole Blue Hub	Završetak obnove škole Blue Hub				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Završetak radova na obnovi, jačanje ponude osposobljavanja i obnova opremom škole Blue Hub. On obuhvaća: — ulaganja u infrastrukturu i sustave Escole *Superior Náutica Infante D. Henrique* (ENIDH), uključujući modernizaciju 16 laboratorija i nabavu simulatora — Osuvremenjivanje for-MAR-a: nadogradnja šest centara za osposobljavanje, uključujući opremu za strukovno osposobljavanje, modernizaciju informacijskih i komunikacijskih sustava, digitalizaciju postupaka

										osposobljavanja i osmišljavanje e-učenja. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada.
10.3	TC-C10-i01	T	Završetak ugradnje i/ili nadogradnje centara Blue Hub		Broj	0	7	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Dovršetak radova (izgradnja, obnova i oprema) za sedam plavih središta, uključujući: 1. Figueira da Foz Hub: transdisciplinarni istraživački kompleks i komplementarni laboratoriji koji služe kao poveznica između akademske zajednice i industrije. 2. IPMA/ Centar Sea Oeiras za poboljšanje sposobnosti za praćenje oceana 3. Postavljanje platforme „Pametni oceanski Peniche Hub" 4. Jačanje čvorišta Aveiro. 5. Postavljanje čvorišta Ocean.Plus u Portu, Leixões I. 6. Porto Hub/Leixões II: Centar za zapovijedanje i nadzor bespilotnih vozila 7. Postavljanje Algarve Huba Uspostavlja se poslovni model za plava središta i zapošljava stručni tim za privremeno poslovno upravljanje (koji obuhvaća i školu Blue Hub). Dovršavanje gore navedenog dolazi nakon potvrde usklađenosti s tehničkim specifikacijama i ugovornim obvezama. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže

										barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada.
10.4	TC-C10-i02	T	Odobrenje završnih izvješća za 82 projekta za potporu inovacijama, energetskoj tranziciji i smanjenju utjecaja na okoliš za subjekte u sektoru ribarstva		Broj	0	82	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	GURM-IFAP (Glavna uprava za prirodne resurse, sigurnost i pomorske usluge) odobrava završna izvješća o provedbi 82 projekta za potporu inovacijama, energetskoj tranziciji i smanjenju utjecaja na okoliš za subjekte u sektoru ribarstva.
10.8	TC-C10-i04-RAA	M	Početak ugovora o javnim radovima za tehnički centar MARTEC	Početak građevinskih radova za tehnički centar MARTEC				ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Početak građevinskih radova na infrastrukturi za Technopolo MARTEC (uključujući kupnju zemljišta i rušenje postojeće infrastrukture) na otoku Faialu kao dio eksperimentalnog i razvojnog centra povezanog s morem na Azorima. Uključuje plavi inkubator (s najmanje 6 500 m²), centar za akvakulturu (najmanje 2 000 m²) i opremu za plavi inkubator i Centar za akvakulturu. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije.
10.9	TC-C10-i04-RAA	M	Isporuka istraživačkog plovila	Isporuka istraživačkog plovila				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Isporuka modernog istraživačkog plovila, uključujući integrirani sustav znanstvene akustične elektroničke opreme
10.11	TC-C10-i04-RAA	M	Isporuka 2 modula za novo istraživačko plovilo	Isporuka 2 modula za novo istraživačko plovilo				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Isporuka dvaju modula za novo istraživanje plovila: 1 Modul ROV i 1 Modul opreme za koćarenje
10.10	TC-C10-i04-RAA	M	Početak rada eksperimentalnog centra za istraživanje i razvoj povezanog s morem na Azorima (središte MARTEC)	Ulazak u Operatio				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Stvaranje i početak rada eksperimentalnog centra za istraživanje i razvoj mora na otoku FaialNewu imati potražnju za primarnom energijom koja je najmanje 20 % niža od potreba zgrada gotovo nulte energije.

10.12	TC-C10-i05-RAA	T	Završetak projekata u sektoru ribarstva i akvakulture		Broj	0	15	TROMJESEČJE	2026	Završetak 15 projekata povezanih s modernizacijom i obnovom ribarske flote, inovacijama u ribarstvu i akvakulturi radi poboljšanja energetske učinkovitosti, modernizacijom procesa, smanjenjem proizvodnje otpada na moru i promicanjem kružnog gospodarstva u svim sektorima ribarstva i akvakulture=. Kriterijima odabira osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu" (2021/C58/01) transakcija koje se podupiru u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje (kako je utvrđeno u opisu mjere) i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
10.13	TC-C10-i06-RAM	M	Potpisivanje ugovora za višenamjensko istraživačko plovilo	Potpisivanje ugovora za višenamjensko istraživačko plovilo				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Potpisivanje ugovora za izgradnju višenamjenskog istraživačkog plovila. Ugovorom se zahtijeva primjena uvjeta nenanošenja bitne štete utvrđenog u opisu mjere.
10.14	TC-C10-i06-RAM	M	Isporuka energetski učinkovitog višenamjenskog istraživačkog plovila	Isporuka višenamjenskog istraživačkog plovila				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Isporuka energetski učinkovitog višenamjenskog istraživačkog plovila. Mora moći djelovati u plitkim vodama Autonomne regije Madeire oko otoka otočja i na otvorenom moru.
10.15	TC-C10-i06-RAM	T	Isporuka jednog autonomnog bespilotnog vozila		Broj	0	1	TROMJESEČJE	2024	Isporuka jednog autonomnog bespilotnog vozila: • Autonomno vozilo površine (USV)
10.16	TC-C10-i06-RAM	T	Isporuka dvaju autonomnih bespilotnih vozila		Broj	1	3	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Isporuka subkvatičkih autonomnih bespilotnih vozila 6 000 M i subkvatičkih autonomnih bespilotnih vozila (AUV) 1 000M

J.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Ulaganje TC-C10-i03: Centar za operacije obrane Atlantika i pomorska platforma

Cilj je ovog ulaganja promicati istraživanje i nadzor mora.

Ulaganje se sastoji od razvoja sustava utemeljenog na tri ključna stupa: Stup I. – višenamjenska pomorska platforma; Stup II. – operativni centar; i III. stup – Arsenalna akademija Alfeite (Akademija 4.0). Arsenal Academy nastoji se usredotočiti na osposobljavanje u disruptivnim područjima kao što su robotika, telekomunikacije, biotehnologija, nanotehnologija, povezivost, umjetna inteligencija, velika količina podataka i strojno učenje.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje TC-C10-i07: Zelena plovidba

Cilj je mjere ubrzati energetsku tranziciju pomorskog prijevoza tereta i putnika.

Ulaganje se sastoji od programa potpore za intervencije u području energetske učinkovitosti za deset plovila za prijevoz tereta i putnika, od kojih najmanje 70 % plovila premašuje 5000 bruto tonaže (BT). Intervencije su obuhvaćene barem jednom od sljedećih tipologija: i. mjere zamjene fosilnih goriva ii. mjere uštede energije i iii. dopunske mjere za smanjenje emisija.

Zahtjevi se ocjenjuju na temelju procjene razine smanjenja emisija ugljikova dioksida (CO2) izračunane na temelju pokazatelja intenziteta ugljika (CII) i indikacije po jedinici rada u prijevozu, kao postotak i na temelju procjene razina smanjenja emisija sumporovih oksida (SOx), dušikovih oksida (NOx) i lebdećih čestica u postocima. Indeks energetske učinkovitosti postojećih brodova (EEXI) također se upotrebljava kao pokazatelj procjene.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), ulaganjem se doprinosi smanjenju potrošnje goriva broda za najmanje 10 % izraženo u gramima goriva po toni nosivosti po nautičkoj milji. Izračun potrošnje dokazuje se računalnom dinamikom tekućina (CFD), ispitivanjima spremnika ili sličnim inženjerskim izračunima. Osim toga, plovila ne smiju biti namijenjena prijevozu fosilnih goriva.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

J.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
10.5	TC-C10-i03	M	Potpisivanje ugovora za „višefunkcionalnu pomorsku platformu" i „Operacijski centar"	Potpisivanje ugovora za „višefunkcionalnu pomorsku platformu" i „Operacijski centar"				TROMJESEČJE	2023	Potpisivanje ugovora o izgradnji nakon pokretanja javnih natječaja – stupovi I. i II.: Stup I. – Višefunkcionalna pomorska platforma, Uključuje izgradnju multifunkcionalne pomorske platforme od približno 100 metara s dinamičkim automatskim pozicioniranjem, integriranim sustavom upravljanja platformom, zapovjednim mostom i operativnim centrom, podvodnim akustičkim sustavom za pozicioniranje, zaljevom za lansiranje podmornica i/ili iskrcavanje autonomnih sustava, dizalica, helidecka, među ostalim), Uključuje i mogućnost upravljanja vozilima dubine do 6000 metara, parkiranje autonomnih površinskih vozila i dodatna pomorska sredstva (uključujući autonomna vozila na površini oceana, autonomna podvodna vozila, autonomna zračna vozila, bespilotne letjelice). Stup II. – Operativni centar Uključuje obnovu postojećih zgrada i struktura, objekata za računalne i komunikacijske sustave za operativni centar i laboratorijsku mrežu, računalnih i informacijskih sustava visokih performansi, komunikacijskih sustava (uključujući Televison Prihvaćačke sustave vrlo male veličine (VSAT) i sustave interoperabilnosti s drugim pomorskim sustavima, razvoj softvera i imerzivne sustave.
10.6	TC-C10-i03	M	Finalizacija Arsenalne akademije Alfeite	Finalizacija Arsenalne akademije Alfeite				ČETVRTOTROMJESEČJE	2023	Poboljšana je infrastruktura škole Arsenal Academy Alfeite, a škola je ovlaštena za osposobljavanje. Ulaganje uključuje i dijagnozu potreba za osposobljavanjem, razvoj tečajeva osposobljavanja i pružanje prvih tečajeva osposobljavanja.)
10.7	TC-C10-i03	M	Prijem i prihvaćanje „višefunkcionalne pomorske platforme" i operativnog centra	Prijem i prihvaćanje „višefunkcionalne pomorske platforme" i operativnog centra				DRUGOTROMJESEČJE	2026	Prijem i prihvaćanje „višefunkcionalne pomorske platforme" i operativnog centra
10.17	TC-C10-i07	M	Objava poziva na podnošenje ponuda	Objava poziva na podnošenje ponuda za				TROMJE	2023	Pokretanje poziva na podnošenje ponuda za dekarbonizaciju deset plovila za pomorski prijevoz tereta i putnika od kojih najmanje 70 % plovila prelazi 5000 bruto tona (BT).

			za dekarbonizaciju plovila	dekarbonizacij u plovila				SEČJE		Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) i smanjenje potrošnje goriva broda za najmanje 10 % izraženo u gramima goriva po toni nosivosti po nautičkoj milji u skladu sa zahtjevima utvrđenima u opisu mjere. Njime se također zahtijeva usklađenost sa zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
10.18	TC-C10-i07	T	Završetak intervencija u području energetske učinkovitosti za plovila	Dokaz o završetku intervencija u području energetske učinkovitosti za plovila	Broj	0	10	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Završetak intervencija u području energetske učinkovitosti za deset plovila za prijevoz tereta i putnika od kojih najmanje 70 % plovila premašuje 5000 bruto tonaže (BT).

K. SASTAVNI DIO 11.: Dekarbonizacija industrije

Komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost rješava se izazov doprinosa industrije i industrijskih procesa postizanju ciljeva ugljične neutralnosti, kako je utvrđeno u planu za ugljičnu neutralnost do 2050. i Nacionalnom energetskom i klimatskom planu do 2030. Za to je potrebna strukturna preobrazba koja se temelji na rekonfiguraciji industrijske aktivnosti, promjenama u proizvodnim procesima i načinu na koji se resursi upotrebljavaju.

Mjera ove komponente usmjerena je na promicanje dekarbonizacije, energetske učinkovitosti i učinkovitosti resursa te upotrebe alternativnih izvora energije u industrijskim procesima. Projekti koji će se podupirati također su povezani s novim tehnologijama, inovacijama i digitalizacijom industrije kako bi se postigla veća učinkovitost u različitim proizvodnim i organizacijskim procesima.

Komponenta doprinosi klimatskoj tranziciji portugalske industrije i podupire njezinu konkurentnost. Njime se doprinosi provedbi preporuka za pojedinu zemlju o ulaganjima u zelenu tranziciju, posebno u pogledu čiste i učinkovite proizvodnje i uporabe energije (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.) te o ulaganjima u istraživanje i inovacije (preporuke za pojedine zemlje br. 3 za 2019. i 2020.).

K.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje TC-C11-i01: Dekarbonizacija industrije

To ulaganje sastoji se od promicanja i financijske potpore inovacijskim projektima u industrijama u četiri područja:

- niskougljični procesi i tehnologije: cilj je poduprijeti uvođenje novih tehnologija ili poboljšanih proizvodnih procesa za njihovu dekarbonizaciju, primjerice uključivanjem novih sirovina i mjera kružnog gospodarstva, mjerama za inovacije, zamjenom i/ili prilagodbom opreme, povećanjem elektrifikacije krajnje potrošnje energije;
- mjere energetske učinkovitosti: projekti kojima se pruža potpora usmjereni su na smanjenje potrošnje energije i emisija stakleničkih plinova, primjerice optimizacijom ili zamjenom motora i opreme, optimizacijom procesa, usvajanjem sustava za praćenje i upravljanje potrošnjom;
- uključivanje energije iz obnovljivih izvora i skladištenja, primjerice ugradnjom solarnih sustava, proizvodnjom topline iz obnovljivih izvora, visokoučinkovitom kogeneracijom, proizvodnjom i uvođenjem vodika iz obnovljivih izvora i plinova iz obnovljivih izvora, pri čemu su tehnološke mogućnosti za dekarbonizaciju, među ostalim elektrifikacijom, ograničenije;
- razvoj planova za dekarbonizaciju i inicijativa za izgradnju kapaciteta, primjerice utvrđivanjem i širenjem učinkovitih tehnoloških rješenja, aktivnostima osposobljavanja, platformama za razmjenu informacija.

Potpora se dodjeljuje putem natječajnih postupaka (2021. – 2024.) malim i srednjim poduzećima te velikim poduzećima u području industrije i proizvodnje energije, uključujući tijela za upravljanje industrijskim područjem, operatore prijenosnih i distribucijskih sustava energije, industrijska i energetska poslovna udruženja i druge subjekte. Cilj je ulaganja poduprijeti najmanje 310 projekata različitih veličina. Natječaj je usmjeren na sektore s najvećim emisijama stakleničkih plinova, ali otvoren je za cijeli industrijski sektor, što obuhvaća i postrojenja u okviru ETS-a i postrojenja izvan ETS-a.

Projekti odabrani u okviru područja intervencije 024ter za posljedicu imaju smanjenje emisija stakleničkih plinova u predmetnim industrijskim postrojenjima za prosječno 30 % u okviru provedbe nacionalnog energetskog i klimatskog plana.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu57; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti58; III) aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama59 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu60; i iv. djelatnosti u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada može naštetiti okolišu. U opisu poslova dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

---

57 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

58 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

59 To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

60 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

K.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
11.1	TC-C11-i01	M	Prvi poziv na podnošenje ponuda za projekte dekarbonizacije industrije	Otvoren prvi poziv na podnošenje ponuda				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Otvaranje prvog poziva na podnošenje prijedloga za projekte dekarbonizacije industrije koji se odnose na barem jedno od sljedećih područja: niskougljični procesi i tehnologije; donošenje mjera energetske učinkovitosti; uključivanje energije iz obnovljivih izvora i skladištenja energije; i osnaživanje poslovanja. Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Ovim pozivom na podnošenje ponuda osigurava se prosječno smanjenje izravnih i neizravnih emisija stakleničkih plinova od 30 % za industrijska postrojenja koja primaju potporu za projekte koji odgovaraju području intervencije 024b. Prioritet se daje potpora projektima s najvišom učinkovitošću dekarbonizacije.
11.2	TC-C11-i01	M	Potpisivanje ugovora kojima se dodjeljuje financijska potpora	Potpisivanje ugovora kojima se dodjeljuje financijska potpora				ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Najmanje 383 000 000 EUR dodijeljeno je za projekte dekarbonizacije industrije koji se odnose na barem jedno od sljedećih područja: niskougljični procesi i tehnologije; donošenje mjera energetske učinkovitosti; uključivanje energije iz obnovljivih izvora i skladištenja energije; i osnaživanje poslovanja. Dodjelom ugovora projektima odabranima u okviru konkurentnih poziva na podnošenje prijedloga navedenih u prethodnoj ključnoj etapi osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

11.3	TC-C11-i01	T	Financijska potpora projektima dekarbonizacije industrije		Broj	0	310	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj projekata koji su primili financijsku potporu za dekarbonizaciju industrije koji se odnose na barem jedno od sljedećih područja: niskougljični procesi i tehnologije; donošenje mjera energetske učinkovitosti; te uključivanje energije iz obnovljivih izvora i skladištenja energije. Za industrijska postrojenja kojima je dodijeljena potpora osigurava se smanjenje u prosjeku 30 % izravnih i neizravnih emisija stakleničkih plinova za projekte koji odgovaraju području intervencije 024b.

L. SASTAVNICA 12.: Biogospodarstvo

Tom se komponentom odgovara na izazov razvoja održivog, održivog, kružnog i konkurentnog biogospodarstva. Očekuje se da će se takvom tranzicijom poduprijeti modernizacija i konsolidacija industrije stvaranjem novih lanaca vrijednosti i zelenijih industrijskih procesa.

Cilj je ove komponente promicati i ubrzati razvoj proizvoda visoke dodane vrijednosti iz bioloških resursa kao alternative materijalima koji se temelje na fosilnim gorivima.

Mjere u okviru ove komponente usmjerene su na podupiranje strukturnih promjena povezanih s tom tranzicijom i doprinose rješavanju trenutačnih globalnih i lokalnih izazova, uključujući klimatske promjene, smanjenje ovisnosti o fosilnim resursima i održivi razvoj. Tri sektora (tekstil i odjeća, obuća i prirodna smola) posebno se podupiru za razvoj proizvoda na biološkoj osnovi i za veću učinkovitost resursa. Komponentom se podupire provedba preporuka za pojedinu zemlju o ulaganjima u zelenu tranziciju, posebno u čistu i učinkovitu proizvodnju i uporabu energije (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.), u ulaganja u istraživanje i inovacije (preporuke za pojedine zemlje br. 3 za 2019. i 2020.) i u prelasku na kružno gospodarstvo, posebno povećanjem sprečavanja nastanka otpada, recikliranja i ponovne uporabe kako bi se otpad preusmjerio s odlagališta otpada i spalionica (preporuke za pojedinu zemlju br. 3 za 2022. i 2023.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

L.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TC-r25: Održivo biogospodarstvo

Cilj je reforme promicati i poticati očuvanje i učinkovito korištenje bioloških resursa. Reforma se uklapa u portugalski akcijski plan za održivo biogospodarstvo, koji podliježe javnom savjetovanju i djeluje kao strateški okvir za nacionalni održivi razvoj. U okviru napora za promicanje biogospodarstva Portugal ocjenjuje i fiskalne poticaje kojima bi se mogla poboljšati zamjena neobnovljivih prirodnih resursa drugim biološkim resursima.

Reforma se sastoji od novog općeg sustava gospodarenja otpadom (RGGR) i uključivanja kriterija za kupnju održivih proizvoda na biološkoj osnovi u reviziju Nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu. Cilj je te reforme ukloniti glavne prepreke i ograničenja utvrđene u vrednovanju bioloških resursa za razvoj održive i kružne bioindustrije, uz poštovanje kaskadnog načela.

Provedbom novog općeg sustava gospodarenja otpadom barem će se ukloniti ograničenja u pogledu uporabe nusproizvoda ili otpada za nove proizvode pojednostavnjenjem postupaka za razvrstavanje tvari ili predmeta kao nusproizvoda, među ostalim iz drugih zemalja EU-a. Novi opći sustav gospodarenja otpadom donesen je u prosincu 2020.

Nacionalna strategija za zelenu javnu nabavu revidira se tako da uključuje barem obvezna ekološka mjerila povezana s nabavom usluga i proizvoda (posebno u području građevinarstva), integriranjem održivih proizvoda na biološkoj osnovi.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2022.

Ulaganje TC-C12-i01: Biogospodarstvo

Cilj je ulaganja poduprijeti uključivanje bioloških materijala u proizvodne procese u tri sektora: tekstil i odjeća, obuća i prirodna smola.

Glavni instrument sastoji se od financijske potpore koja se dodjeljuje putem programskih ugovora s konzorcijima, koji uključuju institucije za istraživanje i inovacije, poduzeća i krajnje korisnike i koji

se odabiru natjecateljskim postupkom. Aktivnosti koje se podupiru uključuju istraživačke, razvojne i proizvodne inovacijske projekte, projekte digitalizacije i napredne proizvodne tehnologije, namjenske programe osposobljavanja i osnaživanja, proizvodnju domaće prirodne smole te mjere za podizanje svijesti o održivoj proizvodnji i potrošnji. Odabrani projekti doprinose barem razvoju kružnog gospodarstva i ciljevima smanjenja emisija u Portugalu. Ciljevi projekata su sljedeći:

- razvoj novih proizvodnih procesa za stvaranje proizvoda s većom dodanom vrijednošću koji uključuju i iskorištavaju biološke resurse (šumska biomasa, poljoprivredni i poljoprivredno-industrijski ostaci i nusproizvodi);
- razvoj tehnoloških procesa za poboljšanje kružnosti sektora prerade tekstila i odjeće, obuće i smole; žalitelj
- doprinos gospodarenju otpadom u tim sektorima.

Istraživački, razvojni i inovacijski projekti podupiru se u cilju razvoja novih proizvodnih procesa za stvaranje proizvoda s većom dodanom vrijednošću koji uključuju i iskorištavaju biološke resurse (šumska biomasa, poljoprivredni i poljoprivredno-industrijski ostaci i nusproizvodi), tehnoloških procesa za poboljšanje kružnosti sektora prerade tekstila i odjeće, obuće i smole te doprinos gospodarenju otpadom u tim sektorima. Odabrani projekti doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova.

Te se mjere dopunjuju posebnim i dodatnim natječajima za aktivnosti gospodarenja šumama i proizvodnje prirodne smole. Obuhvaća potporu aktivnostima sprečavanja požara koje provode stručnjaci za proizvodnju smole, kupnju strojeva i opreme od strane Instituta za očuvanje prirode i šuma (ICNF) te aktivnosti zaštite i obnove morskih šuma borova. Promicanjem gospodarenja šumskim zemljištem to ulaganje doprinosi sprečavanju i ublažavanju učinaka požara u ruralnim područjima, čime se doprinosi smanjenju emisija onečišćujućih tvari u atmosferu.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i korake ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, kako bi se osigurala usklađenost s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01), vozila, strojevi i oprema koje kupuje Institut za očuvanje prirode i šuma (ICNF) moraju imati nultu stopu emisija. Ako ne postoje alternative s nultim emisijama, vozila, strojevi i oprema koji se kupuju predstavljaju najbolje dostupne razine okolišne učinkovitosti u tom sektoru. Osim toga, kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje projekata isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu61; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti62; III) aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama63 i postrojenjima za mehaničko-biološku

---

61 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

62 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

63 To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

obradu64; i iv. djelatnosti u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada može naštetiti okolišu. U opisu poslova dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Reforma TC-C12-r39: Promicanje kružnog gospodarstva i učinkovitijeg gospodarenja otpadom

Cilj je reforme poboljšati sprečavanje nastanka otpada, pripremu za ponovnu uporabu, recikliranje, oporabu i preusmjeravanje otpada te promicati kružno gospodarstvo.

Reformom se:

- Poticati daljnji ekološki dizajn proizvedenih proizvoda usklađivanjem kriterija za ekomodulaciju kojima će se koristiti proizvođači. Ti su kriteriji obvezni za upravljačka tijela (udruženja koja predstavljaju proizvođače proizvoda, subjekte koji pakiraju proizvode i dobavljače usluga pakiranja) za provedbu integriranih sustava obuhvaćenih proširenom odgovornošću proizvođača. Kriterijima se osigurava da financijski modeli iz članka 15. stavaka 3. i 4. Uredbe sa zakonskom snagom br. 152/D/2017 odražavaju utjecaj proizvoda na okoliš i stvarni trošak gospodarenja otpadom te se stvaraju financijski poticaji za trajnije proizvode koji se mogu popraviti i reciklirati prilagodbom naknada koje plaćaju proizvođači.
- Uvođenje programa poticaja za oporabu (sustav povratnih naknada) za boce od plastike, željeznih metala i aluminija koje se ne mogu ponovno upotrijebiti.
- Nakon studije izvedivosti uvesti sustav poticaja za povrat različitih kategorija otpada od električne i elektroničke opreme.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TC-C12-i02: Recikliranje i oporaba otpada

Cilj je ulaganja povećati kapacitete za prikupljanje, ponovnu uporabu, recikliranje i oporabu otpada u Portugalu.

Ulaganjem se podupiru poduzeća koja imaju koncesiju od jedne ili više općina za kupnju opreme i vozila za prikupljanje i odvajanje otpada te za izgradnju novih postrojenja za prikupljanje i razvrstavanje.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i korake ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, kako bi se osigurala usklađenost s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01), oprema i vozila koje će kupiti koncesijska poduzeća moraju imati nultu stopu emisija. Ako ne postoje alternative s nultim emisijama, oprema i vozila koji se kupuju predstavljaju najbolje

64 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

dostupne razine okolišne učinkovitosti u tom sektoru. Osim toga, ulaganje isključuje i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu upotrebu65; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti66; III) aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama67 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu68; i iv. djelatnosti u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada može naštetiti okolišu. Osim toga, za izgradnju i rad postrojenja za obradu odvojeno prikupljenog biootpada anaerobnom razgradnjom ili kompostiranjem s posljedičnom proizvodnjom i korištenjem biometana osigurava se usklađenost s Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora (EU) 2018/2001, posebno da postrojenja ispunjavaju kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđene u člancima od 29. do 31. te pravila o biogorivima koja se temelje na hrani i hrani za životinje utvrđena u članku 26.

65 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

66 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

67 To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

68 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

L.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
12.1	TC-C12-i01	M	Potpisivanje protokola za 2021. o programu Resineiros Vigilantes	Potpisivanje protokola za 2021. o programu Resineiros Vigilantes				TROMJESEČJE	2021	Sklapanje protokola između Instituta za očuvanje prirode i šuma, I.P. i nacionalnog strukovnog udruženja proizvođača smole (Resipinus) za nadzor i otkrivanje požara u ruralnim područjima.
12.2	TC-C12-i01	M	Odobrenje projekata koje su podnijeli konzorciji za razvoj novih proizvoda, tehnologija i procesa biogospodarstva u sektorima tekstila i odjeće, obuće i prirodne smole	Odobravanje projekata za razvoj novih proizvoda, tehnologija i procesa biogospodarstva				DRUGOTROMJESEČJE	2022	Odobrenje povjerenstva za odabir za projekte koje su konzorciji podnijeli za razvoj novih proizvoda, tehnologija i procesa biogospodarstva u sektorima tekstila i odjeće, obuće i prirodne smole. Projekti koje konzorciji predlože za potporu obuhvaćeni su jednim od sljedećih programa: „Promicanje održivog i kružnog biogospodarstva u tekstilu i odjeći", „Promicanje održivog i kružnog biogospodarstva u sektoru obuće" i „Promicanje i vrednovanje prirodne smole". Usredotočuju se na niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama primjenom čistih tehnoloških rješenja, alternativama s niskim učinkom i primjenom najboljih raspoloživih tehnika. Kriterijima odabira za projekte zahtijeva se da se svim projektima istraživanja i inovacija kojima je dodijeljena potpora osigura smanjenje izravnih i neizravnih emisija ugljika. Odabrani projekti moraju biti u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
12.3	TC-C12-i01	T	Novi proizvodi, tehnologije i pilot-postupci u kojima se integriraju biološki resursi		Broj	0	15	ČETVRTOTROMJ	2025	Novi proizvodi, tehnologije i pilot-postupci u kojima se integriraju biološki resursi. To uključuje najmanje 10 novih proizvoda ili tehnologija (razina tehnološke spremnosti 6 – 7) i najmanje pet industrijskih pilot-postupka ((razina tehnološke spremnosti 7 – 9) u sljedećim sektorima: proizvodnja tekstila, obuće, smole.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
								ESEČJE		
12.4	TC-C12-i01	T	Razvoj morskih šuma borova s potencijalom za proizvodnju smole		ha	0	8 500	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Područje morskih borovih šuma razvijeno primjenom tehnika prirodne obnove i obrezivanjem smolnih grana.
12.5	TC-C12-r25	M	Stupanje na snagu novog općeg režima gospodarenja otpadom	Stupanje na snagu novog općeg režima gospodarenja otpadom				TROMJESEČJE	2021	Stupanje na snagu novog općeg sustava gospodarenja otpadom (RGGR) kojim se pojednostavnjuje administrativni postupak i smanjuju troškovi povezani s upotrebom nusproizvoda.
12.6	TC-C12-r25	M	Stupanje na snagu revidirane Nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu	Stupanje na snagu revidirane Nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu				TROMJESEČJE	2022	Stupanje na snagu revidirane Nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu u kojoj se navode ekološki kriteriji povezani s nabavom usluga i proizvoda u kojima se integriraju održivi materijali na biološkoj osnovi, među ostalim uvođenjem obveznih ekoloških kriterija.
12.7	TC-C12-r39	M	Stupanje na snagu usklađene definicije kriterija za ekomodulaciju	Odredba pravnog akta o stupanju na snagu usklađene definicije kriterija za ekomodulaciju				ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Stupanje na snagu pravnog akta kojim se utvrđuju usklađena i obvezna definicija kriterija za ekomodulaciju financijskih koristi u integriranim sustavima u okviru proširene odgovornosti proizvođača. Nove financijske koristi primjenjivat će se 1. siječnja 2026. nakon isteka prijelaznog razdoblja koje je proizvođačima potrebno kako bi prilagodili svoje modele novim kriterijima ekomodulacije.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
12.8	TC-C12-r39	M	Program poticaja za oporabu (sustav povratnih sredstava) za plastične boce za jednokratnu uporabu, željezne metale i aluminij	Početak rada sustava povratne naknade				ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Sustav povratne naknade započinje s radom i primjenjuje se na plastične boce za jednokratnu uporabu, željezne metale i aluminij.
12.9	TC-C12-r39	M	Program povrata električnog otpada i elektroničke opreme	Odredba zakonodavstva o stupanju na snagu zakonodavstva				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Nakon neovisne studije izvedivosti i ako je studija pozitivna, na snagu stupa zakonodavstvo kojim se utvrđuje pravni okvir za uvođenje programa povrata električnog i elektroničkog otpada.
12.10	TC-C12-i02	T	Povećani kapacitet za otpad, ponovnu uporabu, recikliranje i oporabu		Broj	0	5	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj koncesijskih društava koja imaju koncesiju od jedne ili više općina s povećanim kapacitetom za ponovnu uporabu, oporabu i recikliranje otpada, uključujući sljedeće intervencije u najmanje jedno koncesijsko poduzeće po intervenciji: a)ugradnja nove linije za razvrstavanje plastične i metalne ambalaže, b) izgradnja novog postrojenja za razvrstavanje ambalaže, c) vozila za selektivne spremnike za kolekciju i razvrstavanje, d) postrojenje za obradu nakon kompostiranja i e) sustav za obradu otpadnih voda nastalih obradom otpada.

M. SASTAVNI DIO 13: Energetska učinkovitost zgrada

Komponentom se rješavaju sljedeći izazovi. Stambeni sektor čini 18 % potrošnje energije, a uslužni sektor još 14 %. Zgrade stoga imaju važnu ulogu za Portugal u postizanju ciljeva ugljične neutralnosti. Mjere u tom području, a posebno u stambenom segmentu, mogu pomoći i u ublažavanju energetskog siromaštva, koje je i dalje važan problem u Portugalu, s obzirom na to da je postotak kućanstava koja ne mogu primjereno zagrijati kućanstva 2019. i dalje iznosio 19 %. Portugal se obvezao na postizanje ugljične neutralnosti do 2050. te stoga treba promicati dekarbonizaciju svojeg fonda zgrada, uz istodobno poboljšanje uvjeta stanovanja (udobnost i kvaliteta u zatvorenim prostorima) i cjenovna pristupačnost. To se postiže povećanjem energetskih svojstava zgrada, kombiniranjem energetske učinkovitosti i energije iz obnovljivih izvora s elektrifikacijom, a posebno usmjeravanjem na kućanstva s niskim prihodima kako bi se riješio problem energetskog siromaštva.

Utvrđen je niz „tržišnih nedostataka" koji odgovaraju nizu problema koji obično odgađaju preobrazbu fonda zgrada i iskorištavanje potencijalnih ušteda energije, kao što su:

- nerazumijevanje potrošnje energije i mogućih ušteda;
- ograničene aktivnosti obnove i izgradnje u razdoblju nakon financijske krize;
- nedostatak privlačnih proizvoda financiranja;
- ograničene informacije o fondu zgrada; žalitelj
- ograničeno iskorištavanje učinkovitih i pametnih tehnologija.

Ciljevi su komponente obnova javnih i privatnih zgrada kako bi se poboljšala njihova energetska svojstva i udobnost, uz istodobno smanjenje računa za energiju i energetske ovisnosti zemlje, emisija stakleničkih plinova i energetske ovisnosti, ublažavanje energetskog siromaštva i uključivanje obnovljivih izvora energije u izgrađeni okoliš. To bi građanima i poduzećima trebalo donijeti brojne društvene, ekološke i gospodarske koristi, kao što su otvaranje lokalnih radnih mjesta i smanjenje onečišćenja zraka.

Komponentom se podupire provedba preporuke za pojedinu zemlju o ulaganjima u klimatsku tranziciju, posebno u čistu i učinkovitu proizvodnju i uporabu energije (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2020.). Povezan je s vodećom inicijativom „Renovate" i dio je zelene tranzicije.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

M.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje TC-C13-i01: Energetska učinkovitost u stambenim zgradama

Ciljevi su ovog ulaganja promicanje energetske obnove stambenih zgrada u privatnom vlasništvu, usvajanje energetski učinkovitih rješenja, zamjena neučinkovite opreme i povećanje instaliranih kapaciteta za promicanje energetske učinkovitosti i učinkovitosti resursa, povećanje vlastite potrošnje energije iz obnovljivih izvora i rješavanje problema energetskog siromaštva.

Ulaganje se sastoji od sljedećih mjera:

- Podupiranje troškova projekata kojima se promiču energetska obnova, dekarbonizacija, učinkovitost potrošnje vode i kružno gospodarstvo u zgradama. Mjerom su obuhvaćena

poboljšanja energetske učinkovitosti u okviru poziva na podnošenje prijedloga „Programa de Apoio a Edifícios mais Sustentáveis 2021 – PAE+S II”.

- Za kućanstva s niskim prihodima u energetskom siromaštvu *Vales eficiência* ili vaučeri za energetsku učinkovitost, od kojih svaki u prosjeku iznosi 1 300 EUR, isporučuju se kućanstvima u energetskom siromaštvu (do tri vaučera po kućanstvu), što primatelju daje pravo na određene radove, energetski učinkovita rješenja, opremu i elektrifikaciju korištenja energije.
    - Popratni materijali šire se kako bi se pomoglo u donošenju odluka o najboljim mjerama energetske učinkovitosti koje treba poduzeti.
    - Komunikacijski kanali i jedinstvene kontaktne točke također se stavljaju na raspolaganje kako bi se razjasnile sumnje o tome kako dobiti tu potporu, u koordinaciji s različitim nacionalnim i lokalnim tijelima, kako bi potrošači mogli donositi najbolje odluke o ulaganju.
- Program „Bairros Sustentáveis”, usmjeren na obnovu energetske učinkovitosti ili elektrifikaciju zgrada i stambenih objekata kućanstava pogođenih energetskim siromaštvom.
    - Obnova ili elektrifikacija provodit će se u područjima („Bairros”) s većim rizikom od energetskog siromaštva, kao što su socijalne stambene četvrti i povijesne četvrti, u metropolskim područjima Lisabona i Porta.
    - Općine u tim dvama velegradskim područjima utvrdit će ta područja. Prihvatljiva su samo područja koja je odobrio Fundo Ambiental. Namjenski poziv općinama („aviso convite”) uključivat će i. kriterije prihvatljivosti kako bi se osiguralo da „Bairros” pod C02-i01 i C02-i05 nisu prihvatljivi i ii. kriterije energetskog siromaštva u skladu s dugoročnom strategijom za energetsko siromaštvo.
    - Korisnici programa bit će općinska stambena poduzeća, neprofitne ustanove za socijalnu solidarnost (IPSS) i/ili udruženja stanovnika tih općina.
    - Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti uključuje mjere obnove cijele zgrade ili pojedinačnih stambenih objekata dopunjene mjerama za povećanje elektrifikacije potrošnje. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže najmanje 30 % uštede primarne energije.

Kad je riječ o energetski učinkovitim obnovama koje su potrebne kako bi se u prosjeku postigla barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786, smanjenje potražnje za primarnom energijom može se procijeniti primjenom metodologije koju primjenjuje ADENE (portugalska agencija za energiju) ako se a) energetski certifikati ne mogu izdati jer se predmet certificiranja ne može definirati u skladu s člankom 19. Uredbe sa zakonskom snagom 101-D/2020 ili b) ukupni trošak manji od 5000 EUR ili c) poziv na podnošenje ponuda objavljen je 2020. ili 2021. Prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom izračunava se na temelju smanjene potražnje za energijom po jedinici mjere.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje TC-C13-i02: Energetska učinkovitost u zgradama središnje države

Cilj je ovog ulaganja promicati energetsku obnovu zgrada središnje vlasti, promicati energetsku učinkovitost i učinkovitost resursa te povećati vlastitu potrošnju energije iz obnovljivih izvora. To ulaganje sastoji se od sljedećih mjera:

- Energetska obnova, dekarbonizacija, učinkovitost potrošnje vode i kružno gospodarstvo u zgradama. T Različite vrste intervencija u vezi sa zgradama utvrđene su u planovima učinkovitosti koje treba izraditi u okviru europskog akcijskog plana za ekološke inovacije ECO.AP 2030.
- Pomoćni materijali šalju se službenicima javne uprave kako bi im se pomoglo u odlučivanju o najboljim mjerama energetske učinkovitosti koje treba poduzeti.

Kad je riječ o energetski učinkovitim obnovama koje su potrebne kako bi se u prosjeku postigla barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786, smanjenje potražnje za primarnom energijom može se procijeniti primjenom metodologije koju primjenjuje ADENE (portugalska agencija za energiju) ako se a) energetski certifikati ne mogu izdati jer se predmet certificiranja ne može definirati u skladu s člankom 19. Uredbe sa zakonskom snagom 101-D/2020 ili b) ukupni trošak manji od 5000 EUR ili c) poziv na podnošenje ponuda objavljen je 2020. ili 2021. Prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom izračunava se na temelju smanjene potražnje za energijom po jedinici mjere.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TC-C13-i03: Energetska učinkovitost zgrada koje se koriste u uslužnom sektoru

Cilj je ovog ulaganja promicati energetsku obnovu zgrada kojima se koristi uslužni sektor, promicati energetsku učinkovitost i učinkovitost resursa te povećati vlastitu potrošnju energije iz obnovljivih izvora.

To ulaganje sastoji se od sljedećih mjera:

- Energetska obnova, dekarbonizacija, učinkovitost potrošnje vode i kružno gospodarstvo u zgradama.
- Popratni materijali šire se kako bi se pomoglo u donošenju odluka o najboljim mjerama energetske učinkovitosti koje treba poduzeti.

Kad je riječ o energetski učinkovitim obnovama koje su potrebne kako bi se u prosjeku postigla barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786, smanjenje potražnje za primarnom energijom može se procijeniti primjenom metodologije koju primjenjuje ADENE (portugalska agencija za energiju) ako se a) energetski certifikati ne mogu izdati jer se predmet certificiranja ne može definirati u skladu s člankom 19. Uredbe sa zakonskom snagom 101-D/2020 ili b) ukupni trošak manji od 5000 EUR ili c) poziv na podnošenje ponuda objavljen je 2020. ili 2021. Prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom izračunava se na temelju smanjene potražnje za energijom po jedinici mjere.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

M.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
13.1	TC-C13-i01	T	Poboljšanja energetske učinkovitosti privatnih stambenih zgrada		Broj	0	45 000	DRUGO TROMJESEČJE	2024	Broj stambenih objekata s kupljenom opremom za energetsku učinkovitost kojima se u prosjeku postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada. Instalirano 35 MW kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora (kao što su fotonaponske ploče i baterije).
13.3	TC-C13-i01	T	„Vrijednosni kuponi za učinkovitost" koji se dodjeljuju kućanstvima u energetskom siromaštvu kako bi se zamijenila stara oprema i usvojila energetski učinkovita rješenja		Broj	0	40 000	DRUGO TROMJESEČJE	2026	40000 „bonova za učinkovitost" u vrijednosti od prosječno 300 EUR/vrijednosni kuponi koji se distribuiraju kućanstvima u energetskom siromaštvu (kućanstva koja imaju koristi od socijalne tarife za energiju), za kupnju energetski učinkovite opreme, kao što su dizalice topline, te za izvođenje radova za poboljšanje energetske učinkovitosti samog kućanstva. Uključuje usluge instaliranja i prikupljanje prethodne opreme.
13.11	TC-C13-i01	T	Obnova energetske učinkovitosti za kućanstva pogođena energetskim siromaštvom		Broj	0	3 500	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Obnovljeno je najmanje 3500 stambenih objekata. Za potrebe ovog cilja, u slučaju obnove cijelih zgrada, obnova svake zgrade smatra se jednakom za 14 stambenih objekata. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada.
13.5	TC-C13-i02	T	Obnova zgrada središnje vlasti radi povećanja energetske učinkovitosti		m²	0	1 255 000	ČETVRTO TR	2025	1 255 000 m² obnovljenih površina u zgradama središnje vlasti. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
								OMJESEČJE		28 MW kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora (kao što su fotonaponske ploče i baterije) ugrađenog u zgrade središnje vlasti.
13.8	TC-C13-i03	M	Obnova zgrada za privatne usluge radi povećanja energetske učinkovitosti		m²	0	360 000	ČETVRTOTROMJESEČJE	2025	360 000 m² obnovljene površine u uslužnim zgradama. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada. 30 MW kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora (kao što su fotonaponske ploče i baterije) ugrađenog u privatni uslužni sektor.

N. SASTAVNI DIO 14.: Vodik i obnovljivi izvori energije

Portugal se obvezao na postizanje ugljične neutralnosti do 2050. i pozicionirao je među onima koji preuzimaju vodeću ulogu u borbi protiv klimatskih promjena u okviru Pariškog sporazuma. Planom za ugljičnu neutralnost do 2050. (RNC 2050) kao ciljevi dekarbonizacije utvrđeni su smanjenje emisija za više od 85 % u odnosu na emisije iz 2005. i kapacitet sekvestracije ugljika od 13000000 tona. Komponenta se odnosi na sektore u kojima je teško smanjiti emisije promicanjem uvođenja vodika iz obnovljivih izvora.

Ciljevi su komponente promicanje energetske tranzicije i dekarbonizacije industrije i prometa sa snažnim naglaskom na proizvodnji vodika iz obnovljivih izvora i drugih plinova iz obnovljivih izvora. U slučaju autonomnih regija naglasak je na uvođenju energije iz obnovljivih izvora (geotermalna energija, energija vjetra, fotonaponska energija i hidroenergija) i skladištenju. Ta je sastavnica ključna za smanjenje nacionalne energetske ovisnosti proizvodnjom energije iz lokalnih izvora, poboljšanje trgovinske bilance i jačanje otpornosti domaćeg gospodarstva.

Komponentom se podupire provedba preporuke za pojedinu zemlju da se ulaganja usmjere na klimatsku tranziciju, s naglaskom na proizvodnji energije iz obnovljivih izvora (preporuke za pojedine zemlje br. 3 za 2019. i 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

N.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TC-r29: Nacionalna strategija za vodik (EN-H2)

Cilj je mjere uvesti element poticaja i stabilnosti za energetski sektor promicanjem postupnog uvođenja vodika iz obnovljivih izvora kao održivog stupa sveobuhvatnije strategije za prelazak na dekarbonizirano gospodarstvo. Tom se strategijom utvrđuje trenutačna i buduća uloga vodika u energetskom sustavu te se predlaže niz mjera i ciljeva za uključivanje vodika u različite sektore gospodarstva. To uključuje i stvaranje potrebnih uvjeta za tu promjenu, uključujući, među ostalim, zakonodavstvo i propise, sigurnost, standarde, inovacije i razvoj te financiranje. Mjera se odnosi na izmijenjenu Uredbu o nacionalnoj transportnoj mreži za plin i Uredbu o nacionalnoj mreži za distribuciju plina, koju odobrava Glavna uprava za energetiku i geologiju. Izmijenjenom uredbom omogućuje se utvrđivanje uvjeta za priključivanje na infrastrukturu za transport plina, posebno za ubrizgavanje plinova iz obnovljivih izvora, uključujući vodik iz obnovljivih izvora i plinove s niskim udjelom ugljika, kao i utvrđivanje minimalnih i maksimalnih postotaka ubrizgavanja tih plinova u mreže. Osim toga, izmijenjena uredba uključuje potrebne revizije tehničkih standarda kojima se osigurava kvaliteta usluge i sigurna uporaba tih infrastruktura za sve korisnike.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Ulaganje TC-C14-i01: Vodik i plinovi iz obnovljivih izvora

Cilj je mjere poduprijeti privatne projekte za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i drugih plinova iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju ili utiskivanje u mrežu.

Ulaganje se sastoji od mjera za poticanje proizvodnje, skladištenja, prijevoza i distribucije plinova iz obnovljivih izvora. Podupiru se razne primjene, kao što su upotreba plinova iz

obnovljivih izvora za transport i utiskivanje plinova iz obnovljivih izvora u mrežu prirodnog plina.

Za proizvodnju plinova iz obnovljivih izvora, kao što su vodik iz obnovljivih izvora ili biometan, isključivo iz obnovljivih izvora energije, može se upotrebljavati niz tehnologija kao što su: Elektrolizom; Termokemijske i hidrotermalne procese; Biološki procesi (biofotoliza i fermentacija); Obogaćivanje bioplinom anaerobnom razgradnjom materijala iz biomase (ne uključujući proizvodnju bioplina); i metanacija (vodik iz obnovljivih izvora u kombinaciji s recikliranim ugljikovim dioksidom).

Ulaganjima se povećava instalirani kapacitet za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i drugih plinova iz obnovljivih izvora, uključujući instalirani kapacitet u elektrolizatorima za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora. Projekt se provodi putem otvorenih i nediskriminirajućih poziva na podnošenje ponuda s ciljem podupiranja projekata u maksimalnom iznosu od 15 000 000 EUR po projektu.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

Ulaganje TC-C14-i02-RAM: Potpora za električnu energiju iz obnovljivih izvora u Arhipelagu Madeire

Cilj je mjere poduprijeti proizvodnju, skladištenje, prijenos i distribuciju energije iz obnovljivih izvora. Ulaganje se sastoji od sljedećih podulaganja:

- Obnova hidroelektrane Serra de Água i povećanje instaliranog kapaciteta dodavanjem 4 MW;
- Obnova hidroelektrane Calheta I;
- Sustavi za pohranu baterija: povećati instalirani kapacitet u baterijskim sustavima za pohranu dodavanjem skladišnog kapaciteta od najmanje 21 MW/33,8 MW;
- Izgradnja i integracija asinkronog kompenzatora snage od najmanje 15 MVA;
- Postavljanje 130000 povezanih pametnih brojila i zamjena 8750 točaka ulične rasvjete rješenjima s niskom potrošnjom energije (uključujući modernizaciju upravljanja uličnom rasvjetom).
- Nadogradnja reverzibilne hidroelektrane Socorridos

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje TC-C14-i03-RAA: Energetska tranzicija na Azorima

Ciljevi su mjere razvoj najsuvremenije elektroenergetske infrastrukture i provedba projekata s inovativnim tehničkim rješenjima kako bi se povećala energetska samodostatnost. Na Azorima proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora trenutačno čini oko 40 % ukupne vrijednosti regije, od čega oko 24 % potječe iz geotermalne energije na dvama najvećim otocima otočja. Preostalih 60 % električne energije proizvodi se iz fosilnih goriva, loživog ulja i dizela, što predstavlja velik godišnji trošak, ne samo zbog kupovne vrijednosti goriva, već i zbog njihova pomorskog prijevoza s kopna na otoke i distribucije među otocima. Ta vrsta proizvodnje, uz s time povezane visoke troškove, predstavlja snažnu vanjsku ovisnost koja u situacijama nacionalne ili međunarodne krize može ugroziti sposobnost zadovoljavanja energetskih potreba otočja.

Ulaganje se sastoji od sljedećih podulaganja:

- Povećanje instaliranih kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uglavnom geotermalne energije, za 12 MW i revitalizacija već instalirane geotermalne elektrane za 5 MW;
- Povećanje instaliranog kapaciteta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora na otoku Corvu postavljanjem fotonaponske i vjetroelektrane za 850 kW;
- Instalirati nove male fotonaponske jedinice za proizvodnju električne energije za decentraliziranu proizvodnju i potrošnju u ukupnom ekvivalentu od 38,2 MW.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

N.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
14.1	TC-C14-r29	M	Stupanje na snagu Uredbe o nacionalnoj transportnoj mreži za plin i Uredbe o nacionalnoj mreži za distribuciju plina	Stupanje na snagu Uredbe o nacionalnoj transportnoj mreži za plin i Uredbe o nacionalnoj mreži za distribuciju plina				TROMJESEČJE	2021	Stupanje na snagu izmijenjene Uredbe o nacionalnoj transportnoj mreži za plin i Uredbe o nacionalnoj mreži za distribuciju plina. Izmjene Uredbe o nacionalnoj transportnoj mreži za plin i Uredbe o nacionalnoj mreži za distribuciju plina odobrava Glavna uprava za energetiku i geologiju. Uredbama se omogućuje utvrđivanje uvjeta za priključivanje na infrastrukturu za transport plina, posebno za ubrizgavanje plinova iz obnovljivih izvora, uključujući vodik iz obnovljivih izvora, te utvrđivanje minimalnih i maksimalnih postotaka utiskivanja tih plinova u mreže. Osim toga, uključuju potrebne revizije tehničkih standarda kojima se osigurava kvaliteta usluge i sigurna upotreba tih infrastruktura za sve korisnike.
14.2	TC-C14-i01	M	Prvi poziv na podnošenje ponuda za projekte proizvodnje plina iz obnovljivih izvora	Otvoren prvi poziv na podnošenje ponuda				TROMJESEČJE	2021	Otvaranje prvog poziva za odabir projekata kojima će se pružiti potpora za najmanje 88 MW novog instaliranog kapaciteta vodika iz obnovljivih izvora i plinova iz obnovljivih izvora.
14.3	TC-C14-i01	T	Dodatni kapaciteti za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i plina iz obnovljivih izvora		MW	0	200	TROMJESEČJE	2026	Instalirani dodatni kapaciteti za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i plinova iz obnovljivih izvora.
14.4	TC-C14-i02-RAM	M	Izgradnja i integracija sinkronog kompenzatora	Izgradnja i integracija sinkronog kompenzatora				ČETVRTOTROMJESEČJE	2024	Izgradnja i integracija jednog sinkronog kompenzatora s najmanje 15 MVA.
14.5	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatni instalirani kapacitet za proizvodnju hidroenergije		MW	0	4	DRUGOTROMJESEČJE	2024	Povećanje instaliranog kapaciteta u preuređenoj elektrani Serra de Água Hydroelektrična elektrana.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
14.6	TC-C14-i02-RAM	T	Obnovljeni instalirani kapacitet za proizvodnju hidroenergije		MW	0	6,2	ČETVRTO TRO MJESEČJE	2024	Obnova sljedećih hidroelektrana: Hidroelektrična elektrana Serra de Água: — 5,2 MW postojećeg instaliranog kapaciteta. Hidroelektrična elektrana Calheta I: 1 MW postojećeg instaliranog kapaciteta.
14.7	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatni instalirani kapacitet u baterijskim sustavima za pohranu		MW	0	21	DRUGO TRO MJESEČJE	2025	Povećanje skladištenja električne energije dodavanjem instaliranog kapaciteta u baterijske sustave. Dodani kapacitet iznosi najmanje 21 MW/33,8 MWh
14.9	TC-C14-i02-RAM	T	Ugradnja pametnih brojila		Broj	0	130 000	DRUGO TRO MJESEČJE	2026	Stavljanje na raspolaganje i ugradnja novih pametnih brojila (brojila električne energije koja bilježe informacije o potrošnji i koja su priključena na komunikacijsku mrežu)
14.15	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatni proizvodni kapacitet		MW		15	DRUGO TRO MJESEČJE	2026	Nadogradnja hidroelektrane Socorridos zamjenom četiri pumpe po 3 750 kW.
14.10	TC-C14-i02-RAM	T	Zamjena točaka ulične rasvjete		Broj	0	8 750	ČETVRTO TRO MJESEČJE	2025	Zamjena javne rasvjetne mreže niskoenergetskim LED rasvjetama i njihovim sustavom upravljanja
14.11	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatni i obnovljeni instalirani geotermalni proizvodni kapacitet		MW	0	17	DRUGO TRO MJESEČJE	2026	Povećati kapacitet za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, posebno geotermalne energije. Dodatni kapacitet (12 MW) ugrađuje se u geotermalnu tvornicu Pico Alto i geotermalnu tvornicu Pico Vermelho. Obnovom geotermalne elektrane Ribeira Grande uvode se tri nove geotermalne bušotine, a učinkovitije proizvodne jedinice od 5 MW zamjenjuju postojeće proizvodne jedinice 2x2,5 MW.
14.12	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatna proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora u Corvu		kW	0	850	DRUGO TRO MJESEČJE	2024	Povećati instalirani kapacitet za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora na otoku Corvu postavljanjem fotonaponskog i vjetroelektrane.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
14.14	TC-C14-i03-RAA	T	Postavljanje fotonaponskih postrojenja malih jedinica za lokalnu proizvodnju i potrošnju električne energije		MW	0	38,2	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Postavljanje novog instaliranog kapaciteta za proizvodnju električne energije ulaganjem u raspršena fotonaponska postrojenja malih jedinica, uglavnom za vlastitu potrošnju, uz pretpostavku da korisnici ne sufinanciraju.

OSASTAVNI DIO 15: Održiva mobilnost

Tom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost odgovara se na nekoliko izazova u prometnom sektoru: potreba za smanjenjem emisija stakleničkih plinova i onečišćujućih tvari, potreba za smanjenjem ovisnosti o osobnom automobilu i potreba za jamčenjem bolje socijalne kohezije u urbanim područjima.

Cilj je te komponente smanjiti emisije i poboljšati javni prijevoz širenjem mreže, povećanjem njezine dostupnosti i jačanjem sposobnosti planiranja javnog prijevoza. Očekuje se da će to dovesti do većeg broja korisnika javnog prijevoza, potaknuti prelazak s privatnog automobila na javni prijevoz i promicati bolje upravljanje prijevozom i sposobnosti planiranja. U tu svrhu ta se komponenta sastoji od reformi i ulaganja kojima se promiče održiv javni prijevoz proširenjem podzemne željeznice u Lisabonu i Portu, izgradnji sustava lake željeznice u Lisabonu, brzom autobusnom tranzitnom sustavu u Portu i kupnji autobusa bez emisija za javni prijevoz.

Komponenta pridonosi provedbi preporuke za pojedinu zemlju o usmjeravanju ulaganja u zelenu tranziciju (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

O.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TC-r30: Reforma prometnog ekosustava

Cilj je reforme ojačati tijela nadležna za javni prijevoz, njihove sposobnosti i vještine te tako povećati njihovu sposobnost boljeg planiranja prometnih sustava kojima upravljaju i poboljšati upotrebu javnog prijevoza. Reformom se podupiru tijela za upravljanje prometom u svim metropolskim područjima (AM) i međuopćinskim zajednicama (CIM). Poboljšat će uvjete pristupa javnom prijevozu provedbom programa za snižene tarife (Program*de Apoio à Redução do Tarifário dos Transportes Públicos*, DRT) i boljim i klimatski prihvatljivijim uslugama prijevoza (Program*de Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público*, PROTransP) donošenjem zakonodavstva i provedbom fiskalnih mjera u korist korisnika javnog prijevoza, kao što je porezni odbitak poreza na dodanu vrijednost povezanog s kupnjom mjesečnih karata za javni prijevoz.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje TC-C15-i01: Proširenje Lisabonske metro mreže – crvena linija na Alcântara, faza sklapanja ugovora

Cilj je mjere povećati privlačnost javnog prijevoza u Lisabonu i privući više korisnika proširenjem mreže podzemne željeznice.

Ulaganje se sastoji od proširenja Lisabonske mreže podzemne željeznice na Alcântara, čime se mreži dodaju 3,7 km i četiri postaje. Time će se Alcântara preobraziti u novo glavno prometno sučelje kojim se osigurava veza između mreže podzemne željeznice i prigradskih željezničkih usluga.

Ulaganje TC-C15-i02: Proširenje Metro mreže Porto – Casa da Música-Santo Ovídio, faza ugovaranja

Cilj je mjere povećati privlačnost javnog prijevoza u Portu i privući više korisnika. Cilj mu je proširiti teritorijalnu pokrivenost mreže podzemne željeznice i riješiti probleme zagušenja osi Porto – Vila Nova de Gaia.

Ulaganje se sastoji od proširenja mreže podzemne željeznice u Portu izgradnjom nove dvokolosiječne pruge od 6,74 km s osam novih postaja između Boavista/Casa da Música u Portu i nove postaje koja će se izgraditi u Santo Ovídiou (sučelje s crtom Amarela) u Vila Nova de Gaia.

Ulaganje TC-C15-i04: Brzi prijevoz autobusom Boavista – Império

Cilj je mjere povećati privlačnost javnog prijevoza u Portu i privući više korisnika. Cilj mu je smanjiti emisije stakleničkih plinova i onečišćujućih tvari te potaknuti prelazak s cesta na druge načine prijevoza.

To će se ulaganje sastojati od stvaranja novog sustava brzog tranzita autobusima (lanova koje su prvenstveno namijenjene autobusima) od 3,8 km i 7 postaja između Praça do Império i Praça Mouzinho de Albuquerque u Portu, čime se osigurava veza s mrežom podzemne željeznice Porto. Sustavom brzog prijevoza autobusom upravljaju autobusi s nultim emisijama (električni ili vodik).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2025.

Ulaganje TC-C15-i05: Dekarbonizacija javnog prijevoza

Cilj je mjere obnoviti i dekarbonizirati vozni park javnog prijevoza u Portugalu osiguravanjem autobusa s nultim emisijama.

Ulaganje se sastoji od financijske potpore za kupnju 145 autobusa s nultim emisijama (električnih autobusa ili autobusa na vodik) za javni prijevoz i infrastrukture za punjenje za njihov rad. Potpora se pruža u obliku bespovratnog bespovratnih sredstava za razliku između troškova kupnje autobusa s nultim emisijama (električni ili vodik) i dizelskog vozila (EURO VI). Autobusi se koriste za pružanje usluga javnog prijevoza putnika na temelju ugovora o obavljanju javnih usluga u metropolitanskim područjima Lisabona i Porta.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje TC-C15-i06: Digitalizacija željezničkog prijevoza

Cilj je tog ulaganja da sjeverna pruga nacionalne željezničke mreže (RFN) bude kompatibilna s novom željezničkom prugom za velike brzine (LAV) zamjenom elektroničkih signalno-sigurnosnih sustava. To ulaganje sastoji se od zamjene elektroničkih signalno-sigurnosnih sustava na kolodvorima Campolide-Cintura, Oriente, Alverca i Azambuja, koji obuhvaćaju 20 km željezničkih pruga na metropolitanskom području Lisabona.

Nadalje, razvit će se i ugraditi posebni prijenosni modul (STM) na vlakove opremljene Europskim sustavom upravljanja i nadzora vlakova (ECTS), čime će se omogućiti interoperabilnost ECTS-a i nacionalnog signalno-sigurnosnog sustava CONVEL.

Ulaganje uključuje i osposobljavanje zaposlenika Infraestruturas de Portugal o kibersigurnosti i kupnji opreme za telematiku, telekomunikacije i signalno-sigurnosne sustave.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

O.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
15.1	TC-C15-i01	M	Potpisivanje ugovora za proširenje Lisabonske mreže Metro	Potpisivanje ugovora za proširenje Lisabonske mreže Metro				ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Potpisivanje ugovora o provedbi projekta između javnih tijela i izvođača odabranog u natječajnom postupku. Svrha je ugovora proširenje Lisabonske mreže Metro (Red Line to Alcântara).
15.4	TC-C15-i02	M	Potpisivanje ugovora za proširenje mreže Metro Porto	Potpisivanje ugovora za proširenje mreže Metro Porto	—			ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Potpisivanje ugovora o provedbi projekta između javnih tijela i izvođača odabranog u natječajnom postupku. Svrha je ugovora proširenje mreže Metro Porto (Casa da Música-Santo Ovídio).
15.10	TC-C15-i04	M	Potpisivanje ugovora o izgradnji brze tranzitne linije Bus između Praça do Império i Praçe Albuquerque Mouzinho u Portu	Potpisivanje ugovora za izgradnju autobusne brze tranzitne linije između Praça do Império i Praçe Albuquerque Mouzinho u Portu				TROMJESEČJE	2022	Potpisivanje ugovora o provedbi projekta između javnih tijela i izvođača odabranog u natječajnom postupku. Svrha je ugovora izgradnja brze tranzitne linije Bus koja povezuje Praça do Império s Praçom Albuquerque Mouzinho u Portu.
15.11	TC-C15-i04	T	Dovršena izgradnja brze tranzitne linije Bus između Praça do Império i Praçe Albuquerque Mouzinho u Portu		Kilometara	0	3,8	DRUGO TROMJESEČJE	2025	Duljina dovršenih građevinskih radova na autobusnoj brzoj tranzitnoj liniji koja povezuje Praça do Império s Praçom Albuquerque Mouzinho u Portu. Nova autobusna linija za brzi tranzit spremna je za trenutačno pružanje planiranih usluga prijevoza.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
15.12	TC-C15-i05	M	Potpisan ugovor o kupnji čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza	Potpisan ugovor za kupnju 145 čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza				TROMJESEČJE	2022	Potpisivanje ugovora između korisnika i upravljačkog tijela na temelju natječajnog postupka kojim se preuzima obveza kupnje novih autobusa s nultim emisijama (električnih autobusa ili autobusa na vodik).
15.13	TC-C15-i05	T	Kupnja novih autobusa s nultim emisijama (električnih autobusa ili autobusa na vodik) koji se upotrebljavaju za javni prijevoz		Broj	0	145	ČETVRTOTROMJESEČJE	2023	Broj novih autobusa s nultim emisijama (električnih autobusa ili autobusa na vodik) kupljenih i spremnih za pružanje usluga javnog prijevoza putnika u metropolitanskim područjima Lisabona i Porta.
15.14	TC-C15-r30	M	Stupanje na snagu zakonodavstva za poboljšanje uvjeta pristupa javnom prijevozu	Odredba zakonodavstva o stupanju na snagu zakonodavstva				ČETVRTOTROMJESEČJE	2023	Stupanje na snagu zakonodavstva za poboljšanje uvjeta pristupa javnom prijevozu provedbom programa sniženih tarifa (Programa de Apoio à Redução do Tarifário dos Transportes Públicos, DIO) te boljih i klimatski prihvatljivijih usluga prijevoza (Programa de Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público, PROTransP). Zakonodavstvom bi se trebala utvrditi potpora za dva metropolska područja i 21 međuopćinsku zajednicu.
15.15	TC-C15-i06	M	Potpisivanje ugovora za elektroničke signalno-sigurnosne sustave	Potpisivanje ugovora i objava na posebnom portalu				DRUGOTROMJESEČJE	2024	Potpisivanje ugovora o provedbi projekta za zamjenu elektroničkih signalno-sigurnosnih sustava između Infraestruturas de Portugal i ugovaratelja.
15.16	TC-C15-i06	T	Zamijenjene željezničke pruge s elektroničkim signalno-sigurnosnim sustavima		kilometara	0	20	DRUGOTROMJESEČJE	2026	Duljina željezničkih pruga s novim elektroničkim signalno-sigurnosnim sustavima postavljenima u metropolitanskom području Lisabona. Razvoj posebnog prijenosnog modula (STM) ugrađenog u vlakove opremljene Europskim sustavom upravljanja i nadzora vlakova (ECTS) Osposobljavanje zaposlenika organizacije Infraestruturas de Portugal povezano s kibersigurnošću.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										Kupnja telematske, telekomunikacijske i signalno-sigurnosne opreme za izvršenje proračuna u iznosu od najmanje 21 000 000 EUR.

O.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Ulaganje TC-C15-i07: Proširenje Lisabonske metro mreže – crvena linija na Alcântara, faza izgradnje

Ulaganje se sastoji od izgradnje dijela proširenja Lisabonske mreže podzemne željeznice na Alcântara, uključujući 2 797 km tunela/dijelova i unutarnjih struktura postaja Campolide/Amoreiras, Campo de Ourique i Infante Santo.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje TC-C15-i08: Izgradnja proširenja metro mreže Porto – Casa da Música-Santo Ovídio, faza izgradnje

Ulaganje se sastoji od izgradnje dijela proširenja mreže podzemne željeznice Porto između Boavista/Casa da Música u Portu i Santo Ovídio u Vila Nova de Gaia, uključujući dovršetak iskapanja za tri tunela i izgradnju ojačane betonske konstrukcije do razine perona za osam postaja.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

O.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
15.3	TC-C15-i07	T	Izgradnja dijela proširenja crvene crte razgraničenja		Kilometara	0	3 217	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Duljina dovršenih građevinskih radova za proširenje Lisabonske mreže Metro, uključujući a) iskopavanje i primarnu oblogu dovršenu za 2 797 km tunela/sječaka i b) unutarnje strukture postaja Campolide/Amoreiras, Campo de Ourique i Infante Santo (ukupna duljina postaje 420 metara).
15.6	TC-C15-i08	T	Izgradnja dijela proširenja mreže podzemne željeznice Porto		Kilometara	0	5.5	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Duljina dovršenih građevinskih radova za proširenje mreže Metro Porto, uključujući: a) završeni radovi iskapanja za tri tunela (Casa da Música/Campo Alegre, Devesas/Soares dos Reis, Soares dos Reis/Santo Ovídio) i b) završeni radovi na iskapanju i ojačana betonska konstrukcija izgrađena do razine perona za osam postaja.

SASTAVNICA 16.: Poduzeća 4.0

Komponenta se odnosi na izazove povezane s niskom razinom digitalizacije poduzeća. Prema rezultatima indeksa gospodarske i društvene digitalizacije (DESI 2020.) Portugal se nalazi na 19. mjestu u^{EU} -u i ispod prosjeka EU-a. Najosjetljivije dimenzije u slučaju Portugala jesu „ljudski kapital" i „uporaba internetskih usluga" te neka dimenzija „Integracije digitalnih tehnologija", a sve to odražava ograničenja u pogledu digitalnih kapaciteta i uspješnosti poduzeća.

Ciljevi su komponente usmjeriti se na poslovni sektor, posebno na MSP-ove i njihove zaposlenike, uz ulaganja za ubrzavanje digitalne tranzicije koja se dopunjuju jačanjem digitalnih vještina zaposlene radne snage. Ulaganjima su predviđene sljedeće mjere:

- Jačanje digitalnih vještina zaposlenika i radno sposobnog stanovništva;
- Modernizacija poslovnog modela poduzeća i njihovih proizvodnih procesa, uključujući digitalizaciju radnih postupaka kao što su poslovno upravljanje, inovativni proizvodi i izdavanje računa;
- Stvaranje novih digitalnih marketinških kanala za proizvode i usluge;
- Inovacije i uključivanje naprednih digitalnih tehnologija u poslovni model poduzeća; žalitelj
- Poticanje digitalnog poduzetništva.

Komponentom se podupire provedba preporuka za pojedine zemlje koje se odnose na potporu upotrebi digitalnih tehnologija, osiguravanje jednakog pristupa kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju, poticanje konkurentnosti poduzeća te podupiranje zapošljavanja i davanje prednosti mjerama za očuvanje radnih mjesta (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.). Komponentom se podupire i provedba preporuka za pojedinu zemlju kako bi se poboljšala razina vještina stanovništva, posebno njihova digitalna pismenost, među ostalim povećanjem relevantnosti obrazovanja odraslih za potrebe tržišta rada (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.) i usmjeravanjem ulaganja u digitalnu tranziciju (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

P.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TD-r31: Digitalna tranzicija poslovnog okruženja

Cilj je mjere poboljšati rast poslovnog okruženja kako bi postala digitalno konkurentnija i otpornija u trenutačnom globalnom gospodarskom i socijalnom kontekstu. Ta je reforma dio šireg Akcijskog plana za digitalnu tranziciju koji je Portugal donio u travnju 2020.

Reforma se sastoji od sljedećih elemenata:

- Pregled formativnog sadržaja uključenog u nacionalni katalog kvalifikacija, posebno u pogledu digitalnih vještina za uporabu u profesionalnom kontekstu. Obnova je u skladu s najnovijim tehnološkim dostignućima i najhitnijim potrebama poduzeća u različitim gospodarskim sektorima. U tu svrhu od 2021. mogu biti dostupni novi načini osposobljavanja i kratki tečajevi osposobljavanja.
- Uspostava pravnog i regulatornog okvira potrebnog za stvaranje digitalnih pečata u područjima kibersigurnosti, privatnosti, održivosti i upotrebljivosti. Taj okvir i

promicanje digitalnog povjerenja preduvjet su za provedbu ulaganja u digitalne pečate predviđenih u ovoj komponenti.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. ožujka 2022.

Ulaganje TD-C16-i01: Digitalno osnaživanje poduzeća

Ciljevi su mjere povećati digitalne vještine radno sposobnog stanovništva, uključujući zaposlenike i rukovoditelje.

Ulaganje se sastoji od dvaju međusobno povezanih programa osposobljavanja koji se uspostavljaju kako bi se uklonili nedostaci u digitalnim vještinama radnika (zaposlenika i rukovoditelja) i poduzeća. Očekuje se da će ulaganje utjecati na nove politike i doprinijeti razvoju cjeloživotnih strukovnih vještina i praksi osposobljavanja. Te dvije mjere su:

- Akademija Portugala u digitalnom sektoru: dostupno cijelom radno sposobnom stanovništvu, a cilj mu je doprijeti do 500000 dijagnostike digitalnih vještina i 50000 sudionika u osposobljavanju u području digitalnih vještina na internetu, kombinirano i osobno. To uključuje i stvaranje 30 ad hoc MOOC-ova koji će biti dostupni na internetskoj platformi.
- Zapošljavanje + Digitalna 2025.: cilj je 225000 sudionika ponuditi dublje osposobljavanje na internetu, uživo ili kombinirano osposobljavanje u području digitalnih vještina.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TD-C16-i02: Digitalna tranzicija poduzeća

Cilj je mjere pridonijeti transformaciji poslovnih modela portugalskih MSP-ova i njihovoj digitalizaciji. Cilj je ulaganja preobraziti poslovni model portugalskog gospodarstva i pridonijeti većoj konkurentnosti i otpornosti.

Ulaganje se sastoji od četiri skupine mjera:

- „Nacionalna mreža ispitnih baza”: cilj je uspostave nacionalne mreže ispitnih baza za testiranje stvoriti uvjete za poduzeća za razvoj i testiranje novih proizvoda i usluga te ubrzati proces digitalne transformacije, bilo s pomoću fizičke opreme i opreme za testiranje infrastrukture ili virtualnih/digitalnih simulatora. Cilj je uspostaviti 30 infrastruktura ispitnog stola. Mehanizmom za oporavak i otpornost podupire se dio troškova tog ulaganja. To ulaganje može dobiti potporu i iz drugih programa ili instrumenata Unije za troškove koji se ne podupiru Mehanizmom za oporavak i otpornost.

- Digitalna trgovina: program za digitalizaciju MSP-ova, s naglaskom na mikropoduzećima u komercijalnom sektoru, kako bi se aktivirali njihovi digitalni trgovinski kanali, integrirala tehnologija u poslovne modele i dematerijalizirali procesi s kupcima i dobavljačima upotrebom informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Obuhvaća tri projekta: i. „ubrzači digitalne trgovine” uz stvaranje 25 lokalnih, regionalnih ili sektorskih akceleratora (subjekti koji pružaju obuku, mentorstvo, financijsku potporu novoosnovanim poduzećima i MSP-ovima kako bi im se pomoglo u rastu) i sustava financijskih poticaja za digitalizaciju poslovnih modela MSP-ova (s ciljem od 20000 MSP-ova); „susjedstva digitalne trgovine” koja će podupirati digitalizaciju (s lokalnom e-trgovinom i platformama za dostavu) 75 trgovačkih područja smještenih u gradskim središtima, prigradskim ili ruralnim područjima kako bi se potaknula ta područja i promicala teritorijalna kohezija i lokalno gospodarstvo; III)

„internacionalizacija putem e-trgovine”, kako bi se poduzećima pomoglo da razviju nove prodajne kanale u inozemstvu putem internetske prodaje.

- Potpora digitalnoj tranziciji poslovnih modela: Mentorstvo 4.0, program za potporu poduzećima u uvođenju naprednih digitalnih tehnologija.
- Poduzetništvo: mjerama kao što su i. „Voucher for Start-up – novi digitalni proizvodi” program vaučera usmjeren na potporu novoosnovanim poduzećima koja žele razviti digitalne poslovne modele, pri čemu se prednost daje onima sa zelenim značajkama; II. „Jačanje nacionalne poduzetničke strukture – Startup Portugal” s ulaganjima u mapiranje okruženja za novoosnovana poduzeća kako bi se utvrdili izazovi i rješenja povezani s poduzetničkim programom i provedbom odgovarajućih akcijskih planova; III) „vrijednosni kuponi za inkubatore/akceleratore” za potporu inkubatorima i akceleratorima u njihovu razvoju, uključujući uvođenje nove digitalne tehnologije, poboljšanje resursa koji su im na raspolaganju te jačanje njihova znanja i sposobnosti kako bi se pružila potpora novoosnovanim poduzećima s digitalnim poslovnim modelima.

Kad je riječ o financijskim instrumentima, u okviru mjere „Akceleratori digitalne trgovine” kojom se pružaju financijska potpora i financijski poticaji kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), pravnim sporazumom između portugalskih tijela i ovlaštenog subjekta ili financijskog posrednika zaduženog za financijski instrument i naknadnom ulagačkom politikom financijskog instrumenta:

- zahtijevaju primjenu tehničkih smjernica Komisije o provjeri održivosti za fond InvestEU; žalitelj

- isključenje sljedećeg popisa aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. djelatnosti i imovine povezane s fosilnim gorivima, uključujući upotrebu na kraju proizvodnog lanca69; aktivnosti i imovina u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti70; III) djelatnosti i imovine povezane s odlagalištima otpada,

69 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

70 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

spalionicama71 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu72; i iv. djelatnosti i sredstva u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada može naštetiti okolišu; žalitelj

- zahtijevati da ovlašteni subjekt/financijski posrednik provjeri usklađenost projekata s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša za sve transakcije, uključujući one izuzete od provjere održivosti.

Kad je riječ o natječajima, kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu posla za predstojeće pozive na podnošenje projekata isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu73; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti74; III) aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama75 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu76; i iv. djelatnosti u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada može naštetiti okolišu. U opisu poslova dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

---

71 To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

72 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

73 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

74 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

75 To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

76 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

Ulaganje TD-C16-i03: katalizator digitalne tranzicije poduzeća

Ciljevi su mjere pridonijeti digitalnoj i okolišnoj tranziciji društva i poduzeća.

Ulaganje se sastoji od sljedeće tri mjere:

- „Dematerijalizacija izdavanja računa”, s projektom čiji je cilj smanjenje upotrebe papira putem digitalne platforme za slanje računa;
- „Pečati za certificiranje kibersigurnosti, privatnosti, upotrebljivosti i održivosti” – ulaganje u: stvaranje četiriju novih pečata certificiranja u području kibersigurnosti, privatnosti, upotrebljivosti i održivosti; uspostavu platformi kojima se podupire komunikacija među svim partnerima i subjektima uključenima u postupak (kao i generiranje postupovnih podataka relevantnih za praćenje programa); kampanju za širenje inicijative i ovlašćivanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti ili subjekata za tehničko ocjenjivanje koji podupiru pečate za certifikaciju u tim područjima; žalitelj
- „Digitalnoinovacijski centri”: usluga za potporu poduzećima i subjektima javne uprave kako bi postali konkurentniji u digitalnoj sferi kako bi poboljšali svoje proizvodne procese automatizacijom ili uključivanjem disruptivnih tehnologija. Tim će se ulaganjem ojačati i dopuniti mreža koja se već razvija u okviru programa Digitalna Europa kako bi se obuhvatilo ukupno 16 digitalnoinovacijskih centara s poslovnim nastanom u Portugalu. Mehanizmom za oporavak i otpornost podupire se dio troškova tog ulaganja. To ulaganje može dobiti potporu i iz drugih programa ili instrumenata Unije za troškove koji se ne podupiru Mehanizmom za oporavak i otpornost.

Kad je riječ o natječajima povezanima s uspostavom digitalnoinovacijskih centara i odabirom korisnika koji primaju potporu digitalnoinovacijskih centara, kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), kriterijima prihvatljivosti sadržanima u opisu posla za predstojeće pozive na podnošenje projekata isključuje se sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu[77]; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[78]; III) aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[79] i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu[80]; i iv. djelatnosti u kojima dugoročno zbrinjavanje otpada

[77] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

[78] Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[79] To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[80] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

može naštetiti okolišu. U opisu poslova dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje TD-C16-i04: Industrija 4.0

Cilj je mjera poduprijeti industrijsko istraživanje, eksperimentalni razvoj, organizacijske i procesne inovacijske projekte te poticati digitalnu transformaciju poduzeća.

Ovom se mjerom podupire 300 projekata ulaganja koji pripadaju barem jednom od sljedećih područja djelovanja:

1. Digitalna tranzicija operativnih procesa, uključujući upravljanje proizvodnjom te logističko upravljanje i planiranje.
2. Rješenja za naprednu pohranu, upravljanje i obradu podataka.
3. Rješenja umjetne inteligencije koja se primjenjuju u proizvodnom procesu.
4. Digitalni prikazi i virtualno modeliranje (digitalni blizanci), simulacija i industrijsko modeliranje.
5. Skice i aditivna proizvodnja.
6. Projekti proširene stvarnosti, virtualna stvarnost i umjetna vizija primjenjuju se na procese.
7. Kolaborativna i kognitivna robotika, sučelje čovjek-stroj, kibernetička fizika.
8. Senzori i napredna elektronika, internet stvari, rješenja u oblaku i rješenja na rubu mreže.
9. Mrežne, komunikacijske i napredne računalne infrastrukture povezane s procesima.
10. Inovativni softver, interoperabilnost sustava.

Kad je riječ o natječajima, kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu posla za predstojeće pozive na podnošenje projekata isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu81; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti82; aktivnosti povezane s odlagalištima

81 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

82 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

otpada, spalionicama[83] i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu[84]. U opisu poslova dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje TD-C16-i05-RAA: Digitalni kapacitet i transformacija poduzeća na Azorima

Ciljevi su mjere financirati stvaranje sustava poticaja za digitalnu tranziciju za poduzeća na Azorima, kao i računalnu i mrežnu opremu te proširenje znanstveno-tehnoloških parkova Azora.

Cilj je sustava poticaja za digitalnu tranziciju poduzeća poduprijeti regionalna poduzeća u prilagodbi i integraciji digitalnih tehnologija.

Cilj je ulaganja u znanstveno-tehnološko parkove Azora (Nonagon i Terinov) poduprijeti logističke i tehnološke uvjete poduzetničkog ekosustava regije. Cilj je tog ulaganja pridonijeti razvoju gospodarstva temeljenog na tehnologiji u strateškim sektorima.

Sustav poticaja za digitalnu tranziciju poduzeća strukturiran je oko tri linije djelovanja, a prihvatljivi projekti doprinose barem jednoj od njih:

- Prva linija djelovanja – potpora regionalnim poduzećima u prilagodbi i integraciji digitalnih tehnologija.
- Druga linija djelovanja – pružanje mogućnosti azorskim poduzećima da se koriste specijaliziranim savjetodavnim uslugama za provedbu metodologija za ubrzanje poslovnih procesa i kibersigurnost.
- Mjera 3.: potpora javnim ili privatnim subjektima u organizaciji tematskih događanja za poticanje sinergija azorskih poduzeća razmjenom tehnoloških rješenja, alata, metodologija i najboljih praksi.

Ulaganjem u parkove za znanost i tehnologiju osigurava se nova mrežna i računalna infrastruktura (hardver) u parku za znanost i tehnologiju Nonangon te izgradnja nove energetski učinkovite zgrade u Tenovskom znanstveno-tehnološkom parku.

Kad je riječ o natječajima, kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu posla za predstojeće pozive na podnošenje projekata isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu[85]; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova

[83] To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[84] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[85] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti86; aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama87 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu88. U opisu poslova dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada. Kad je riječ o energetski učinkovitim obnovama koje su potrebne kako bi se u prosjeku postigla barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786, smanjenje potražnje za primarnom energijom može se procijeniti primjenom metodologije koju primjenjuje ADENE (portugalska agencija za energiju) ako se a) energetski certifikati ne mogu izdati jer se predmet certificiranja ne može definirati u skladu s člankom 19. Uredbe sa zakonskom snagom 101-D/2020 ili b) ukupni trošak manji od 5000 EUR ili c) poziv na podnošenje ponuda objavljen je 2020. ili 2021. Prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom izračunava se na temelju smanjene potražnje za energijom po jedinici mjere.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje TD-C16-i06-RAM: Poduzeće 4.0

Cilj je mjere pridonijeti transformaciji poslovnih modela MSP-ova u Autonomnoj regiji Madeiri.

Mjerom se podupiru ulaganja u sljedeća dva područja:

- Materijalna imovina, uključujući nabavu strojeva i opreme izravno povezanih s ulaganjima u digitalnu tranziciju, kao i nabavu informatičke opreme, uključujući softver potreban za njezin rad, izravno povezane s razvojem projekta.
- Nematerijalna imovina, uključujući prijenos tehnologije stjecanjem patentnih prava i standardizirani ili posebno razvijeni softver.

Kad je riječ o natječajima, kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu posla za predstojeće pozive na podnošenje projekata isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti

86 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

87 To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

88 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

povezane s fosilnim gorivima, uključujući naknadnu uporabu89; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti90; aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama91 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu92. U opisu poslova dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

89 Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

90 Ako se djelatnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

91 To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

92 To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

P.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
16.1	TD-C16-r31	M	Stupanje na snagu preispitivanja sadržaja osposobljavanja uključenog u nacionalni katalog kvalifikacija u pogledu modula u području digitalnih vještina i zakonodavstva ili propisa za izradu digitalnih potpisa i pečata	Stupanje na snagu preispitivanja sadržaja osposobljavanja uključenog u nacionalni katalog kvalifikacija u pogledu modula u području digitalnih vještina i zakonodavstva ili propisa za izradu digitalnih potpisa i pečata				TROMJESEČJE	2022	Stupanje na snagu sljedećih zakona ili propisa: (1) Preispitivanje sadržaja strukovnog i obrazovnog osposobljavanja uključenog u Nacionalni katalog kvalifikacija u području digitalnih vještina, odnosno modula osposobljavanja povezanih s tehnologijama i alatima, kako bi se razvile vještine koje su uglavnom potrebne u profesionalnom kontekstu na temelju dijagnoze predviđanja vještina. (2) Zakonodavstvo ili propisi potrebni za izradu digitalnih potpisa i pečata u području kibersigurnosti, privatnosti, održivosti i upotrebljivosti. Stvaranje tog pravnog okvira i promicanje digitalnog povjerenja uvjet su za provedbu ulaganja u digitalne pečate predviđenih u ovoj komponenti.
16.2	TD-C16-i01	M	Početak rada Portugalske digitalne akademije i programa Zapošljavanje + digitalni sektor	Početak rada Portugalske digitalne akademije i programa Zapošljavanje + digitalni programi				TROMJESEČJE	2022	Portugalska digitalna akademija – 1. internetska platforma operativna je i dostupna korisnicima, 2. definirani su dijagnostički postupci za procjenu preporuka za digitalne vještine za polaznike osposobljavanja i definiranje personaliziranih tečajeva osposobljavanja koji su im potrebni, a prvi skup internetskih osposobljavanja pokreće se i dostupan je polaznicima. Zapošljavanje + digitalno gospodarstvo – 1. utvrđuju se gospodarski sektori na koje će se ciljati i definiraju se njihovi glavni digitalni izazovi koje treba riješiti tečajevima; 2. utvrđuju se partneri i dionici za provedbu programa; 3. pokreće se program osposobljavanja i započinje osposobljavanje na internetu, uživo ili kombinirano osposobljavanje.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
16.3	TD-C16-i01	T	Zapošljavanje + sudionici u digitalnom osposobljavanju		Broj	0	225 000	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj sudionika osposobljavanja koji su završili internetski, izravni ili kombinirani modul osposobljavanja za prekvalifikaciju i usavršavanje, s naglaskom na digitalnim vještinama kojima se rješavaju izazovi utvrđenih gospodarskih sektora u programu Zapošljavanje + digitalni program. Odabrani gospodarski sektori utvrđeni su u ključnoj etapi u prvom tromjesečju 2022.
16.4	TD-C16-i01	T	Dijagnostika Portugalske digitalne akademije		Broj	0	500 000	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj dijagnostike digitalnih vještina. 50000 sudionika mora dovršiti internetski kombinirani modul ili modul uživo u programu Portugalske digitalne akademije. Osim toga, na raspolaganje se stavlja 30 novorazvijenih MOOC-ova.
16.6	TD-C16-i02	T	Potpora nacionalnoj mreži ispitnih baza		Eura	0	30 000 000	DRUGO TROMJESEČJE	2024	Najmanje 30 000 000 EUR isplaćuje se ispitnim stolovima u nacionalnoj mreži ispitnih kreveta. Iznosi predviđeni drugim programima ili instrumentima Unije ne uračunavaju se u taj iznos.
16.7	TD-C16-i02	T	Testne baze odabrane za nacionalnu mrežu ispitnih baza		Broj	0	30	TROMJESEČJE	2022	Broj ispitnih mjesta odabranih za daljnju ugradnju s potrebnom opremom kako bi se omogućio razvoj i ispitivanje pilot-proizvoda u nacionalnoj mreži ispitnih baza. Pokrivenost industrijskih sektora i njihovih podsektora odgovara onoj predviđenoj za mrežu digitalnoinovacijskih centara (DIH) kako bi se stvorile sinergije i komplementarnosti s mrežom digitalnoinovacijskih centara. Kriterijima odabira osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) transakcija koje se podupiru u okviru ove mjere

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
16.8	TD-C16-i02	T	Potpora nacionalnoj mreži ispitnih baza		Eura	30 000 000	131 000 000	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Najmanje 101 000 000 EUR isplaćuje se ispitnim stolovima u nacionalnoj mreži ispitnih kreveta. Iznosi predviđeni drugim programima ili instrumentima Unije ne uračunavaju se u taj iznos.
16.9	TD-C16-i02	T	Digitalna trgovinska susjedstva		Broj	0	75	TROMJESEČJE	2025	Broj digitalnih trgovinskih četvrti u urbanim središtima, prigradskim ili ruralnim područjima. Ta ulaganja obuhvaćaju povezivost i lokalnu digitalnu infrastrukturu, posebno ugradnju (ili nadogradnju) postojeće opreme i instalacija bežičnog pristupa internetu za korisnike u trgovačkim područjima. Obuhvaća i integraciju tehnoloških rješenja za upravljanje dostavom paketa i uvođenje elektroničkih sredstava plaćanja kako bi se digitaliziralo iskustvo potrošača i poslovni model trgovina. Kriterijima odabira osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) transakcija koje se podupiru u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
16.10	TD-C16-i02	T	MSP-ovi koje podupiru ubrzatelji digitalne trgovine		Broj	0	20 000	TROMJESEČJE	2025	Broj MSP-ova koji primaju potporu osnivanjem 25 lokalnih, regionalnih ili sektorskih akceleratora digitalne trgovine, kao i sustavom financijskih poticaja za digitalizaciju poslovnih modela MSP-ova. Potpora se sastoji od procjene i dijagnosticiranja razine digitalizacije MSP-ova korisnika te pružanja ciljanih usluga i poticaja za povećanje uvođenja digitalnih tehnologija u poslovni model korisnika. Kriterijima odabira osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01)

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										transakcija koje se podupiru u okviru ove mjere primjenom provjere održivosti, upotrebe popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
16.11	TD-C16-i02	T	MSP-ovi te inkubatori i akceleratori za novoosnovana poduzeća koji se izravno podupiru programima digitalizacije		Broj	0	5 600	DRUGO TROMJESEČJE	2026	MSP-ovi koji primaju potporu iz jednog od sljedećih programa: (1) 1500 – internacionalizacija putem e-trgovine; (2) 2000 – Poravnanje 4.0; (3) 2000 – Vaučeri za novoosnovana poduzeća za razvoj novih digitalnih proizvoda; 100 inkubatora za start-up poduzeća i akceleratora s pomoću vaučera. Kriterijima odabira osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) transakcija koje se podupiru u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
16.12	TD-C16-i02	T	Novoosnovana poduzeća mapirana na platformi Startup Portugal		Broj	0	5 000	TROMJESEČJE	2025	Broj novoosnovanih poduzeća mapiranih utvrđivanjem njihovih glavnih obilježja poslovanja na platformi Start-up Portugal. Nova platforma prati ekosustav start-up poduzeća, posebno, ali ne ograničavajući se na poduzeća koja se temelje na digitalnim tehnologijama. Platforma je dostupna cijelom ekosustavu (start-up poduzećima, ulagačima, akceleratorima/Inkubatorima, javnim subjektima).
16.13	TD-C16-i03	T	Digitalnoinovacijski centri		Broj	0	16	ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Broj konzorcija digitalnoinovacijskih centara odabranih odobrenjem ponuda. Stvaranje svakog digitalnoinovacijskog centra naknadno podrazumijeva osnivanje inkubatora/akceleratora za poticanje poduzetničkog ekosustava povezanog sa sektorima obuhvaćenima čvorištem. Tim će se ulaganjem ojačati i dopuniti mreža koja se već razvija u okviru programa Digitalna Europa. Kriterijima odabira osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) transakcija koje se podupiru u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
16.14	TD-C16-i03	M	Uspostava usluga za slanje digitalnih računa i certifikata o kibersigurnosti, privatnosti, upotrebljivosti i održivosti	Uspostava usluga za slanje digitalnih računa i certifikata o kibersigurnosti, privatnosti, upotrebljivosti i održivosti				ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Uspostavlja se pet novih usluga za: 1. slanje digitalnih računa; i 2. kibersigurnosnu certifikaciju, 3. certifikaciju privatnosti, 4. certifikaciju upotrebljivosti i 5. certifikaciju održivosti; uključujući povezane kampanje širenja informacija o svim uslugama. Usluge certificiranja podupiru zahtjeve i podnošenje zahtjeva za certifikaciju, upravljanje postupcima, izdavanje i centralizirani repozitorij izdanih certifikata i plombi. Usluge certificiranja podupiru i komunikaciju među svim partnerima i subjektima uključenima u procese, kao i generiranje postupovnih podataka relevantnih za praćenje programa. Usluge moraju biti operativne i dostupne predviđenim korisnicima.
16.15	TD-C16-i03	T	Potpora digitalnoinovacijskim centrima		Eura	0	43 000 000	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Digitalnoinovacijskim centrima isplaćuje se najmanje 43 000 000 EUR. Iznosi predviđeni drugim programima ili instrumentima Unije ne uračunavaju se u taj iznos.
16.16	TD-C16-i04	T	Odabir projekata industrije 4.0		Broj	0	200	ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Odabire se 200 projekata industrije 4.0. Projekti moraju biti u skladu s tipologijom djelovanja opisanom u opisu mjere. Kriterijima odabira osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) transakcija koje se podupiru u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
16.17	TD-C16-i04	T	Završetak projekata industrije 4.0		Broj	0	300	DRUGO TROMJES	2026	Dovršeno je 300 projekata industrije 4.0. Projekti moraju biti u skladu s tipologijom djelovanja opisanom u opisu mjere.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
								ČETVRTOGODIŠNJE		
16.18	TD-C16-i05-RAA	T	Broj dovršenih projekata u okviru sustava poticaja za digitalnu tranziciju poduzeća		Broj	0	350	DRUGO TROMJESEČJE	2026	350 projekata dovršava se u okviru sustava poticaja za digitalnu tranziciju poduzeća. Projekti moraju biti u skladu s tipologijom aktivnosti opisanih u opisu mjere 1, linije djelovanja 2. ili 3. linije djelovanja.
16.19	TD-C16-i05-RAA	M	Prošireni ili opremljeni znanstveni i tehnološki parkovi	Instalirana i izgrađena mrežna i računalna infrastruktura				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Nova mrežna i računalna infrastruktura (hardver) instalira se u parku za znanost i tehnologiju Nonangon, a nova energetski učinkovita zgrada od oko 878 kvadratnih metara gradi se u znanstvenom i tehnološkom parku Terinov. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od zahtjeva zgrada gotovo nulte energije. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada.
16.20	TD-C16-i06-RAM	T	Poduzeće 4.0		Broj	0	300	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Dovršit će se 300 projekata digitalizacije za MSP-ove. Projekti se sastoje od razvoja ili kupnje materijalne ili nematerijalne imovine izravno povezane s ulaganjima u digitalnu tranziciju. Kriterijima odabira osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01) transakcija koje se podupiru u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje kako je navedeno u opisu mjere i zahtjevu usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Q. SASTAVNICA 17: Kvaliteta i održivost javnih financija

Komponenta se odnosi na izazove povezane s visokim udjelom javnog duga u BDP-u Portugala, koji se dodatno pogoršao zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19. Zbog veličine udjela javnog duga u BDP-u Portugala ograničen je raspoloživi fiskalni prostor i, kad to gospodarski uvjeti dopuste, potrebno je osigurati fiskalnu održivost u srednjoročnom razdoblju. U tom se kontekstu očekuje da će snažniji okvirni uvjeti za fiskalnu politiku pridonijeti većoj fiskalnoj održivosti koja više pogoduje rastu.

Cilj je komponente poboljšati upravljanje javnim financijama u Portugalu i premostiti postojeće nedostatke u fiskalno-strukturnim reformama. Među ostalim, ti ciljevi uključuju:

- ostvarivanje potpune i učinkovite provedbe Zakona o proračunskom okviru za 2015. i povezanih strukturnih promjena u pogledu izrade proračuna, računovodstva i informacijskih sustava;
- povećanje ušteda na učinkovitosti većom primjenom centralizirane javne nabave i revizija potrošnje, koje se planiraju integrirati u redoviti proračunski postupak i podliježu sustavnim *ex post* evaluacijama;
- poboljšanje financijskih rezultata poduzeća u državnom vlasništvu većom transparentnošću, poboljšanim praćenjem i snažnijim upravljanjem, pri čemu uprava postaje odgovornija i više usmjerena na uspješnost; i
- povećanje učinkovitosti upravljanja prihodima, uključujući Porezno i carinsko tijelo i službe socijalne sigurnosti, iskorištavanjem raspoloživog prostora za veću digitalizaciju i prilagođenost poslovanju.

Komponenta doprinosi provedbi preporuke za Hrvatsku radi poboljšanja kvalitete javnih financija, uz istodobno jačanje kontrole ukupnih rashoda, troškovne učinkovitosti i odgovarajuće izrade proračuna (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2019.), preporuke za poboljšanje financijske održivosti poduzeća u državnom vlasništvu, uz istodobno osiguravanje pravodobnijeg, transparentnijeg i sveobuhvatnijeg praćenja (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2019.), preporuke da se, kad to gospodarski uvjeti dopuste, provode fiskalne politike usmjerene na postizanje razboritog srednjoročnog fiskalnog položaja i osiguravanje održivosti duga (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2020.) i preporuka za poboljšanje djelotvornosti poreznog sustava, posebno davanjem prednosti pojednostavnjenju njegova okvira (preporuke za pojedinu zemlju br. 1 za 2022. i 2023.). Komponentom se pridonosi i provedbi preporuke za pojedinu zemlju da se ulaganja usmjere na digitalnu tranziciju (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

PITANJE 1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TD-r32: Modernizacija i pojednostavnjenje upravljanja javnim financijama

Glavni je cilj reforme poboljšati kvalitetu i održivost javnih financija, a posebno ojačati kontrolu rashoda i odgovarajuću izradu proračuna. Reformom se također nastoji povećati

transparentnost i učinkovitost upotrebe javnih sredstava putem integriranijeg upravljanja administrativnim i financijskim postupcima u svim subjektima u općoj državi.

Reforma je sveobuhvatna fiskalno-strukturna reforma koja se sastoji od inicijativa koje se međusobno nadopunjuju.

- Prvo, postupnim koracima pridonosi se potpunoj i učinkovitoj provedbi Zakona o proračunskom okviru za 2015. To uključuje izradu proračuna programa i njegovo uključivanje u proračunsko planiranje i praćenje, kao i stupanje na snagu zakonodavstva na kojem se temelji državni računovodstveni subjekt. Očekuje se da će se planiranom znatnom nadogradnjom informacijskih sustava za upravljanje javnim financijama olakšati i pridržavanje računovodstvenog sustava koji se temelji na nastanku poslovnog događaja.
- Drugo, revizije potrošnje uključene su u godišnji proračunski ciklus i podliježu ex post evaluaciji mogućeg povećanja učinkovitosti.
- Treće, kako bi se povećala učinkovitost, provest će se poboljšanja u području centralizirane nabave.
- Četvrto, za poduzeća u državnom vlasništvu planira se dvostrani pristup, pri čemu mjere za povećanje transparentnosti u objavljivanju financijskih podataka treba dopuniti koracima za jačanje upravljanja, među ostalim poboljšanim ugovorima o upravljanju kako bi se potaknule upravljačke prakse koje se temelje na poticajima te potpisivanjem proračunskih i radnih planova.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TD-C17-i01: Informacijski sustavi za upravljanje javnim financijama

Cilj je ulaganja operacionalizirati povezanu reformu upravljanja javnim financijama u cilju poboljšanja kvalitete i održivosti javnih financija. Ulaganje je posebno ključno za potpunu i učinkovitu provedbu Zakona o proračunskom okviru iz 2015.

Ulaganje se sastoji od komplementarnih podulaganja koja bi, zajedno, trebala doprinijeti integriranom upravljanju javnim prihodima i rashodima. Prvo, podulaganja su usmjerena na rješenja informacijske tehnologije koja omogućuju praćenje državnih transakcija, nadovezujući se na digitalizaciju procesa, automatizaciju računovodstva i integraciju u središnje sustave Ministarstva financija, što će biti korisno za proračunsko planiranje, praćenje i odgovornost. To uključuje razvoj rješenja informacijske tehnologije koja omogućuju integrirano upravljanje državnom riznicom preko državnog računovodstvenog subjekta i primjenu računovodstvenog sustava koji se temelji na nastanku poslovnog događaja. Rješenje informacijske tehnologije proračunskog tijela nadogradit će se razvojem novih funkcija za potporu pripremi državnog proračuna i nove funkcije za izradu proračuna programa. Drugo, predviđena su i kretanja u informacijskim sustavima za centraliziranu nabavu, kao i u upravljanju javnim vozilima i nekretninama.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje TD-C17-i02: Modernizacija informacijskih sustava Porezne i carinske uprave za ruralno oporezivanje imovine

Cilj je ulaganja unaprijediti digitalizaciju svih postupaka povezanih s oporezivanjem ruralnog vlasništva, posebno povezanih informacija – mapiranje i povezane značajke (kao što su usjevi i gospodarski potencijal) – te uvođenje prethodnog popunjavanja posebnih deklarativnih obveza.

Ulaganje se sastoji od nekoliko podulaganja koja se sastoje od: i. digitalizaciju informacija o potpori za matrice nekretnina; jačanje infrastrukture informacijske tehnologije za očuvanje digitaliziranih informacija o vlasništvu; razvoj mehanizama savjetovanja i vizualizacije za matrice nekretnina; iv. razvoj informacijskog sustava za potporu pojednostavnjenoj katastarskoj procjeni ruralnih svojstava; v. razvoj georeferenciranog rješenja za upravljanje informacijama; i vi. razvoj deklaratornih usluga prethodnog punjenja (posebno za oporezivanje nekretnina i posebne transakcije koje podliježu plaćanju administrativne pristojbe).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TD-C17-i03: Digitalna tranzicija usluga socijalne sigurnosti

Cilj je ulaganja potaknuti digitalizaciju usluga socijalne sigurnosti kako bi ih se učinilo pristupačnijima korisnicima, potaknula učinkovitost i suzbile prijevare i utaja.

Ulaganje se sastoji od koraka za: i. poboljšati osmišljavanje i organizaciju usluga socijalne sigurnosti na temelju nadogradnje temeljnih informacijskih sustava u područjima socijalnih naknada, socijalnih doprinosa, sprečavanja prijevara, upravljanja informacijama i kanala plaćanja; i. razviti i provesti novi model odnosa, za koji se očekuje da će integrirati različite kanale interakcije između građana, poduzeća i službi socijalne sigurnosti s pomoću pristupa koji uključuje sve kanale; prilagoditi radna mjesta u službama socijalne sigurnosti kako bi se omogućili fleksibilniji radni uvjeti, kao što je rad na daljinu; iv. uvođenje infrastrukture informacijske tehnologije koja se temelji na rješenjima u oblaku koja imaju potencijal za podupiranje učinkovitosti i interoperabilnosti; i v. preispitivanje unutarnjih postupaka i osposobljavanje radnika u području socijalne sigurnosti kako bi se poduprla neometana provedba prethodno navedenih ulaganja i strukturnih promjena.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Reforma TD-C17-r40: Pojednostavnjenje poreznog sustava

Cilj je te reforme poboljšati učinkovitost portugalskog poreznog sustava. Reformom će se uvesti trajni sustav za dosljedno praćenje i evaluaciju novih i postojećih poreznih olakšica („*benefícios fiscais*")93. To će dovesti do pojednostavnjenja postojećeg okvira smanjenjem broja poreznih olakšica, ograničavanjem njihovih povezanih poreznih rashoda („despesas*fiscais"*) i jačanjem troškovne učinkovitosti onih poreznih olakšica koje i dalje postoje.

Reforma se sastoji od pravnog akta kojim se osniva stalna jedinica za tehničku poreznu politiku*(Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira*, poznata i kao U-TAX) s mandatom za sustavno praćenje i evaluaciju novih i postojećih poreznih olakšica te za doprinos osmišljavanju, provedbi i procjeni učinka poreznih politika. Odjel za poreznu politiku doprinosi i pripremi pravnih akata u području oporezivanja, u suradnji s drugim relevantnim subjektima kao što je *Centro de Estudos Fiscais e Aduaneiros (* CEF). U pravnom aktu navodi se formalna struktura U-TAX-a, uključujući njegov organigram, njegovo funkcioniranje i zadaće. U-TAX je tehnički neovisan od Porezne i carinske uprave i izravno odgovara ministru financija. U-TAX se sastoji od stalnog tehničkog osoblja sa stručnim znanjem o poreznim politikama. Pravnim aktom definiraju se i formalne interakcije između U-TAX-a i drugih relevantnih javnih i privatnih subjekata, kao istraživačkih i akademskih institucija, te se predviđa definicija

[93] Pojam porezne olakšice definiran je u članku 2. *Estatuto dos Benefícios Fiscais* (Prilog Uredbi sa zakonskom snagom br. 215/1989 od 1. srpnja). Porezni rashodi definiraju se kao učinak na proračun koji proizlazi iz poreznih olakšica.

sporazuma o razmjeni podataka između U-TAX-a i relevantnih javnih subjekata, kao što su Porezno i carinsko tijelo i Portugalski zavod za statistiku (INE). Pravnim aktom osigurava se i predanost U-TAX-a kvaliteti i transparentnosti njegovih analitičkih izvješća te očuvanju standarda kvalitete podataka. Taj odjel za poreznu politiku objavljuje izvješće o procjeni s analizom troškova i koristi postojećih poreznih olakšica, s kriterijima učinkovitosti i djelotvornosti te pitanjima zaštite okoliša. Nakon te procjene provest će se revizija pravnog okvira znatnog skupa poreznih olakšica.

Provedba te reforme mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

PITANJE 2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
17.1	TD-C17-r32	T	Dovršetak izrade i provedbe novih modela nabave za središnji nacionalni sustav javne nabave kako je predviđeno u strateškom planu za razdoblje 2020. 2023. subjekta za zajedničke usluge javne uprave		Broj	0	10	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Broj revidiranih okvirnih sporazuma i modela ugovaranja kako bi se: i. promicanje administrativnog pojednostavnjenja; i. jačanje mehanizama praćenja i kontrole; poticanje troškovne učinkovitosti i racionalizacije; iv. proširiti popis robe i usluga koje podliježu centraliziranoj nabavi; i v. promicanje suradnje među unutarnjim i vanjskim dionicima.
17.2	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu zakonodavstva na kojem se temelji državni računovodstveni subjekt	Stupanje na snagu zakonodavstva na kojem se temelji državni računovodstveni subjekt				ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Stupanje na snagu sekundarnog zakonodavstva (i/ili administrativnih smjernica) kako bi se uredilo koje se posebne stavke prihoda i rashoda uključuju u proračun državnog računovodstvenog subjekta, u potpunosti u skladu s člancima 49. i 55. Zakona o proračunskom okviru za 2015.
17.3	TD-C17-r32	M	Završetak i odobrenje modela za praćenje izvršenja proračuna i financijskog izvršenja opće države	Završetak i odobrenje modela za praćenje izvršenja proračuna i financijskog izvršenja opće države				ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Dovršenje i odobrenje Ministarstva financija modela kontrole i praćenja proračunskog i financijskog izvršenja opće države, potpuno u skladu s odredbama Zakona o proračunskom okviru za 2015. i obračunskim načelima računovodstvenog standarda za javnu upravu.
17.4	TD-C17-r32	M	Donošenje troškovnog modela za izradu proračuna programa	Donošenje zakonodavstva za troškovni model izrade proračuna programa				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Donošenje sekundarnog zakonodavstva (i/ili administrativnih smjernica) kako bi se utvrdila načela za izračun troškova i praćenje usklađenosti s pokazateljima koji se temelje na uspješnosti utvrđenima za svaki proračunski program i javnu politiku, s ciljem stupanja na snagu do prvog tromjesečja 2027.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
17.5	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu zakonodavstva za uključivanje revizija potrošnje u redoviti proračunski postupak, uključujući ex post evaluaciju ušteda u pogledu učinkovitosti	Stupanje na snagu zakonodavstva				ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Stupanje na snagu zakonodavstva o revizijama potrošnje kako bi ih se u potpunosti integriralo u godišnji proračunski postupak i srednjoročni proračunski okvir Portugala. Postupak uključuje dijagnozu, osmišljavanje rješenja i definiciju modela koji omogućuje povećanje učinkovitosti u pružanju javnih usluga i proširuje revizije potrošnje na dodatne sektore unutar opće države. Osim uključivanja revizija potrošnje u godišnji proračunski postupak, one podliježu godišnjim ex post evaluacijama kako bi se utvrdilo ostvareno povećanje učinkovitosti.
17.6	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju u okviru novog sustava poticaja/kazna za upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju koji će se potpisati s javnim rukovoditeljima imenovanima u upravne odbore poduzeća u državnom vlasništvu kako bi se s pomoću novog sustava poticaja/kazna usmjerenih na uspješnost povećala odgovornost u upravljanju javnim sredstvima.
17.7	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu novog modela za analizu i objavljivanje financijskog stanja i uspješnosti poduzeća u državnom vlasništvu	Stupanje na snagu novog izvješća u kojem se detaljno navode financijska situacija i rezultati poduzeća u državnom vlasništvu				ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Stupanje na snagu novog izvješća u kojem se detaljno navode financijska situacija i rezultati poduzeća u državnom vlasništvu, uključujući financijske podatke prikupljene putem novog informacijskog sustava za sektor poduzeća u državnom vlasništvu.
17.8	TD-C17-r32	T	Broj proračunskih i radnih planova poduzeća u državnom vlasništvu koje su dosljedno odobravali ministar financija i/ili		Broj	0	136	DRUGO TROMJESEČJE	2025	Broj proračunskih planova i planova aktivnosti poduzeća u državnom vlasništvu za 2025. ocijenjenih do drugog tromjesečja 2025. Državna poduzeća svake godine podnose proračun i planove aktivnosti za trogodišnje razdoblje. Ti proračuni i planovi aktivnosti uključuju sljedeće informacije o poduzećima u državnom vlasništvu: i. glavne linije djelovanja, ii. portfelj usluga, iii. ljudski resursi, iv. plan ulaganja, v. razine aktivnosti pomoći i vi. ekonomski i financijski izvještaj. U tim proračunskim planovima i planovima aktivnosti objašnjavaju se i učinkovitost i povećanje produktivnosti kojima će se osigurati financijska održivost poduzeća u državnom vlasništvu u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			odgovarajući resorni ministri							
17.9	TD-C17-i01	M	Završetak provedbe državnog računovodstvenog subjekta	Završetak provedbe državnog računovodstvenog subjekta				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Dovršiti provedbu državnog računovodstvenog subjekta, u potpunosti u skladu s člancima 49. i 55. Zakona o proračunskom okviru za 2015.
17.10	TD-C17-i01	M	Nove funkcionalnosti rješenja informacijske tehnologije kojim se podupire priprema državnog proračuna	Nove funkcije rješenja informacijske tehnologije, uključujući izradu proračuna programa				ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Informacijsko-tehnološko rješenje za proračunske subjekte (SIGO *ili Sistema de Informação de Gestão Orçamental*) unaprijeđeno razvojem novih funkcija za potporu pripremi državnog proračuna i za proračunske programe koji se temelje na uspješnosti.
17.11	TD-C17-i01	M	Početak rada informacijskog sustava potpore za novi model proračunskog i financijskog nadzora	Informacijski sustav u funkciji				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Početak rada informacijskog sustava potpore kako bi se osiguralo da svi subjekti opće države kontroliraju i prate proračunske/računovodstvene informacije u skladu s novim formatima utvrđenima u Zakonu o proračunskom okviru za 2015.
17.12	TD-C17-i01	T	Informacijski sustavi središnjeg nacionalnog sustava javne nabave		Broj	0	11	ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Informacijski sustavi nacionalnog središnjeg sustava javne nabave koji se upotrebljavaju za: i. promicanje administrativnog pojednostavnjenja; i. jačanje mehanizama praćenja i kontrole; poticanje troškovne učinkovitosti i racionalizacije; iv. proširiti popis robe i usluga koje podliježu centraliziranoj nabavi; i v. promicanje suradnje među unutarnjim i vanjskim dionicima.
17.13	TD-C17-i01	M	Završetak provedbe *Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público* (SIGPIP) i modernizacije informacijskih	Dovršena provedba SIGPIP-a i početak rada informacijskih sustava za vozila u državnom vlasništvu				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Dovršena provedba*Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público (* SIGPIP) kojim se upravlja informacijama o javnim nekretninama. Dva nova informacijska sustava za popisivanje i praćenje vozila u državnom vlasništvu.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			sustava za vozila u državnom vlasništvu							
17.14	TD-C17-i01	M	Dovršiti uspostavu centra za sigurnosne operacije	Završetak provedbe centra za sigurnosne operacije				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Dovršetak provedbe centra za sigurnosne operacije kako bi se omogućili veća sigurnost informacija i pristup podacima te provedba sigurnosnih politika i rješenja za kibersigurnost.
17.15	TD-C17-i02	M	Dovršiti provedbu prethodnog ispunjavanja obrasca 1. za općinski porez na nekretnine (IMI) na temelju podataka dostupnih Poreznoj i carinskoj upravi	Dovršiti provedbu prethodnog popunjavanja obrasca 1. prijave općinskog poreza na nekretnine (IMI)				DRUGO TROMJESEČJE	2022	Razmjena podataka između Porezne i carinske uprave i općina za prethodno popunjavanje obrasca 1 za općinski porez na nekretnine („*Imposto Municipal sobre Imóveis*”, IMI), iskorištavajući postojeće informacije o nekretninama u odgovarajućim informacijskim sustavima.
17.21	TD-C17-i02	M	Dovršiti provedbu prethodnog popunjavanja određene transakcije na koju se primjenjuje administrativna pristojba	Završetak provedbe prethodnog popunjavanja određene transakcije na koju se primjenjuje administrativna pristojba				ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Potpuna provedba usluga prethodnog punjenja za besplatan prijenos nekretnina i vozila povezanih s nasljeđivanjem nakon smrti na koja se primjenjuje administrativna pristojba („*Imposto do Selo*”), iskorištavajući postojeće informacije o nekretninama dostupne poreznim i carinskim tijelima, Institutu za mobilnost i promet. (IMT) i Institut za registre i javne bilježnike (IRN).
17.16	TD-C17-i02	M	Pružanje i operacionalizacija konačne verzije informacijskog sustava kojom se podupire pojednostavnjeno ocjenjivanje ruralnih posjeda	Pružanje i operacionalizacija konačne verzije informacijskog sustava kojom se podupire pojednostavnjeno ocjenjivanje ruralnih posjeda				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Dostava informacijskog sustava kojim se podupire pojednostavnjena procjena ruralnih posjeda kao pomoćna mjera općoj revalorizaciji te vrste imovine.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
17.17	TD-C17-i02	T	Dovršiti karakterizaciju i procjenu gospodarskog potencijala ruralnih svojstava edafo-klimatomorfološkom (tlo i klima)		%	0	90	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Postotak ruralnog područja kopna Portugala čija se edafo-klimato-morfološka karakterizacija i procjena gospodarskog potencijala dovršavaju, uz potporu razvoja georeferenciranog rješenja za upravljanje informacijama.
17.18	TD-C17-i03	T	Proširenje funkcija internetske stranice *Segurança Social Direta* dodavanjem pet novih internetskih usluga		Broj	3	8	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj novih internetskih usluga dodanih na internetske stranice *Segurança Social Direta* kako bi se proširile njezine funkcije, a to su: i. informacijski sustav za tehničku pomoć sudovima – postupak građanskog skrbništva te postupak promicanja i zaštite; i. dodatna davanja – potvrda o statusu nezaposlenosti; *obiteljska davanja – ponovna procjena*; iv. subvencija zbog obustave aktivnosti; i v. mirovina za preživljavanje. Cilj je povećati relativnu težinu društva *Segurança Social Direta* u svim komunikacijskim kanalima sa socijalnom sigurnošću u kontekstu uvođenja plana vizije za 360°. Relativna težina procjenjuje se kao omjer broja interakcija između građana i poduzeća sa socijalnim osiguranjem putem platforme Segurança Social Direta u ukupnom broju interakcija putem svih komunikacijskih kanala na internetu i izvan njega.
17.19	TD-C17-i03	T	Smanjenje prosječnog broja dana potrebnih za dodjelu socijalnih naknada doprinosne prirode za 80 % za one kojima je prosječno vrijeme dodjele dulje od 10 dana		Broj	109	22	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Smanjenje za 80 % prosječnog broja dana potrebnih za dodjelu socijalnih davanja doprinosne prirode onima koji imaju prosječno vrijeme dodjele dulje od 10 dana, kao rezultat poboljšanja provedenih na internetskoj stranici *Segurança Social Direta* (koja se odnosi na starosne mirovine umirovljenika koji doprinose samo u Portugalu).
17.20	TD-C17-i03	T	Provedba inteligentnih modela nadzora za potporu sprečavanju prijevara, na temelju postupaka strojnog učenja		Broj	0	2	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Dva inteligentna modela nadzora, u kojima se upotrebljavaju procesi strojnog učenja, moraju biti isporučena i puštena u rad. Dva modela koja treba izraditi i provesti su: i. prediktivni model koji može označiti subjekte koje treba pregledati na temelju rezultata algoritama za učenje upotrebom povijesnih podataka iz informacijskog sustava za nadzor informacijskog sustava socijalne sigurnosti kako bi se provele usmjerenije mjere nadzora, uz manje operativne napore i odlučnije rezultate, čime se poboljšava djelotvornost i učinkovitost sustava nadzora i iskorištavaju drugi izvori informacija; model indeksa rizika za korisnike socijalnih naknada.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
17.22	TD-C17-r40	M	Stupanje na snagu pravnog akta o izmjeni pravnog okvira odabranih poreznih olakšica	Odredba pravnog akta o stupanju na snagu pravnog akta				DRUGO TROMJESEČJE	2023	Stupanje na snagu pravnog akta kojim se ukida ili proširuje ciljani skup poreznih olakšica. Pravni akt uključuje porezne olakšice koje istječu u sljedećoj godini od njegova stupanja na snagu, koje više nisu usklađene s njegovim izvornim ciljem javne politike ili imaju mali broj korisnika i koje su potencijalno štetne za okoliš.
17.23	TD-C17-r40	M	Stupanje na snagu pravnog akta o osnivanju stalne jedinice za tehničku poreznu politiku *Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira* (U-TAX)	Odredba pravnog akta o stupanju na snagu pravnog akta				ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Stupanje na snagu pravnog akta kojim će se osnovati stalna jedinica za tehničku poreznu politiku U-TAX.
17.24	TD-C17-r40	M	Objava izvješća U-TAX-a o procjeni postojećih poreznih olakšica	Objava izvješća o procjeni od strane U-TAX-a				DRUGO TROMJESEČJE	2025	Objava izvješća U-TAX-a o procjeni postojećih poreznih olakšica. Izvješće uključuje analizu troškova i koristi s kriterijima djelotvornosti poreznih olakšica koje se odnose na njihov izvorni cilj javne politike, gospodarsku učinkovitost nastalih poreznih rashoda i pitanja zaštite okoliša. Izvješće o procjeni obuhvaća porezne olakšice koje istječu u godini nakon njegove objave, kao i znatan skup poreznih olakšica, također izvan područja *Estatuto dos Benefícios Fiscais*. Znatan skup poreznih olakšica definira se u skladu s reprezentativnošću njezinih povezanih poreznih rashoda, s naglaskom na one povezane s porezom na dodanu vrijednost, porezom na osobni dohodak i porezom na dobit. U-TAX iz svoje analize može isključiti portugalske porezne olakšice koje su određene radne skupine već ocijenile prije njegova osnivanja, kao i portugalske porezne olakšice koje su ocijenile neovisne javne institucije, pod uvjetom da je ta objavljena analiza ažurirana i u skladu s prethodno utvrđenim kriterijima za analizu troškova i koristi. Izvješće o procjeni uključuje preporuke o tome koje se porezne olakšice koje su njime obuhvaćene ukidaju, produljuju ili mijenjaju.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
17.25	TD-C17-r40	M	Stupanje na snagu pravnog akta o poreznim olakšicama	Odredba pravnog akta o stupanju na snagu pravnog akta				TROMJESEČJE	2026	Stupanje na snagu pravnog akta kojim se pojednostavnjuje sustav poreznih olakšica smanjenjem broja postojećih poreznih olakšica, uzimajući u obzir preporuke iz izvješća o procjeni društva U-TAX i druge analize kako je navedeno u ključnoj etapi 17.24.

R. SASTAVNI DIO 18.: Gospodarsko pravosuđe i poslovno okruženje

Komponenta se bavi izazovom neučinkovitosti u portugalskom pravosudnom sustavu, kao i preostalim uskim grlima u licenciranju poduzeća. Trajanje upravnih i poreznih postupaka posljednjih se godina poboljšava, ali je i dalje među najvišima u EU-u, a broj neriješenih predmeta (zaostatak predmeta) i dalje je relativno visok. Poslovno okruženje otežano je i zbog niske učinkovitosti zakona o kolateralu i stečaju te strogih postupaka izdavanja dozvola u nekim sektorima.

Cilj je komponente ojačati i učiniti učinkovitijima odnose između građana i poduzeća s državom te smanjiti opterećenje i složenost koji ometaju poslovnu aktivnost i utječu na produktivnost. U njemu se razmatraju dva dugotrajna pitanja: prepreke u dobivanju dozvola za poslovanje i neučinkovitosti u pravosudnom sustavu, kao i uvođenje paradigme „digitalno po definiciji" u pravosudnom sustavu i njezino promicanje u postupcima izdavanja dozvola u pogledu funkcioniranja sudova i interakcije s dionicima.

Cilj je te komponente riješiti različite izazove utvrđene u preporukama za pojedinu zemlju (preporuke za pojedine zemlje br. 4 za 2019. i 2020.), odnosno preostale neučinkovitosti u području postupaka u slučaju nesolventnosti te upravnih i poreznih sudova, te riješiti pitanje zahtjeva za izdavanje dozvola za poduzeća, istodobno dotičući okvir reguliranih profesija (koji je uključen i u iste preporuke za pojedine zemlje), iako je ograničen na profesiju upravitelja u slučaju nesolventnosti (problem reguliranih profesija obuhvaćen je komponentom 6.). Komponentom se pridonosi i provedbi preporuke za pojedinu zemlju da se ulaganja usmjere na digitalnu tranziciju (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

R.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TD-C18-r33: Gospodarska pravda i poslovno okruženje

Reforma uključuje utvrđivanje prepreka ulaganjima u području licenciranja kako bi se smanjile postupovne neučinkovitosti i iskoristile prednosti digitalizacije i interoperabilnosti usluga, uz primjenu načela „samo jednom" kao ključnog fokusa reforme u pogledu poslovnog okruženja. Izmjene pravnog okvira, kojima se uklanjaju takve prepreke, trebale bi stupiti na snagu do trećeg tromjesečja 2025.

U području pravosuđa reformom se nastoji povećati učinkovitost upravnih i poreznih sudova uspostavom pravnog okvira kojim se promiču izvansudske nagodbe i osnivanje specijaliziranih vijeća na višim sudovima, dok preispitivanje okvira za nesolventnost uključuje jačanje uloge upravitelja u slučaju nesolventnosti, preispitivanje pravnog okvira kojim se jačaju prava zajmodavca i uvođenje obvezne djelomične raspodjele u posebnim slučajevima.

Nadalje, reformom se revidiraju statuti sudskih službenika. Preispitivanje uključuje: Stupanje na snagu revidiranog Statuta sudskih službenika.

Revizija uključuje: i. karijera u više kategorija; ii. novi sustav za rukovodeći položaj; iii. novu tablicu primitaka koja se primjenjuje na sadašnje i buduće sudske službenike; i iv. nove naknade za raspoloživost

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2025.

Ulaganje TD-C18-i01: Gospodarska pravda i poslovno okruženje

Cilj je ulaganja osigurati digitalnu tranziciju i otpornost portugalskih pravosudnih informacijskih sustava. Cilj mu je integrirati paradigmu „digitalno po definiciji" u pravosuđe i tajnike, među ostalim o interakciji s građanima i poduzećima.

Digitalna tranzicija odskočna je daska za ta ulaganja i usmjerena je na pravosudni sustav, koji je podijeljen u pet skupina:

- Razvoj i provedba digitalnih platformi za pravosudni sustav (koje obuhvaćaju sve sudove), čiji je cilj promicati digitalizaciju svih pravosudnih procesa i postupaka te iskoristiti prednosti inherentnog povećanja učinkovitosti kako bi se riješili postojeći zaostatci. Nadalje, razvijaju se nova sučelja za interakciju s relevantnim dionicima;
- Razvoj digitalnih platformi za građane i poduzeća (uključujući migraciju podataka), stavljanje novih usluga na raspolaganje na internetu i osiguravanje dematerijalizacije nekih usluga. Cilj je tog ulaganja osigurati integrirane uslužne platforme za poduzeća i građane tijekom njihova „životnog ciklusa", uključujući sve različite voditelje registra (stvarna nekretnina, civilna vozila, vozila, nacionalnost, trgovački i kazneni registri te registracija i provjera patenata);
- Digitalne platforme za kaznene istrage i forenziku, razvoj i modernizacija informacijskih sustava te osiguravanje povezanosti s europskim mrežama,
- Razvoj i provedba platformi za upravljanje znanjem u pravosuđu, uključujući zajedničku platformu za usluge, upravljanje dokumentima, razvoj platforme za prikupljanje statističkih podataka i pokazatelja te pojednostavnjenje jezika koji se upotrebljava u komunikacijama i digitalnim uslugama u interakciji s građanima i poduzećima (uključujući elektroničke obavijesti);
- Poboljšanje tehnološke infrastrukture i opreme, uključujući podatkovni centar, objekt za katastrofe/povrat, digitalne arhive, platformu otvorenih podataka, upravljanje digitalnim identitetom te stvaranje digitalnog kontaktnog centra i službe za podršku u području pravosuđa.

Ta ulaganja imaju koristi od snažnih sinergija s komponentom 19. – digitalna javna uprava, provedbom paradigme „digitalno po definiciji" i osiguravanjem usklađenosti s nacionalnom strategijom za kibersigurnost i strategijom za računalstvo u oblaku.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

R.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
18.1	TD-C18-r33	M	Osnivanje specijaliziranih vijeća na višim upravnim i poreznim sudovima	Osnivanje specijaliziranih vijeća na višim upravnim i poreznim sudovima				TROMJESEČJE	2023	Osnivanje specijaliziranih vijeća na višim upravnim i poreznim sudovima: redovne upravne presude, socijalne upravne presude, presude o javnoj nabavi, redovne porezne presude, porezne ovrhe i upravne presude
18.2	TD-C18-r33	M	Stupanje na snagu pravnog sustava za poticanje izvansudskog i izvansudskog rješavanja sporova	Stupanje na snagu pravnog sustava za poticanje izvansudskog i izvansudskog rješavanja sporova				TROMJESEČJE	2023	Stupanje na snagu pravnog sustava kojim se uspostavlja zakonski sustav poticaja za okončanje postupka sudskim i izvansudskim nagodbama

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
18.3	TD-C18-r33	M	Stupanje na snagu revidiranog pravnog okvira za nesolventnost i povrat	Stupanje na snagu revidiranog pravnog okvira za nesolventnost i povrat				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Stupanje na snagu revidiranog pravnog okvira za nesolventnost i spašavanje poduzeća s ciljem ubrzavanja tih postupaka i njihove prilagodbe „zadanom digitalnom" a) revizija Zakona o nesolventnosti kako bi se optimizirali postupci u slučaju nesolventnosti, što odražava i uspostavu elektroničkih postupaka; (b) povjeriti upravitelju u slučaju nesolventnosti zadaću izrade plana likvidacije, s vremenski ograničenim ciljevima, za podmirenje imovine koja čini nesolvencijsku masu; (C) pojednostavnjenje postupka za ispitivanje obveza i rangiranje tražbina u postupku u slučaju nesolventnosti tako da se upravitelju u slučaju nesolventnosti dodijeli odgovornost da zajedno s popisom priznatih tražbina podnese prijedlog za njihovo rangiranje, čime se sucu omogućuje da u slučaju dogovora i u nedostatku osporavanja odobri oba dokumenta, čime se omogućuje fleksibilniji postupak; d) institucija obvezne djelomične raspodjele ako nesolvencijska masa uključuje prihode od likvidacije imovine u vrijednosti od 10 000 EUR ili više, čije se vlasništvo ne osporava i postupak nije u mogućnosti izvršiti konačnu raspodjelu; (e) preispitivanje preventivnog sustava prava na zadržavanje u slučaju hipotekarnog kredita (Código Civil); (f) smanjenje ograničenja obavljanja profesije stečajnog upravitelja. (g) u pravilu uspostavlja elektroničku dostavu pravnih osoba, posebno u stečajnom postupku; (h) osnivanje i rad najmanje jednog specijaliziranog vijeća viših sudova za trgovačke stvari.
18.10	TD-C18-r33	M	Statut sudskih službenika	Stupanje na snagu.				DRUGO TROMJESEČJE	2025	Stupanje na snagu revidiranog Statuta sudskih službenika. Revizija uključuje: (a) Karijera u više kategorija; (b) Novi sustav za rukovodeće položaje (c) Nova tablica primitaka koja se primjenjuje na sadašnje i buduće sudske službenike (d) Nova naknada za raspoloživost
18.4	TD-C18-r33	M	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa o uklanjanju	Stupanje na snagu zakonodavnog				TROMJE	2025	Stupanje na snagu zakonodavstva o uklanjanju prepreka licenciranju, utvrđeno u izvješću radne skupine osnovane zajedničkim nalogom članova nadležne vlade.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			prepreka licenciranju	paketa o uklanjanju prepreka licenciranju				SEČJE		
18.5	TD-C18-i01	M	Modernizirani IT sustav za kaznene istrage	Modernizirani informatički sustav za kaznene istrage u funkciji				ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Početak rada moderniziranog IT sustava za kaznene istrage. Modernizacija uključuje provedbu sučelja i nadogradnju sustava za presretanje te osiguravanje interoperabilnosti s europskim i međunarodnim partnerima.
18.6	TD-C18-i01	M	Informacijski sustav „poduzeće 2.0”	„Poduzeće 2.0” u funkciji				TROMJESEČJE	2024	Početak rada informacijskog sustava „Poduzetništvo 2.0”, nove platforme koja uključuje informacije o životnom ciklusu poduzeća (stvaranje, upravljanje i raskid).
18.7	TD-C18-i01	M	Novi informacijski sustav za digitalnu transformaciju sudova i državnog odvjetništva	Novi informacijski sustav za digitalnu transformaciju sudova i državnog odvjetništva u funkciji				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Početak rada novog informacijskog sustava za postupanje u elektroničkim sudskim postupcima. Novi informacijski sustav dostupan je u najmanje 500 odjela sudova i državnih odvjetništava za vođenje elektroničkih sudskih postupaka koji obuhvaćaju sve nadležnosti, postupovne korake (uključujući istrage) i pravosudna tijela, a upotrebljavaju ga suci, tužitelji, sudski službenici i predstavnici. Sva komunikacija Suda s dionicima digitalizira se.
18.8	TD-C18-i01	M	Provedba novog tehnološkog plana	Provedba novog tehnološkog plana				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Provedba novog Tehnološkog plana za pravosudnu opremu i infrastrukturu uz početak rada sljedećih komponenti: (a) Novi podatkovni centar; (b) Platforma otvorenih podataka za pravosuđe; (C) Sustav za upravljanje informacijama za tijela izravne i neizravne državne uprave u okviru Ministarstva pravosuđa, osim Glavnog tajništva; (d) Upravljanje digitalnim identitetom i (e) Sustav za povrat i upravljanje zaplijenjenom imovinom u sudskim postupcima (f) Platforma za integrirane registre – Razvoj i migracija aplikacija kojima se podupiru zemljišni i građanski registri, registri vozila, nacionalnost, trgovački i kazneni registri te registracija i provjera patenata.
18.9	TD-C18-i01	M	Platforme za upravljanje znanjem u pravosuđu	Operativne platforme za upravljanje znanjem u pravosuđu				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Početak rada sljedećih platformi za upravljanje znanjem: (a) Zajedničke službe za potporu (b) Statistički podaci i pokazatelji (C) Platforma za upravljanje informacijama (sustav za upravljanje dokumentima)

S. SASTAVNICA 19.: Digitalna javna uprava

Tom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost odgovara se na problem potrebe za pružanjem boljih, jednostavnijih i digitalnih javnih usluga. Iako je Portugal u dobrom položaju kad je riječ o pružanju digitalnih usluga, rascjepkanost i udvostručavanje zahtjeva i dalje su ključne prepreke učinkovitoj javnoj upravi usmjerenoj na korisnike. Tom se komponentom nastoje riješiti ti izazovi.

Cilj je komponente bolja javna usluga poticanjem upotrebe tehnoloških rješenja i jačanjem blizine radi jednostavnijeg, sigurnog, djelotvornog i učinkovitog pristupa za građane i poduzeća, čime se smanjuju kontekstualni troškovi. Nadalje, cilj mu je promicanje učinkovitosti, modernizacije, inovacija i osnaživanja javne uprave, jačanje njezine otpornosti, poboljšanje vještina državnih službenika i povećanje doprinosa države i javne uprave gospodarskom i socijalnom rastu i razvoju.

Ta je komponenta usmjerena na provedbu paradigme „digitalno po definiciji" i načela „samo jednom" u portugalskoj javnoj upravi, uz ulaganje u usavršavanje radne snage.

Ovom se komponentom doprinosi provedbi preporuka za pojedine zemlje u pogledu:

- davanje prednosti rashodima koji pogoduju rastu (preporuke za pojedine zemlje br. 1 za 2019. i 2020.) iskorištavanjem povećanja učinkovitosti koje proizlazi iz digitalizacije;
- poboljšanje razine vještina stanovništva (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.) u pogledu javne službe;
- usmjeravanje ulaganja u digitalnu tranziciju (3. preporuka za pojedine zemlje iz 2020.) ulaganjem u međusektorske i sektorske sustave javne uprave; žalitelj
- smanjenje regulatornog i administrativnog opterećenja za poduzeća (4. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.) pojednostavnjenjem i povećanjem učinkovitosti odnosa između poduzeća i javnih tijela, posebno provedbom načela „samo jednom".

  Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

S.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TD-r34: Digitalne, jednostavne, uključive i sigurne javne usluge za građane i poduzeća

Cilj je reforme provesti paradigmu „digitalno po definiciji" u javnim uslugama, učiniti je usmjerenijom na korisnike, povećati pristupačnost i smanjiti administrativno opterećenje za građane i poduzeća, među ostalim oslanjanjem na upotrebu usluga u oblaku.

Reforma se sastoji od provedbe mjera kojima se osigurava uspostava potrebnog pravnog okvira za digitalnu tranziciju, posebno za provedbu jedinstvenog digitalnog pristupnika i načela „samo jednom”, putem koordiniranog postupka među javnim subjektima koji se temelji na strategiji i akcijskom planu za digitalnu transformaciju u javnoj upravi za razdoblje od 2021. do 2023. i od 2024. do 2026., uz provedbu potrebnih zaštitnih mjera za informacijsku sigurnost, uključujući one koje su specifične za kibersigurnost.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Reforma TD-r35: Funkcionalna i organizacijska reforma javne uprave

Cilj je te reforme restrukturirati i racionalizirati javne usluge radi promicanja moderne i učinkovitije javne uprave te iskoristiti prednosti sinergija koje proizlaze iz provedbe reforme TD-r34. U odjelima središnje državne uprave trenutačno postoji disperzija i redundancija, što dovodi do ponavljanja usluga u ministarstvima, te do visoke razine krutosti modela rada u javnom sektoru, koji se oslanja na stroge zapovjedne lance i dovodi do nepotrebnih birokratskih pristupa.

Tom će se reformom revidirati model funkcioniranja države i javne uprave općenito kako bi se poboljšale sinergije i iskoristile mogućnosti koje stvara tehnologija. To uključuje centralizaciju zajedničkih i zajedničkih usluga, rješavanje problema disperzije i redundancije u odjelima središnje državne uprave, odgovarajuću specijalizaciju sektorskih subjekata izravne i neizravne javne uprave prema područjima stručnosti, specijalizaciju ključnih funkcija potpore vladinim aktivnostima i usmjeravanje nekih vladinih ureda u jedinstveni fizički prostor. Ta se reforma provodi osnivanjem radne skupine za dijagnozu i definiranje plana za reorganizaciju središnjih državnih službi.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Reforma TD-r36: Javna uprava ovlaštena za stvaranje javne vrijednosti

Ta je reforma usmjerena na usavršavanje državnih službenika, među ostalim u pogledu njihovih digitalnih vještina, te se njome uvode novi modeli rada (tj. rad na daljinu). Ta je reforma u skladu s mjerama predviđenima u komponenti 6.

Tom reformom, koja se odražava u Strategiji za inovacije i modernizaciju države i javne uprave iz srpnja 2020., ojačat će se upravljačka struktura i struktura osposobljavanja za državne službenike i upravu uspostavom strukture za koordinaciju aktivnosti osposobljavanja (*Instituto Nacional de Administração),*koja će upravljati promicanjem naprednog osposobljavanja, kao što su vještine upravljanja, podatkovna znanost, tečajevi specijalizacije, te produbljivanjem programa *Qualifica AP* kako bi se kratkoročno/srednjoročno unaprijedila razina kvalifikacija javnih službenika. Istodobno, cilj je te reforme iskoristiti potencijal rada na daljinu u javnoj službi.

Neodvojivo je povezan s ulaganjem TD-C19-i07 – Osnaživanje javne uprave, kojim se predviđaju programi digitalne sposobnosti, programi stručnog stažiranja, visoko i napredno osposobljavanje u području upravljanja i općenito jačanje vještina državnih službenika.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. lipnja 2021.

Ulaganje TD-C19-i01: Preoblikovanje javnih i konzularnih usluga

Cilj je ovog ulaganja po definiciji uvesti digitalnu paradigmu u interakciji između dionika i portugalske javne uprave. Cilj mu je i povećati učinkovitost konzularnih usluga i osigurati digitalnu tranziciju subjekata pod kontrolom Ministarstva vanjskih poslova.

Tom se mjerom reorganizira glavni ured javnih i konzularnih službi uspostavom kapaciteta za odgovor na višekanalne službe (jedinstveni digitalni pristupnik, pozivni centar i usluge uživo).

To ulaganje uključuje i osnivanje novih *Espaços cidadão* i *Lojas do Cidadão* u novim energetski učinkovitim prostorima.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje TD-C19-i02: Održive elektroničke usluge

Cilj je tog ulaganja pružiti potrebnu potporu za prethodno ulaganje.

Tim ulaganjem promiče se ponovna uporaba podataka koje prikupljaju javna tijela, primjena načela „samo jednom" oslanjajući se na interoperabilnost i integraciju IT sustava te širenje upotrebe rješenja za elektroničku identifikaciju.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

TD-C19-i03: Jačanje općeg okvira za kibersigurnost

Cilj je ovog ulaganja poboljšati standarde informacijske sigurnosti i postupke u pogledu podataka na internetu. Ulaganje je povezano s ulaganjima TD-C19-i01 i TD-C19-i02.

Ta mjera uključuje četiri podmjere:

- Povećati izgradnju kapaciteta u području kibersigurnosti i informacijske sigurnosti osnivanjem centara kompetentnosti za razvoj kibersigurnosnih rješenja za MSP-ove i javnu upravu;
- Povećati sigurnost u upravljanju životnim ciklusom informacija razvojem nacionalnih kapaciteta za kriptografiju i kontrole nad klasificiranim podacima;
- Provedba nacionalnog referentnog okvira za kibersigurnost (u skladu s reformom TD-r34), uključujući akreditaciju tijela (uz usklađivanje i iskorištavanje mjera uključenih u komponentu 16.); žalitelj
- Stvoriti fizičke i tehnološke uvjete za operacionalizaciju novog modela koordinacije kibersigurnosti i informacijske sigurnosti (s punim ovlastima relevantnih novih tijela).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

TD-C19-i04: Učinkovita, sigurna i zajednička ključna digitalna infrastruktura

Cilj je tog ulaganja povećati otpornost ključnih digitalnih infrastruktura, odnosno mreža za hitne slučajeve i sigurnosnih komunikacijskih mreža, kao i državne računalne mreže (RING).

To će ulaganje biti usmjereno na vladinu informatičku mrežu, poboljšati pokrivenost i kapacitet državne komunikacijske mreže za hitne situacije i nacionalne mreže unutarnje sigurnosti te preispitati arhitekturu informacijskih sustava i postupaka sigurnosnih snaga. To obuhvaća:

- Obnova tehnoloških sustava za upravljanje granicama i nadzor granica, policijsku i pravosudnu suradnju;
- Projekt operativnih centara 112 – ažuriranje kako bi se uzeli u obzir novi standardi (broj 112 nove generacije);
- Projekt nacionalne mreže unutarnje sigurnosti – primjerenost sustava IT arhitekture i tehnoloških alata te instaliranje i operacionalizacija novog podatkovnog centra;
- Projekt Državne komunikacijske mreže za hitne situacije (SIRESP) – ulaganje uključuje promicanje promjene tehnologije zemaljske infrastrukture SIRESP-a (backbone), s E1

na IP (internetski protokol), osnivanje centra za oporavak od katastrofa za informacijske sustave povezane s SIRESP-om, kao i uvođenje zalihosti satelita, kao i povećanje kapaciteta i pokrivenosti;
- Provedba zajedničkih usluga u sigurnosnim snagama i službama, uklanjanje viškova u tehničkim procesima, stvaranje zajedničkih sustava i smanjenje operativnih troškova;
- Prsten – Poboljšanje pet ključnih tehnoloških infrastruktura za RING (zaštita od požara; računanje, pohrana i sigurnosna kopija; Telefonija VoIP; videokonferencije; i aplikacijski ekosustav), osposobljavanje zaposlenika i osiguravanje sigurnih komunikacijskih sustava;
- Informacijski sustav za upravljanje nesrećama i prometnim prekršajima;
- Informacijski sustav za upravljanje događajima, izvanrednim situacijama i katastrofama u području civilne zaštite.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

TD-C19-i05-RAM: Digitalna tranzicija javne uprave Madeire

Cilj je tog ulaganja uspostaviti otporniju javnu upravu i učiniti digitalne tehnologije dostupnima za pružanje javnih usluga.

To se ulaganje sastoji od digitalizacije javnih usluga, povećanja povezivosti i razvoja centraliziranog rješenja za upravljanje podacima.

TD-C19-i06-RAA: Digitalna tranzicija javne uprave na Azorima

Cilj je tog ulaganja poduprijeti digitalnu tranziciju javnog sektora i smanjiti administrativno opterećenje kako bi se građanima i poduzećima pružila bolja javna usluga.

Njime će se preoblikovati javna usluga kako bi se omogućile jednostavnije i fleksibilnije usluge te će se povećati tehnološki uvjeti za osiguravanje virtualnog radnog okruženja i osposobljavanje osoblja (kao što su digitalne vještine, upravljanje i suradnički rad). Kako bi se osigurala sigurnost podataka, osniva se centar za operacije u području kibersigurnosti.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

TD-C19-i07: Javna uprava ovlaštena za stvaranje javne vrijednosti

Cilj je ovog ulaganja osigurati da javna služba raspolaže potrebnim znanjem i iskustvom, posebno u pogledu upravljačkih vještina i tehnologije, za pružanje visokokvalitetne usluge javnosti.

Cilj je tog ulaganja razviti ponudu osposobljavanja za radnike i rukovoditelje u javnoj upravi te promicati privlačenje talenata ponudom programa pripravništva. Cilj mu je i osigurati informatičku opremu i stvoriti zajedničke radne prostore za promicanje rada na daljinu u javnoj upravi. Konkretno, obuhvaća programe koji omogućuju digitalno osposobljavanje, osposobljavanje višeg i naprednog rukovodstva te opće osposobljavanje i usavršavanje državnih službenika.

Ta mjera uključuje i operacionalizaciju Centra stručnosti za planiranje, politiku i predviđanja u javnoj upravi, koji je relevantan za jačanje kapaciteta za potporu definiranju i provedbi javnih politika, evaluaciju politika i predviđanje.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

Ulaganje TD-C19-i08 Inteligentna područja

Cilj je tog ulaganja stvoriti novu paradigmu za planiranje gradova i područja i upravljanje njima na temelju javnih politika utemeljenih na podacima.

Ulaganje uključuje:

- Razvoj i pokretanje portala pametnih područja. Taj portal mora imati internetski repozitorij relevantnih informacija na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, kao što su dobre prakse, smjernice, informacije o standardima, zakonima i propisima te informacije o izvorima financiranja projekata.
- Razvoj, pokretanje ili nadogradnja platformi za urbano upravljanje (UMP) u 129 općina, uključujući digitalizaciju stanovanja i postupke prostornog planiranja.
- Razvoj digitalnih blizanaca (digitalni prikaz planiranog ili stvarnog fizičkog proizvoda, sustava ili procesa u praktične svrhe) u nacionalnim prioritetnim područjima kao što su voda i poljoprivreda, otpornost na klimatske promjene, mobilnost i dekarbonizacija, zdravstvo, energetika, turizam, civilna zaštita.
- Razvoj i pokretanje nadzorne ploče za javnu politiku kako bi se javnim akterima na različitim hijerarhijskim razinama pomoglo u donošenju političkih odluka sa sustavnim i ažuriranim informacijama.
- Razvoj sadržaja i pružanje osposobljavanja o prikupljanju podataka i upravljanju njima, standardima, otvorenim standardima, aplikacijskim programskim sučeljima i drugim sadržajima povezanima s pametnim gradovima i zgradama te održivosti.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

S.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
19.1	TD-C19-i01	T	Javne usluge dostupne na pojednostavnjen i dosljedan način putem različitih kanala		Broj	0	5	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Broj usluga koje su evidentirane u poboljšanom Katalogu subjekata i usluga i dostupne su putem nekoliko kanala: jedinstveni portal za digitalne usluge, kontaktni centar, *Lojas do Cidadão /Espaços Cidadão*. Taj pokazatelj podrazumijeva preoblikovanje tih usluga u skladu s načelom „samo jednom" i njihovo stavljanje na raspolaganje u okviru pristupa „sve na jednom mjestu".
19.2	TD-C19-i01	T	Javne usluge dostupne na pojednostavnjen i dosljedan način putem različitih kanala		Broj	5	25	TROMJESEČJE	2026	Broj usluga koje su evidentirane u poboljšanom Katalogu subjekata i usluga i dostupne su putem nekoliko kanala: jedinstveni portal za digitalne usluge, kontaktni centar, *Lojas do Cidadão /Espaços Cidadão*. Taj pokazatelj podrazumijeva preoblikovanje tih usluga u skladu s načelom „samo jednom" i njihovo stavljanje na raspolaganje u okviru pristupa „sve na jednom mjestu".
19.3	TD-C19-i01	M	Uspostavljen novi model konzularnog upravljanja	Uspostavljen novi model konzularnog upravljanja				TROMJESEČJE	2026	Potpuna provedba novog modela konzularnog upravljanja: i. dematerijalizirane konzularne usluge stavljene na raspolaganje državljanima/nedržavljanima u inozemstvu, pri čemu je 80 % usluga koje pruža Ministarstvo vanjskih poslova digitalizirano; *Centro de Atendimento konzularno* funkcioniranje i dostupnost u najmanje 15 zemalja.
19.25	TD-C19-i01	M	Potpisivanje protokola ili uvjeta prihvaćanja za uspostavu novih trgovina za građane i prostora za građane	Potpisani protokoli				TROMJESEČJE	2024	Potpisivanje protokola ili uvjeta prihvaćanja za osnivanje 31 nove trgovine za građane (Ljas*de Cidadão*) i 400 novih prostora za građane (Espaços*Cidadão*)
19.26	TD-C19-i01	T	U funkciji su trgovine novim građanima i prostori za građane.		Broj	0	431	DRUGO TROMJESEČJE	2026	U funkciji je 31 nova osoba koja kupuje (Ljas*de Cidadão*) i 400 novih prostora za građane (*Espaços Cidadão*). Potrebe za primarnom energijom u novim zgradama moraju biti najmanje 20 % niže od standarda za zgrade gotovo nulte energije.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
19.27	TD-C19-i01	T	Zahtjev građana	Pokretanje prijave građana				TROMJESEČJE	2025	Pokrenuta je i operativna prijava građana. Aplikacija korisnicima omogućuje digitalni pristup najpopularnijim javnim uslugama i drugim funkcijama (kao što je plaćanje za usluge).
19.4	TD-C19-i02	T	Javne usluge koje su sigurno dostupne putem elektroničkog identiteta i uz poštovanje načela „samo jednom”		Broj	0	5	TROMJESEČJE	2022	Broj digitalnih javnih usluga dostupnih građanima i poduzećima koje ponovno upotrebljavaju podatke dostupne u katalogu iAP (dostupno na iap.gov.pt), obuhvaćene elektroničkim identitetom (ako to zatraže službe) i Sustavom za kontrolu osobnih podataka u javnoj upravi, te objavljivanje otvorenih podataka na www.dados.gov.pt.
19.6	TD-C19-i02	T	Teritorijalna informacijska infrastruktura		Broj	0	150	TROMJESEČJE	2026	Broj izvora podataka integriranih u teritorijalnu informacijsku infrastrukturu koja obuhvaća stambene, demografske, socijalne i gospodarske informacije. Izvori podataka uključuju, među ostalim, Nacionalni zavod za statistiku, socijalnu sigurnost, Poreznu upravu i tijela javne uprave u području obrazovanja, rada, zdravstva i pravosuđa.
19.7	TD-C19-i03	T	Osposobljavanje za jačanje kapaciteta u području kibersigurnosti i informacijske sigurnosti		Broj	0	9 800	TROMJESEČJE	2026	Broj sudionika koji su osposobljeni (osobno ili virtualno) u okviru naprednog programa osposobljavanja u području kibersigurnosti i informacijske sigurnosti (C-Academija). Osnivanje sedam centara kompetentnosti za potporu razvoju kapaciteta u području kibersigurnosti.
19.8	TD-C19-i03	T	Prihvaćanje portugalskog kriptografskog rješenja od strane javnih tijela		Broj	0	150	TROMJESEČJE	2026	Broj kriptografske opreme isporučene javnim subjektima. Ta oprema ispunjava pravne zahtjeve [*Resolução do Conselho de Ministros, n.o 16/96, de 22 de março – Instruções para a Segurança Nacional, Segurança das Telecomunicações (SEGNAC 3), Capítulo 3* /Rezolucija Vijeća ministara, br. 16/96, 22. ožujka – Upute za nacionalnu sigurnost, sigurnost telekomunikacija (SEGNAC 3), poglavlje 3.].
19.9	TD-C19-i03	T	Provedba nacionalnog okvira za kibersigurnost		Broj	0	47	TROMJESEČJE	2026	Broj novih subjekata u javnoj upravi obuhvaćenih nacionalnim okvirom za kibersigurnost. Od tih se subjekata zahtijeva izrada kibersigurnosnih pokazatelja, provedba nacionalnog regulatornog okvira i regulatornog okvira EU-a za kibersigurnost, među ostalim putem tijela za ocjenjivanje sukladnosti i novih revizora, kao i definiranjem i praćenjem modela upravljanja suradnjom i razmjenom informacija u području sigurnosti znanja i informacija.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
19.10	TD-C19-i03	M	Obnova izgradnje subjekata novog koordinacijskog modela za kibersigurnost i informacijsku sigurnost	Završetak obnove zgrade				TROMJESEČJE	2026	Dovršetak obnove zgrade i ugradnje opreme uz odgovarajuće tehnološke i sigurnosne uvjete za subjekte novog koordinacijskog modela za kibersigurnost i informacijsku sigurnost.
19.11	TD-C19-i04	T	Sigurni mobilni komunikacijski sustav za državne zaposlenike		%	0	95	DRUGO TROMJESEČJE	2022	Postotak zaposlenika u državnom području koji imaju pristup sigurnom sustavu glasovne komunikacije, slanja poruka i videokomunikacije.
19.12	TD-C19-i04	M	Dovršetak nadogradnje ključnih digitalnih infrastruktura	Završetak nadogradnje Nacionalne mreže unutarnje sigurnosti i Državne komunikacijske mreže za hitne slučajeve				TROMJESEČJE	2024	Dovršetak nadogradnje ključnih digitalnih infrastruktura: i. 112 Projekti operativnog centra i nacionalne mreže za unutarnju sigurnost, osim postavljanja i operacionalizacije novog podatkovnog centra koji je uključen u ključnu etapu 19.13; ii. promjena tehnologije zemaljske infrastrukture (osnovne mreže) iz E1 u IP (internetski protokol) i povećanje kapaciteta mreže za komunikaciju u izvanrednim situacijama (SIRESP).
19.13	TD-C19-i04	M	Dovršetak nadogradnje ključnih digitalnih infrastruktura	Završetak nadogradnje Nacionalne mreže unutarnje sigurnosti i Državne komunikacijske mreže za hitne slučajeve				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Dovršetak nadogradnje ključnih digitalnih infrastruktura: i. postavljanje i operacionalizacija novog podatkovnog centra nacionalne mreže za unutarnju sigurnost (nisuće); ii. osnivanje centra za oporavak od katastrofa za informacijske sustave povezane s Državnom komunikacijskom mrežom za hitne situacije (SIRESP), postizanje potpune teritorijalne pokrivenosti i poboljšanje otpuštanja u SIRESP-u; iii. početak rada informacijskog sustava za upravljanje nesrećama i prekršajima u cestovnom prometu iv. početak rada informacijskog sustava za upravljanje događajima, izvanrednim situacijama i katastrofama u području civilne zaštite.
19.14	TD-C19-i04	M	Nadogradnja IT sustava sigurnosnih snaga i usluga	Nadogradnja IT sustava sigurnosnih snaga i usluga				DRUGO TROMJESEČJE	2025	Nadogradnja IT sustava sigurnosnih snaga i službi: a) puštanje u rad obnovljenih IT sustava AIMA-e i SSI-ja (upravljanje granicama i nadzor granica, policijska i pravosudna suradnja i zajednički europski sustav azila), b) zajedničke IT usluge u sigurnosnim snagama i službama

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
19.15	TD-C19-i04	M	Jačanje vladinog centra za upravljanje IT mrežom (RING)	Jačanje vladinog centra za upravljanje IT mrežom (RING)				TROMJESEČJE	2026	Nadogradnja pet ključnih tehnoloških infrastruktura RING-a (zaštita od požara; računanje, pohrana i sigurnosna kopija; Telefonija VoIP; videokonferencije; i aplikacijski ekosustav) i osposobljavanje zaposlenika.
19.28	TD-C19-i05-RAM	M	Funkcionalni prototip	Prihvaćanje funkcionalnog prototipa				ČETVRTOTROMJESEČJE	2024	Javni naručitelj prihvaća funkcionalni prototip. Prototip uključuje sljedeće funkcionalnosti: — utvrđivanje neučinkovitosti i prijevara s algoritmima umjetne inteligencije, — usluge umjetne inteligencije; – automatizirati donošenje odluka.
19.16	TD-C19-i05-RAM	T	Javne usluge za građane, posjetitelje i poduzeća u ARM-u		Broj	0	5	DRUGOTROMJESEČJE	2025	Broj novih pojednostavnjenih digitaliziranih javnih usluga dostupnih građanima i poduzećima
19.17	TD-C19-i05-RAM	M	Modernizacija ključne infrastrukture i računalne arhitekture javnih usluga u ARM-u	Modernizacija ključne infrastrukture i računalne arhitekture javnih usluga u ARM-u				ČETVRTOTROMJESEČJE	2025	Dovršetak digitalne tranzicije u javnoj upravi ARM-a, koja obuhvaća: • Uvođenje privatne mreže 5G • Mobilni centar za nadzor kontrole za šumske požare • Centralizacija i obnova postojećih podatkovnih centara regionalne javne uprave • Provedba arhitekture kibersigurnosti • Povezanost u zgradama regionalne javne uprave • Digitalni alati za zaposlenike u javnom sektoru • Digitalno osposobljavanje za zaposlenike u javnom sektoru • Isporuka informatičkog sustava za upravljanje javnim financijama • Isporuka sustava upravljanja javnim nekretninama • Modernizacija tehnološke infrastrukture pravosudnih sustava RAM-a kako bi se optimizirala i uspostavila učinkovita interoperabilnost s nacionalnim informacijskim sustavima. • Projekt pametnog povezivanja pristupnih točaka
19.29	TD-C19-i05-RAM	M	Centralizirano rješenje za upravljanje podacima	Operativno rješenje za centralizirano upravljanje podacima				ČETVRTOTROMJESEČJE	2025	Pokretanje centraliziranog rješenja za upravljanje podacima. Taj dokument mora biti: — Izraditi alate za utvrđivanje neučinkovitosti, prijevara i drugih područja rizika s pomoću algoritama umjetne inteligencije,

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										— Staviti usluge umjetne inteligencije na raspolaganje različitim područjima javne uprave — Automatizirati donošenje odluka u različitim područjima javne uprave.
19.18	TD-C19-i06-RAA	M	Digitalizacija regionalne javne uprave ARA-e	Digitalizacija regionalne javne uprave ARA-e				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Završetak pet projekata: • APR+ dostupna, uključiva i otvorena javna uprava • Godišnje izvješće o uspješnosti + prilagodljivije javne usluge i sustav kontrole i upravljanja javnim financijama. • APR+ Proactiva • Mobilni portal za regionalnu javnu upravu • Godišnje izvješće o uspješnosti + spremno za budućnost
19.19	TD-C19-i07	T	Program stažiranja za osobe s diplomom		Broj	0	1 500	ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Broj osoba s diplomom koje su posjećivale program stažiranja u javnoj upravi uspostavljen u*okviru*Resoluç õ*es do Conselho de Ministros*
19.20	TD-C19-i07	T	Informatička oprema za zaposlenike javne uprave		Broj	0	17 500	ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Kupljena informatička oprema (17500 prijenosnih računala).
19.21	TD-C19-i07	T	Prostori za osposobljavanje i zajednički rad za zaposlenike javne uprave		Broj	0	96 400	TROMJESEČJE	2026	Broj sudionika osposobljavanja u sljedećim programima izgradnje kapaciteta: • *Program de capacitação digital* • Napredno i visoko obrazovanje u rukovodstvu • Osposobljavanje za *Lojas do Cidadão/Espaços Cidadão* • Program *Qualifica AP* • PlanAPP – projekt vještina planiranja i predviđanja • SIADAP Osim toga, Centar stručnosti za planiranje, politiku i predviđanja na svojim internetskim stranicama objavljuje 65 izvješća, studija ili sažetaka politika o temama politike u svojoj nadležnosti. Naposljetku, potrebno je stvoriti i 23 zajedničke radne prostorije.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
19.22	TD-C19-r34	M	Stupanje na snagu pravnog okvira za digitalnu transformaciju javne uprave	Stupanje na snagu pravnog okvira za digitalnu transformaciju javne uprave				TROMJESEČJE	2021	Stupanje na snagu pravnog okvira za digitalnu transformaciju javne uprave: i. Strategija i transverzalni akcijski plan za digitalnu transformaciju javne uprave i zakonodavni paket (uključujući uredbu o CNCS-u) o nacionalnom okviru za kibersigurnost, na temelju Zakona 46/2018
19.23	TD-C19-r35	M	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa za reorganizaciju javne uprave	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa za reorganizaciju javne uprave				ČETVRTOTROMJESEČJE	2023	Stupanje na snagu zakonodavstva potrebnog za provedbu funkcionalnih i organizacijskih promjena središnje javne uprave na temelju izvješća radne skupine osnovane ministarskom odlukom
19.24	TD-C19-r36	M	Osnivanje Nacionalnog instituta za upravu, I.P.	Osnivanje Nacionalnog instituta za upravu, I.P. pravnim aktom				DRUGOTROMJESEČJE	2021	Osnivanje Instituta Nacional de Administração (*Instituto Nacional de Administração, IP*) pravnim aktom kojim se omogućuju aktivnosti osposobljavanja za javnu upravu
19.34	TD-C19-i08	M	Pokretanje portala pametnih područja	Pokretanje portala pametnih područja				TROMJESEČJE	2025	Pokretanje internetske stranice (tj. portala) s internetskim repozitorijem informacija na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.
19.35	TD-C19-i08	M	Inteligentna područja: Platforme za urbano upravljanje, digitalni blizanci i nadzorna ploča javne politike	Općine s platformama za urbano upravljanje, stvaranje digitalnih blizanaca i pokretanje nadzorne ploče za javnu politiku				TROMJESEČJE	2026	Platforma za urbano upravljanje uspostavlja se ili nadograđuje u 129 općina. Uspostavlja se pet digitalnih blizanaca u nacionalnim prioritetnim područjima, kao što su voda i poljoprivreda, otpornost na klimatske promjene, mobilnost i dekarbonizacija, zdravstvo, energetika, turizam i civilna zaštita. Pokrenuta nadzorna ploča dostupna je središnjim i regionalnim akterima.
19.36	TD-C19-i08	T	Osposobljavanje na pametnim područjima		Broj	0	650	ČETVRTOTROMJESEČJE	2025	Broj zaposlenika u javnom sektoru koji su završili osposobljavanje o prikupljanju podataka, upravljanju podacima i drugim sadržajima povezanima s pametnim gradovima i zgradama te održivosti.

S.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Reforma TD-C19-r41: Pristup javnim uslugama: usklađivanje i konsolidacija pristupa uživo i na internetu

Cilj je te reforme produbiti digitalnu tranziciju javne uprave i iskoristiti nove tehnologije za preobrazbu postojećeg modela javnih usluga.

Reforma se sastoji od stupanja na snagu zakonodavnog akta kojim se usklađuju i konsolidiraju pravila o osobnom i daljinskom pristupu javnim uslugama (internetski, putem aplikacije, telefonom).

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. lipnja 2024.

Reforma TD-C19-r42: Novi sustav ocjenjivanja za osnaživanje i pomlađivanje radne snage u javnoj upravi

Glavni je cilj te reforme riješiti jedan od glavnih izazova s kojima se suočava portugalska javna uprava: sposobnost pomlađivanja radne snage te privlačenja i zadržavanja talenata.

Reforma se sastoji od revizije sustava procjene uspješnosti u javnoj upravi (integrirani sustav za upravljanje i evaluaciju uspješnosti u javnoj upravi – SIADAP) izmjenom pravnog okvira. Revidirani SIADAP:

- Promijeniti učestalost evaluacije (s svake dvije godine na svaku godinu);
- Povećati postotak radnika koji mogu dobiti dvije najviše ocjene uspješnosti i njihove odgovarajuće bodove po ciklusu ocjenjivanja;
- Uvesti dodatni razred uspješnosti;
- Utvrditi popis nadležnosti koje treba ocijeniti u okviru profila kompetencija javne uprave;
- Utvrditi potrebe za daljnjim razvojem kompetencija i odgovarajućeg osposobljavanja.

Nadalje, zajedno s revizijom modela SIADAP, reforma uključuje i reviziju profila kompetencija javne uprave koji uključuje kompetencije koje se ocjenjuju u postupku zapošljavanja i odabira, u sustavu procjene uspješnosti i koje treba uključiti u stručno osposobljavanje.

Reforma uključuje i razvoj IT platforme na kojoj će djelovati SIADAP. Osigurava se posebno osposobljavanje kako bi se naučilo kako koristiti platformu.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. ožujka 2025.

S.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
19.30	TD-C19-r41	M	Stupanje na snagu zakonodavnog akta o pristupu javnim uslugama	Odredba zakonodavstva o stupanju na snagu zakonodavstva				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Stupanje na snagu zakonodavnog akta kojim će se uskladiti i konsolidirati fizički i internetski pristup javnim uslugama.
19.31	TD-C19-r42	M	Stupanje na snagu zakonodavnog akta kojim se revidira SIADAP	Odredba zakonodavnog akta o stupanju na snagu zakonodavnog akta				TROMJESEČJE	2024	Stupanje na snagu zakonodavnog akta kojim se revidira integrirani sustav za upravljanje i evaluaciju uspješnosti u javnoj upravi (SIADAP) u skladu sa značajkama opisanima u opisu mjere.
19.32	TD-C19-r42	M	Stupanje na snagu zakonodavnog akta kojim se revidira profil kompetencija javne uprave	Odredba zakonodavnog akta o stupanju na snagu zakonodavnog akta				TROMJESEČJE	2024	Revidirani profil kompetencija javne uprave stupa na snagu.
19.33	TD-C19-r42	M	Početak rada novog sustava SIADAP	Početak rada novog sustava SIADAP				TROMJESEČJE	2025	Početak rada novog sustava SIADAP, uključujući odgovarajuću IT platformu. Korisnicima sustava SIADAP dostupno je posebno osposobljavanje za učenje o tome kako koristiti IT platformu.

T. 20. SASTAVNICA: Digitalna škola

Portugal je 2019. imao vrijednosti niže od europskih prosjeka kad je riječ o svakodnevnom korištenju internetom (65 %), upotrebi internetskih javnih usluga (41 %) i stručnjacima za IKT na tržištu rada (2,4 %) (Eurostatovi podaci/promatračnica za digitalne vještine) te je postavio ambiciozne ciljeve do 2025. za te pokazatelje (80 %, 75 % odnosno 5 %). Među stručnjacima za IKT na tržištu rada žene su činile 18,3 %, a muškarci 81,7 % (podaci Eurostata).

Ciljevi su komponente stvoriti uvjete za obrazovne, pedagoške i upravljačke inovacije portugalskog sustava osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja. To će se postići razvojem digitalnih vještina nastavnika, učenika i školskog osoblja, integracijom digitalnih tehnologija u različita kurikularna područja i osiguravanjem odgovarajuće opreme. Očekuje se da će to pridonijeti digitalnoj tranziciji te uključivom i održivom rastu gospodarstva.

Komponenta doprinosi provedbi preporuke za Hrvatsku radi poboljšanja razine vještina stanovništva, posebno njihove digitalne pismenosti (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.) i podupiranja upotrebe digitalnih tehnologija kako bi se osigurao jednak pristup kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju (Preporuka za pojedinu zemlju br. 2 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

T.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TD-r37: Reforma digitalnog obrazovanja

Cilj je mjere razviti novi digitalni pristup obrazovanju, iskorištavajući postojeće politike javnog obrazovanja, posebno sustav autonomije i fleksibilnosti u kurikulumima. Cilj je te reforme uvesti kvalitativni skok u pedagoškoj upotrebi digitalnih tehnologija i načinu na koji će se one integrirati u proces stjecanja znanja. Reformom se nastoje ublažiti i rizici od isključenosti i nepovoljnog položaja u procesima učenja smanjenjem socijalnih i obrazovnih nejednakosti u pristupu digitalnim tehnologijama. Reforma digitalnog obrazovanja usmjerena je na obrazovnu zajednicu (učenike, nastavno osoblje i nenastavno osoblje).

Reforma se sastoji od mjera kojima se osigurava da 95 % nastavnika u mreži javnog obrazovanja prođe osposobljavanje u području osnovnih ili naprednijih digitalnih vještina, među ostalim o integraciji digitalnih tehnologija u kurikulum.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TD-C20-i01: Digitalna tranzicija u obrazovanju

Ciljevi ulaganja su: i. ukloniti prepreke pristupu kvalitetnom internetu u školskom okruženju; ukloniti ograničenja integrirane upotrebe tehnološke i digitalne opreme i ukloniti nedostatak specijalizirane opreme za razvoj digitalnih vještina i poticati nastavak karijera u području STEAM-a kako bi se promicalo ravnopravno sudjelovanje djevojčica i dječaka; prevladavanje nedovoljne upotrebe digitalnih obrazovnih resursa u procesu učenja i ocjenjivanja; žalitelj

prevladavanje raspršenosti i neučinkovitosti upravljačkih i informacijskih sustava obrazovnog sustava preispitivanjem i ažuriranjem metodologija i postupaka za upravljanje školom i upravljanje njima.

To ulaganje sastoji se od sljedećeg:

- Povećanje povezivosti škola proširenjem internetske povezivosti proširene mreže obrazovanja s 40 na 300 Gbps, povezivanjem osnovnih i srednjih škola s proširenom mrežom obrazovanja i osiguravanjem povezivosti od najmanje 1 Gbps te proširenjem mreže lokalnih područja s prosječno 40 novih pristupnih točaka za svaku školu.

- Osiguravanje 600000 računala za učenike i nastavnike, postavljanje opreme za projekciju (40000 projektora) i osiguravanje škola za digitalne obrazovne laboratorije opremljene obrazovnim naprednim digitalnim tehnologijama kao što su 3D pisači i obrazovni roboti.

- Razvoj i usvajanje novih digitalnih obrazovnih resursa (95 % predmeta u kurikulumima osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja, uključujući tjelesni odgoj i sport), uključujući digitalizaciju testova procjene.

- Stavljanje na raspolaganje sustava autentifikacije za različite obrazovne platforme, usklađivanje i integracija informacijskih sustava za upravljanje obrazovanjem te osiguravanje 15000 računala za upravljanje školom.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje TD-C20-i02-RAA: Digitalno obrazovanje (Azori)

Ciljevi su mjere osigurati pristup upotrebi digitalnih tehnologija, promicati jednake mogućnosti i dovesti do znatnih poboljšanja u sredstvima učenja, u skladu s Akcijskim planom Europske unije za digitalno obrazovanje.

To ulaganje sastoji se od poticanja razvoja digitalnih vještina obrazovne zajednice usmjerenih na učenike, njihove roditelje i nastavnike te uključuje ciljane mjere u sljedećim područjima:

- Oprema: 31900 nove mobilne informatičke opreme za predškolsko, osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje, uključujući nadogradnju i softver te osiguravanje opreme na razini škole s najmanje 1080 novih interaktivnih zaslona, 100 nove specijalizirane laboratorijske opreme, 100 novih 3D pisača i 150 novih obrazovnih robota;
- Digitalni obrazovni resursi: digitalizacija obrazovnih resursa kako bi se s pomoću digitalnih priručnika doprlo do 15500 studenatadrugog i trećeg ciklusa osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja u Autonomnoj regiji Azorima;

- Digitalne kompetencije: 24 modula osposobljavanja namijenjena nastavnicima i roditeljima učenika;

- Povezivost: mjere za poboljšanje povezanosti škola u autonomnoj regiji Azorima na najmanje 1 Gbps. Kupnja i ugradnja 1500 sklopki i APS-a.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje TD-C20-i03-RAM: Ubrzavanje digitalizacije obrazovanja ARM-a

Cilj je mjere stvoriti proaktivniji, inovativniji, uključiviji, autonomniji, pravedniji i otvoreniji obrazovni sustav u autonomnoj regiji Madeiri u javnim i privatnim školama.

Ulaganje se sastoji od pružanja kvalitetnog učenja, osposobljavanja i kvalifikacija, pripreme djece i učenika za suočavanje s izazovima 21. stoljeća, uključujući digitalnu tranziciju, uz posebne mjere u sljedećim područjima:

- Digitalni obrazovni resursi i oprema: U okviru projekta „Digitalni priručnici" cilj mu je osigurati više digitalnih obrazovnih resursa u različitim formatima i različitim tipologijama (animacije, simulacije, trodimenzionalni videozapisi ili drugo), osigurati opremu (tablete ili prijenosna računala, ovisno o godini školovanja) i pristup digitalnim udžbenicima kako bi se osiguralo da obrazovna zajednica (učenici, nastavnici, visokoobrazovni tehničari, tehničari za tehničku pomoć, pružatelji obrazovanja) ima siguran pristup sadržaju dostupnom putem digitalizacije obrazovanja. Za 15910 učenika obuhvaća: 1 tablet ili prijenosno računalo, ovisno o godini školovanja, 1 virtualna dozvola za pristup školi koja vrijedi za svaku školsku godinu; Osobna i neprenosiva dozvola za digitalnu verziju svakog školskog priručnika donesenog za školovanje.

- Povezivost i oprema za škole: s ciljem opremanja škola „inovativnim okruženjima za učenje"(34 „Inovativna naukovanja u području okoliša"; 22 „Makerspace" laboratoriji; 15 prostora za učenje o skrbi za djecu; 20 „Inovativni prostori", na temelju koncepta „Snoezelen Room94" – promicanje uključenosti i digitalne pismenosti, uz „obrazovne inovacijske centre za programiranje i robotizaciju";

- Digitalne kompetencije: s aktivnostima osposobljavanja koje se nude nastavnicima i nenastavnom osoblju (tehničari visokog obrazovanja, tehnički asistenti).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

94 Prostorije postavljene tako da utječu na osjetilni sustav radi upozoravanja ili smirivanja

T.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
20.1	TD-C20-r37	T	Osposobljavanje nastavnika i nenastavnog osoblja u javnoj obrazovnoj mreži u području digitalnih vještina		%	0	95	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Postotak učitelja i nastavnika u mreži javnog obrazovanja koji su prošli osposobljavanje o osnovnim ili naprednijim digitalnim vještinama, među ostalim (za nastavnike) o integraciji digitalnih tehnologija u kurikulum
20.2	TD-C20-i01	M	Potpisivanje ugovora za kupnju pojedinačnih računala za učenike i nastavnike	Potpisan ugovor				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	Potpisivanje ugovora za kupnju 600000 novih prijenosnih računala za posudbu učiteljima i učenicima
20.3	TD-C20-i01	T	Računala za individualnu uporabu učenika i nastavnika		Broj	450 000	1 050 000	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Broj prijenosnih računala za posudbu učiteljima i učenicima u osnovnim i srednjim javnim školama
20.4	TD-C20-i01	T	Nadogradnja povezanosti osnovnih i srednjih škola		%	0	95	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Postotak osnovnih i srednjih javnih škola u kontinentalnom Portugalu koje su 1) povezane s proširenom mrežom obrazovanja od 300 Gbps s poveznicom od najmanje 1 Gbps; i 2. imaju lokalne školske mreže s prosječno 40 bežičnih pristupnih točaka. 3) usvojili su platformu za digitalno obrazovanje i povezani su sa središnjim sustavom upravljanja obrazovanjem Ministarstva obrazovanja.
20.5	TD-C20-i01	T	Digitalni obrazovni laboratoriji		Broj	0	1 300	ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Broj novih laboratorija za digitalno obrazovanje primljenih u osnovnim i srednjim javnim školama (od[5.] do 12. razreda[)] u kontinentalnom Portugalu sa specijaliziranom projektnom opremom, uključujući komplete za robotiku, 3D pisače, opremu za mjerenje i ispitivanje te računala.
20.6	TD-C20-i01	T	Ugrađena nova oprema za projekciju		Broj	0	40 000	DRUGO TROMJESEČJE	2024	Broj novih projektora ugrađenih u javne obrazovne ustanove.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
20.7	TD-C20-i01	M	Osnaživanje uprave škola	Resursi za upravljanje školom				ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	95 % obrazovnih i nastavnih jedinica javne mreže u kontinentalnom Portugalu dobilo je računala za upravljanje školom, ukupno najmanje 15000 računala. Potpisivanje ugovora o rješenju za upravljanje identitetom barem za roditelje, nastavnike i druge školske stručnjake. Roditeljima, nastavnicima i drugim školskim djelatnicima dostupan je sustav autentikacije kojim se omogućuje pristup obrazovnoj platformi „Portal das Matrículas”.
20.8	TD-C20-i01	T	Digitalni obrazovni materijali		%	0	95	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Postotak predmeta u osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju, uključujući tjelesni odgoj i sport za koje je dovršena izrada digitalnih obrazovnih resursa.
20.9	TD-C20-i01	T	Digitalni testovi i ispiti u školama		%	0	95	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Postotak završenih školskih ispita koji su digitalizirani: i. postupak testiranja i ocjenjivanja u osnovnoškolskom obrazovanju; II. Kvalifikacija srednjoškolskog obrazovanja
20.10	TD-C20-i02-RAA	T	Masovni otvoreni internetski tečajevi za nastavnike i roditelje u ARA-i		Broj	0	4	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Broj masovnih otvorenih internetskih tečajeva (MOOC) osmišljenih radi promicanja razvoja digitalnih vještina za obrazovanje u učionici i učenje na daljinu, uključujući pružanje uputa i portala za nabavu digitalnih kompetencija. MOOC-ovi su dostupni na internetu i besplatno dostupni nastavnicima i roditeljima učenika
20.11	TD-C20-i02-RAA	T	Nova prijenosna računala i tableti za škole u ARA-i		Broj	0	31 900	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj novih prijenosnih računala i tableta kupljenih za predškolsko obrazovanje, prvi i drugi stupanj obrazovanja te srednjoškolsko obrazovanje.
20.12	TD-C20-i02-RAA	M	Digitalna oprema i digitalni obrazovni materijali škola u ARA-i	Isporuka digitalne opreme i digitalnih obrazovnih resursa školama u ARA-i				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Završetak distribucije sljedeće digitalne opreme školama u Autonomnoj regiji Azorima: najmanje 1 Gbps internetska veza u 95 % škola, 1080 novih interaktivnih zaslona, 100 nove specijalizirane laboratorijske opreme, 100 novih 3D pisača i 150 novih obrazovnih robota. Osim toga, javne i privatne škole nude digitalne priručnike za 15500 učenika. Kupuje se i ugrađuje 1500 sklopki i APS-a.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
20.13	TD-C20-i02-RAA	T	Masovni otvoreni internetski tečajevi za nastavnike i roditelje u ARA-i		Broj	4	24	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj masovnih otvorenih internetskih tečajeva (MOOC) osmišljenih radi promicanja razvoja digitalnih vještina za obrazovanje u učionici i učenje na daljinu, uključujući pružanje uputa i portala za nabavu digitalnih kompetencija. MOOC-ovi su dostupni na internetu i besplatno dostupni nastavnicima i roditeljima učenika
20.14	TD-C20-i03-RAM	T	Digitalni priručnici za učenike u drugom i trećem ciklusu i za učenike srednjih škola		Broj	0	5 120	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Broj učenika u drugom i trećem ciklusu osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja koji su tijekom školske godine imali pristup digitalnom ručnom kompletu u ARM-u i upotrebljavali ga.
20.15	TD-C20-i03-RAM	T	Povezanost škola s ARM-om		Broj	0	80	ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Broj škola u ARM-u za koje je instalirana oprema za bežično povezivanje.l.
20.16	TD-C20-i03-RAM	T	Digitalni priručnici za učenike u drugom i trećem ciklusu i srednjoškolske učenike u ARM-u		Broj	5 120	15 910	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj učenika u drugom i trećem ciklusu osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja koji su tijekom školske godine imali pristup digitalnom ručnom kompletu u ARM-u i upotrebljavali ga.
20.17	TD-C20-i03-RAM	T	Osposobljavanje nastavnika i nenastavnog osoblja u području digitalnih kompetencija u ARM-u		Broj	0	6 500	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj nastavnika i nenastavnog osoblja sa svih razina obrazovanja (od predškolskog do srednjoškolskog) koji su sudjelovali u osposobljavanju u području digitalnih i tehnoloških vještina u ARM-u
20.18	TD-C20-i03-RAM	M	Isporuka znanstvene i tehnološke opreme školama u ARM-u	Isporuka znanstvene i tehnološke opreme školama u ARM-u				ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Škole u RAM-u imaju koristi od distribucije sljedeće znanstvene i tehnološke opreme: kompleti za eksperimentiranje s robotikom (za 129 školskih soba/obrazovnih prostora za sve razine obrazovanja: pred, 1.^{ciklus}, 2.^{ciklus}, 3. stupanj^{obrazovanja} i srednjoškolsko obrazovanje); eksperimentalne znanstvene komplete (za 129 školskih soba/obrazovnih prostora); Kompleti za paru (za 129 školskih soba/obrazovnih prostora); biologija, fizika i kompleti za kemiju (za 35 školskih soba/obrazovnih prostora); Polivizualni/multimedijski kompleti (za 40 školskih soba/obrazovnih prostora), 100 nove računalne znanstvene opreme (za 94 školske prostorije/obrazovne prostore u prvom ciklusu);

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										Osim toga, uspostavit će se 91 inovativno okruženje za učenje kako bi se omogućili novi metodološki pristupi u procesu poučavanja i učenja.

U. KOMPONENTA 21.: Plan REPowerEU

Cilj je poglavlja o planu REPowerEU poduprijeti ambicije Portugala u pogledu energetske neovisnosti i zelene tranzicije u kontekstu novih geopolitičkih situacija i situacija na energetskom tržištu.

Reformama i ulaganjima u okviru plana REPowerEU nastoji se ojačati energetska suverenost Portugala i ubrzati dekarbonizacija njegova gospodarstva. To poglavlje uključuje reforme kojima će se pojednostavniti postupci izdavanja dozvola za energiju iz obnovljivih izvora, uspostaviti jedinstvena kontaktna točka za licenciranje projekata u području obnovljivih izvora energije te potaknuti uporaba biometana i vodika iz obnovljivih izvora u zemlji. Ulaganje će se sastojati od izrade tehničkih studija za iskorištavanje energije vjetra na moru. Nadalje, Portugal se bavi izazovom prekvalifikacije radne snage za zelenu tranziciju reformom zelenih vještina, čiji je cilj stvoriti sveobuhvatnu ponudu strukovnog osposobljavanja za razvoj zelenih vještina i osposobiti 25 tisuća ljudi u sljedeće dvije godine.

To poglavlje uključuje i ulaganja za rješavanje problema energetskog siromaštva ulaganjima u povećanje energetske učinkovitosti u stambenim, uslužnim i javnim zgradama te reformama za uspostavu nacionalnog opservatorija za energetsko siromaštvo i razvoj modela „sve na jednom mjestu” za potporu građanima u provedbi intervencija u području energetske učinkovitosti.

Portugal povećava i svoju otpornost strateškim ulaganjima u proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, povećanjem postojećih ulaganja u plinove iz obnovljivih izvora i prijevoz s nultom stopom emisija te izgradnjom skladišnih kapaciteta kako bi se povećala fleksibilnost energetskog sustava uz istodobno promicanje obnovljivih izvora energije. Planira se nekoliko novih ulaganja u promet s nultom stopom emisija i širi se diljem zemlje, uključujući izgradnju brze tranzitne linije Bus u Bragi i uspinjača u Nazareu”.

Nekoliko mjera sadržavat će prekograničnu dimenziju, koja će se uglavnom razviti ulaganjima u obnovljive izvore energije i energetsku učinkovitost.

Komponenta doprinosi provedbi preporuke za Portugal izdane Portugalu radi smanjenja ovisnosti o fosilnim gorivima (preporuke za pojedinu zemlju br. 4 za 2022. i 2023.) i usmjeravanja ulaganja na prelazak na niskougljično gospodarstvo i energetsku tranziciju (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.) te na čistu i učinkovitu proizvodnju i uporabu energije (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2020.). Posebno uključuje mjere za ubrzavanje uvođenja obnovljivih izvora energije, pojednostavnjenje izdavanja dozvola, dekarbonizaciju prometnog sektora, poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada, nadogradnju mreža za prijenos i distribuciju električne energije, povećanje skladištenja električne energije i jačanje stjecanja zelenih vještina potrebnih za zelenu tranziciju.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

U.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje RP-C21-i01: Proširena mjera: Dekarbonizacija industrije

Cilj je ove mjere povećati ulaganja TC-C11-i01: Dekarbonizacija industrije, u okviru komponente 11.

Proširenim dijelom mjere povećava se broj projekata dekarbonizacije kojima je dodijeljena potpora. Potpora za prošireni dio mjere usmjerena je uglavnom na mala i srednja poduzeća za

projekte u iznosu od najviše 200 000 EUR po poduzetniku tijekom tri fiskalne godine („pojednostavnjeni” projekti).
Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RP-C21-i02: Proširena mjera: Energetska učinkovitost u stambenim zgradama

Cilj je mjere proširiti mjeru TC-C13-i01: Energetska učinkovitost stambenih zgrada u okviru komponente 13.
Dijelom mjere koji se odnosi na proširenje povećava se broj obnovljenih stambenih zgrada i proizvodnja energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju. Kako bi se promicale mjere energetske učinkovitosti kojima se ostvaruju veće uštede energetske učinkovitosti u zgradama, mjerom se u prosjeku ostvaruje najmanje 40 % uštede primarne energije. Mjerom povećanja obuhvaćena su poboljšanja energetske učinkovitosti u okviru poziva na podnošenje prijedloga „Programa de Apoio a Edificios mais Sustentáveis 2023 – PAE+S 2023”.

Smanjenje potražnje za primarnom energijom može se procijeniti primjenom metodologije koju primjenjuje ADENE (portugalska agencija za energiju) ako se a) energetski certifikati ne mogu izdati jer se predmet certificiranja ne može definirati u skladu s člankom 19. Uredbe sa zakonskom snagom 101-D/2020 ili b) ukupni trošak manji je od 5000 EUR ili c) poziv na podnošenje ponuda objavljen je 2020. ili 2021. Prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom izračunava se na temelju smanjene potražnje za energijom po jedinici mjere.
Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. rujna 2025.

Ulaganje RP-C21-i03: Proširena mjera: Energetska učinkovitost zgrada koje se koriste u uslužnom sektoru

Cilj je ove mjere proširiti mjeru TC-C13-i03 Energetska učinkovitost zgrada kojima se koristi uslužni sektor u okviru komponente 13. Proširenim dijelom mjere povećava se površina obnovljenih privatnih uslužnih zgrada.
Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RP-C21-i04-RAM: Energetska učinkovitost javnih zgrada u Madeiri

Cilj je ovog ulaganja promicanje energetske obnove, promicanje energetske učinkovitosti i učinkovitosti resursa te povećanje vlastite potrošnje energije iz obnovljivih izvora u javnim zgradama Madeire.
To ulaganje sastoji se od mjera kojima se promiče energetska obnova radi dekarbonizacije potrošnje energije javnih zgrada, učinkovitosti potrošnje vode i kružnog gospodarstva u javnim zgradama u autonomnoj regiji Madeiri kako bi se postigla srednjoročna obnova.
Sve zgrade prihvatljive za intervenciju koriste se u javnom sektoru, posebno u sektorima zdravstva, obrazovanja i regionalne javne uprave.
Kad je riječ o energetski učinkovitim obnovama koje su potrebne kako bi se u prosjeku postigla barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije o obnovi zgrada (EU) 2019/786, smanjenje potražnje za primarnom energijom može se procijeniti primjenom metodologije koju primjenjuje ADENE (portugalska agencija za energiju) ako se a) energetski certifikati ne mogu izdati jer se predmet certificiranja ne može definirati u skladu s člankom 19. Uredbe sa zakonskom snagom 101-D/2020 ili b) ukupni trošak manji od 5000 EUR ili c) poziv

na podnošenje ponuda objavljen je 2020. ili 2021. Prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom izračunava se na temelju smanjene potražnje za energijom po jedinici mjere.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. lipnja 2026.

Reforma RP-C21-r43: Nacionalni opservatorij za energetsko siromaštvo

Cilj je te reforme uspostaviti tijelo za nacionalna, regionalna i lokalna tijela za praćenje stanja energetskog siromaštva te analizu i razvoj javnih politika za njegovo iskorjenjivanje u Portugalu.

Reformom se uspostavlja Nacionalni opservatorij za energetsko siromaštvo (ONPE), koji je odgovoran za:

- Praćenje, nadzor, koordinacija i izvješćivanje o provedbi dugoročne strategije za energetsko siromaštvo (ELPPE);
- Koordinacija rada na politikama povezanima s energetskim siromaštvom u vezi s osmišljavanjem i provedbom nacionalnog energetskog i klimatskog plana (NECP) i nacionalnih socijalnih planova za klimatsku politiku;
- Predlaganje vladinih desetogodišnjih akcijskih planova (hirizona 2030., 2040. i 2050.), kao i njihove revizije i revizije ELPPE-a, s učestalošću od najmanje tri godine odnosno pet godina;
- Provedbu mjera za izgradnju kapaciteta za javne i privatne, nacionalne, regionalne i lokalne aktere uključene u provedbu dugoročne strategije energetskog siromaštva;
- Utvrđivanje i praćenje kućanstava pogođenih energetskim siromaštvom uspostavom i provedbom alata za periodično istraživanje;
- Predlaganje financijskog (ili fiskalnog) instrumenta za mjere energetske učinkovitosti namijenjenog kućanstvima u energetskom siromaštvu;
- Razvoj materijala i kampanja za povećanje energetske pismenosti primjerene profilu kućanstava pogođenih energetskim siromaštvom;
- Promicanje i širenje rada povezanog s pojavom energetskog siromaštva, uključujući uspostavu mreže subjekata i zainteresiranih aktera u cilju rješavanja tog pitanja.

ONPE u svoju upravljačku strukturu uključuje i. upravljačku jedinicu, koja je odgovorna za operativno upravljanje ONPE-om, ii. strateški odbor koji vodi Ministarstvo okoliša i klimatske politike i koji uključuje članove iz relevantnih vladinih područja (kao što su stanovanje, socijalna sigurnost, zdravstvo, financije, obrazovanje, teritorijalna kohezija) i iii. savjetodavni odbor, uključujući uspostavljene dionike kao što su sveučilišta, općine, lokalne energetske agencije, nevladine organizacije uključene u mjere za iskorjenjivanje energetskog siromaštva, operatori energetskih mreža, potrošači i udruge za nekretnine, sektorska udruženja i privatni financijski subjekti. Reformom se osigurava da ta tijela surađuju i imaju jasne uloge u ostvarivanju ciljeva utvrđenih u mandatu ONPE-a. Za prikupljanje podataka osigurava se suradnja između ONPE-a i portugalskih statističkih tijela.

Reformom se osigurava i uspostava financijskog instrumenta za mjere energetske učinkovitosti u stambenom sektoru za rješavanje problema energetskog siromaštva za utvrđene profile kućanstava, donesenog stupanjem na snagu zakona ili donošenjem odluke relevantne financijske institucije.

Provedba te reforme mora biti dovršena do 31. ožujka 2025.

Reforma RP-C21-r44: Razvoj jedinstvenih kontaktnih točaka za energetsku učinkovitost za građane (energetski prostori za građane)

Cilj je te reforme pružiti potporu građanima u pripremi i provedbi mjera za energetsku učinkovitost i energiju iz obnovljivih izvora te usvojiti održivo ponašanje u pogledu uporabe energije povećanom energetskom pismenošću.

Na temelju pilot-projekta razvijenog u okviru ulaganja TC-C13-I01 reformom će se stvoriti jedinstvene kontaktne točke za energetsku učinkovitost za građane (energetski prostori za građane – *Espaços Cidadão Energia Energia*) koje su uspostavile lokalne ili regionalne vlasti ili drugi lokalni subjekti i nuditi niz usluga stanovnicima kao što su:

- Pružanje informacija i tehničke potpore, od tumačenja računa za energiju do održive uporabe energije i prava potrošača;
- Savjete, među ostalim za nabavu energije, kupnju opreme, odabir rješenja za energetsku učinkovitost i obnovljivu energiju, odabir komercijalnih ponuda za provedbu rješenja;
- Energetska procjena stambenih objekata i prijedlozi ulaganja s ciljem povećanja toplinske ugodnosti i smanjenja računa za energiju;
- Savjete o pristupu poticajima i financijskim instrumentima, javnim i privatnim, nacionalnim i lokalnim;
- Prikupljati podatke o korisnicima koji će se dijeliti s Nacionalnim opservatorijem za energetsko siromaštvo.

Reforma uključuje i mjere za izgradnju kapaciteta.

Provedba te reforme mora biti dovršena do 31. ožujka 2025.

Ulaganje RP-C21-i05: Potpora razvoju zelene industrije

Cilj je tog ulaganja, usmjerenog na poduzeća, povećati proizvodni kapacitet tehnologija za energiju iz obnovljivih izvora, dekarbonizaciju i energetsku učinkovitost, u skladu s ciljevima NECP-a za 2030. i ciljevima industrijskog plana u okviru europskog zelenog plana (COM(2023) 62 final).

Ulaganje se sastoji od bespovratnih sredstava usmjerenih na pojedinačna poduzeća ili projekte te se njime podupiru industrijska ulaganja u proizvodnju strateških tehnologija za klimatsku tranziciju, koje su izravno povezane sa solarnom fotonaponskom i solarnom toplinskom energijom, elektrolizatorima i gorivnim ćelijama, vjetroelektranama na kopnu i obnovljivim izvorima energije na moru, održivim bioplinom/biometanom, baterijama i skladištenjem, hvatanjem i skladištenjem ugljika, toplinskim crpkama, energetskom učinkovitošću, geotermalnom energijom ili mrežnim rješenjima.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s načelom nenanošenja bitne štete u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, kako je utvrđeno u Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu posla za buduće pozive na podnošenje projekata:

- isključenje sljedećeg popisa aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. djelatnosti i imovinu povezane s fosilnim gorivima, uključujući upotrebu na kraju proizvodnog lanca95; ii. aktivnosti i imovine u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih

[95] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01).

referentnih vrijednosti96 i postrojenja za mehaničko-biološku obradu97; iii. djelatnosti i imovine povezane s odlagalištima otpada, spalionicama98 i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu99; žalitelj

- zahtijevati usklađenost primatelja s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba tog ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Reforma RP-C21-r45: Zelene vještine

Cilj je te reforme stvoriti dugoročnu ponudu strukovnog osposobljavanja za razvoj, priznavanje, vrednovanje i certificiranje zelenih vještina.

Reforma se sastoji od sljedećeg:

— Stvaranje programa za zelene vještine i radna mjesta: program strukovnog osposobljavanja u području energetike;

— Osnivanje Centra za osposobljavanje u području energetske tranzicije za pružanje osposobljavanja u područjima energetske tranzicije i djelovanja u području klime.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Reforma RP-C21-r46: Regulatorni okvir za vodik iz obnovljivih izvora

Cilj je te reforme potaknuti promicanje vodika iz obnovljivih izvora kao dijela sveobuhvatnije strategije tranzicije prema dekarboniziranom gospodarstvu. Cilj je te reforme i stvoriti uvjete za dekarbonizaciju mreže prirodnog plina i pomoći u razvoju vrijednosnog lanca vodika iz obnovljivih izvora.

Reforma se sastoji od revizije zakonodavnog okvira za plinove iz obnovljivih izvora. Revidirani okvir:

a) utvrditi tehničke kriterije i operativne aspekte za proizvodnju, certifikaciju, transport, izbjegavanje istjecanja i, ako je relevantno, za utiskivanje u plinsku mrežu vodika iz

[96] To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[97] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[98] To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u okviru ove mjere u postrojenjima koja su isključivo namijenjena obradi nereciklabilnog opasnog otpada ni na postojeća postrojenja, u kojima su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova radi skladištenja ili uporabu ili oporabu materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[99] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

obnovljivih izvora te kriterije prema kojima se ne smije premašiti najveća dopuštena koncentracija vodika u plinskoj mreži,

b) utvrditi ciljeve za sektore koje je teško dekarbonizirati, kao što su industrija i promet,
c) osigurati transparentnost sustava obračuna,
d) definira (prije certifikacije) subjekt odgovoran za upravljanje mrežom za vodik,
e) utvrditi metode za kontrolu inkekcije vodika, koje bi se mogle temeljiti na kapacitetu grijanja i kvaliteti plina (kao što su bruto kalorična vrijednost (GCV), Wobbeov indeks (pokazatelj kvalitete izgaranja) i postotak vodika u smjesi.

Osim toga, upravni ili pravni akt objavljuje se u Službenom listu – Diário da República i stupa na snagu u kojem se navodi da se postrojenjima za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora smatraju samo industrijske jedinice koje ispunjavaju zahtjeve Direktive o energiji iz obnovljivih izvora i njezinih delegiranih akata (2018/2001/EU). Aktom se utvrđuje i postupak koji trebaju slijediti podnositelji zahtjeva za dozvole za proizvodnju plinova iz obnovljivih izvora, pri čemu se od podnositelja zahtjeva za dozvolu zahtijeva da podnesu izjavu o preuzimanju obveze ispunjavanja zahtjeva za uporabu energije iz obnovljivih izvora kako je utvrđeno u Direktivi o energiji iz obnovljivih izvora i njezinim delegiranim aktima (2018/2001/EU) i osiguravanju obnovljivog podrijetla proizvedenog vodika.

Prethodno navedenim upravnim ili pravnim aktom zahtijeva se i da prije početka proizvodnje vodika iz obnovljivih izvora, kako bi se dobila „dozvola za ugradnju i rad industrijskog postrojenja”, podnositelj zahtjeva mora dostaviti, ako je primjenjivo, konačni ugovor o kupnji energije iz obnovljivih izvora koju mora potrošiti u proizvodnom procesu, kao i informacije potrebne kako bi se dokazalo da su obveze preuzete u izjavi ispunjene.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. lipnja 2024.

Reforma RP-C21-r47: Prva dražba za održivi biometan i akcijski plan za biometan

Cilj je te reforme promicati i poticati proizvodnju i potrošnju održivog biometana, stvarajući potrebne uvjete za razvoj gospodarstva biometana u Portugalu.

Reforma podrazumijeva pokretanje prve dražbe za centraliziranu kupnju održivog biometana od strane veleprodajnog tržišta zadnjeg rezidencija (CURg) u skladu s Odlukom Vlade br. 15/2023 od 4. siječnja. Cilj dražbe je kupnja 150 GWh godišnje biometana za utiskivanje u nacionalnu plinsku mrežu. Reforma podrazumijeva i donošenje akcijskog plana za biometan u kojem se utvrđuje strategija za razvoj biometana u Portugalu. Akcijskim planom predlažu se mjere za osiguravanje povoljnog regulatornog okvira, zajedno s nizom javnih politika kojima se podupire stvaranje unutarnjeg tržišta za biometan, kako bi se poduprla proizvodnja i potaknula potrošnja.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. ožujka 2024.

Reforma RP-C21-r48: Pojednostavnjenje pravnog i regulatornog okvira koji se primjenjuje na projekte u području energije iz obnovljivih izvora

Cilj je te reforme promicati projekte u području energije iz obnovljivih izvora pojednostavnjenjem pravnog i regulatornog okvira za izdavanje dozvola za energiju iz obnovljivih izvora i osposobljavanje onih koji se bave izdavanjem dozvola i uključenim digitalnim alatom.

Reforma uključuje:

- Stupanje na snagu zakonodavnog akta o osnivanju Radne skupine za izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora do 2030. (EMER 2030.). Među ostalim, zadaća EMER-a 2030. je:

- Osigurati ispunjavanje ciljeva revidiranog Nacionalnog energetskog i klimatskog plana do 2030. i ubrzati provedbu projekata u području energije iz obnovljivih izvora u Portugalu;
- Izraditi priručnik o postupcima za potporu i pojednostavnjenje postupka izdavanja dozvola za vlastitu potrošnju i zajednice obnovljive energije;
- Razvoj i provedba *jedinstvene kontaktne točke za* izdavanje dozvola i praćenje projekata obnovljive energije te upravljanje njome (RP- C21-i09);
- Izraditi prijedlog sektorskog programa za obnovljiva područja;
- Konsolidirati pravni i regulatorni okvir koji se primjenjuje na izdavanje dozvola za električnu energiju i okoliš za energiju iz obnovljivih izvora i projekte skladištenja.

- Reforma podrazumijeva i uspostavu uredbe o izdavanju općinskih dozvola za projekte obnovljive energije i skladištenja izmjenom Ministarske odluke 113/2015, kojom se utvrđuju relevantni elementi koje treba dostaviti za općinski postupak izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora.
- Reforma uključuje i donošenje vremenskog rasporeda za dodjelu novih kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora, s posebnim naglaskom na zemljopisna područja koja proizlaze iz sektorskog programa „Obnovljiva go-područja" (poznatog i kao područja ubrzavanja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora).
- Reforma uključuje i osposobljavanje rukovoditelja i tehničara središnje, regionalne i lokalne javne uprave u vezi s postupcima izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i skladištenje energije putem namjenskih tečajeva osposobljavanja i stvaranje skupine stručnjaka za osposobljavanje osoblja, pripremu smjernica i potporu postojećem osoblju uz tehničku pomoć povezanu s postupcima izdavanja dozvola.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RP-C21- i06 Proširena mjera: Vodik i plinovi iz obnovljivih izvora

Cilj je ovog ulaganja povećati postojeće ulaganje C14 -*i01: Vodik i plinovi iz obnovljivih izvora* u okviru komponente 14.

Proširenim dijelom mjere povećava se proizvodni kapacitet vodika iz obnovljivih izvora i plina iz obnovljivih izvora. Mjera se sastoji od djelovanja za poticanje proizvodnje, skladištenja, prijevoza i distribucije plinova iz obnovljivih izvora.

Podupiru se razne primjene, kao što su upotreba plinova iz obnovljivih izvora za transport i utiskivanje plinova iz obnovljivih izvora u mrežu prirodnog plina.

Za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora upotrebljava se samo elektroliza.

Za proizvodnju drugih plinova iz obnovljivih izvora upotrebljavaju se druge tehnologije sa sljedećeg popisa: a) termokemijske i hidrotermalne procese (isključivo za proizvodnju održivog biometana); b) biološki procesi (biofotoliza i fermentacija); c) obogaćivanje bioplina anaerobnom razgradnjom materijala iz biomase upotrebljava se isključivo za proizvodnju održivog biometana (proizvodnja bioplina mogla bi se poduprijeti ako uključuje i nadogradnju bioplina u održivi biometan); i d) metanacija se proizvodi samo od biootpada.

Proizvodnja vodika iz obnovljivih izvora drugih plinova iz obnovljivih izvora mora biti u skladu s Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora i njezinim delegiranim aktima (2018/2001/EU).

Ulaganjima se nastoji povećati instalirani kapacitet za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i drugih plinova iz obnovljivih izvora, uključujući instalirani kapacitet u elektrolizatorima za

proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora. Projekt se provodi putem otvorenih poziva na podnošenje ponuda u cilju potpore projektima u maksimalnom iznosu od 15 000 000 EUR po projektu.

Ovom se mjerom podupiru razvijene tehnologije (TRL > 8), kojima se potiče ne samo proizvodnja vodika iz obnovljivih izvora, nego i proizvodnja drugih plinova iz obnovljivih izvora, među ostalim, energetskom oporabom organske komponente komunalnog otpada, mulja iz uređaja za obradu otpadnih voda, poljoprivrednih i industrijskih otpadnih voda (isključujući plastični otpad). Proizvodnja goriva iz recikliranog ugljika ne predviđa se u okviru tog ulaganja.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RP-C21-i07: Tehničke studije o potencijalu energije na moru

Cilj je tog ulaganja omogućiti portugalskoj državi provedbu natječajnih postupaka za postavljanje plutajućih odobalnih vjetroelektrana.

Ulaganje se sastoji od razvoja geofizičkih i geotehničkih studija visoke razlučivosti, istraživanja vjetra, valova i strujanja na području od najmanje 2 000 km 2[u] Atlantskom oceanu. Studije nakon završetka služe kao osnova za pokretanje sljedećih dražbi za odobalna područja navedena u Nacionalnom planu stanja pomorskog prostornog planiranja (PSOEM).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RP-C21-i08: Fleksibilnost mreže i skladištenje

Cilj je tog ulaganja povećati fleksibilnost javne elektroenergetske mreže, čime se omogućuje optimizacija i fleksibilno upravljanje elektroenergetskim sustavom, među ostalim i s obzirom na očekivano povećanje proizvodnje i potrošnje električne energije iz obnovljivih izvora.

Ulaganje uključuje potporu za ugradnju najmanje 500 MW kapaciteta za skladištenje energije u elektroenergetsku mrežu (na razini prijenosa i distribucije). Skladišni kapacitet prvenstveno se dodjeljuje na temelju prethodne identifikacije područja kojima je pomoć najpotrebnija, kao što su područja s najvećim ograničenjima mreže ili s najvećim prodiranjem energije iz obnovljivih izvora. Projekti se podupiru u iznosu do 20 % prihvatljivih troškova.

Provedba tog ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RP-C21-i09: Jedinstvena kontaktna točka za licenciranje i praćenje projekata u području energije iz obnovljivih izvora

Cilj je tog ulaganja olakšati razvoj projekata u području energije iz obnovljivih izvora razvojem digitalne jedinstvene kontaktne točke za izdavanje dozvola i praćenje projekata u području energije iz obnovljivih izvora.

Ulaganje se sastoji od razvoja i pokretanja digitalne platforme „sve na jednom mjestu”. Platforma uključuje sljedeće funkcije:

- Modul licenciranja za projekte potrošnje vlastite energije i zajednice obnovljive energije te za skladištenje u sustavima „iza brojila”;
- Modul za licenciranje za centralizirane projekte u području energije iz obnovljivih izvora samo u mreži i za skladištenje u sustavima „iza brojila”;
- Modul za licenciranje samo za projekte skladištenja;
- Modul za praćenje i statistiku za projekte u području energije iz obnovljivih izvora, koji korisnicima omogućuje unos podataka i razmjenu dokumenata povezanih s postupcima izdavanja dozvola i provedbom licenciranog projekta.

Tri modula licenciranja operativna su i korisnicima omogućuju praćenje različitih koraka postupka izdavanja dozvola. Platforma predstavlja zahtjeve i rokove povezane s licenciranjem

projekata povezanih s energijom iz obnovljivih izvora. Osim toga, ulaganje uključuje dematerijalizaciju (digitalizaciju, arhiviranje i odlaganje) postojećih dokumenata o dozvolama, kako je utvrdio EMER.

Provedba tog ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RP-C21-i10-RAA: Sustav poticaja za kupnju i ugradnju sustava za skladištenje energije iz obnovljivih izvora na Azorima

Cilj je tog ulaganja potaknuti energetsku tranziciju na Azorima, čime se doprinosi povećanju energetske neovisnosti otočja.

Ulaganje se sastoji od sustava poticaja za kupnju i ugradnju skladišnih sustava čiji je cilj skladištenje električne energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju kućanstava, poduzeća, zadruga, neprofitnih organizacija i dobrotvornih ustanova. Ulaganje mora biti u skladu s Regionalnim zakonodavnim dekretom 12/2023/A, kojim je uveden poticaj do 85 % za kupnju i ugradnju sustava za skladištenje energije ako su oni namijenjeni dopuni fotonaponskih sustava kupljenih u okviru programa poticaja SOLENERGE koji se financira iz plana za oporavak i otpornost (C14-i03-RAA).

Provedba tog ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje RP-C21-i11-RAM: Sustav poticaja za proizvodnju i skladištenje energije iz obnovljivih izvora u Madeiri i Portu Santu

Cilj je tog ulaganja potaknuti energetsku tranziciju u Autonomnoj regiji Madeiri, uključujući otok Porto Santo, čime se doprinosi povećanju njezine energetske neovisnosti.

Ulaganje se sastoji od sustava poticaja za kupnju i ugradnju sustava za proizvodnju i skladištenje električne energije iz obnovljivih izvora, među ostalim za vlastitu potrošnju, kao i za kupnju i ugradnju opreme za proizvodnju tople vode i topline iz obnovljivih izvora energije, od strane kućanstava, mikropoduzeća, malih i srednjih poduzeća te neprofitnih ustanova.

Za ulaganja u zgrade sve fizičke i pravne osobe koje su vlasnici zgrade u Autonomnoj regiji Madeiri, osim Autonomne regionalne uprave, lokalne uprave i izravne državne uprave, imaju pravo na dodjelu nepovratnih bespovratnih sredstava.

Provedba tog ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RP-C21-i12: Proširena mjera: Dekarbonizacija javnog prijevoza

Cilj je ulaganja povećati TC-C15-i05: Dekarbonizacija javnog prijevoza u okviru komponente 15.

Proširenim dijelom mjere povećava se broj novih autobusa s nultim emisijama koji se upotrebljavaju za javni prijevoz. Opseg ulaganja proširuje se s metropolskih područja Lisabona i Porta na cijelo kontinentalno portugalsko državno područje te uključuje i postavljanje postaja za punjenje ili opskrbu.

Provedba tog ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RP-C21-i13-RAM: Dekarbonizacija prometa

Cilj je ove mjere promicati dekarbonizaciju prometa u Autonomnoj regiji Madeiri.

Ulaganje uključuje:

i. Kupnju 15 autobusa s nultim emisijama (električnih autobusa ili autobusa na vodik) za javni prijevoz putnika i turističke usluge.

ii. Postavljanje mjesta za punjenje potrebnih za rad autobusa.

iii. Program odlaganja vozila pod uvjetom da su zamijenjena kupnjom električnih vozila, s maksimalnim financijskim doprinosom od 6 000 EUR po uništenom vozilu i poticajima u skladu s različitim socioekonomskim kategorijama.

Provedba tog ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

Ulaganje RP-C21-i14: Brzi tranzitni braga autobusa

Cilj je tog ulaganja poboljšati održivi javni prijevoz u Bragi.

Ulaganje se sastoji od izgradnje nove brze tranzitne linije Bus u gradu Bragi. Pruga uglavnom radi na namjenskim prometnim trakama i sa samo autobusima s nultim emisijama (električnim autobusima ili autobusima s pogonom na vodik).

Ulaganje uključuje i kupnju deset autobusa s nultim emisijama, uključujući stanice za punjenje potrebne za upravljanje njima.

Provedba tog ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje RP-C21-i16: Nazaré Funicular

Cilj je tog ulaganja osigurati održiv javni prijevoz u Nazaréu.

Ulaganje uključuje izgradnju mehaničkog prijevoznog rješenja (funikula) duljine oko 200 metara između Praje i područja Pederneira. Uspinjač mora biti integriran u mrežu javnog prijevoza i dostupan biciklima i osobama smanjene pokretljivosti.

Provedba tog ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2026.

U.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
21.1	RP-C21-i01	T	Financijska potpora projektima dekarbonizacije industrije		Broj	310	810	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Broj projekata koji su primili financijsku potporu za dekarbonizaciju industrije koji se odnose na barem jedno od sljedećih područja: niskougljični procesi i tehnologije; donošenje mjera energetske učinkovitosti; te uključivanje energije iz obnovljivih izvora i skladištenja energije. Za industrijska postrojenja kojima je dodijeljena potpora osigurava se smanjenje u prosjeku 30 % izravnih i neizravnih emisija stakleničkih plinova za projekte koji odgovaraju području intervencije 024b.
21.2	RP-C21-i02	T	Energetska obnova privatnih stambenih zgrada		m²	0	6 588 000	TROMJESEČJE	2025	Površina obnovljenih privatnih stambenih zgrada. Područje se temelji na referentnim vrijednostima po tipologiji koje su dostupne u bazi podataka Nacionalnog sustava energetskog certificiranja za zgrade (SCE). Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže najmanje 40 % uštede primarne energije. Instaliranih 10 MW kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora (kao što su fotonaponske ploče i baterije).
21.4	RP-C21-i03	T	Energetska obnova uslužnih zgrada		m²	360 000	1 060 000	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Ukupna površina zgrada kojima se koristi uslužni sektor i koje se podvrgavaju obnovi radi povećanja energetske učinkovitosti. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										obnova kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada.
21.6	RP-21-i04-RAM	T	Obnova energetske učinkovitosti u zgradama javnih službi		M^2	0	105 000	DRUGO TROMJESEČJE	2026	U javnim zgradama provodi se obnova ukupne površine od 105000 kvadratnih metara radi povećanja energetske učinkovitosti. Energetski učinkovitim obnovama u prosjeku se postiže barem srednjoročna obnova kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada. 400 kW dodatnog kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju u javnim zgradama.
21.7	RP-C21-r43	M	Stupanje na snagu zakonodavstva o osnivanju Nacionalnog opservatorija za energetsko siromaštvo (ONPE)	Odredba zakonodavnog akta o stupanju na snagu zakonodavstva				TROMJESEČJE	2023	Stupanje na snagu zakonodavstva kojim se osniva Nacionalni opservatorij za energetsko siromaštvo (ONPE), uključujući definiciju upravljanja, odgovornosti i svrha, kako je navedeno u opisu mjere.
21.8	RP-C21-r43	M	Pokretanje instrumenta financiranja za borbu protiv energetskog siromaštva	Pokretanje instrumenta financiranja za borbu protiv energetskog siromaštva				TROMJESEČJE	2025	Pokretanje instrumenta financiranja za mjere energetske učinkovitosti u stambenom sektoru kako bi se riješio problem energetskog siromaštva za utvrđene profile kućanstava. To se donosi ili stupanjem na snagu relevantnog zakonodavstva ili donošenjem odluke od strane financijske institucije.
21.9	RP-C21-r44	M	Potpisivanje protokola o suradnji	Potpisivanje protokola o suradnji				ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Potpisivanje protokola o suradnji između Agência para a Energia (ADENE), Associação Nacional de Freguesias (Anafre) i Rede Nacional de Agências de Energia (RNAE), Associação Nacional de Municípios (ANMP) i Confederação Nacional de Instituições de

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										Solidariedade (CNIS) za osnivanje Espaçosa *Cidadão Energia Energia Energia*, te u kojem se navode njihove zadaće, upravljanje i struktura financiranja.
21.10	RP-C21-r44	T	Mjere za izgradnju kapaciteta		Broj	0	300	ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Izdano 300 potvrda o sudjelovanju za tečaj tehničkog osposobljavanja za energetske prostore građana – *Espaço Energia*.
21.11	RP-C21-r44	T	Pokretanje Espaçosa Cidadão Energije		Broj	0	50	TROMJESEČJE	2025	50 fizičkih *Espaços Cidadão Energia* operativno je i otvoreno za građane.
21.12	RP-C21-i05	M	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za provedbu industrijskih projekata	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za provedbu industrijskih projekata.				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Uvjeti prihvaćanja potpisuju se za provedbu industrijskih projekata, koji se odabiru putem konkurentnih poziva, povezanih sa strateškim tehnologijama za klimatsku tranziciju, kako je navedeno u opisu mjere. Uvjetima prihvaćanja osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) transakcija koje se podupiru u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
21.13	RP-C21-i05	T	Završetak pet industrijskih projekata u području strateških tehnologija za klimatsku tranziciju		Broj	0	5	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Dovršetak najmanje pet projekata industrijske tehnologije, čija je razina tehnološke spremnosti jednaka ili veća od sedam, povezanih sa strateškim tehnologijama za klimatsku tranziciju, kako je navedeno u opisu mjere.
21.14	RP-C21-r45	M	Program za zelene vještine i radna mjesta	Stupanje na snagu Vladine uredbe				ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Stupanje na snagu Vladine uredbe kojom se uspostavlja program za zelene vještine i radna mjesta.
21.15	RP-C21-r45	T	Mjere osposobljavanja u području zelenih vještina		Broj	0	12 500	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Broj potvrda izdanih nakon završetka osposobljavanja u području energetske tranzicije i klimatske politike. Osnivanje

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										Centra za osposobljavanje u području energetske tranzicije.
21.16	RP-C21-r46	M	Stupanje na snagu upravnog ili pravnog akta o vodiku iz obnovljivih izvora	Odredba upravnog ili pravnog akta u kojoj se navodi njegovo stupanje na snagu				TROMJESEČJE	2023	Stupanje na snagu upravnog ili pravnog akta o vodiku iz obnovljivih izvora u kojem se navodi da se postrojenjima za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora smatraju samo postrojenja koja ispunjavaju zahtjeve iz Direktive o energiji iz obnovljivih izvora i njezinih delegiranih akata (2018/2001/EU).
21.17	RP-C21-r46	M	Stupanje na snagu pravnog okvira za plinove iz obnovljivih izvora	Odredba pravnih akata o stupanju na snagu				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Stupanje na snagu regulatornog okvira za vodik iz obnovljivih izvora u kojem se utvrđuju kriteriji za utiskivanje vodika iz obnovljivih izvora u plinsku mrežu.
21.18	RP-C21-r47	M	Pokretanje prve dražbe za centraliziranu kupnju održivog biometana	Pokretanje prve dražbe za centraliziranu kupnju održivog biometana				TROMJESEČJE	2023	Pokretanje prve dražbe za centraliziranu kupnju održivog biometana, u skladu s pravilima utvrđenima u Odluci Vlade 15/2023 od 4. siječnja, s ciljem kupnje biometana od 150 GWh godišnje za utiskivanje u nacionalnu plinsku mrežu.
21.19	RP-C21-r47	M	Donošenje akcijskog plana za biometan	Donošenje akcijskog plana za biometan				TROMJESEČJE	2024	Donošenje akcijskog plana za biometan, kojim se utvrđuje strategija za razvoj tržišta biometana.
21.20	RP-C21-r48	M	Uspostava EMER-a 2030.	Odredba zakonodavnog akta o stupanju na snagu zakonodavnog akta				TROMJESEČJE	2023	Stupanje na snagu povezanog zakonodavnog akta o uspostavi EMER-a 2030. Zakonodavnim aktom definiraju se zadaće EMER-a 2030. kako je navedeno u opisu mjere.
21.21	RP-C21-r48	M	Stupanje na snagu Uredbe o komunalnim licenciranjima energije iz obnovljivih izvora i projektima skladištenja energije iz obnovljivih izvora	Odredba općinske uredbe o stupanju na snagu općinske uredbe				TROMJESEČJE	2023	Objava Vladine uredbe o donošenju propisa o izdavanju općinskih dozvola za projekte i skladištenje energije iz obnovljivih izvora.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
21.22	RP-C21-r48	T	Osposobljavanje osoblja uključenog u izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora		Broj	0	500	DRUGO TROMJESEČJE	2024	500 upravitelja i tehničara središnje, regionalne i lokalne javne uprave osposobljeno je u područjima povezanima s postupcima izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i skladištenje energije.
21.44	RP-C21-r48	M	Izgradnja kapaciteta za izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora	Izgradnja kapaciteta za izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Prekvalifikacija osoblja uključenog u izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora: — Šest konferencija za osposobljavanje, od kojih svaka potvrđuje najmanje 400 rukovoditelja i tehničara — Šest internetskih modula tečaja osposobljavanja, svaki modul za certificiranje najmanje 30 rukovoditelja i tehničara — Stvaranje skupine od 50 stručnjaka koji će osigurati osposobljavanje osoblja, pripremiti smjernice i potporu osoblju koje pruža tehničku pomoć.
21.23	RP-C21-r48	M	Donošenje rasporeda za dodjelu novih kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora, s posebnim naglaskom na zemljopisna područja koja proizlaze iz sektorskog programa „Obnovljivog go-područja”	Donošenje rasporeda za dodjelu novih kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na temelju „odozgo prema područjima”				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Donošenje rasporeda za dodjelu novih kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora za razvoj projekata u području energije iz obnovljivih izvora (predložen EMER-om 2030.), s posebnim naglaskom na zemljopisna područja koja proizlaze iz sektorskog programa „Obnovljivog go-područja”,
21.24	RP-C21-i06	M	Poziv na podnošenje ponuda za projekte	Poziv na podnošenje ponuda				ČETVRTO	2023	Objava poziva na odabir projekata kojima će se pružiti potpora za najmanje 77 MW novog instaliranog kapaciteta

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			proizvodnje plina iz obnovljivih izvora					TROMJESEČJE		vodika iz obnovljivih izvora i drugih plinova iz obnovljivih izvora
21.25	RP-C21-i06	T	Dodatni kapaciteti za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i plina iz obnovljivih izvora		MW	200	277	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Instaliran dodatni kapacitet za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i plinova iz obnovljivih izvora
21.26	RP-C21-i07	M	Potpisivanje ugovora za tehničke studije na moru	Potpisivanje ugovora za tehničke studije na moru				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Potpisivanje ugovora za odobalne geofizičke i geotehničke studije te studije vjetra, valova i postojećih studija čiji je cilj olakšati postavljanje energije vjetra na moru.
21.27	RP-C21-i07	M	Završetak tehničkih studija za odobalne vjetroelektrane	Završetak tehničkih studija za odobalne vjetroelektrane				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Završetak geofizičkih i geotehničkih studija te studija vjetra, valova i struja kako bi se olakšalo postavljanje energije vjetra na moru i obuhvatilo područje od najmanje 2 000 km².
21.28	RP-C21-i08	M	Potpisivanje uvjeta prihvata za ugradnju kapaciteta za skladištenje električne energije	Potpis uvjeta prihvaćanja za ugradnju skladišnog kapaciteta od najmanje 500 MW				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Potpisani uvjeti prihvaćanja za ugradnju skladišnog kapaciteta od najmanje 500 MW, s najmanje 400 MW u prethodno utvrđenim područjima koja se smatraju najpotrebitijima.
21.29	RP-C21-i08	T	Ugradnja kapaciteta za skladištenje električne energije		MW	0	500	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Instaliran kapacitet skladištenja električne energije od najmanje 500 MW.
21.31	RP-C21-i09	M	Početak rada digitalnih modula „sve na jednom mjestu" za licenciranje i praćenje projekata u području energije iz obnovljivih izvora, u skladu sa specifikacijama Provedbene odluke Vijeća, i dovršetak	Početak rada digitalne jedinstvene kontaktne točke i dovršetak postupka dematerijalizacije				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Početak rada digitalnih modula „sve na jednom mjestu" za licenciranje i praćenje projekata u području energije iz obnovljivih izvora, u skladu s opisomporuke, i dovršetak postupka dematerijalizacije postojećih dokumenata za izdavanje dozvola.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			postupka dematerijalizacije postojećih dokumenata za izdavanje dozvola							
21.32	RP-C21-i10-RAA	T	Ugradnja kapaciteta za skladištenje električne energije		MW	0	8,75	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Najmanje 8,75 MW kapaciteta za skladištenje električne energije instaliranog za vlastitu potrošnju.
21.33	RP-C21-i11-RAM	T	Povećanje instaliranog kapaciteta jedinica za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju i povećanje instaliranog skladišnog kapaciteta za vlastitu potrošnju		MW	0	5,25	TROMJESEČJE	2026	Instaliran je kapacitet od najmanje 5,25 MW za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju ili kapacitet za skladištenje električne energije za vlastitu potrošnju.
21.34	RP-C21-i11-RAM	T	Jačanje instaliranog kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora		MW	0	11	TROMJESEČJE	2026	Dodatni kapacitet za proizvodnju energije vjetra od 7 MW i 4 MW solarne energije priključen na elektroenergetsku mrežu ugrađuje se na otoku Porto Santo.
21.35	RP-C21-i12	M	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za kupnju čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za kupnju čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja između korisnika i upravljačkog tijela na temelju natječajnog postupka kojim se preuzima obveza kupnje 300 autobusa s nultim emisijama (električnih autobusa ili autobusa na vodik).
21.36	RP-C21-i12	T	Kupnja novih autobusa s nultim emisijama (električnih autobusa ili autobusa na vodik)		Broj	145	902	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Kupuje se 757 novih autobusa s nultim emisijama (električni ili vodik) te se postavljaju povezana mjesta za punjenje ili opskrbu.

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			koji se upotrebljavaju za javni prijevoz							
21.37	RP-C21-i13-RAM	T	Kupnja novih autobusa s nultim emisijama (električnih autobusa ili autobusa na vodik) koji se upotrebljavaju za javni prijevoz i turističke usluge te kupnja električnih automobila koji zamjenjuju otpadna vozila		Broj		415	TROMJESEČJE	2026	Kupuje se 15 novih autobusa s nultim emisijama (električni ili vodik), a u Autonomnoj regiji Madeiri postavljaju se odgovarajuća mjesta za punjenje. Najmanje osam kupljenih autobusa koristi se za javni prijevoz putnika. U Autonomnoj regiji Madeiri 400 vozila uklanja se i zamjenjuje električnim vozilima.
21.38	RP-C21-i14	M	Potpisivanje ugovora za izgradnju nove brze tranzitne linije za autobuse u Bragi	Potpisivanje ugovora				DRUGO TROMJESEČJE	2025	Potpisivanje ugovora o provedbi projekta između javnih tijela i izvođača odabranog u okviru otvorenog natječajnog postupka. U ugovoru se navodi izgradnja brze tranzitne linije za autobuse.
21.39	RP-C21-i14	T	Izgradnja autobusne linije brzog tranzita u Bragi		Kilometara		6	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Građevinski radovi duljine 6 kilometara moraju biti dovršeni za liniju brzog prijevoza autobusom u Bragi (Red Line). Sustav uglavnom radi na namjenskim prometnim trakama i sa samo autobusima s nultim emisijama. Ulaganje uključuje i kupnju deset autobusa s nultim emisijama, uključujući stanice za punjenje potrebne za njihov rad.
21.42	RP-C21-i16	M	Potpisivanje ugovora	Potpisivanje ugovora				TROMJESEČJE	2024	Potpisivanje ugovora između javnih tijela i ugovaratelja odabranog u okviru međunarodnog otvorenog natječajnog postupka.
21.43	RP-C21-i16	M	Konstrukcija uspinjača	Puštanje u rad				TROMJESEČJE	2026	Mehanička prijevozna otopina (funikularna) duljine oko 200 metara mora biti spremna za neposredan rad,

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										povezujući područje Pederneire s donjim dijelom sela Nazaré.

V. SASTAVNI DIO 22.: Revizija i kontrola

V.1. Opis reforme

Reforma RE-C22-r49: Mehanizmi za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost

Cilj je mjere poboljšati praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost. Kako bi se osigurala djelotvorna provedba razmjernih mjera za borbu protiv prijevara i korupcije, Portugal mijenja ugovore potpisane između koordinacijskog tijela „EMRP" i svih tijela odgovornih za provedbu plana za oporavak i otpornost kako bi dodao pravnu obvezu za provedbena tijela da provedu procjenu rizika od prijevara u roku od tri mjeseca od izmjene njihovih ugovora i, ako se procjenom rizika od prijevare utvrde rizici koji nisu obuhvaćeni postojećim kontrolama, da izradi akcijski plan koji sadržava dodatne kontrole. Ta se obveza odražava u priručniku o postupanju koordinacijskog tijela. Koordinacijsko tijelo svim provedbenim tijelima službeno dostavlja i tehničke smjernice kako bi im pomoglo u provedbi procjene rizika od prijevara. Nadalje, Portugal će poboljšati postupke za smanjenje ili ublažavanje rizika od dvostrukog financiranja uvođenjem učinkovitih sustavnih unakrsnih provjera zahtjeva za potencijalno financiranje u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te između Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih programa Unije, u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Koordinacijsko tijelo dostavlja dokument u kojem se opisuju predložene detaljne unakrsne provjere dvostrukog financiranja kako bi se potvrdilo da su uspostavljeni odgovarajući postupci za izbjegavanje dvostrukog financiranja.

V.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu

Redni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljne vrijednosti)			Vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
22.1	Re-C22-r49	M	Izmjena ugovora o financiranju između EMRP-a i provedbenih tijela kako bi se uključila obveza provedbe procjene rizika od prijevara	Izmijenjeni ugovori				TROMJESEČJE	2023	Koordinacijsko tijelo „EMRP" mijenja ugovore potpisane sa svim tijelima odgovornima za provedbu plana za oporavak i otpornost kako bi dodalo pravnu obvezu za provedbena tijela da provedu procjenu rizika od prijevara u roku od tri mjeseca od izmjene svojih ugovora i, ako se procjenom rizika od prijevara utvrde rizici koji nisu obuhvaćeni postojećim kontrolama, da izrade akcijski plan koji sadržava dodatne kontrole. Ta se obveza odražava u priručniku o postupanju koordinacijskog tijela. Koordinacijsko tijelo svim provedbenim tijelima službeno dostavlja i tehničke smjernice kako bi im pomoglo u provedbi procjene rizika od prijevara.
22.2	Re-C22-r49	M	Uvođenje unakrsnih provjera dvostrukog financiranja	Provedba odgovarajućih postupaka				TROMJESEČJE	2023	Portugalska tijela poboljšavaju i provode odgovarajuće postupke za smanjenje ili ublažavanje rizika od dvostrukog financiranja uvođenjem učinkovitih sustavnih unakrsnih provjera zahtjeva za potencijalno financiranje u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te između Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih programa Unije, u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja.

2. Procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost

Procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost Portugala iznose 22 215 870 313 EUR. Procijenjeni ukupni troškovi za poglavlje o planu REPowerEU iznose 855 400 000 EUR. Konkretno, procijenjeni ukupni troškovi mjera iz članka 21.c stavka 3. točke (a) Uredbe (EU) 2023/435 iznose 0 EUR, dok troškovi drugih mjera iz poglavlja o planu REPowerEU iznose 855 400 000 EUR.

ODJELJAK 2.: FINANCIJSKA POTPORA

1. Financijski doprinos

Obroci iz članka 2. stavka 2. organizirani su na sljedeći način:

1.1. Prvi obrok (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.29	RE-C01-i05-RAM	M	Uvođenje klasifikacijskog sustava, funkcionalnog profila i sustava upućivanja korisnika za regionalni model integriranih usluga kontinuirane skrbi Madeire
1.4	RE-C01-r02	M	Stupanje na snagu nove Uredbe sa zakonskom snagom o mentalnom zdravlju, kojom se utvrđuju načela organizacije usluga skrbi za mentalno zdravlje
2.13	Re-C02-i04-RAA	T	Izgrađene zgrade u javnom stambenom fondu Autonomne regije Azori
2.14	Re-C02-i04-RAA	T	Intervencije u fond javnih stanova Autonomne regije Azori – obnova
2.19	Re-C02-r04	M	Stupanje na snagu Uredbe sa zakonskom snagom o odobravanju pravnog okvira za nacionalni plan hitnog i privremenog stanovanja
3.17	RE-C03-i05	M	Objava natječaja za „Izgradnja digitalne infrastrukture za pristupačnost 360°”
3.20	RE-C03-r08	M	Donošenje nacionalne strategije za suzbijanje siromaštva
3.21	RE-C03-r06	M	Donošenje Nacionalne strategije za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. 2025.
3.22	RE-C03-r05	M	Stupanje na snagu pojednostavnjenog režima ugradnje socijalne opreme
3.23	RE-C03-r07	M	Odobravanje akcijskih planova za zajednice u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta
5.1	Re-C05-r09	M	Ažuriranje smjernica za strategiju za tehnološke i poslovne inovacije za Portugal 2030.
5.11	Re-C05-i03	M	Natječajni postupak za istraživačke i inovacijske projekte
5.15	Re-C05-i04-RAA	M	Donošenje Uredbe o instrumentu dokapitalizacije poduzeća na Azorima
5.16	Re-C05-i04-RAA	M	Donošenje investicijske politike za instrument dokapitalizacije poduzeća na Azorima
5.2	Re-C05-r11	T	Proširenje mreže priznatih suradničkih laboratorija
5.3	Re-C05-r11	M	Stupanje na snagu novog pravnog režima za tehnološke i inovacijske centre
5.4	RE-C05-r12	M	Odobrenje inovacijskog programa za poljoprivredu
6.13	Re-C06-r15	M	Stupanje na snagu zakona kojim se stvaraju posebni natječaji za upis u visoko obrazovanje

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
6.14	Re-C06-r15	M	Stupanje na snagu novog pravnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima
7.13	Re-C07-i05-RAA	M	Potpisan ugovor za dva cestovna projekta
7.4	Re-C07-i01	M	Odabir područja poslovnog prihvata za intervencije za poboljšanje okolišne održivosti i digitalizacije
7.6	Re-C07-i02	M	Potpisan ugovor za jedan cestovni projekt
8.17	Re-C08-r19	M	Pravni okvir o obveznom posjedovanju ruralnog zemljišta u šumskim područjima
8.19	Re-C08-r21	M	Zakon o uspostavi integriranog sustava upravljanja za požare u ruralnim područjima (SGIFR)
10.1	TC-C10-r23	M	Stupanje na snagu revizije akata Ministarstva mora povezanih s jačanjem kapaciteta financiranja morskog gospodarstva i inovacija putem Plavog fonda
11.1	TC-C11-i01	M	Prvi poziv na podnošenje ponuda za projekte dekarbonizacije industrije
12.1	TC-C12-i01	M	Potpisivanje protokola za 2021. o programu Resineiros Vigilantes
12.5	TC-C12-r25	M	Stupanje na snagu novog općeg režima gospodarenja otpadom
14.1	TC-C14-r29	M	Stupanje na snagu Uredbe o nacionalnoj transportnoj mreži za plin i Uredbe o nacionalnoj mreži za distribuciju plina
14.2	TC-C14-i01	M	Prvi poziv na podnošenje ponuda za projekte proizvodnje plina iz obnovljivih izvora
16.13	TD-C16-i03	T	Digitalnoinovacijski centri
17.6	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju u okviru novog sustava poticaja/kazna za upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu
19.22	TD-C19-r34	M	Stupanje na snagu pravnog okvira za digitalnu transformaciju javne uprave
19.24	TD-C19-r36	M	Osnivanje Nacionalnog instituta za upravu, I.P.
20.2	TD-C20-i01	M	Potpisivanje ugovora za kupnju pojedinačnih računala za učenike i nastavnike
		Iznos obroka	*636139080 EURA*

1.2. Drugi obrok (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.13	RE-C01-i02	M	Stupanje na snagu uvjeta za upućivanje hitnih epizoda koje se pregledavaju u bijeloj, plavoj ili zelenoj boji u bolničkim hitnim službama za druge vrste zdravstvenih usluga, uključujući usluge primarne zdravstvene zaštite
1.20	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu uredbe o dodjeli financijske potpore od strane regionalnih zdravstvenih tijela

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.6	RE-C01-i01	M	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju
3.24	RE-C03-i01	M	Potpisivanje sporazuma između općina Lisabon/Porto i lokalnih tehničkih jedinica kojima se definira područje primjene mjera koje treba podržati.
3.3	RE-C03-i06	M	Dodjela ugovora o potpori tijelima za promicanje stvaranja i širenja mreže socijalnih ustanova/socijalnih odgovora.
4.1	Re-C04-i01	M	Tehnološke specifikacije za mrežu kulturnih objekata
5.18	Re-C05-i05-RAA	M	Objava programa Azora za inovacije i digitalizaciju u poljoprivredi
8.14	Re-C08-i02	T	Stvaranje regionalnih i podregionalnih struktura Nacionalnog tijela za hitne slučajeve i civilnu zaštitu (ANEPC)
8.15	Re-C08-i03	M	Objava početnog izvješća Instituta za očuvanje prirode i šume, I.P.
8.4	Re-C08-i05	M	Prijelaz na platformu BUPi 2.0
8.7	Re-C08-i05	M	Objava ugovora o mreži za prekid upravljanja primarnim gorivom (RPFGC)
12.2	TC-C12-i01	M	Odobrenje projekata koje su podnijeli konzorciji za razvoj novih proizvoda, tehnologija i procesa biogospodarstva u sektorima tekstila i odjeće, obuće i prirodne smole
15.10	TC-C15-i04	M	Potpisivanje ugovora o izgradnji brze tranzitne linije Bus između Praça do Império i Praça Albuquerque Mouzinho u Portu
16.1	TD-C16-r31	M	Stupanje na snagu preispitivanja sadržaja osposobljavanja uključenog u nacionalni katalog kvalifikacija u pogledu modula u području digitalnih vještina i zakonodavstva ili propisa za izradu digitalnih potpisa i pečata
16.2	TD-C16-i01	M	Početak rada Portugalske digitalne akademije i programa Zapošljavanje + digitalni sektor
17.15	TD-C17-i02	M	Dovršiti provedbu prethodnog ispunjavanja obrasca 1. za općinski porez na nekretnine (IMI) na temelju podataka dostupnih Poreznoj i carinskoj upravi
19.11	TD-C19-i04	T	Sigurni mobilni komunikacijski sustav za državne zaposlenike
		Iznos obroka	*1967365517 EURA*

1.3.Treći obrok (nepovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.3	RE-C01-r01	T	Završetak postupka decentralizacije odgovornosti u području zdravstva u općinama
1.8	RE-C01-r03	T	Uspostava novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama nacionalne zdravstvene službe
1.24	RE-C01-i03	M	Razvoj mjera za podizanje svijesti i osposobljavanje za „izgradnju putova pacijenata” u kontekstu demencije

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.32	RE-C01-i06	T	Nadogradnja lokalnih mreža informacijske tehnologije
1.33	RE-C01-i06	T	Provedba funkcija za telezdravstvo i praćenje na daljinu
2.1	Re-C02-i01	T	Program potpore za pristup stanovanju – potpisani aranžmani suradnje ili financiranja
2.4	Re-C02-i02	T	Nacionalna bespovratna sredstva za hitni i privremeni smještaj – potpisivanje sporazuma o financiranju za hitni i prijelazni smještaj
3.11	Re-C03-i03-RAM	T	Planovi života za integraciju beskućnika.
4.6	Re-C04-i02	M	Uspostava mreže „Saber Fazer”
5.5	Re-C05-i01.01	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima (programi inovacija).
5.7	Re-C05-i01.02	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u strateškim područjima relevantnima za niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama
5.9	Re-C05-i02	T	Sklopljeni ugovori sa subjektima za sučelje, uključujući suradničke laboratorije – kolabove
6.15	Re-C06-r16	M	Stupanje na snagu zakona o reguliranim profesijama
7.1	Re-C07-i00	T	Javno dostupna mjesta za punjenje električnih vozila
7.7	Re-C07-i02	M	Potpisan ugovor za dva cestovna projekta
8.18	Re-C08-r20	M	Sustav za praćenje pokrivenosti kopnom (SMOS)
12.6	TC-C12-r25	M	Stupanje na snagu revidirane Nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu
15.12	TC-C15-i05	M	Potpisan ugovor o kupnji čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza
16.7	TD-C16-i02	T	Testne baze odabrane za nacionalnu mrežu ispitnih baza
17.1	TD-C17-r32	T	Dovršetak izrade i provedbe novih modela nabave za središnji nacionalni sustav javne nabave kako je predviđeno u strateškom planu za razdoblje 2020. 2023. subjekta za zajedničke usluge javne uprave
17.2	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu zakonodavstva na kojem se temelji državni računovodstveni subjekt
17.3	TD-C17-r32	M	Završetak i odobrenje modela za praćenje izvršenja proračuna i financijskog izvršenja opće države
17.7	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu novog modela za analizu i objavljivanje financijskog stanja i uspješnosti poduzeća u državnom vlasništvu
19.1	TD-C19-i01	T	Javne usluge dostupne na pojednostavnjen i dosljedan način putem različitih kanala
19.4	TD-C19-i02	T	Javne usluge koje su sigurno dostupne putem elektroničkog identiteta i uz poštovanje načela „samo jednom”
20.3	TD-C20-i01	T	Računala za individualnu uporabu učenika i nastavnika
20.10	TD-C20-i02-RAA	T	Masovni otvoreni internetski tečajevi za nastavnike i roditelje u ARA-i
20.14	TD-C20-i03-RAM	T	Digitalni priručnici za učenike u drugom i trećem ciklusu i za učenike srednjih škola

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
22.1	Re-C22-r49	M	Izmjena ugovora o financiranju između EMRP-a i provedbenih tijela kako bi se uključila obveza provedbe procjene rizika od prijevara
22.2	Re-C22-r49	M	Uvođenje unakrsnih provjera dvostrukog financiranja
		Iznos obroka	*2010220573 EURA*

1.4.Četvrti obrok (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.1	RE-C01-r01	M	Stupanje na snagu pravnih akata u području primarne zdravstvene zaštite
1.5	RE-C01-r02	M	Stupanje na snagu novog Zakona o mentalnom zdravlju, kojim će se utvrditi načela koja se odnose na prava osoba s mentalnim bolestima i regulirati obvezno hospitalizacija ili liječenje
1.12	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu novog potpunog radnog režima posvećenosti u Nacionalnoj zdravstvenoj službi
5.39	Re-C05-i09	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima (programi inovacija).
5.41	Re-C05-i10	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u strateškim područjima relevantnima za niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama.
6.16	Re-C06-r17	M	Stupanje na snagu zakona kojim se uređuje rad putem platformi
8.10	Re-C08-i04	T	Isporuka vozila, strojeva i opreme
17.22	TD-C17-r40	M	Stupanje na snagu pravnog akta o izmjeni pravnog okvira odabranih poreznih olakšica
18.1	TD-C18-r33	M	Osnivanje specijaliziranih vijeća na višim upravnim i poreznim sudovima
18.2	TD-C18-r33	M	Stupanje na snagu pravnog sustava za poticanje izvansudskog i izvansudskog rješavanja sporova
		Iznos obroka	*937165319 EURA*

1.5.Peti obrok (nepovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.2	RE-C01-r01	T	Osiguravanje pristupa instrumentu za stratifikaciju rizika radi potpore kliničkom upravljanju u funkcionalnim jedinicama skupina zdravstvenih centara

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.40	Re-C01-i04	M	Potpisivanje ugovora o upravljanju izgradnjom bolnice u Istočnom Lisabonu
1.41	RE-C01-i10	M	Odobrenje izvješća u kojem se utvrđuju potrebe NHS-a za teškom medicinskom opremom
2.2	Re-C02-i01	T	Program potpore za pristup stanovanju – kupljeni, izgrađeni (visoka energetska učinkovitost) ili obnovljeni stambeni objekti namijenjeni kućanstvima
2.6	Re-C02-i02	T	Nacionalna bespovratna sredstva za hitne slučajeve i privremeni smještaj – smještaj s pokrenutim ili kupljenim radovima
2.16	Re-C02-i04-RAA	T	Intervencije u fond javnih stanova Autonomne regije Azori – obnova
4.7	Re-C04-i02	T	Potpisani ugovori za obnovu i očuvanje zgrada kulturne baštine i nacionalnih kazališta
4.9	Re-C04-i01	M	Tehnološka modernizacija ANIM-a – nacionalnog arhiva pokretnih slika
6.3	Re-C06-i01	T	Lokacije centra za osposobljavanje obnovljene, izgrađene ili s kupljenom opremom
7.14	Re-C07-i05-RAA	M	Potpisan ugovor za osam cestovnih projekata
8.5	Re-C08-i02	T	Osposobljavanje u području BUPi-ja
8.12	Re-C08-i04	T	Ugradnja radara s dvojnom polarizacijom
10.8	TC-C10-i04-RAA	M	Početak ugovora o javnim radovima za tehnički centar MARTEC
11.2	TC-C11-i01	M	Potpisivanje ugovora kojima se dodjeljuje financijska potpora
12.7	TC-C12-r39	M	Stupanje na snagu usklađene definicije kriterija za eko-modulaciju
12.8	TC-C12-r39	M	Program poticaja za oporabu (sustav povratnih sredstava) za plastične boce koje se ne mogu ponovno upotrijebiti, željezne metale i aluminij
15.1	TC-C15-i01	M	Potpisivanje ugovora za proširenje Lisabonske mreže Metro
15.4	TC-C15-i02	M	Potpisivanje ugovora za proširenje mreže Metro Porto
15.13	TC-C15-i05	T	Kupnja novih autobusa s nultim emisijama (električnih autobusa ili autobusa na vodik) koji se upotrebljavaju za javni prijevoz
15.14	TC-C15-r30	M	Stupanje na snagu zakonodavstva za poboljšanje uvjeta pristupa javnom prijevozu
16.14	TD-C16-i03	M	Uspostava usluga za slanje digitalnih računa i certifikata o kibersigurnosti, privatnosti, upotrebljivosti i održivosti
16.16	TD-C16-i04	T	Odabir projekata industrije 4.0
17.21	TD-C17-i02	M	Dovršiti provedbu prethodnog popunjavanja određene transakcije na koju se primjenjuje administrativna pristojba
17.23	TD-C17-r40	M	Stupanje na snagu pravnog akta o osnivanju stalne jedinice za tehničku poreznu politiku Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira (U-TAX)
18.5	TD-C18-i01	M	Modernizirani IT sustav za kaznene istrage
19.19	TD-C19-i07	T	Program stažiranja za osobe s diplomom
19.20	TD-C19-i07	T	Informatička oprema za zaposlenike javne uprave

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
19.23	TD-C19-r35	M	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa za reorganizaciju javne uprave
21.7	RP-C21-r43	M	Stupanje na snagu zakonodavstva o osnivanju Nacionalnog opservatorija za energetsko siromaštvo (ONPE)
21.9	RP-C21-r44	M	Potpisivanje protokola o suradnji
21.16	RP-C21-r46	M	Stupanje na snagu upravnog ili pravnog akta o vodiku iz obnovljivih izvora
21.18	RP-C21-r47	M	Pokretanje prve dražbe za centraliziranu kupnju održivog biometana
21.20	RP-C21-r48	M	Uspostava EMER-a 2030.
21.21	RP-C21-r48	M	Stupanje na snagu Uredbe o komunalnim licenciranjima energije iz obnovljivih izvora i projektima skladištenja energije iz obnovljivih izvora
21.24	RP-C21-i06	M	Poziv na podnošenje ponuda za projekte proizvodnje plina iz obnovljivih izvora
		Iznos obroka	*1877616715 EURA*

1.6.Šesti obrok (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.7	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu novog računovodstvenog plana upravljanja Nacionalne zdravstvene službe
1.9	RE-C01-r03	T	Uspostava novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama nacionalne zdravstvene službe
1.11	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu akcijskog plana za jačanje centraliziranih mehanizama nabave lijekova
1.22	RE-C01-i02	T	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u kućnoj njezi
1.28	RE-C01-i05-RAM	T	Osnivanje timova za mentalno zdravlje u zajednici u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire
3.6	Re-C03-i02	T	Stambeni objekti s poboljšanom pristupačnošću za osobe s invaliditetom
3.25	RE-C03-i06	M	Objavljivanje izvješća metropolskih područja Porta i Lisabona o praćenju mjera poduzetih u svakom od 12 područja intervencije.
5.33	Re-C05-i07-RAM	M	Potpisivanje provedbenog sporazuma (protokola) između Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i odabranih financijskih posrednika
8.2	Re-C08-i01	T	Objava operacija integriranog upravljanja krajobrazom u Diário da Republici
8.21	Re-C08-i05	M	Razvoj kampanje za podizanje svijesti kako bi se spriječilo rizično ponašanje
10.13	TC-C10-i06-RAM	M	Potpisivanje ugovora za višenamjensko istraživačko plovilo

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
13.1	TC-C13-i01	T	Poboljšanja energetske učinkovitosti privatnih stambenih zgrada
14.5	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatni instalirani kapacitet za proizvodnju hidroenergije
14.12	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatna proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora u Corvu
15.15	TC-C15-i06	M	Potpisivanje ugovora za elektroničke signalno-sigurnosne sustave
16.6	TD-C16-i02	T	Potpora nacionalnoj mreži ispitnih baza
17.9	TD-C17-i01	M	Završetak provedbe državnog računovodstvenog subjekta
18.3	TD-C18-r33	M	Stupanje na snagu revidiranog pravnog okvira za nesolventnost i povrat
18.6	TD-C18-i01	M	Informacijski sustav „poduzeće 2.0”
19.12	TD-C19-i04	M	Dovršetak nadogradnje ključnih digitalnih infrastruktura
20.6	TD-C20-i01	T	Ugrađena nova oprema za projekciju
21.12	RP-C21-i05	M	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za provedbu industrijskih projekata
21.17	RP-C21-r46	M	Stupanje na snagu pravnog okvira za plinove iz obnovljivih izvora
21.19	RP-C21-r47	M	Donošenje akcijskog plana za biometan
21.22	RP-C21-r48	T	Osposobljavanje osoblja uključenog u izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora
21.26	RP-C21-i07	M	Potpisivanje ugovora za tehničke studije na moru
21.28	RP-C21-i08	M	Potpisivanje uvjeta prihvata za ugradnju kapaciteta za skladištenje električne energije
21.35	RP-C21-i12	M	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za kupnju čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza
		Iznos obroka	*967013198 EURA*

1.7.Sedmi obrok (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.10	RE-C01-r03	T	Povećanje broja pacijenata otpuštenih iz kućne hospitalizacije
1.37	RE-C01-i08-RAA	T	Telemedicina u regionalnoj zdravstvenoj službi Azora
1.42	RE-C01-i10	T	Kupnja teške medicinske opreme
2.5	Re-C02-i02	T	Nacionalna potpora za hitni i privremeni smještaj — Potpisivanje sporazuma o financiranju za hitne i prijelazne situacije

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
			smještajni objekti
3.2	RE-C03-i01	T	Osnivanje timova za socijalnu intervenciju (Radar Social)
3.18	RE-C03-i05	M	Digitalni informacijski resursi za osobe s invaliditetom
5.37	Re-C05-i08	M	Javnobilježnički akt o osnivanju Nacionalnog centra za napredno računalstvo (CNCA) i njegovim statutima
6.5	Re-C06-i02	M	Potpora za ugovore na neodređeno vrijeme
6.17	Re-C06-r18	M	Objava norme za sustav upravljanja jednakim plaćama.
6.18	Re-C06-r18	M	Priznavanje poduzeća s manjom rodnom razlikom u plaćama.
6.24	Re-C06-i07	T	Inovacije i pedagoška modernizacija u visokom obrazovanju
7.2	Re-C07-i00	T	Javno dostupna mjesta za punjenje električnih vozila
8.13	Re-C08-i05	T	Osposobljavanje, oprema i vozila za ANEPC, GNR i vatrogasne postrojbe
10.15	TC-C10-i06-RAM	T	Isporuka jednog autonomnog bespilotnog vozila
14.4	TC-C14-i02-RAM	M	Izgradnja i integracija sinkronog kompenzatora
14.6	TC-C14-i02-RAM	T	Obnovljeni instalirani kapacitet za proizvodnju hidroenergije
17.5	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu zakonodavstva za uključivanje revizija potrošnje u redoviti proračunski postupak, uključujući ex post evaluaciju ušteda u pogledu učinkovitosti
17.10	TD-C17-i01	M	Nove funkcionalnosti rješenja informacijske tehnologije kojim se podupire priprema državnog proračuna
17.12	TD-C17-i01	T	Informacijski sustavi središnjeg nacionalnog sustava javne nabave
19.25	TD-C19-i01	M	Potpisivanje protokola ili uvjeta prihvaćanja za uspostavu novih trgovina za građane i prostora za građane
19.28	TD-C19-i05-RAM	M	Funkcionalni prototip
20.5	TD-C20-i01	T	Digitalni obrazovni laboratoriji
20.7	TD-C20-i01	M	Osnaživanje uprave škola
20.15	TD-C20-i03-RAM	T	Povezanost škola s ARM-om
21.10	RP-C21-r44	T	Mjere za izgradnju kapaciteta
21.14	RP-C21-r45	M	Program za zelene vještine i radna mjesta
21.42	RP-C21-i16	M	Potpisivanje ugovora
		Iznos obroka	*1208992815 EURA*

1.8.Osmi obrok (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.34	RE-C01-i06	T	Provedba administrativnih modula informacijske tehnologije, osnovnih kliničkih modula i hitnih kliničkih modula
3.29	RE-C03-r38	M	Izvješće radne skupine za jedinstvenu socijalnu naknadu
5.53	Re-C05-i15-RAA	M	Provedbeni sporazum
5.51	Re-C05-i14	M	Provedbeni sporazum
6.8	Re-C06-i04	T	Dodatni broj studenata sa završenim tercijarnim obrazovanjem u područjima STEAM-a
8.3	Re-C08-i01	T	Sela s projektima upravljanja gorivom
9.1	RE-C09-i01	T	Dodatne točke praćenja ugrađenih resursa podzemnih voda (SM3)
9.12	RE-C09-i03-RAM	T	Dodatni km obnovljenih ili obnovljenih vodova
14.7	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatni instalirani kapacitet u baterijskim sustavima za pohranu
15.11	TC-C15-i04	T	Dovršena izgradnja brze tranzitne linije Bus između Praça do Império i Praçe Albuquerque Mouzinho u Portu
17.8	TD-C17-r32	T	Broj proračunskih i radnih planova poduzeća u državnom vlasništvu koje su dosljedno odobravali ministar financija i/ili odgovarajući resorni ministri
17.24	TD-C17-r40	M	Objava izvješća U-TAX-a o procjeni postojećih poreznih olakšica
18.10	TD-C18-r33	M	Statut sudskih službenika
19.27	TD-C19-i01	T	Zahtjev građana
19.14	TD-C19-i04	M	Nadogradnja IT sustava sigurnosnih snaga i usluga
19.16	TD-C19-i05-RAM	T	Javne usluge za građane, posjetitelje i poduzeća u ARM-u
19.34	TD-C19-i08	M	Pokretanje portala pametnih područja
21.8	RP-C21-r43	M	Pokretanje instrumenta financiranja za borbu protiv energetskog siromaštva
21.11	RP-C21-r44	T	Pokretanje Espaçosa Cidadão Energije
21.38	RP-C21-i14	M	Potpisivanje ugovora za izgradnju nove brze tranzitne linije za autobuse u Bragi
		Iznos obroka	*941378890 EURA*

1.9.Deveti obrok (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.21	RE-C01-i02	T	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u bolničkoj i izvanbolničkoj skrbi
1.23	RE-C01-i03	T	Obnova forenzičkih psihijatrijskih jedinica i opreme
1.25	RE-C01-i03	M	Dovršetak jačanja mreže za skrb o mentalnom zdravlju
1.35	RE-C01-i07-RAM	T	Nova računalna oprema za regionalnu zdravstvenu službu Madeire
1.36	RE-C01-i08-RAA	T	Povećani pristup korisničkom portalu regionalne zdravstvene službe Azora
1.38	RE-C01-i09	T	Završetak provedbe programa „Školska sportska zajednica” i „Školski sportovi na kotačima” u školama
1.39	RE-C01-i09	M	Pokretanje nacionalne kampanje za univerzalni sustav aktivne potpore životu i povezane tehnološke platforme
2.17	Re-C02-i04-RAA	T	Izgrađene zgrade u javnom stambenom fondu Autonomne regije Azori – izgradnja zgrada
2.18	Re-C02-i04-RAA	T	Intervencije u fond javnih stanova Autonomne regije Azori – obnova
2.31	Re-C02-i08-RAA	T	Jačanje fonda socijalnih stanova Autonomne regije Azori – izgrađeni stambeni objekti
3.7	Re-C03-i02	T	Stambeni objekti s poboljšanom pristupačnošću za osobe s invaliditetom
3.8	Re-C03-i02	T	Javni prostor s poboljšanom pristupačnošću za osobe s invaliditetom
3.9	Re-C03-i02	T	Javne usluge s poboljšanom pristupačnošću za osobe s invaliditetom
3.27	Re-C03-i03-RAM	T	Broj mjesta u domovima za starije i nemoćne kojima se podupiru beskućnici
3.12	Re-C03-i04-RAA	T	Osposobljavanje pojedinaca iz obitelji obuhvaćenih dohotkom od socijalne uključenosti
3.14	Re-C03-i04-RAA	T	Vozila kupljena za Instituições Particulares de Solidariedade Social
3.15	Re-C03-i04-RAA	T	Projekt starenja na mjestu rada
3.16	Re-C03-i04-RAA	T	Mjere za borbu protiv ranog napuštanja školovanja djece i mladih.
3.19	RE-C03-i05	M	Pozivni centar za portugalski znakovni jezik
3.26	RE-C03-i06	T	Provedba socijalnih mjera
4.2	Re-C04-i01	T	Financijska potpora digitalnoj tranziciji knjižara/objekata
4.3	Re-C04-i01	M	Digitalizacija i virtualizacija javnih zbirki
4.5	Re-C04-i01	T	Financijska potpora za prevođenje i izdavanje književnih djela
4.11	Re-C04-i02	M	Stvaranje laboratorija i putova inicijative „Saber Fazer” te stvaranje pedagoških i informativnih aktivnosti o tradicionalnim tehnikama.

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
5.10	Re-C05-i02	T	Društva koja imaju koristi od usluga koje pružaju subjekti sučelja, uključujući suradničke laboratorije – Korabs
5.12	Re-C05-i03	T	Završetak inovacijskih i istraživačkih projekata usmjerenih na zelene aspekte inovacijskog programa za poljoprivredu 2030.
5.13	Re-C05-i03	T	Završetak pet strukturiranih projekata usmjerenih na digitalne aspekte inovacijskog programa za poljoprivredu 2030.
5.14	Re-C05-i03	T	Obnova/modernizacija centara za inovacije u poljoprivredi
5.19	Re-C05-i05-RAA	T	Nove (koji će zamijeniti zastarjele strukture) ili prekvalificirane strukture odgovorne za klanje životinja te certificiranje kvalitete mlijeka i sigurnosti hrane
5.20	Re-C05-i05-RAA	T	Projekti koji se podupiru u okviru programa potpore za restrukturiranje poduzeća u sektoru prerade i stavljanja na tržište
5.21	Re-C05-i05-RAA	T	Projekti koji primaju potporu u okviru programa potpore za restrukturiranje poljoprivrednih gospodarstava
5.22	Re-C05-i05-RAA	T	Specijalizirana tehnička potpora koja se pruža poljoprivrednim gospodarstvima u okviru Programa za osnaživanje poljoprivrednika
5.34	Re-C05-i07-RAM	T	Kreditna jamstva kojima se podupiru projekti regionalnih poduzeća.
5.35	Re-C05-i08	T	Završetak programa „Znanost XXI. kampus" i „znanstvena služba" te pružanje usluga putem Nacionalnog programa za otvorenu znanost i otvorene istraživačke podatke (PNCADAI)
6.2	Re-C06-i01	T	Specijalizirani tehnološki centri obnovljeni ili izgrađeni
6.4	Re-C06-i01	T	Lokacije centra za osposobljavanje obnovljene, izgrađene ili s kupljenom opremom
6.6	Re-C06-i03	T	Sudionici u mjerama za potporu usavršavanju odraslih
6.7	Re-C06-i04	T	Klubovi *Ciência Viva*
6.9	Re-C06-i04	T	Dodatni broj studenata sa završenim tercijarnim obrazovanjem u STEAM-u
6.10	Re-C06-i05-RAA	T	Broj odraslih osoba upisanih u poslijesrednjoškolsko i tercijarno obrazovanje
6.11	Re-C06-i05-RAA	T	Unaprijeđene profesionalne škole u Autonomnoj regiji Azorima
6.12	Re-C06-r14	M	Otvaranje slobodnih radnih mjesta za osposobljavanje
7.3	Re-C07-i00	T	Javno dostupna mjesta za punjenje električnih vozila
7.8	Re-C07-i02	T	Izgrađene ili obnovljene ceste
8.1	Re-C08-i01	T	Razvoj programa prostornog planiranja i upravljanja (PRGP) na područjima koja su definirana kao osjetljiva.
8.20	Re-C08-i01	T	Provedba mjera konsolidacije zemljišta Programa „Emparcelar para Ordenar"
8.8	Re-C08-i03	T	Uspostavljeno područje služnosti
8.9	Re-C08-i03	T	Provedba mreže za sustavno upravljanje primarnim gorivom (RPFGC)
8.11	Re-C08-i04	T	Isporuka lakih i srednjih vatrogasnih helikoptera
8.16	Re-C08-i05	T	Provedba nacionalnog programa osposobljavanja

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
9.13	RE-C09-i03-RAM	T	Dodatna količina vode koja se stavlja na raspolaganje na južnom dijelu otoka Madeire za javnu opskrbu i navodnjavanje
10.2	TC-C10-i01	M	Završetak modernizacije škole Blue Hub
10.4	TC-C10-i02	T	Odobrenje završnih izvješća za 82 projekta za potporu inovacijama, energetskoj tranziciji i smanjenju utjecaja na okoliš za subjekte u sektoru ribarstva
10.9	TC-C10-i04-RAA	M	Isporuka istraživačkog plovila
10.16	TC-C10-i06-RAM	T	Isporuka dvaju autonomnih bespilotnih vozila
11.3	TC-C11-i01	T	Financijska potpora projektima dekarbonizacije industrije
12.3	TC-C12-i01	T	Novi proizvodi, tehnologije i pilot-postupci u kojima se integriraju biološki resursi
12.9	TC-C12-r39	M	Program povrata električnog otpada i elektroničke opreme
12.10	TC-C12-i02	T	Povećani kapacitet za otpad, ponovnu uporabu, recikliranje i oporabu
13.5	TC-C13-i02	T	Intervencije u području energetske učinkovitosti zgrada središnje države
13.8	TC-C13-i03	M	Intervencije u području energetske učinkovitosti zgrada za privatne usluge
14.10	TC-C14-i02-RAM	T	Zamjena točaka ulične rasvjete
16.3	TD-C16-i01	T	Zapošljavanje + sudionici u digitalnom osposobljavanju
16.4	TD-C16-i01	T	Dijagnostika Portugalske digitalne akademije
16.9	TD-C16-i02	T	Digitalna trgovinska susjedstva
16.10	TD-C16-i02	T	MSP-ovi koje podupiru ubrzatelji digitalne trgovine
16.12	TD-C16-i02	T	Novoosnovana poduzeća mapirana na platformi Startup Portugal
16.20	TD-C16-i06-RAM	T	Poduzeće 4.0
17.4	TD-C17-r32	M	Donošenje troškovnog modela za izradu proračuna programa
17.11	TD-C17-i01	M	Početak rada informacijskog sustava potpore za novi model proračunskog i financijskog nadzora
17.14	TD-C17-i01	M	Dovršiti uspostavu centra za sigurnosne operacije
17.16	TD-C17-i02	M	Pružanje i operacionalizacija konačne verzije informacijskog sustava kojom se podupire pojednostavnjeno ocjenjivanje ruralnih posjeda
17.17	TD-C17-i02	T	Dovršiti karakterizaciju i procjenu gospodarskog potencijala ruralnih svojstava edafo-klimatomorfološkom (tlo i klima)
17.18	TD-C17-i03	T	Proširenje funkcija internetske stranice *Segurança Social Direta* dodavanjem pet novih internetskih usluga
17.19	TD-C17-i03	T	Smanjenje prosječnog broja dana potrebnih za dodjelu socijalnih naknada doprinosne prirode za 80 % za one kojima je prosječno vrijeme dodjele dulje od 10 dana
17.20	TD-C17-i03	T	Provedba inteligentnih modela nadzora za potporu sprečavanju prijevara, na temelju postupaka strojnog učenja

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
18.4	TD-C18-r33	M	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa o uklanjanju prepreka licenciranju
18.7	TD-C18-i01	M	Novi informacijski sustav za digitalnu transformaciju sudova i državnog odvjetništva
18.8	TD-C18-i01	M	Provedba novog tehnološkog plana
18.9	TD-C18-i01	M	Platforme za upravljanje znanjem u pravosuđu
19.17	TD-C19-i05-RAM	M	Modernizacija ključne infrastrukture i računalne arhitekture javnih usluga u ARM-u
19.29	TD-C19-i05-RAM	M	Centralizirano rješenje za upravljanje podacima
19.18	TD-C19-i06-RAA	M	Digitalizacija regionalne javne uprave ARA-e
19.36	TD-C19-i08	T	Osposobljavanje na pametnim područjima
20.1	TD-C20-r37	T	Osposobljavanje nastavnika i nenastavnog osoblja u javnoj obrazovnoj mreži u području digitalnih vještina
20.8	TD-C20-i01	T	Digitalni obrazovni materijali
20.11	TD-C20-i02-RAA	T	Nova prijenosna računala i tableti za škole u ARA-i
20.12	TD-C20-i02-RAA	M	Digitalna oprema i digitalni obrazovni materijali škola u ARA-i
20.13	TD-C20-i02-RAA	T	Masovni otvoreni internetski tečajevi za nastavnike i roditelje u ARA-i
20.16	TD-C20-i03-RAM	T	Digitalni priručnici za učenike u drugom i trećem ciklusu i srednjoškolske učenike u ARM-u
20.17	TD-C20-i03-RAM	T	Osposobljavanje nastavnika i nenastavnog osoblja u području digitalnih kompetencija u ARM-u
20.18	TD-C20-i03-RAM	M	Isporuka znanstvene i tehnološke opreme školama u ARM-u
21.2	RP-C21-i02	T	Energetska obnova privatnih stambenih zgrada
21.15	RP-C21-r45	T	Mjere osposobljavanja u području zelenih vještina
21.29	RP-C21-i08	T	Ugradnja kapaciteta za skladištenje električne energije
21.32	RP-C21-i10-RAA	T	Ugradnja kapaciteta za skladištenje električne energije
		Iznos obroka	*2111907988 EURA*

1.10. Deseti obrok (bespovratna potpora):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.15	RE-C01-i01	T	Izgradnja novih zdravstvenih jedinica

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.16	RE-C01-i01	M	Dovršetak nacionalnog obuhvata programa probira i rane dijagnoze u primarnoj zdravstvenoj zaštiti
1.17	RE-C01-i01	M	Povećati kapacitet centara primarne zdravstvene zaštite za odgovor i proširiti njihova područja intervencije
1.18	RE-C01-i01	M	Obnova zdravstvenih objekata i opreme kako bi se osigurala dostupnost, kvaliteta i sigurnosni uvjeti u centrima primarne zdravstvene zaštite
1.19	RE-C01-i01	M	Jačanje skrbi u zajednici, doma i intervencija u zajednici
1.26	Re-C01-i04	M	Izgradnja i obnova zgrada i opreme za zdravstvene usluge za bolnice
1.27	RE-C01-i05-RAM	T	Povećanje broja raspoloživih mjesta u sustavu bolnice Zajednice u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire
1.30	RE-C01-i05-RAM	T	Povećanje broja mjesta za integrirane usluge kontinuirane skrbi u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire
1.31	RE-C01-i05-RAM	T	Obnova usluga primarne zdravstvene zaštite u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire
1.43	RE-C01-i10	T	Kupnja teške medicinske opreme
1.44	RE-C01-i11-RAA	T	Modernizacija regionalne zdravstvene službe na Azorima
2.3	Re-C02-i01	T	Program potpore za pristup stanovanju – kupljeni, izgrađeni (visoka energetska učinkovitost) ili obnovljeni stambeni objekti namijenjeni kućanstvima
2.7	Re-C02-i02	T	Nacionalna potpora za hitne slučajeve i privremeni smještaj – dovršene smještajne jedinice
2.8	Re-C02-i02	T	Smještaj isporučen sigurnosnim snagama i privremeni smještaj isporučen iz humanitarnih ili sigurnosnih razloga
2.11	Re-C02-i03-RAM	T	Potpora za stanovanje u Autonomnoj regiji Madeiri
2.12	Re-C02-i03-RAM	T	Broj obnovljenih privatnih stanova i javnih stambenih objekata u privatnom vlasništvu, među ostalim s poboljšanom energetskom učinkovitošću
2.30	Re-C02-i07-RAA	T	Infrastruktura zemljišnih parcela
3.1	RE-C03-i01	T	Isporuka električnih vozila
3.4	RE-C03-i01	T	Stvaranje novih mjesta i obnova postojećih mjesta u socijalnim ustanovama
3.5	RE-C03-i01	T	Korisnici usluga kućne podrške i osoblje koje ima pristup tabletima i drugoj informatičkoj i komunikacijskoj opremi, opremi za tehničku pomoć ili osposobljavanju.
3.10	Re-C03-i03-RAM	T	Nova i rehabilitirana mjesta u stambenim i nestambenim domovima za skrb
3.13	Re-C03-i04-RAA	T	Nova mjesta za osobe s invaliditetom u centrima za skrb koji pružaju potporu osobama s invaliditetom
3.28	Re-03-i07-RAA	T	Proširena ili obnovljena mjesta u domovima za starije i nemoćne

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
3.30	RE-C03-r38	M	Stupanje na snagu jedinstvene socijalne naknade (u okviru građanskog sustava socijalne zaštite) i Zakonika o socijalnim davanjima
4.4	Re-C04-i01	M	Isporuka modernizirane tehnološke infrastrukture za mrežu kulturnih objekata
4.10	Re-C04-i01	T	Isporuka opreme za ugradnju Nacionalnog arhiva Sounda i za tehnološku modernizaciju javnih laboratorija
4.8	Re-C04-i02	T	Dovršeni radovi za obnovu i očuvanje zgrada kulturne baštine i nacionalnih kazališta
4.12	Re-C04-i02	M	Završetak izgradnje Nacionalnog arhiva Sounda
5.6	Re-C05-i01.01	T	Dovršetak proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima
5.17	Re-C05-i04-RAA	T	Isporuka ukupnog iznosa od 95000000 EUR nefinancijskim društvima regije u obliku potpore za vlasnički i kvazivlasnički kapital, u skladu s ulagačkom politikom instrumenta.
5.54	Re-C05-i15-RAA	T	Pravni sporazumi potpisani s dioničkim fondom i ministarstvom dovršili su ulaganje
5.36	Re-C05-i08	T	Završetak projekata u okviru programa istraživanja i razvoja u javnoj upravi, provedba rješenja umjetne inteligencije za procese javne uprave i novi tečajevi na Nacionalnoj platformi za masovne internetske tečajeve (NAU)
5.38	Re-C05-i08	M	Dovršetak popratne infrastrukture i podatkovnog centra za Nacionalni centar za napredno računalstvo, nadogradnja superračunala Mare Nostrum 5, uključujući razvoj novih alata umjetne inteligencije, i razvoj velikog jezičnog modela (LLM) na portugalskom jeziku.
5.50	Re-C05-i13	T	Nabava opreme ili završetak projekata za obnovu i/ili modernizaciju istraživačkih jedinica
5.52	Re-C05-i14	T	Pravni sporazumi potpisani s krajnjim korisnicima i ministarstvo dovršilo je ulaganje
6.19	Re-C06-i06	T	Potpora za ugovore na neodređeno vrijeme s doktorskim istraživačima u okviru FCT-Tenurea i potpora istraživačima u okviru ERC-a Portugal
6.20	Re-C06-i06	M	Međunarodna partnerstva u znanosti, tehnologiji i inovacijama: Podržana međunarodna partnerstva; Podržani projekti u području istraživanja i inovacija; Podržana međunarodna mobilnost
6.21	Re-C06-i07	T	Tehnološka i digitalna modernizacija poljoprivrednih znanosti: Kurikularna reforma poljoprivrednih znanosti, otvaranje poljoprivrednih škola učenicima srednjih škola i prekvalifikacija stručnjaka
6.22	Re-C06-i07	T	Modernizacija medicine
6.23	Re-C06-i07	T	Jačanje digitalnih vještina
6.25	Re-C06-i07	T	Inovacije i pedagoška modernizacija u visokom obrazovanju

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
7.15	Re-C07-i05-RAA	T	Izgrađene ili obnovljene ceste
8.6	Re-C08-i02	M	Izrada referentnog mapiranja za sustav za praćenje pokrova zemljišta (SMOS)
8.22	Re-C08-i05	T	Provedba mjera u području sprečavanja požara u ruralnim područjima i izgradnje kapaciteta u šumarskom sektoru
9.2	RE-C09-i01	T	Završetak mrežnih intervencija za smanjenje gubitaka vode (SM1)
9.3	RE-C09-i01	T	Modernizacija površine zemljišta za zajedničku upotrebu u hidro-poljoprivredi i pojedinačno navodnjavanje (SM2)
9.4	RE-C09-i01	T	Broj postrojenja za pročišćavanje kako bi se osigurala proizvodnja i rafiniranje pročišćenih otpadnih voda (SM4)
9.15	RE-C09-i01	M	Jačanje vodovodnih interkonekcija
9.14	RE-C09-i05	T	Dodatni i operativni proizvodni kapacitet za fotonaponsku energiju na branskom jezeru Alqueva
10.3	TC-C10-i01	T	Završetak ugradnje i/ili nadogradnje centara Blue Hub
10.11	TC-C10-i04-RAA	M	Isporuka 2 modula za novo istraživačko plovilo
10.10	TC-C10-i04-RAA	M	Početak rada eksperimentalnog centra za istraživanje i razvoj povezanog s morem na Azorima (središte MARTEC)
10.12	TC-C10-i05-RAA	T	Završetak projekata u sektoru ribarstva i akvakulture
10.14	TC-C10-i06-RAM	M	Isporuka energetski učinkovitog višenamjenskog istraživačkog plovila
12.4	TC-C12-i01	T	Razvoj morskih šuma borova s potencijalom za proizvodnju smole
13.3	TC-C13-i01	T	„Vrijednosni kuponi za učinkovitost” koji se dodjeljuju kućanstvima u energetskom siromaštvu kako bi se zamijenila stara oprema i usvojila energetski učinkovita rješenja
13.11	TC-C13-i01	T	Obnova energetske učinkovitosti za kućanstva pogođena energetskim siromaštvom
14.3	TC-C14-i01	T	Dodatni kapaciteti za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i plina iz obnovljivih izvora
14.9	TC-C14-i02-RAM	T	Ugradnja pametnih brojila
14.15	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatni proizvodni kapacitet
14.11	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatni i obnovljeni instalirani geotermalni proizvodni kapacitet
14.14	TC-C14-i03-RAA	T	Postavljanje fotonaponskih postrojenja malih jedinica za lokalnu proizvodnju i potrošnju električne energije
15.16	TC-C15-i06	T	Zamijenjene željezničke pruge s elektroničkim signalno-sigurnosnim sustavima
16.8	TD-C16-i02	T	Potpora nacionalnoj mreži ispitnih baza

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
16.11	TD-C16-i02	T	MSP-ovi te inkubatori i akceleratori za novoosnovana poduzeća koji se izravno podupiru programima digitalizacije
16.15	TD-C16-i03	T	Potpora digitalnoinovacijskim centrima
16.17	TD-C16-i04	T	Završetak projekata industrije 4.0
16.18	TD-C16-i05-RAA	T	Broj dovršenih projekata u okviru sustava poticaja za digitalnu tranziciju poduzeća
16.19	TD-C16-i05-RAA	M	Prošireni ili opremljeni znanstveni i tehnološki parkovi
17.13	TD-C17-i01	M	Završetak provedbe *Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público* (SIGPIP) i modernizacije informacijskih sustava za vozila u državnom vlasništvu
17.25	TD-C17-r40	M	Stupanje na snagu pravnog akta o poreznim olakšicama
19.2	TD-C19-i01	T	Javne usluge dostupne na pojednostavnjen i dosljedan način putem različitih kanala
19.3	TD-C19-i01	M	Uspostavljen novi model konzularnog upravljanja
19.26	TD-C19-i01	T	U funkciji su trgovine novim građanima i prostori za građane.
19.6	TD-C19-i02	T	Teritorijalna informacijska infrastruktura
19.7	TD-C19-i03	T	Osposobljavanje za jačanje kapaciteta u području kibersigurnosti i informacijske sigurnosti
19.8	TD-C19-i03	T	Prihvaćanje portugalskog kriptografskog rješenja od strane javnih tijela
19.9	TD-C19-i03	T	Provedba nacionalnog okvira za kibersigurnost
19.10	TD-C19-i03	M	Obnova izgradnje subjekata novog koordinacijskog modela za kibersigurnost i informacijsku sigurnost
19.13	TD-C19-i04	M	Dovršetak nadogradnje ključnih digitalnih infrastruktura
19.15	TD-C19-i04	M	Jačanje vladinog centra za upravljanje IT mrežom (RING)
19.21	TD-C19-i07	T	Prostori za osposobljavanje i zajednički rad za zaposlenike javne uprave
19.35	TD-C19-i08	M	Inteligentna područja: Platforme za urbano upravljanje, digitalni blizanci i nadzorna ploča javne politike
20.4	TD-C20-i01	T	Nadogradnja povezanosti osnovnih i srednjih škola
20.9	TD-C20-i01	T	Digitalni testovi i ispiti u školama
21.1	RP-C21-i01	T	Financijska potpora projektima dekarbonizacije industrije
21.4	RP-C21-i03	T	Energetska obnova uslužnih zgrada
21.6	RP-21-i04-RAM	T	Obnova energetske učinkovitosti u zgradama javnih službi
21.13	RP-C21-i05	T	Završetak pet industrijskih projekata u području strateških tehnologija za klimatsku tranziciju

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
21.44	RP-C21-r48	M	Izgradnja kapaciteta za izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora
21.23	RP-C21-r48	M	Donošenje rasporeda za dodjelu novih kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora, s posebnim naglaskom na zemljopisna područja koja proizlaze iz sektorskog programa „Obnovljivog go-područja"
21.25	RP-C21-i06	T	Dodatni kapaciteti za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i plina iz obnovljivih izvora
21.27	RP-C21-i07	M	Završetak tehničkih studija za odobalne vjetroelektrane
21.31	RP-C21-i09	M	Početak rada digitalnih modula „sve na jednom mjestu" za licenciranje i praćenje projekata u području energije iz obnovljivih izvora, u skladu sa specifikacijama Provedbene odluke Vijeća, i dovršetak postupka dematerijalizacije postojećih dokumenata za izdavanje dozvola
21.33	RP-C21-i11-RAM	T	Povećanje instaliranog kapaciteta jedinica za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju i povećanje instaliranog skladišnog kapaciteta za vlastitu potrošnju
21.34	RP-C21-i11-RAM	T	Jačanje instaliranog kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora
21.36	RP-C21-i12	T	Kupnja novih autobusa s nultim emisijama (električnih autobusa ili autobusa na vodik) koji se upotrebljavaju za javni prijevoz
21.37	RP-C21-i13-RAM	T	Kupnja novih autobusa s nultim emisijama (električnih autobusa ili autobusa na vodik) koji se upotrebljavaju za javni prijevoz i turističke usluge te kupnja električnih automobila koji zamjenjuju otpadna vozila
21.39	RP-C21-i14	T	Izgradnja autobusne brze tranzitne linije u Bragi
21.43	RP-C21-i16	M	Konstrukcija uspinjača
		Iznos obroka	*3667313866 EURA*

2. Zajam

Obroci iz članka 3. stavka 2. organizirani su na sljedeći način:

2.1.Prvi obrok (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
5.23	Re-C05-r10	M	Stupanje na snagu uredbe o utvrđivanju djelatnosti i statuta Banco Português de Fomento (BPF)
5.27	Re-C05-i06	M	Stupanje na snagu uredbe sa zakonskom snagom kojom se uređuje mjera kapitalizacije BPF-a

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
5.28	Re-C05-i06	M	Razvoj politike ulaganja (kapitalizacija) i donošenje od strane upravitelja vozila
		Iznos obroka	*700000000 EURA*

2.2.Drugi obrok (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
5.30	Re-C05-i06	M	Obavijest Europskoj komisiji o uspješnom prosljeđivanju ocjene na temelju stupova za BPF
5.31	Re-C05-i06	M	Kapitalni transfer portugalske vlade BPF-u u iznosu od 250 000 000 EUR i donošenje politike ulaganja BPF-a
		Iznos obroka	*125000000 EURA*

2.3.Treći obrok (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
2.20	Re-C02-i05	T	Cjenovno pristupačni javni stambeni objekti – stanovi s početkom rada (izgrađeni s visokom energetskom učinkovitošću ili obnovljeni s poboljšanim energetskim svojstvima)
2.25	Re-C02-i06	T	Studentski smještaj po pristupačnim troškovima – broj mjesta za studentski smještaj s pokrenutim natječajima
5.24	Re-C05-r13	M	Stupanje na snagu revizije pravnog okvira za subjekte za zajednička ulaganja
5.25	Re-C05-r13	M	Stupanje na snagu revizije Zakona o vrijednosnim papirima
7.9	Re-C07-i03	M	Dovršena prva procjena utjecaja na okoliš
		Iznos obroka	*379431726 EURA*

2.4.Četvrti obrok (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
5.44	Re-C05-i11	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima (programi inovacija).

7.11	Re-C07-i04	M	Potpisan ugovor za 10 cestovnih projekata
		Iznos obroka	*235337423 EURA*

2.5.Peti obrok (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
5.26	Re-C05-r13	M	Razvoj tržišta kapitala – stupanje na snagu zakonodavstva
5.43	Re-C05-i06	T	Isporuka putem instrumenta kapitalizacije u ukupnom iznosu od 650 000 000 EUR ne -financijskim društvima koja su osnovana i/ili posluju u Portugalu, u obliku vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala, u skladu s njegovom ulagačkom politikom
5.46	Re-C05-i12	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u strateškim područjima relevantnima za niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama.
10.5	TC-C10-i03	M	Potpisivanje ugovora za „višefunkcionalnu pomorsku platformu" i „Operacijski centar"
10.6	TC-C10-i03	M	Finalizacija Arsenalne akademije Alfeite
10.17	TC-C10-i07	M	Objava poziva na podnošenje ponuda za dekarbonizaciju plovila
		Iznos obroka	*1313054513 EURA*

2.6.Šesti obrok (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
6.28	Re-C06-i09	T	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za financiranje zgrada i obnovu javnih škola
19.30	TD-C19-r41	M	Stupanje na snagu zakonodavnog akta o pristupu javnim uslugama
19.31	TD-C19-r42	M	Stupanje na snagu zakonodavnog akta kojim se revidira SIADAP
19.32	TD-C19-r42	M	Stupanje na snagu zakonodavnog akta kojim se revidira profil kompetencija javne uprave
		Iznos obroka	*509920104 EURA*

2.7.Osmi obrok (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
5.48	Re-C05-i16	M	Potpisivanje sporazuma o doprinosu između vlade Portugala i Europske komisije
19.33	TD-C19-r42	M	Početak rada novog sustava SIADAP
		Iznos obroka	*350279011 EURA*

2.8. Deveti obrok (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
7.5	Re-C07-i06	T	Završetak intervencija u odabranim područjima poslovnog prijema
7.10	Re-C07-i03	T	Izgrađene ili obnovljene ceste
7.12	Re-C07-i04	T	Izgrađene ili obnovljene ceste
		Iznos obroka	*536446857 EURA*

2.10. Deseti obrok (potpora u obliku zajma):

Redni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna etapa	Ime
1.45	RE-C01-i12	M	Izgradnja bolnice u Istočnom Lisabonu
2.24	Re-C02-i05	T	Cjenovno pristupačno javno stanovanje – Namjenski stambeni objekti (izgrađeni s visokom energetskom učinkovitošću ili obnovljeni s poboljšanim energetskim svojstvima)
2.28	Re-C02-i06	T	Studentski smještaj uz prihvatljive troškove
2.32	Re-C02-i09	T	Program potpore za pristup stambenim objektima (zajam) – kupljeni, izgrađeni (visoka energetska učinkovitost) ili obnovljeni (s poboljšanim energetskim svojstvima) stambeni objekti namijenjeni kućanstvima
5.29	Re-C05-i06	T	Isporuka putem instrumenta kapitalizacije u ukupnom iznosu od 850 000 000 EUR nefinancijskim društvima koja su osnovana i/ili posluju u Portugalu u obliku potpore za vlasnički i kvazivlasnički kapital, u skladu s njegovom ulagačkom politikom
5.49	Re-C05-i16	T	Operacije financiranja ili ulaganja koje je odobrio Odbor za ulaganja InvestEU.
5.32	Re-C05-i06	T	Odbor za ulaganja InvestEU odobrio je 100 % jamstava stavljenih na raspolaganje povećanjem kapitala.
5.45	Re-C05-i11	T	Dovršetak 593 proizvoda, procesa ili usluga.
6.29	Re-C06-i09	T	Izgrađene ili obnovljene škole
10.7	TC-C10-i03	M	Prijem i prihvaćanje „višefunkcionalne pomorske platforme” i operativnog centra
10.18	TC-C10-i07	T	Završetak intervencija u području energetske učinkovitosti za plovila
15.3	TC-C15-i07	T	Izgradnja dijela proširenja crvene crte razgraničenja
15.6	TC-C15-i08	T	Izgradnja dijela proširenja mreže podzemne željeznice Porto
		Iznos obroka	*1741286719 EURA*

ODJELJAK 3.: DODATNI ARANŽMANI

1. Aranžmani za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost

Praćenje i provedba plana za oporavak i otpornost Portugala provodi se u skladu sa sljedećim aranžmanima:

Uredbom sa zakonskom snagom br. 29-B/2021, izmijenjenom Uredbom sa zakonskom snagom 61/2023 od 24. srpnja, uspostavlja se model upravljanja na četiri razine:

a) Međuministarska komisija, kojom predsjeda predsjednik vlade, zadužena za stratešku koordinaciju i koordinaciju politika te opće političko usmjeravanje;
b) Nacionalno povjerenstvo za praćenje, sastavljeno od predstavnika različitih socijalnih i gospodarskih partnera i ključnih osoba civilnog društva, kojim predsjeda neovisna osoba, radi praćenja provedbe plana za oporavak i otpornost i njegovih rezultata, promicanja njegova pravilnog širenja među građanima, poduzećima i drugim organizacijama te ispitivanja svih pitanja koja utječu na njegovu uspješnost i davanja preporuka;
c) Administrativna struktura *Estrutura de Missao Recuperar Portugal* („zadatna skupina") osnovana Rezolucijom Vijeća ministara br. 46-B/2021 zadužena je za provedbu plana za oporavak i otpornost, zajedno s Agencijom za razvoj i koheziju (koja nadzire upotrebu kombinacije fondova EU-a, kontrolira rizik od dvostrukog financiranja i usklađenost s drugim inicijativama) i Ministarstvo financija;
d) Odbor za reviziju i kontrolu, kojim predsjeda Glavni inspektorat za financije (IGF), odgovoran je za aktivnosti revizije i kontrole.

Portugal je uspostavio institucionalne aktere koji su odgovorni za provedbu pojedinačnih reformi i ulaganja na razini komponenata. Nadležna ministarstva ili akteri uključeni u provedbu svake reforme i ulaganja redovito se povezuju s radnom skupinom, koja je struktura zadužena za koordinaciju rada na planu za oporavak i otpornost, potpisivanje ugovora s izravnim i srednjim korisnicima, provjeru ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te slanje zahtjeva za plaćanje Europskoj komisiji.

2. Mehanizmi kojima se Komisiji omogućuje potpuni pristup osnovnim podacima

- Radna skupina „Estrutura de Missao Recuperar Portugal", kao središnje koordinacijsko tijelo za portugalski plan za oporavak i otpornost i njegovu provedbu, odgovorna je za opću koordinaciju i praćenje plana, zajedno s Agencijom za razvoj i koheziju i Ministarstvom financija. Konkretno, djeluje kao koordinacijsko tijelo za praćenje napretka u pogledu ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, za praćenje i, prema potrebi, provedbu aktivnosti kontrole i revizije te za izvješćivanje i zahtjeve za plaćanje. Njime se koordinira izvješćivanje o ključnim etapama i ciljnim vrijednostima, relevantnim pokazateljima, ali i kvalitativnim financijskim informacijama i drugim podacima, primjerice o krajnjim primateljima. Kodiranje podataka odvija se u centraliziranom IT sustavu.
- U skladu s člankom 24. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241, nakon dovršetka relevantnih dogovorenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iz odjeljka 2.1. ovog Priloga Portugal Komisiji podnosi propisno obrazložen zahtjev za plaćanje financijskog doprinosa i, prema potrebi, zajma. Portugal osigurava da Komisija na zahtjev ima puni pristup osnovnim relevantnim podacima kojima se potkrepljuje propisno obrazloženje zahtjeva za plaćanje, kako za ocjenu zahtjeva za plaćanje u skladu s člankom 24. stavkom 3. Uredbe (EU) 2021/241 tako i za potrebe revizije i kontrole.